

รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ครั้งที่ ๑๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๑

ณ ที่รัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๙.๓๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๒๖๔ คน

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : บัดนี้ไม่มีสมาชิกประชุมครบองค์ประชุมแล้ว
ผมขอเปิดประชุม

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม มีเรื่องที่จะเรียนให้ทราบ
เรื่องหนึ่ง คือว่าท่านรองประธานนิติบัญญัติแห่งชาติรายงานมาเกี่ยวกับการบริจาคเงินช่วยเหลือ
ผู้ประสบอุทกภัยตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีท่าน
สมาชิกร่วมบริจาครวม ๑๔๒ รายเป็นยอดเงินบริจาค ๔๐,๕๑๑ บาทถ้วน ท่านรองประธาน
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ ๒ คือคุณประเทือง กীরติบุตรได้นำไปมอบต่อท่านนายกรัฐมนตรี
เรียบร้อยแล้ว จึงเรียนมาให้ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เป็นการพิจารณาเรื่องด่วน คือพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาเสร็จแล้ว เป็นการ
พิจารณาในวาระที่ ๒

ใช้เฉพาะภายในห้องสมุด

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ ผมขอกราบวิงวอนอีกครั้งหนึ่งว่าเวลาเราเหลือน้อยเต็มที่แล้ว เพราะฉะนั้นกรุณาอภิปรายให้สั้น ๆ หน่อยแล้วก็อย่าซ้ำซากให้มากนัก คือว่าประเด็นไหนที่มีผู้อภิปรายไปแล้ว ก็กรุณาอย่าได้อภิปรายซ้ำเลยครับเสียเวลา ถ้าจะลงมติได้ก็ลงมติเถอะครับ เพื่อให้เสร็จไปโดยเร็ว ไม่ได้มาชู้บังคับหรือบีบอะไรทั้งนั้นนะครับ แต่กราบขอวิงวอนว่าให้สั้น ๆ หน่อยได้ก็ดี

ในการประชุมครั้งนี้ ๗๓ เมื่อวันที่ศุกร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๑ ที่ประชุมได้พิจารณาถึงมาตรา ๑๓๔ ยังไม่ได้ลงมติ แล้วกรรมการที่ขอสงวนความเห็นไว้ก็ยังอภิปรายไม่ครบทุกท่าน เพราะฉะนั้นวันนี้เราก็จะได้พิจารณาเกี่ยวกับมาตรา ๑๓๔ ต่อไป เชิญคุณแรมครับ

นางแรม พรหมโบล บุญยประสพ : ท่านประธานที่เคารพ ในคราวประชุมครั้งที่แล้วมาได้มีสมาชิกอภิปรายประเด็นนี้กันไปอย่างมากมายแล้วเกือบจะเป็นที่แยกกันได้ว่าฝ่ายหนึ่งพิจารณาเห็นว่าควรจะใช้ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรตามร่างเดิม โดยให้เหตุผลว่า เมื่อประธานวุฒิสภาได้เป็นประธานรัฐสภาแล้ว ก็ควรจะให้มีการชดเชยโดยให้ใช้ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร แต่อีกฝ่ายหนึ่งคือท่านผู้สงวนการแปรญัตติ รวมทั้งกรรมการที่ได้สงวนความเห็นร่วมด้วยเห็นควรให้ใช้ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา เพราะในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ก็เคยให้ใช้ข้อบังคับของวุฒิสภามาแล้ว ดิฉันมีความเห็นด้วยกล่าวคือเริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๙ ในมาตรา ๖๔ พ.ศ. ๒๔๙๐ ในมาตรา ๗๒ พ.ศ. ๒๔๙๒ ในมาตรา ๑๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๑๑ ในมาตรา ๑๓๕ แห่งรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ซึ่งดิฉันได้กราบเรียนมาแล้ว ก็ให้ใช้ข้อบังคับของวุฒิสภาทั้งนั้น ฉะนั้นถ้าเราจะนำข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภามาใช้ในการประชุมร่วมหรือประชุมรัฐสภาย่อมจะถูกต้องกว่า เพราะข้อบังคับ

LIART

การประชุมของสภาผู้แทนราษฎรจะมีข้อความยืดยาว กล่าวถึงกรณีหลายกรณี ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการประชุมของรัฐสภา เช่นการเสนอร่างพระราชบัญญัติเป็นต้น ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิที่จะเสนอได้ แต่ว่าทางวุฒิสภาไม่มีสิทธิที่จะเสนอ ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ได้อำนาจไว้ ในมาตรา ๑๓๓ ให้รัฐสภาประชุมร่วมกันมีอยู่ ๑๔ ประการ ซึ่งทั้ง ๑๔ ประการนี้ ได้มีปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ เช่นเดียวกัน ฉะนั้นการใช้ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภาก็ย่อมกระทำตามกันมาทุกฉบับที่ได้กล่าวถึงไว้ในตอนแรกและจะใช้สำหรับฉบับนี้อีก ก็ย่อมจะทำได้ แต่ท่านประธานที่เคารพ ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่เหมือนกับฉบับก่อนๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว เพราะได้มีมาตรา ๑๔๐ ในบทเฉพาะกาลระบุไว้ว่าถ้าหากจะมีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาก็ได้เพิ่มไว้อีก ๔ ประเด็น ล้วนแต่ที่สำคัญๆ ทั้งนี้ เช่นการพิจารณางบประมาณ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสำคัญๆ ซึ่งเกี่ยวกับความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ หรือเศรษฐกิจของประเทศเป็นต้น ฉะนั้นเพียงแต่ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภาซึ่งจะให้นำมาใช้ในการประชุมรัฐสภาก็จะไม่เป็นการเพียงพอ เพราะจะคลุมไปถึงได้ทุกๆ ข้อ ทุกๆ ประเด็นไม่ได้ ดิฉันจึงขอเสนอให้เป็นทางสายกลางขอประธานกราบเรียนต่อท่านประธานผ่านไปยัง ท่านประธานคณะกรรมการและท่านกรรมการทั้งหลายว่า ควรจะใช้ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา โดยมีกรรมการจากทั้งสองสภามาร่วมกันร่าง หรือถ้าหากคณะกรรมการจะได้พิจารณาเห็นว่ามาตรา ๑๔๐ นั้นเป็นเพียงบทเฉพาะกาลจะใช้ได้ ๔ ปีเท่านั้น ดิฉันก็ขอประธานกราบเรียนว่าไม่ขัดข้องในการที่จะให้ใส่ไว้ในมาตรา ๑๓๔ ซึ่งเป็นบทถาวรว่า ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา แต่ขอประธานกราบเรียนไว้ในตอนนี่ว่า เมื่อถึงมาตรา ๑๔๐ ก็ควรจะเพิ่มว่า “ในระยะเวลาสี่ปีในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาจะต้องใช้ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา” ดิฉันทราบดีว่าในมาตรา ๑๓๔ นี้ มีเพียง ๒ ประเด็นเท่านั้นว่าแก้ตามที่ผู้สว่นการแปรญัตติไว้ หรือคงไว้ตามร่างเดิม เพราะฉะนั้นดิฉันจึงมีทางเดียวที่จะขอร้องท่านประธานคณะกรรมการและกรรมการทุกท่านได้โปรดช่วยกันพิจารณาในที่นี้ว่าถ้าไม่ใส่ไว้ในมาตรา ๑๓๔ ก็ควรจะนำไปใส่ไว้ในมาตรา ๑๔๐ เพราะแต่ละสภาได้ส่งตัวแทนของตนเข้ามาช่วยกันร่างข้อบังคับ ซึ่งก็จะคลุมไปทั้งหมด ในมาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๔๐ ในอำนาจของรัฐสภา ขอบพระคุณค่ะ

LIART

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมาธิการ): ท่านประธานที่เคารพ ที่ท่านสมาชิกผู้
มีเกียรติได้เสนอนั้นความจริงก็เป็นข้อที่น่าพิจารณามาก แต่เมื่อพิจารณาดูให้ดีแล้วก็จะเห็นว่า
ถ้าหากจะมีการร่างข้อบังคับว่าด้วยการประชุมขึ้นมาอีก ๑ ฉบับใช้ในกรณีที่มีการประชุม
ร่วมกันก็จะกลายเป็นข้อบังคับการประชุมถึง ๓ ฉบับ ฉบับสภาผู้แทนราษฎร ฉบับวุฒิสภา
และฉบับประชุมร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความสับสนขึ้นในบางกรณี เพราะเหตุว่าสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรก็ย่อมจะคุ้นต่อข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา
ก็จะคุ้นต่อข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ซึ่งเป็นประธานวุฒิสภา
ท่านเคยใช้แต่ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา เมื่อมาประชุมร่วมกันเข้าในการวินิจฉัยปัญหา
หรือจำเป็นจะต้องพิจารณาดำเนินการอะไรไป ท่านก็อาจจะผิดพลาดได้ จึงเป็นการยากลำบาก
เป็นอย่างมาก มิฉะนั้นก็ต้องท่องจำกันให้ดีถึง ๓ ฉบับ ทางสายกลางโดยเอาอันหนึ่งของ
ของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ท่านได้เสนอไว้ขึ้นมาใช้ประกอบเข้าก็อาจจะใช้ได้ตั้งนี้ว่า ในการ
ร่างข้อบังคับของสมาชิกวุฒิสภานั้นโดยเหตุที่ได้ตกลงกันว่าให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธาน
รัฐสภาแล้ว ในการร่างข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภานั้นวุฒิสภาก็อาจจะเขียนขึ้นมาบทหนึ่ง
โดยเฉพาะในกรณีที่ไม่สามารถจะนำเอาระเบียบการประชุมซึ่งเหมือนกันระหว่างสภาผู้แทน
ราษฎรกับวุฒิสภามาใช้ ก็มีหมวดเฉพาะว่าถึงการประชุมร่วมกัน นั่นก็เป็นทางออก แต่ว่า
แทนที่จะมี ๓ ข้อบังคับ ก็มีเพียง ๒ ข้อบังคับคือ มีของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภา
แล้วก็มีหมวดในกรณีที่มีการประชุมร่วมกันซึ่งประธานวุฒิสภาจะเป็นประธานรัฐสภา นั่นก็
อาจจะเป็นทางออกที่ดีกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือว่ามีเพียง ๒ ข้อบังคับเท่านั้น แต่ว่าในข้อบังคับ
การประชุมของวุฒิสภานั้นนำเอาแนวความคิดของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ได้กรุณาแนะนำนั้น
เข้ามานำรวมไว้เป็นบทหนึ่ง อันนี้เห็นจะเป็นทางออกที่ดี ขอบพระคุณครับ

พลโท เฉลิมชัย จารุวัตร (ประธานคณะกรรมการ): ท่านประธานที่เคารพ
กระผมขอเรียนเนื่องจากว่าได้มีการเสนออภิปรายในการประชุมคราวที่แล้ว และได้เข้ามา
ถึงวันนี้ จะมีการลงมติในวันนี้ ก็ขอเรียนชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในเรื่องมาตรา ๑๓๔ นี้คณะกรรมการ
ธิการไม่ได้แก้ไข แต่มีผู้แปรญัตติขอแก้ไขให้เป็นความว่า “ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาให้

LIART

ใช้ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภาโดยอนุโลม” ซึ่งคณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย และผู้แปรญัตติก็ขอสงวน เมื่อมาตรา ๖๔ ซึ่งคณะกรรมการธิการมิได้แก้ไข แต่สภานี้ได้มีมติให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาแล้ว ในการประชุมคราวที่แล้วคณะกรรมการได้หารือกันก็เห็นว่าเมื่อสภานี้ได้มีมติแก้มาตรา ๖๔ ตามผู้แปรญัตติแล้ว คณะกรรมการนี้ก็ยอมให้แก้ไขไปตามคำแปรญัตติของคุณณรงค์ บัณฑิตย์ ได้ ก็เป็นเรื่องที่กระผมจะกราบเรียนเพื่อความเข้าใจสักครั้งหนึ่ง คณะกรรมการได้ยินยอมไปแล้ว และกระผมก็ขอเรียนว่า ตามที่ท่านสมาชิกผู้มั่งเกียรติดีชี้แจงและกรรมการอดุลได้ตอบไปแล้วนั้น กระผมในนามของคณะกรรมการก็ขอเรียนว่า เราขอยืนยันที่จะแก้ไขให้เป็นใช้ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภาตามที่ท่านผู้แปรญัตติขอสงวน ทั้งนี้ก็โดยเหตุผลที่ว่าข้อบังคับการประชุมวุฒิสภานั้นยังไม่ได้ร่าง เมื่อวุฒิสภามีภารกิจเพิ่มขึ้นในการประชุมร่วมวุฒิสภาก็ย่อมจะร่างข้อบังคับให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนั้นได้ การใช้ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภาย่อมจะไม่มีปัญหาอย่างไรขอขอบคุณครับ

นายชนะ รุ่งแสง : ท่านประธานที่เคารพ สำหรับมาตรา ๑๓๔ นี้ กระผมไม่เห็นด้วยกับผู้ขอแปรญัตติและก็ขอสงวน และคณะกรรมการแก้ไขตามผู้ขอแปรญัตติและขอสงวน เหตุผลของ กระผมก็เพราะว่ากระผมถือว่ามาตรา ๖๔ กับมาตรา ๑๓๔ นี้คนละเรื่องกัน ถึงแม้ว่ามาตรา ๖๔ จะเป็นเรื่องที่ว่าในการประชุมร่วมกันระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภานั้น คือรัฐสภา แล้วประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา ตามมติของสภาที่ลงไปแล้ว ท่านสมาชิกหลายท่านและท่านกรรมการ บางท่านก็ได้พูดถึงในลักษณะที่ว่า เมื่อประธานรัฐสภาเป็นประธานวุฒิสภาก็ต้องใช้ข้อบังคับของวุฒิสภาท่านกรรมการอาจารย์ดอกเตอร์อดุลท่านก็บอกว่าเป็นข้อความที่ท่านคล่องของท่านอยู่แล้วประธานวุฒิสภาท่านคล่องในฐานะที่ใช้ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา เมื่อไปเป็นประธานรัฐสภาก็ควรจะให้ท่านใช้ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภานั้น กระผมคิดว่าไม่ใช่เหตุผลสำคัญพอที่จะใช้ดุลพินิจได้ ในความรู้สึกของกระผมแล้วกระผมคิดว่าเรื่องของมาตรา ๖๔ นั้นเป็นเรื่องของศักดิ์ศรีเป็นเรื่องของซีเนียร์ตี (Seniority) เป็นเรื่องของความเหมาะสม เป็นเรื่องของหลักการ และ

LIART

เราก็มีข้อยุติกันในลักษณะที่ถือว่าอาวุโส แต่เรื่องของมาตรา ๑๓๔ นั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องของศักดิ์ศรี ไม่ใช่เป็นเรื่องของการแย่งหมวกกันใส่ อย่างที่หลายท่านเข้าใจกัน หรือกระผมก็เข้าใจว่าอย่างนั้น แต่เป็นเรื่องของการทำงานปัญหาว่ามาตรา ๑๓๔ นี้เป็นเรื่องของการทำงาน ภาระหน้าที่หลักของงานนั้นอยู่ตรงไหน เราต้องยอมรับกันอันหนึ่งว่ารัฐธรรมนูญของเราที่กำลังทำกันอยู่ขณะนี้เราถือว่าให้วุฒิสมาชิกมาร่วมประชุมกับสภาผู้แทนราษฎรได้ แล้วโหวตในประเด็นสำคัญ ๒-๓ ประเด็น คือการเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจโดยการลงมติ การพิจารณางบประมาณแผ่นดิน เหล่านี้เราถือว่าให้วุฒิสมาชิกมาประชุมร่วมด้วยเป็นรัฐสภา เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วก็หมายความว่าภาระหน้าที่งานหลักก็คือภาระหน้าที่งานของสภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่รัฐสภาประชุมร่วมกับวุฒิสมาชิก เพราะฉะนั้นการที่จะไปเอาข้อบังคับติดตัวบุคคลมานั้นจึงเป็นเรื่องที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง และในเวลาเดียวกัน ถ้าจะพูดถึงว่าการไม่ปรับตัวของท่านประธานวุฒิสภาที่ท่านขึ้นต่อสิ่งนั้น กระผมคิดว่าเป็นความคิดของท่านกระผมเอง กระผมคิดว่าท่านผู้ดำรงตำแหน่งประธานวุฒิสภา หรือทำหน้าที่ประธานรัฐสภาในการประชุมร่วมนั้นท่านอยู่ในฐานะที่จะต้องศึกษาว่าท่านจะต้องทำอะไรบ้าง ท่านจะไปหลงติดอยู่กับสิ่งที่ท่านใช้อยู่เป็นเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ กระผมจึงคิดว่าเมื่อคำนึงถึงภาระหน้าที่งานอันจะพึงกระทำในการประชุมรัฐสภาแล้ว จึงเป็นเรื่องที่ว่าจะต้องถือเอาข้อบังคับที่จะเกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานที่สุด และสิ่งที่จะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานก็ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร เราเอามาใช้เป็นข้อบังคับการประชุมรัฐสภาเพื่อให้สภาทั้ง ๒ ทำงานร่วมกันในดีกรีของสภาผู้แทนราษฎร เพราะว่าเราเอาวุฒิสภามาประชุมทำหน้าที่เหมือนกับผู้แทนราษฎรด้วย นั่นคือภาระหน้าที่หลัก กระผมจึงคิดว่าร่างเดิมของคณะกรรมาธิการนั้นเหมาะสมแล้ว ส่วนที่ท่านสมาชิกผู้ขอแปรญัตติ แล้วคณะกรรมาธิการคล้อยตามไปด้วยนั้น โดยให้เปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๖๔ ตามตัวบุคคล กระผมไม่เห็นด้วย ขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอเชิญกรรมาธิการที่สงวนคำแปรญัตติไว้
ชี้แจงรับม็อบอยู่ ๙ ท่านที่สงวนความเห็นไว้

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

พันโท นิยม สันสนาคคม (กรรมาธิการ): ท่านประธานที่เคารพ ตามที่สมาชิกผู้มีเกียรติได้อภิปรายว่าทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นหลักแล้ววุฒิสมาชิกมาประชุมร่วมในการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติภารกิจหลักนั้น กระผมว่าอาจจะยังสับสนกันอยู่ ถ้าเราพิจารณารัฐธรรมนูญที่เราร่างขึ้นมา เราเห็นว่ารัฐสภานั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ประกอบด้วย ๒ สภา แล้วในการที่จะเป็นรัฐสภาได้นั้น สภาทั้ง ๒ ต้องมาประชุมร่วมกันมิใช่วุฒิสภามาสมทบกับสภาผู้แทนราษฎร คักดีศรีเท่ากันครับ เพราะว่ารัฐธรรมนูญกำหนดไว้ว่าสภาทั้ง ๒ นี้ต่างเป็นผู้แทนปวงชนเท่ากัน แล้วก็มาประชุมร่วมกันเป็นรัฐสภา เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วมิใช่สภาใดสภาหนึ่งเป็นหลัก แล้วอีกสภาหนึ่งเป็นรอง แล้วมาประชุมร่วมกันอย่างนั้น กระผมว่าตามที่ท่านผู้มีเกียรติได้อภิปรายไปเมื่อสักครู่นี้รู้สึกว่าจะไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เพราะเราดูส่วนที่ ๕ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา มิใช่บ่งไว้ว่าเป็นการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร แล้วเอาวุฒิสภามาร่วมแต่เป็นการร่วมกันครับ เพราะฉะนั้นเมื่อการประชุมร่วมกันอย่างนี้แล้วก็น่าที่จะใช้ข้อบังคับการประชุมของสภาใดสภาหนึ่งเป็นหลัก แต่ที่กระผมสงวนไว้กระผมเห็นว่าเมื่อเราให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานที่ประชุมของรัฐสภาแล้ว ข้อบังคับก็น่าที่จะให้ผู้ที่คุ้นเคย อันนี้ได้โต้เถียงกันในที่ประชุมคณะกรรมาธิการแล้ว และก็มาถึงขั้นนี้กระผมก็เป็นผู้หนึ่งที่ได้สงวนไว้ในจำนวน ๑๐ ท่านด้วยกัน กระผมก็อยากจะกราบเรียนต่อที่ประชุมนี้ว่า มิใช่เป็นเรื่องของคักดีศรี มิใช่เป็นเรื่องอะไรหรอกครับ แต่เป็นเรื่องของความที่เราพยายามจะให้การประชุมนั้นคล่องตัว การประชุมนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อยคนที่เคยถนัดมือชาก็ใช้มือชวา คนที่ถนัดมือซ้ายก็ใช้มือซ้าย ถ้าสมมติว่าประธานวุฒิสภาท่านถนัดมือซ้ายท่านถนัดใช้ของซ้าย และเอาสิ่งซึ่งถนัดชวาไปให้ท่านใช้ก็อาจจะใช้ไม่ถนัด กระผมคิดในแง่นี้ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: คุณชนะพูดอีกที แล้วก็คงจะลงมติได้นะครับ เพราะเราพูดกันมา ๒ วันแล้วเฉพาะมาตราเดียวกันนี้ เชิญ

นายชนะ รุ่งแสง: ท่านประธานที่เคารพ สำหรับกระผมไม่เห็นด้วยกับแนวความคิดที่ว่าคนที่เคยถนัดซ้ายแล้วก็จะให้ท่านซ้ายตลอดไป เป็นเรื่องของการยกตัวอย่างซึ่งคงจะ

LIRT

ใช้ไม่ได้กับสำหรับการประชุมสภา เราจะให้เกิดความคล่องตัวต่อผู้ที่ทำหน้าที่ประธานรัฐสภา โดยที่จะให้ชินกับหนังสือที่ท่านถืออยู่โดยมีหนังสืออีกเล่มหนึ่งซึ่งมีความสำคัญและมีความคล่องตัวสูงกว่านั้น กระผมคิดว่าท่านอยู่ในฐานะที่จะปรับตัวท่าน และสำหรับความเข้าใจของท่านกรรมาธิการผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้หยิบยกขึ้นมาถึงประเด็นที่ว่ากระผมเข้าใจในสาระสำคัญที่ผิดนั้น กระผมว่าท่านเข้าใจสิ่งที่เป็นสาระสำคัญที่ผิดมากกว่า เหตุผลของกระผมก็เพราะว่ากระผมพูดถึงภาระหน้าที่การทำงานไม่ได้พูดถึงศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกันระหว่างวุฒิสมาชิกและผู้ที่มาจากการเลือกตั้ง กระผมไม่ได้พูดประเด็นนั้น กระผมพูดถึงภาระหน้าที่การทำงานของวุฒิสภากับสภาผู้แทนราษฎร และร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เราได้เขียนให้วุฒิสมาชิกมีหน้าที่ไปทำอะไรพิเศษเหนือกว่ารัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ อย่างที่กระผมได้กราบเรียนท่านประธานแล้วคือเข้าไปประชุมร่วมในการพิจารณางบประมาณแผ่นดิน ซึ่งโดยปกติแล้ววุฒิสมาชิกไม่อยู่ในฐานะที่จะไปประชุมร่วมกับสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็นที่ ๒ ก็คือ การให้วุฒิสภาไปประชุมร่วมกับสภาผู้แทนราษฎรเป็นรัฐสภาในกรณีที่เปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐบาลและมีการลงมติ ในทำนองอย่างนั้น เราก็บอกว่าให้วุฒิสมาชิกนี้ไปร่วมประชุมด้วยทำหน้าที่เหมือนกับผู้แทนราษฎรทำหน้าที่เป็นรัฐสภาเพราะฉะนั้นเมื่อเราถือว่าภาระหน้าที่หลักและงานหลักอยู่ตรงนั้น กระผมจึงคิดว่าสิ่งที่สำคัญคืองาน ไม่ใช่ตัวบุคคล กระผมจึงกราบเรียนตามที่กระผมได้เรียนแล้วตั้งแต่ต้น ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมคิดว่าเราอภิปรายมาตรงนั้นกันมา ๒ วันแล้วนะครับ สมควรจะลงมติได้แล้ว แต่เท่าที่สังเกตดูการอภิปรายที่แล้วมา ผมอยากจะขอกราบเรียนข้อสังเกตไว้ข้อหนึ่งว่า ขอได้กรุณาคิดว่าเราเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและขอได้วางตัวเป็นกลางในการลงมติกี่ดี ในการอภิปรายก็ดี ขอได้โปรดกรุณาอย่าคิดว่าเราเคยเป็นผู้แทนมา หรือคิดจะสมัครผู้แทนก็พูดไปในทำนองผู้แทนราษฎร หรือท่านที่นั่งอยู่ที่น้อยๆได้คิดว่า ท่านจะได้รับการแต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิกนะครับ เรื่องภายนอกขอให้เอาไว้ภายนอก เวลานี้ขอให้กรุณาวางตัวเป็นกลาง ผมจะขอมติว่าในมาตรา ๑๓๔ นี้จะให้คงไว้ตามร่าง

เดิมคือให้ใช้ข้อบังคับ การประชุมของสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลม หรือจะให้แก้ไขตามที่
คุณณรงค์ บัณฑิตย์ ขอแปรญัตติไว้ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา ท่านผู้ใดเห็นสมควร
ให้เป็นไปตามร่างเดิม คือใช้ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๖ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้แก้ไขตามที่คุณณรงค์
บัณฑิตย์ แปรญัตติไว้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๓๐ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้แก้ไขตามที่มิ
ผู้
แปรญัตติ ต่อไปมาตรา ๑๓๕ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๗ คณะรัฐมนตรี ไม่มีการแก้ไข คุณ
กนต์ธีร์ ศุภมงคล ขอแปรญัตติแก้ไขหลักการในหมวด ๗ ทั้งหมด แต่เนื่องจากว่าการ
แปรญัตตินี้ในข้อบังคับการประชุมพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ข้อ ๑๐๔ บอกว่า “การแปรญัตติ
โดยปกติต้องแปรเป็นรายมาตรา” แต่คุณกนต์ธีร์ไม่ได้แปรญัตติเป็นรายมาตรา คือแปรญัตติ
แก้ไขหลักการมา ๕ ข้อ เพราะฉะนั้นผมจะขอให้คุณกนต์ธีร์พูด แล้วกรุณาใช้เวลาให้สั้นหน่อย
แล้วจะได้ขอมติเลยว่าที่ประชุมเห็นสมควรรับหลักการของคุณกนต์ธีร์หรือไม่ ถ้ารับหลักการ
ก็ต้องถือว่าเป็นกรณีพิเศษใช้ข้อบังคับข้อ ๑๐๖ ตอนท้ายที่ว่า “ทั้งนี้เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติ
เป็นอย่างอื่น” คือเหมือนกับที่เราลงมติมาแล้วในเรื่องสภาเดี่ยวหรือ ๒ สภานั้นแหละครับ
เพราะว่าไม่ได้แปรญัตติเป็นรายมาตรา ถ้าเห็นด้วยกับคุณกนต์ธีร์ก็จำเป็นจะต้องใช้ข้อบังคับ
ข้อ ๑๐๖ ส่งให้คณะกรรมการกลับไปร่าง แล้วเอามาเสนอใหม่ ถ้าไม่เห็นด้วย เราก็จะได้
พูดถึงมาตราอื่นตามลำดับต่อไป ขอเชิญคุณกนต์ธีร์ อย่างให้ยว่นกันนะครับ

นายกนต์ธีร์ ศุภมงคล : ขอบพระคุณครับท่านประธานสภาที่เคารพ ไม่ยาว
หรือครับ กระผมรับรอง ความจริงที่กระผมขอสงวนตามข้อแปรญัตติของกระผมในหลักการนี้
ก็ เนื่องจากกระผมได้เสนอในหลักการที่ว่าให้มีการจัดตั้งระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

LIRT

ในระบบที่มีการแบ่งแยกอำนาจ เพราะฉะนั้นมาถึงหมวดคณะรัฐมนตรีนี้กระผมจึงได้มีข้อ
 แปรญัตติไว้รวม ๕ ประการด้วยกัน แต่เนื่องจากว่าที่ประชุมนี้ได้ลงมติในร่างมาตรา ๙๐
 เห็นว่าควรจะให้อำนาจแก่ทางฝ่ายบริหารคือฝ่ายคณะรัฐมนตรี หรือที่เรียกว่าพระมหากษัตริย์
 นั้นมีอำนาจที่จะยุบสภาได้ ซึ่งเป็นการขัดต่อหลักการสำคัญของกระผมที่จะให้ถือหลักการ
 แบ่งแยกอำนาจ ตามที่กระผมได้เรียนต่อที่ประชุมนี้แล้วกระผมก็ถือว่าที่ประชุมไม่เห็นด้วย
 กับหลักการในเรื่องการแบ่งแยกอำนาจ เพราะฉะนั้นกระผมไม่ตั้งใจในเรื่องนี้ต่อไป แต่ว่า
 ข้อเสนอแปรญัตติหรือข้อสงวนของกระผมซึ่งมีอยู่ ๕ ประการนั้น ประการที่ ๔ ที่ว่าคณะ
 รัฐมนตรีไม่มีอำนาจยุบสภาผู้แทนราษฎรก็เป็นอันตกไปแล้ว ตามการลงคะแนนเสียงในการ
 พิจารณาร่างข้อ ๓๔ แต่ว่าข้อสงวนของกระผมอีก ๔ ข้อนั้นยังเป็นข้อสงวนซึ่งอาจจะใช้แก่
 กรณีที่มีการแยกอำนาจก็ได้หรือละอำนาจก็ได้นั้น กระผมจึงยังตั้งใจในข้อสงวนของกระผม
 ทั้ง ๔ ข้อนี้ ยกตัวอย่างให้เห็นได้ว่าอย่างในข้อสงวนข้อ ๑ และข้อ ๒ ข้อ ๑ นั้นบอกว่า
 “ให้นายกรัฐมนตรีได้รับการเลือกตั้งจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งทั่วไป หรือ
 ในการแสดงประชามติ มีวาระอยู่ ๕ ปี” กระผมถือว่า ถึงแม้เราจะถือหลักการละอำนาจ ถ้า
 หากว่าเราเห็นสมควรเราก็อาจจะมีทางกำหนดให้นายกรัฐมนตรีเข้าประจำตำแหน่งโดยอาศัย
 การเลือกตั้งก็ได้เหมือนกัน ความจริงในร่างที่เขียนไว้ในมาตรา ๑๓๖ นี้ก็บอกไว้กว้าง ๆ อยู่
 แล้วว่านายกรัฐมนตรีจะเป็นใครก็ได้ เพราะฉะนั้นในการที่จะเป็นใครก็ได้จะเป็นโดยวิธีใด
 วิธีหนึ่งก็ได้ทั้งนั้น เพราะฉะนั้นข้อสงวนแปรญัตติข้อ ๑ นี้ยังใช้ได้ในการนี้เมื่อเราพิจารณา
 ถึงมาตรา ๑๓๖ ในทำนองเดียวกันที่กระผมขอสงวนไว้ในข้อ ๒ ที่ว่า “รัฐมนตรีจะมีจำนวน
 ไม่เกินกระทรวงที่มีอยู่” อันนี้ก็อีกแหละครับ คือถึงแม้ว่าในการใช้ระบบการปกครองโดย
 คณะอำนาจก็มีกรณีที่จะพิจารณากันได้ในเรื่องจำนวนของคณะรัฐมนตรีซึ่งก็อยู่ในมาตรา
 ๑๓๖ เหมือนกัน กระผมจึงเห็นว่าเพื่อไม่ให้เสียเวลาของที่ประชุมนี้กระผมจะไม่อภิปรายใน
 ชั้นนี้ในหลักการใหญ่ ๆ เพราะหลักการใหญ่ ๆ กระผมถือว่าที่ประชุมนี้ไม่รับอยู่แล้ว แต่สำหรับ
 ข้อสงวนข้อ ๑ และข้อ ๒ นี้กระผมขอสงวนสิทธิไว้ที่จะพูดในเมืองเราพิจารณาถึงร่างมาตรา
 ๑๓๖ ที่นี้มาข้อสงวนข้อ ๕ คือว่า ถ้าสภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่เห็นด้วยกับการปฏิบัติงาน
 ของคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารจะต้องพิจารณาปรับปรุงตัวรัฐมนตรีใหม่ อันนี้ก็อีกแหละครับ

ก็อยู่ในแนวของระบอบการปกครองโดยคณะอำนาจเหมือนกัน ดังจะเห็นได้ว่าในมาตรา ๑๔๖ เราก็มีการพูดถึงว่า พระมหากษัตริย์อาจจะปรับปรุงคณะรัฐมนตรีได้ อะไรต่ออะไรเหล่านี้ เพราะฉะนั้นกระผมจะไม่พูดในที่นี้ในหลักการใหญ่ แต่จะขอสงวนไว้พูดในกรณีข้อสงวนข้อ ๕ นี้ เมื่อเราพิจารณาถึงมาตรา ๑๔๖ หรือมาตราอื่นใดซึ่งเกี่ยวกับการที่จะให้รัฐมนตรีหรือ คณะรัฐมนตรีออกจากตำแหน่ง ขอบพระคุณครับ

ประธานนิติบัญญัติแห่งชาติ : ก็เป็นอันว่าตอนนี้ยังไม่ต้องขอมติเนครับ

นายกนตธีร์ ศุภมงคล : ผ่านไปแล้วนี้ครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ครับ ต่อไปมาตรา ๑๓๖ มีการแก้ไข พลเอก ทวีช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา ขอสงวนคำแปรญัตติไว้ และพันเอก อุดม ทวีวัฒน์ กับคุณประจุมรัตน์เพียร กรรมการ ขอสงวนความเห็น ขอเชิญคุณทวีชครับ

พลเอก ทวีช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา : ท่านผู้เป็นประธาน การคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญ ในมาตรานี้คือเกี่ยวกับนายกรัฐมนตรีนั้น ผมรู้สึกส่วนตัวเองออกจะอาจหาญเกินไป ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าไม่สู้จะมีผล แต่ก็ทำตามหน้าที่ ทำด้วยความเป็นกลาง อย่างที่ท่านประธานว่า ผมไม่เคยขัดข้องต่อท่านประธาน ว่าอย่างไรเอาอย่างนั้น ผมมีเจตนาประชาธิปไตยด้วยความบริสุทธิ์ใจต่อทุกฝ่าย แล้วก็ตรงกับเจตนาของท่านนายกรัฐมนตรีและของคณะปฏิวัติไม่ได้แตกต่างกัน ผมเคยเรียนต่อสภานี้ มาแล้วว่าท่านนายกรัฐมนตรีของเราก็ต้องการวางรากฐานประชาธิปไตย ให้แก่รัฐบาลต่อไป และคณะปฏิวัติก็ต้องการที่จะพัฒนาประชาธิปไตยให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนดังที่ได้ระบุไว้ในแถลงการณ์ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑ มีความว่า "จะพัฒนาประชาธิปไตยให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน" แถลงการณ์ว่าไว้อย่างนี้ แล้วประชาชนได้อะไรจากร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในขณะนี้ผมก็ขอตอบว่า ได้แน่ไม่มีปัญหา ได้นะได้แน่ แต่ว่าได้น้อยกว่ารัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๒๕๑๗ จนเกือบจะพูดได้ว่าถอยหลังไปตั้งต้นใหม่ ถ้าเป็นการถอยในสนามรบตามขั้นเชิงของยุทธวิธี โอ.เค. ครับ ผมเห็นด้วย แต่ไม่ใช่อย่างนั้น ไม่ใช่สนามรบ เป็นสนามประชาธิปไตยที่ต่อสู้กันมานานแล้วถึง ๔๖ ปี เพราะ

LIART

ฉะนั้นไม่น่าจะถอยไปไกลถึงเพียงนั้น หรืออย่างที่กรรมการท่านหนึ่งได้พูดไว้ข้างนอก จะเป็นใครนั้นผมก็ไม่ทราบ พูดว่าทำไมไม่คิดกันบ้างว่าถ้าเราอดทนไปถึง ๔ ปีข้างหน้าแล้ว เราจะมีประชาธิปไตยผมขอเรียนว่า ประชาธิปไตยแบบที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่คณะกรรมการไปขีดฆ่าออกซึ่งก็หมายความว่ามาจากใครก็ได้ ไม่ต้องเป็นผู้แทนราษฎรก็ได้แบบนี้หรือครับที่เรียกว่าประชาธิปไตย ท่านอาจลืมนึกไปว่าบทบัญญัตินี้เป็นบทถาวร ไม่ใช่บทเฉพาะกาล ถ้าเป็นบทเฉพาะกาลผมยังจะต่อรองด้วยได้ในเรื่องระยะเวลา อันนี้เป็นบทถาวรนะครับ จะต้องใช้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุของรัฐธรรมนูญ หรือจนกว่าจะมีใครมาฉีกอีก เป็นอย่างนั้นครับ ถ้าท่านบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล ผมไม่ขัดข้อง แต่จะขอต่อรองเรื่องระยะเวลา อันนี้เป็นบทถาวรผมยอมไม่ได้ เพราะฉะนั้นก็โปรดคิดกันให้ดีนะครับ

อีกประการหนึ่ง ผมขอที่ครับอย่าได้หวังว่าจะหาคนดีกรุงศรีอยุธยาเป็นนายกรัฐมนตรีไม่ได้ ผมได้เคยเรียนต่อสภานี้แล้วถึงสถิติการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๕ ท่านเห็นแล้วท่านก็อาจจะหมดหวัง นี่ครับ ระดับความรู้มีอย่างนี้ครับ ป. ๔ ป. ๗ ๒๐ คนเท่านั้นเอง มัธยมศึกษาตอนต้น ๕๓ คน มัธยมศึกษาตอนปลาย ๔๐ คน อนุปริญญา ๒๒ คน ปริญญาตรี ๔๒ คนปริญญาโท ๔๐ คน ปริญญาเอก ๑๐ คน ไม่แจ้งความรู้ ๒ คน รวมเป็น ๒๗๔ คน ในจำนวนนี้มีผู้ที่เคยเป็นนายกรัฐมนตรี เป็นรองนายกรัฐมนตรี เป็นรัฐมนตรี เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการเข้ามาสู่สภาไม่ต่ำกว่า ๒๐ คน และทำไมจึงจะเป็นห่วงใยว่าจะหานายกรัฐมนตรีไม่ได้จากสภา นี่เป็นเหตุผลอีกประการหนึ่ง ก็ขอให้ลองช่วยกันคิดดู มาตรา ๑๓๖ นี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับรัฐมนตรี ก็ได้มีกรรมการ ๒ ท่านขอสงวนไว้แล้ว และเนื่องด้วยมาตรานี้ที่ขีดฆ่าแก้ไขเพิ่มเติมอะไรกันจาก ๓๔ คนเป็น ๔๔ คน ผมว่าอาจจะเป็นเหตุให้เกิดการตายประชดปาชาหรือล้างปาชา ก็แล้วแต่ใครจะคิด ผมก็ห้ามเขาไม่ได้ สำหรับในส่วนตัวของผมก็จะขอพูดเฉพาะนายกรัฐมนตรีซึ่งผมเห็นว่าจะต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร “ท่านผู้เป็นประธาน ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ข้าพเจ้ารู้สึกที่ข้าพเจ้าเป็นนายกรัฐมนตรีที่ผิดแบบแผนของประชาธิปไตย แต่เพื่อเห็นแก่ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ข้าพเจ้ายอมทำผิด แต่ข้าพเจ้าจะไม่ยอมทำผิดพลาดซ้ำสองอีก” ท่านเคยได้ยินคำพูดนี้หรือไม่ครับ นี่

เป็นคำพูดของอดีตนายกรัฐมนตรีรับเชิญท่านหนึ่งท่านพูดเมื่อท่านได้รับการเชิญเป็นครั้งที่ ๒ ผมเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ในการเตือนสติต่อผู้ที่สำนึกในประชาธิปไตย จึงได้นำมาเสนอต่อสภานี้เท่ากับเป็นการยืนยันว่า นายกรัฐมนตรีที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นการผิดแบบแผนของประชาธิปไตยอย่างแน่นอน ในโลกนี้มีประเทศเสรีเท่าที่ผมทราบก็ดูเหมือนจะเหลืออยู่เพียง ๑ ใน ๓ มีประเทศไหนบ้างครับที่มีรัฐธรรมนูญแล้วบัญญัติให้นายกรัฐมนตรีมาจากไหนก็ได้ ไม่ต้องมาจากสภาผู้แทนราษฎร ท่านประธาน ผมขออนุญาตพูดกับเพื่อนทหารที่รักของผมทั้งในสภานี้และนอกสภาฟังผมอีกสักกนิต ฟังอย่างมีสติอย่าไม่หลงเหียว สิ่งที่ผมจะเรียนต่อท่านขณะนี้ก็คือว่า "ต่อไปนี้รัฐบาลที่ผ่านการเลือกตั้งหรือรัฐบาลประชาธิปไตยจะไม่มีหวัง รัฐบาลที่เข้ามาได้ต่อไปจะต้องเป็นรัฐบาลที่เข้ามาได้ด้วยอำนาจด้วยปืน และด้วยการปฏิวัติ" เขาพูดอย่างนี้ ไม่ใช่ผมพูด ท่านฟังแล้วรู้สึกอย่างไร เขาพูดอย่างนี้จะด้วยเจตนาเหน็บแนม เราซึ่งเป็นผู้ใช้อาวุธหรือมีเจตนาให้เราสำนึกในความเป็นประชาธิปไตยหรือว่ามีเจตนาล้าลึกเกินไปกว่านี้ เพื่อนทหารของผมช่วยกันคิดดู ถ้าคิดแล้วเกิดความไม่พอใจ ยกมือให้ผมมือซ้ายก็ได้ แต่ถ้าท่านพอใจต่อคำกล่าวของเขาเช่นนี้ ย.ด. ครับ อย่างเดิยกมือขวาตามระเบียบ ผมก็พายไปเท่านั้นเอง ขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : กรรมการที่สงวนความเห็นไว้ คุณอุดม ทวีวัฒน์ เชิญครับ

พันเอก อุดม ทวีวัฒน์ (กรรมการ) : ท่านประธาน กระผมสงวนเฉพาะวรรคสองนะครับ สำหรับนายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้งนั้น กระผมไม่ได้สงวนไว้ด้วย เพราะว่าเห็นพ้องในชั้นกรรมการแล้ว ที่กระผมขอสงวนสำหรับวรรคสองไว้ก็เนื่องจากมีเหตุผลเช่นเดียวกับท่านผู้มีเกียรติที่ได้อภิปรายเมื่อสักครู่นี้ คือหลักการที่ถูกต้องในระบบประชาธิปไตยนั้นเราจะต้องวางพื้นฐาน เราจะต้องยอมรับนับถือว่าผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามานั้นมีความมุ่งหมายอย่างไรในระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยนี้ตามรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาทั้งหมด ๑๐ กว่าฉบับนั้น กระผมก็ได้ไปค้นคว้าดูแล้วก็ปรากฏว่ามีอยู่ ๓ ระบบ ระบบที่ ๑ ก็คือคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะต้องมาจากผู้แทนราษฎรด้วย โดย

LIART

เฉพาะรัฐธรรมนูญปี ๒๕๓๕ ระบุไว้ชัดเจนเลยว่า “มีนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอย่างน้อยสิบสี่คน อย่างมากไม่เกินยี่สิบสี่คน” และยังระบุไว้ด้วยว่า “นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีไม่น้อยกว่าสิบสี่คนจะต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” และต่อมาก็มีรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗ นอกจากนั้นก็ยังมีรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๐๒ และรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๑๑ นี้แหละครับ ทั้ง ๒ ฉบับนี้ เป็นการแยกอำนาจบริหารกับอำนาจนิติบัญญัติออกจากกัน คือว่าผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามานั้น จะเป็นคณะรัฐมนตรีหรือเข้าเป็นรัฐบาลไม่ได้ ก็ขอให้ระบุให้ชัดเจนอย่างนั้น ก็เป็นการถูกต้องนอกจากนั้นก็คงเป็นในระบบที่ได้ตัดออกตามร่างนี้แหละครับจะมาจากไหนก็ได้

เหตุผลที่กระผมอยากจะเรียนเพิ่มเติมกับท่านประธานและท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ต้องสงวนไว้ก็เนื่องจากว่า เวลานี้ประชาชนพลเมืองของเราก็มีความเจริญก้าวหน้าในทางด้านการศึกษา ในด้านความรู้ความสามารถ และในอดีตที่ผ่านมาผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากราษฎรเข้ามาเป็นรัฐมนตรีก็ไม่ได้ปรากฏว่ามีผลเสียมากมายจนถึงที่จะเป็นไม่ได้ ที่จะขีดคั่น จริงอยู่ในชั้นกรรมาธิการเราได้พิจารณาปัญหานี้กันมากมายหลายครั้งหลายหน การที่เขียนไว้เช่นนี้ก็ไม่ได้หมายความว่า จะไปตัดไม่ให้ผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งมาเป็นรัฐมนตรี อันนี้กระผมยอมรับแต่ที่เขียนไว้ถ้าไม่มาละครับ แล้วหลายท่านยังบอกว่าอาจจะเป็นผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาทั้งหมดก็ได้ ซึ่งอาจจะไม่ใช่เป็นผู้แทนราษฎรก็ได้ อันนี้เป็นการทำให้หลวมตัวให้คล่องตัว แต่กระผมคิดว่าจะไม่ถูกหลักของระบอบประชาธิปไตย ถ้าหากว่าจะบัญญัติได้ตามร่างเดิมที่คณะกรรมการร่างนั้น กระผมเห็นว่าจะชอบเพราะว่าเป็นแบบผสมระหว่างอำนาจนิติบัญญัติกับอำนาจบริหารซึ่งเรายังแยกกันไม่ออก นอกจากนั้นถ้าหากเป็นห่วงว่าผู้แทนราษฎรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นรัฐบาลเป็นรัฐมนตรีนั้นจะมีพฤติกรรมที่ไม่ดีไม่เหมาะสม เรายังมีมาตรา ๑๒๗ ของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เปิดช่องไว้ที่จะต้องพิจารณาตัวท่านได้ เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าเหตุผลในการที่จะตัดว่า รัฐบาล คณะรัฐมนตรีนี้จะมาจากไหนก็ได้ นั้น กระผมยังไม่เห็นด้วย อยากจะขอประนีประนอม เมื่อเรายังไม่แยกอำนาจบริหารกับอำนาจนิติบัญญัติออกจากกันโดยเด็ดขาดแล้วอย่างรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ก็หน้า

จะเป็นแบบผสม และโดยพื้นฐานแล้วกระผมคิดว่าจะมาแบ่งกันว่ารัฐมนตรีมาจากเลือกตั้ง จะเข้ากันไม่ได้ ในอดีตที่ผ่านมาไม่เคยปรากฏ คนที่เข้ามาบริหารชาติบ้านเมืองในระดับสูง เช่นนี้ย่อมมีจิตสำนึกมีคุณธรรมและมีความรู้ความสามารถที่จะไม่ไปแบ่งชั้น ถ้าจะพูดถึง การแบ่งอย่างนั้น ในสภานี้มี ๒ สภาก็มีทั้งการเลือกตั้งและการแต่งตั้ง ทำไมจะเข้ากันไม่ได้ กระผมคิดว่าเหตุผลที่กระผมกราบเรียนมานี้ น่าจะได้รับการพิจารณา ที่กระผมขอสงวนไว้ก็ โดยมีเหตุผลสั้น ๆ ดังนี้ครับ ขอขอบคุณ

นายประชุม รัตนเพียร (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพและท่านสมาชิก ผู้มีเกียรติ กระผมเป็นผู้หนึ่งซึ่งสงวนความเห็นในมาตรา ๑๓๖ วรรคสองไว้ ซึ่งกรรมาธิการ ส่วนใหญ่ขอตัดออก กระผมไม่เห็นด้วย เพราะเห็นว่าร่างเดิมนั้นดีอยู่แล้ว จึงขอสงวนความเห็นไว้ด้วยเหตุผล ๒-๓ ประการและกระผมจะไม่อภิปราย แต่กระผมจะพูดเป็นข้อ สังกัดเพื่อเพื่อนสมาชิกจะได้ตัดสินใจในการลงมติว่าควรจะคงไว้ตามร่างเดิม หรือตัดออก และกระผมขอกราบเรียนว่า สิ่งที่กระผมจะพูดนั้น กระผมจะพูดเพื่อสร้างสรรค์ ไม่ได้พูด เพื่อทำลาย เพราะกระผมยืนอยู่ในฐานะที่พูดซึ่งขัดต่อมติส่วนใหญ่ของคณะกรรมาธิการ แต่ ถ้าจะไม่พูดในเรื่องนี้ก็เสียเหมือนกันนะครับ กระผมจะกราบเรียนสั้น ๆ ว่า

ประการที่ ๑ ประเทศไทยเราที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ระบอบ ประชาธิปไตยนั้นผู้บริหารประเทศน่าจะได้มาจากการเลือกตั้ง แต่โดยที่ภาวะเหตุการณ์บ้านเมือง ขณะนี้ถ้าเราจะมีการเลือกตั้งและผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งทั้งหมดก็อาจจะไม่มั่นคงและคล่องตัว ถ้าได้ผสมกัน กระผมก็คิดว่าเป็นทางดีที่สุด เป็นการถูกต้อง ในมาตรานี้ถึงแม้จะตัดออกแล้ว ข้อความที่ว่า “รัฐมนตรีไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนรัฐมนตรีทั้งหมดจะต้องเป็นสมาชิก สภาผู้แทน” ก็ไม่ได้มีข้อห้ามไว้ว่าไม่ให้สมาชิกสภาผู้แทนเป็นรัฐมนตรี แต่ก็ไม่มีข้อบอกไว้หรือ ป่งชัดไว้ว่า ผู้แทนจะเป็นรัฐมนตรีได้เหมือนกัน กระผมจึงเห็นว่าถ้าคงไว้ก็ไม่เสียหายแต่ อย่างใด

นอกจากนั้นกระผมอยากจะกราบเรียนต่อไปว่า จุดสุดยอดของการเป็นผู้แทน จุดสุดยอดของผู้ที่มาสนใจทางการเมืองนั้นก็คือ ในการที่ได้มีโอกาสเข้ามาเป็นผู้บริหารประเทศ กระผมคิดว่าก็เหมือนกับข้าราชการละครึบ ที่เริ่มต้นรับราชการตั้งแต่ ซี. ๒ ซี. ๓ ความมุ่งหมายสุดยอดก็คือการเป็นอธิบดีหรือปลัดกระทรวง หรือเหล่าทัพก็อย่างเดียวกันเริ่มต้นตั้งแต่ร้อยตรี จุดสุดยอดก็อาจจะหวังเป็นนายพลในอนาคตข้างหน้า ท่านประธานครับ กระผมคิดว่าในด้านจิตวิทยา ในด้านขวัญของประชาชนที่เขาเลือกตัวแทนของเขามานั้น ถ้าหากว่าเขาได้อ่านเขาได้ทราบ เขาได้รู้ว่ารัฐธรรมนูญมาตรานี้ได้ขีดข้อความอย่างนี้ออกเขาจะมีความรู้สึกนึกคิดอย่างไรในด้านจิตวิทยาและขวัญของประชาชน กระผมก็อยากจะฝากไว้ ปัจจุบันนี้ กระผมคิดว่าในการบริหารประเทศชาตินั้น ถ้าอาศัยหลักนิติศาสตร์ หรือนิติศาสตร์แต่อย่างเดียวก็คงจะไปได้ยากและลำบาก ถ้าหากว่าอาศัยหลักนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์มาผสมกัน กระผมคิดว่าจะเป็นหลักในการปกครองที่ถูกต้องและไปได้อย่างดี กระผมอยากจะยกตัวอย่างในการสร้างตึกสักหลังหนึ่งที่แข็งแรงทนทานอยู่ได้นี้ก็เพราะว่ามีความเหนียวกับความแข็งแรงมาผสมกัน ความเหนียวก็คือเหล็กและความแข็งก็คือปูน ทีนี้ในการที่จะมีผู้บริหารที่เข้มแข็งมั่นคง ถ้าเราได้นักวิชาการกับนักประสบการณ์มาผสมผสานกัน ก็คือว่ารัฐบาลข้างหน้าจะมีฐานะมั่นคงและแข็งแรง นี่เป็นประการที่ ๑

ประการที่ ๒ กระผมอยากจะกราบเรียนว่า ผู้บริหารประเทศนั้นเป็นผู้ที่วางนโยบายในการปกครองและดูแลความทุกข์สุขของราษฎร แต่ถ้าหากว่าผู้วางนโยบายนี้ไม่รู้ข้อเท็จจริง กระผมก็คิดว่าการวางนโยบายก็จะผิดพลาดเป้าหมายไม่มากก็น้อย กระผมคิดว่าปัจจุบันนี้นักวิชาการกับประชาชนตามหมู่บ้าน ตำบลห่างกันครับ เหมือนกับมีอะไรขีดคั่นกันเอาไว้ไม่ให้พบกัน อย่างความต้องการของประชาชนในขณะนี้ กระผมก็อยากจะกราบเรียนว่า จริงๆ แล้วเข้ามีความต้องการโรงเรียนให้บุตรหลานได้เล่าเรียน ต้องการโรงพยาบาลเมื่อเวลาเจ็บป่วยต้องการมีรายได้มีฐานะดี ราคาพืชไร่พืชผลทางเกษตรอะไรอย่างนี้ที่จะประกันราคาให้เขายืนอยู่ได้ไม่ให้โจรผู้ร้ายซุกซม ไฟฟ้า ประปาต่าง ๆ เหล่านี้ ต่างหากครับที่เป็นความต้องการของประชาชน กระผมก็ไม่ทราบว่าอันนี้ทางฝ่ายผู้บริหารหรือนักวิชาการได้มีความรู้

ละเอียดย่อนลึกซึ่งในเรื่องนี้ของประชาชนเท่าไร กระผมคิดว่าถึงจะรู้อย่างไรก็ไม่เท่ากับคนที่ไปเคยเดินเหยียบย่ำหัวคันนาและก็นอนอยู่กับราษฎรอย่างนั้นหรอกครับ อย่างปัญหาเรื่องน้ำท่าทางประธานครับ เราขาดน้ำ ประเทศไทยมีปัญหาเรื่องน้ำเสมอๆ แต่ที่จริงแล้วกระผมคิดว่าไม่ใช่อย่างนั้นหรอกครับ อย่างในปีนี้เป็นต้นน้ำมาเหลือหลาย เราไม่มีปัญหาก็เก็บกันต่างหาก เรามิงบประมาณแต่ละปีไปชูดบ่อ ทั้งๆ ที่ไปชูดก็ไม่ได้น้ำ และที่ชื่อน้ำนี้ทำให้หนุ่มสาวไม่ทราบว่ามีลูกกันไปกี่คนแล้ว เรากียังชูดกันอยู่นั่นเอง ทำไม่ไม่เปลี่ยนมาเป็นกันเหมืองฝาย คุณคลองบ้างละครับ เนื่องจากที่กระผมกล่าวแล้วว่า การวางนโยบายบางที่ไม่ถูกต้องตามจุดเป้าหมาย กระผมยกตัวอย่างสั้นๆ อย่างรัฐบาลหนึ่งมีเงินผันไปให้ราษฎรตามหมู่บ้าน ตำบล กระผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ถูกต้องและถูกจุดถูกเป้าหมายที่สุด แต่หลักการนั้นตัววิธีการอาจจะบกพร่อง ส่วนรัฐบาลต่อมาไม่ได้ทำอย่างนั้น ไปพัฒนาโดยมือเปล่า และท่านประธานทราบหรือไม่ว่าขณะที่ผู้บริหารจะไปดูที่เขาพัฒนาอะไรกัน ความจริงนั้นไปเกณฑ์แรงตั้งแต่ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดอำเภอมาทีเดียว เกณฑ์ราษฎรมา รัฐมนตรีไปก็ถ่าย ที่วี. มาออกภาพที่เราได้เห็นกัน แต่หลังจากที่รัฐมนตรีกลับแล้ว ที่โน้นเขาพูดว่าอะไรกัน เขาทำตามหลังมานะครับ กระผมอยากจะกราบเรียน ความจริงประเทศไทยนั้นไม่ใช่กรุงเทพมหานคร ๗๐ กว่าจังหวัดนะครับ สิ่งเกิดจากงบประมาณในปีนี้ เราใช้เงิน ๖๓๐ ล้านบาทสำหรับคนกรุงเทพมหานคร แต่เราใช้เงินอีก ๕๐๐ ล้านบาทสำหรับคนอื่นอีก ๗๑ จังหวัด อย่างนี้ถูกต้องและเป็นธรรมหรือไม่ กระผมคิดว่าหัวอกของชาวไร่ ชาวนานั้นไม่มีใครรู้ดีเท่าคนที่เคยเป็นผู้แทนราษฎรหรอกครับ และกระผมอยากจะกล่าวว่าความจริงที่เราได้รับประทานปลาเค็มที่อร่อยๆ นั้น เพราะมีเกลือนะครับ ทำให้ปลาเค็มอร่อย แต่เวลานี้เรากำลังจะลืมนคุณค่าของเกลือกันเสียแล้ว กระผมอยากจะกราบเรียนอย่างนั้น

ประการที่ ๓ ซึ่งกระผมอยากจะกราบเรียนเป็นประการสุดท้ายและก็ขอเรียนท่านประธานแล้ว กระผมจะพูดสั้นๆ กระผมคิดว่าการเมืองนั้นเป็นศาสตร์อย่างหนึ่ง คณะรัฐมนตรีที่แต่งตั้งกับเลือกตั้งนี้มีความแตกต่างกันมากมายหลายประการ แต่จะว่าใครดี ไม่ได้ใครดีมากใครดีน้อยนั้นก็หาจุดไม่ได้ หาจุดได้ยากลำบาก เพราะฉะนั้นในประการที่ ๓ นี้

LIRT

กระผมก็จะไม่กล่าวอะไรมาก นอกจากจะฝากท่านประธานและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติว่า ถ้าเราต้องการจะกำจัดหนูไม่จำเป็นต้องใช้แมวสีสวาดหรือกระบี่ไปจับหนู แมวสีดำหรือสีขาว ก็จับหนูได้เช่นเดียวกัน ขอขอบพระคุณครับ

พลเรือตรี วินิจ ศรีพจนารถ : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผมรู้สึกมีความรับผิดชอบที่จะต้องกราบเรียนเหตุผล เพราะกระผมเป็นผู้เสนอแปรญัตติ ให้ตัดวรรคสองของมาตรา ๑๓๖ กระผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งกับมาตรา ๑๓๖ ที่เป็นผลของ คณะกรรมาธิการชุดนี้ในการที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขไป และขอสนับสนุนทั้ง ๓ วรรค

สำหรับวรรคแรกนั้นตามระบอบประชาธิปไตยจำเป็นหรือไม่ที่เราจะต้องระบุว่า นายกรัฐมนตรีนั้นจะต้องเป็นผู้แทนราษฎร เป็นความสำคัญทางการเมืองต่างหากแล้วผู้ที่ เป็นหัวหน้าพรรคนั้นจะต้องเป็นหัวหน้า ในการที่จะต้องลงสมัครรับเลือกตั้งเอาเพื่อจะสอบ ดูว่าราษฎรมีความยินดีเห็นด้วยและสนับสนุนหรือไม่ ฉะนั้นรัฐธรรมนูญของประเทศที่เจริญ แล้วทั้งหลายไม่จำเป็นจะต้องระบุว่านายกรัฐมนตรีมาจากไหน สำคัญทางการเมืองต่างหากแล้ว ครับและสำหรับรัฐมนตรีก็เช่นเดียวกัน

สำหรับในวรรคสองจำเป็นหรือไม่ที่เราจะต้องระบุว่ารัฐมนตรีจะต้องเป็นผู้ แทนราษฎรเสียครึ่งหนึ่ง รัฐธรรมนูญประชาธิปไตยไม่จำเป็นต้องระบุอย่างนั้น ประเทศที่ เจริญแล้วทั้งหลายเขาไม่ระบุกันหรือครับ มีแต่ประเทศที่ด้อยพัฒนาทางการเมืองต่างหาก กระผมใคร่ขออนุญาตกราบเรียนเหตุผลให้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้ทราบว่า ที่กระผมได้เสนอ และอภิปรายในที่ประชุมคณะกรรมาธิการเป็นอย่างไร คือมีอยู่ ๖ ประการที่สำคัญ กระผม ใคร่ขออนุญาตขอเวลาสักเล็กน้อยครับ

เหตุผลประการแรก โดยปกติการปกครองในระบบพรรค แต่ละพรรคจะได้ กำหนดตัวสมาชิกพรรคของตนเอาไว้ล่วงหน้าว่าใครจะเป็นรัฐมนตรี ใครจะเป็นรัฐมนตรี ช่วยของกระทรวงใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อติดตามศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาไว้ให้พร้อม พร้อมที่จะ กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายเพื่อจะให้บรรลุผลวัตถุประสงค์นั้น เมื่อได้เป็นรัฐบาลก็จะ

LIART

ได้วางนโยบายและดำเนินการบริหารไปได้เลย เมื่อพรรคยังไม่ได้เป็นรัฐบาลก็จะได้ใช้เป็นแนวทางที่จะคัดค้านและชักจูงให้รัฐบาลได้ดำเนินการตามแนวความคิดที่พรรคของตนเห็นว่าถูกต้องดีกว่าเรียกว่าพรรคการเมืองจะต้องตั้งรัฐบาลเงาเอาไว้ ถ้ายังมีคนที่สามารถไม่พอในพรรคของตนก็ต้องมอบหมายให้กลุ่มหนึ่งกลุ่มใดในพรรคหรือผู้หนึ่งหลายท่านได้ศึกษาพิจารณาติดตามรวบรวมข้อมูลในแต่ละด้านเหล่านั้นเอาไว้ แล้วก็วิเคราะห์เอาไว้อย่างต่อเนื่องด้วย อันนี้แหละครับระบบพรรคการเมืองที่ควรจะเป็น แต่น่าเสียดายที่ระบบพรรคการเมืองของเราล้มลุกคลุกคลานไม่สามารถเจริญเติบโตได้เพียงพอ รัฐบาลเงาดังกล่าวจึงไม่อาจจะมีได้โดยสมบูรณ์ จนกระทั่งบัดนี้น่าจะยอมรับกันได้ว่าระบบพรรคของเรานั้นอ่อนแอมาก ซึ่งเราจำเป็นต้องช่วยกันพยุงและสนับสนุนให้มันคงให้ได้ในยุคนี้

เหตุผลประการที่ ๒ กระทบใคร่ขออนุญาตกราบเรียนว่า ในการกำหนดตัวรัฐมนตรีเหล่านี้ หัวหน้าพรรคผู้จะเป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อพรรคได้เป็นรัฐบาลนั้นจะต้องใช้วิจรรณญาณในการกำหนดตัวสมาชิก โดยมีหลักการสำคัญ ๆ ๒ ประการ หลักการที่ ๑ ก็คือว่าหัวหน้าพรรคจะต้องคำนึงถึงการเอาใจสมาชิกในพรรค หากสมาชิกมีคุณสมบัติสูงและมีความเหมาะสมครบถ้วน ก็ย่อมจะแต่งตั้งได้ครบทั้งทีม แต่ถ้ามือไม่ถึงสะ ขึ้นแต่งตั้งเข้าไปก็จะบริหารให้บรรลุผลตามนโยบายไม่ได้ จะก่อให้เกิดความเสื่อมศรัทธาที่จะมีตามมาสู่พรรค หลักการที่ ๒ ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะต้องคำนึงถึงก็คือว่า พรรคจะต้องคำนึงถึงความสามารถของรัฐบาลที่พรรคจะจัดตั้งขึ้นมาว่าสามารถจะบริหารให้บรรลุผลตามนโยบายหลักและนโยบายรองต่าง ๆ ซึ่งพรรคได้สัญญาเอาไว้กับประชาชนก่อนที่จะได้รับเลือกตั้งเข้ามา เพื่อให้เป็นที่พอใจของประชาชน เพื่อประชาชนจะได้สนับสนุนพรรคของตนต่อไปอีก หากสมาชิกที่สามารถมีจำนวนไม่พอ หรือไม่เหมาะสมที่จะแต่งตั้งก็ย่อมจะต้องชวนช่วยหาบุคคลภายนอกพรรคที่สามารถจะช่วยทำให้พรรคมีผลงานเพื่อพยุงความนิยมให้เกิดขึ้นแก่พรรคมิให้เสื่อมคลาย หรือให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก หลักการสำคัญ ๒ ประการนี้ซึ่งหัวหน้าพรรคที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีจะต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมาก

เหตุผลประการที่ ๓ คือถ้าหากว่า เรากำหนดในรัฐธรรมนูญเอาไว้ว่ารัฐมนตรีไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจะต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพกัน นายกรัฐมนตรีจะต้องถูกบีบบังคับโดยแน่นอน ไม่สามารถจะใช้วิจารณญาณอันเหมาะสมของตัวเองได้ เพราะท่านจะต้องคำนึงถึงคุณภาพของรัฐบาลที่จะจัดตั้งขึ้นมาเพื่อบริหารให้บรรลุผลตามนโยบายที่ได้สัญญาเอาไว้กับประชาชน ทำให้เราไม่ปล่อยเอาไว้เฉย ๆ ไม่ต้องระบุนานาประเทศที่เจริญแล้วเขาทำกัน เพราะการไม่ระบุนะเอาไว้เนี่ย นายกรัฐมนตรีอาจจะตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นรัฐมนตรีมากกว่ากึ่งหนึ่งก็ได้ หรือทั้งที่มกีย่อมกระทำได้ แต่ถ้าหากว่าจะไปไม่รอด ก็อาจจะตั้งน้อยกว่าครึ่งก็ได้ โดยคำนึงถึงผลจะไม่ได้เกิดผลเสียแก่ประเทศ โดยไม่ให้เกิดผลเสียแก่พรรค เมื่อยังไม่มีความสามารถเพียงพอ แต่เมื่อพรรคเจริญรุ่งเรืองได้ รับการสนับสนุนโดยทั่วไป มีคนดีมีความสามารถเข้ามาเป็นสมาชิกมากมายแล้ว แน่ละ พรรคนั้นย่อมสามารถที่จะจัดตั้งรัฐบาลเงาของตนได้อย่างสมบูรณ์และเต็มภาคภูมิอย่างไม่มีปัญหา กระผมเชื่อว่าท่านสมาชิกคงจะเห็นด้วยตามนี้

เหตุผลประการที่ ๔ ผู้แทนราษฎรนั้นกระผมเห็นว่าเป็นผู้ควรแก่การให้เกียรติและควรแก่การยกย่องอย่างยิ่ง กระผมนับถือมาก เพราะท่านได้เสนอตนเองอย่างเปิดเผย เพื่อให้ประชาชนเลือก เข้ามาทำงานเพื่อประชาชน ท่านได้ยอมเสียสละสิทธิส่วนบุคคลบางอย่างที่รัฐธรรมนูญห้ามไว้ในมาตรา ๘๖ ไม่ให้กระทำในระหว่างที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เรียกว่าชาติลิตีไปทีเดียว กระผมจึงมีความเคารพท่านเหล่านั้นและเชื่อว่าประชาชนส่วนใหญ่ก็ย่อมจะเข้าใจเรื่องนี้ดี การที่กระผมได้แปรญัตติเสนอให้ตัดวรรคสองของมาตรา ๑๓๖ นั้น จะเป็นการลบหลู่ผู้แทนราษฎรผู้ทรงเกียรติก็หาไม่ แต่เพื่อให้หัวหน้าพรรคซึ่งเป็นหัวหน้ารัฐบาลได้มีอิสระเสรีในการที่จะใช้วิจารณญาณของตนโดยคำนึงถึงหลักการและภาระรับผิดชอบที่พรรคจะต้องมีต่อประชาชนทั้งประเทศต่างหากเล่าที่สำคัญ ท่านผู้แทนราษฎรก็ย่อมเข้าใจหลักการเหล่านี้ดีเท่า ๆ กับกระผมนั่นเอง และท่านเป็นผู้เสียสละแล้วเพื่อส่วนรวม เมื่อท่านได้รับเลือกเข้ามา ก็ย่อมจะได้ชื่อว่าเป็นผู้แทนของประชาชน พร้อมทั้งจะทำงานเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนใช่หรือไม่ หากหัวหน้ารัฐบาลเล็งเห็นว่าสมาชิกผู้ใดมีความ

สามารถสูงและมีความเหมาะสมเพียงพอแล้ว แต่ละสมาชิกผู้นั้นย่อมได้รับเชิญเป็นรัฐมนตรีแน่นอน เพราะพรรคจะต้องตั้งรัฐบาลเงาและมีจุดมุ่งอันสูงสุดคือต้องการคณะรัฐมนตรีมาจากพรรคทั้งที่มที่เดียว ถ้าทำได้ ไม่จำเป็นต้องใช้โควต้าไปบีบบังคับท่านนายกรัฐมนตรีเลย แนวทางเป็นอย่างนั้นอยู่แล้วที่ถูกต้อง

เหตุผลประการที่ ๕ กระผมใคร่ขอกราบเรียนว่า รัฐธรรมนูญของไทย ตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้อภิปรายไปก่อนนี้แล้วว่ามีอยู่หลายฉบับ ฉบับปี ๒๕๓๕ ระบุในมาตรา ๔๗ ว่า นายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรี ๑๔ นายเป็นอย่างน้อยต้องมาจาก ส.ส. ซึ่งแต่งตั้งในสมัยนั้นแล้วฉบับปี ๒๕๑๗ รัฐมนตรีกึ่งหนึ่งต้องมาจากสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนั้นคือรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๓๒ ฉบับปี ๒๕๐๒ ฉบับปี ๒๕๑๑ และฉบับปี ๒๕๑๕ ไม่ระบุทั้ง ๔ ฉบับเลยว่า รัฐมนตรีจะต้องมาจาก ส.ส. หรือไม่ เราทำมาแล้ว ส่วนรัฐธรรมนูญของต่างประเทศที่เป็นประชาธิปไตยที่เจริญแล้วทั้งหลายนั้นเขาไม่จำเป็นต้องระบุเลยครับ เราน่าจะเป็นอย่างนั้น

เหตุผลประการที่ ๖ กระผมใคร่ขอเวลาอีกนิดหนึ่งก็คือว่า คำสารภาพของอดีตนายกรัฐมนตรีไทย ท่านดุจศิครับ สยามรัฐ ขออนุญาตแอบอ้างเอาสยามรัฐ ฉบับวันที่ ๒ กันยายน ปีนี้ ในคอลัมน์ข้างสังเวียน อดีตนายกรัฐมนตรีได้สารภาพเอาไว้ กระผมไม่อ่านนะครับ แต่ว่าใคร่ขอสรุปให้ฟัง ท่านบอกว่า “หัวหน้าพรรคที่ท่านรู้จักมีเงิน แต่ท่านไม่ใช้เงิน ท่านรวบรวมเอาเศรษฐกิจมาตั้งพรรคการเมือง ก็เมื่อลูกพรรคเป็นเศรษฐกิจทุกคนแล้วจะไปจ่ายเงินกันทำไมอีกเล่า” หัวหน้าพรรคคนนั้นบอกลูกพรรคว่า ถ้าใครให้เงินท่าน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ท่านจะมากดดันนายกรัฐมนตรีให้ตั้งเป็นรัฐมนตรีให้ได้ หัวหน้าพรรคก็รวบไป พรรคนั้นมีโควตารัฐมนตรี ๔ คน ก็ได้เงิน ๑๐ ล้านบาท กรณีนี้จึงไม่ใช่ว่ามีเงินแล้วมาคิดตั้งตัวเองเป็นหัวหน้าพรรค แต่ได้เป็นหัวหน้าพรรคแล้วรวบเงินอื้อไปเลย ผู้แทนที่แสวงผลประโยชน์ส่วนตัวคนนั้นมีจริงไม่ใช่จะไม่มี และคนพวกนี้ก็ต้องการเงินและเงินซื้อได้เสียด้วยอะไรต่างๆ กระผมคิดว่าขออนุญาตไม่กล่าวต่อไป เป็นตัวอย่างเป็นประวัติศาสตร์ที่เห็นชัดอยู่แล้ว หลัดๆ นี้เองและเชื่อว่าเป็นความจริง เพราะผู้เขียนเป็นเจ้าของเรื่องและเขียน

LIART

อย่างรับผิดชอบ นี่แหละครับโควตารัฐมนตรีที่ยังผลให้เกิดขึ้นส่วนหนึ่งว่าเป็นผลร้ายแก่ประเทศชาติและประชาชนมากแค่ไหน ขอได้ไตร่ตรองดูเถิดครับ การไม่กำหนดโควตานั้น ดีเสียอีก ตกลงวรรคสองนั้นว่ารัฐมนตรีทั้งหนึ่งจะต้องมาจากผู้แทนราษฎร ไม่จำเป็นครับ ถ้าเราไม่กำหนดเอาไว้ดีเสียอีก คือท่านนายกรัฐมนตรีจะถูกบีบได้ยากยิ่งขึ้น การกำหนดโควตาเป็นผลเสียมากกว่าผลดี กระผมจึงใคร่ขอของสับสนุนมาตรา ๑๓๖ ของคณะกรรมการสิทธิการทุกประการ ขอขอบคุณครับ

นางกนกดิษฐ์ ศุภมงคล ท่านประธานที่เคารพ สำหรับมาตรา ๑๓๖ นี้ตั้งที่กระผมได้ทราบเรียนที่ประชุมเมื่อคืนแล้ว คือกระผมก็มีข้อสงวนไว้ ๒ ประการ ประการหนึ่ง เกี่ยวกับการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี อีกประการหนึ่งก็คือว่า จำนวนรัฐมนตรีที่จะมีอยู่ในจำนวนคณะรัฐมนตรีนี้สำหรับข้อ ๑ การแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีนี้กระผมก็เห็นด้วยกับท่านสมาชิกบางท่านที่ได้กล่าวเมื่อคืนนี้บอกว่าการเขียนดังนี้คือมาตรา ๑๓๖ นี้หมายความว่า พระมหากษัตริย์จะแต่งตั้งใครก็ได้มาเป็นนายกรัฐมนตรี มาเป็นรัฐมนตรีโดยไม่คำนึงถึงว่าจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ อันนี้ก็จริงครับแต่ว่าตามร่างมาตรา ๑๓๖ ของคณะกรรมการสิทธิการนี้กระผมอยากจะขอเรียนว่า ไม่ได้ห้ามไว้แน่ครับ คือถ้าหากว่าถือระบบแยกอำนาจอย่างของกระผมก็ต้องห้ามว่าไม่ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาเป็นรัฐมนตรี แต่ว่าเนื่องจากเราไม่ได้ยึดหลักนั้นแล้ว เรายึดหลักคณะอำนาจแล้วก็หมายความว่า ตามร่างของคณะกรรมการนี้ไม่ได้ห้ามไว้ว่าผู้แทนราษฎรนั้นจะมาเป็นรัฐมนตรีไม่ได้ ก็เขียนอย่างกว้างๆ ว่าพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอีกไม่เกิน ๔๔ คน เพราะเหตุที่ว่าเราจะไปรู้สึกเดือดร้อนอย่างไรว่าทำไมผู้แทนราษฎรจะไม่ได้รับเลือกตั้งเป็นรัฐมนตรี เขาไม่ได้ห้ามพระมหากษัตริย์จะเลือกตั้งผู้แทนราษฎรมาเป็นรัฐมนตรีก็ได้ แต่ว่าจะสมควรหรือไม่ก็อีกเรื่องหนึ่งการที่เราเขียนเราไม่ได้ห้ามไว้ก็แสดงให้เห็นว่าให้พระมหากษัตริย์เรียกว่ามีความสามารถที่จะเลือก หรือให้นายกรัฐมนตรีมีความสามารถที่จะเลือกรัฐมนตรีตามที่เห็นว่าเหมาะสมกับตำแหน่ง จะเป็นผู้แทนราษฎรหรือไม่เป็นก็ได้แต่ว่าเนื่องจากระบบปกครองที่ไม่มีมีการแบ่งแยกอำนาจที่ทำให้มีการคละอำนาจกันและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เนื่องจากมติของที่

ประชุมนี้เกี่ยวกับมาตรา ๘๐ และมาตรา ๑๒๗ ก็เป็นในลักษณะที่ว่าคณะรัฐมนตรีนั้นจะต้องอาศัยความไว้วางใจของสภาผู้แทนราษฎรจึงจะดำเนินการบริหารราชการแผ่นดินได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วในทางปฏิบัติถ้าหลีกเลี่ยงไม่พ้นว่าคณะรัฐมนตรีนั้นจะต้องเป็นผู้แทนราษฎร ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วเข้ามากรณีที่จะใช้มาตรา ๑๒๗ นั้นคณะรัฐมนตรีถ้าหากไม่มีผู้แทนราษฎรมาร่วมอยู่ในคณะแล้วเราจะอาศัยเสียงอย่างไรไม่มีคะแนนเสียงที่จะสนับสนุน นอกจากจะใช้บทบัญญัติเฉพาะกาลที่ว่าถึงวุฒิสภาเอาเข้ามาร่วมอยู่ด้วยและก็ให้วุฒิสภามีอำนาจในการที่จะไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจร่วมกับสภาผู้แทนราษฎรที่จะเอาคณะรัฐมนตรีไว้หรือจะเอาคณะรัฐมนตรีออก ก็เป็นบทเฉพาะกาล กระทบจะขอสงวนสิทธิไว้พูดในเมื่อเราถึงบทเฉพาะกาล ในข้อนี้กระทบรู้สึกว่ามันไม่พ้นครับว่าคณะรัฐมนตรีที่จะฟอร์มขึ้นนั้นก็จะต้องเป็นผู้แทนราษฎรวันยังค่ำ ที่นี้การเป็นผู้แทนราษฎรแล้วเราก็ให้มาเป็นรัฐมนตรี กระทบอยากจะขอให้บรรดาท่านเพื่อนสมาชิกผู้มีเกียรติโปรดพิจารณาในการพิจารณาร่างมาตรา ๘๖ คราวที่แล้ว สภาถือหลักว่าไม่ควรจะให้มีการควบตำแหน่ง คือบอกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นไม่ควรจะเป็นสมาชิกของสภาท้องถิ่น เหตุผลที่ให้ก็คือว่าไม่ควรจะให้ควบตำแหน่งเพราะว่าควบตำแหน่งแล้วไม่มีเวลาจะทำงาน ถ้าหากว่าเป็นทั้งผู้แทนท้องถิ่นและก็เป็นผู้แทนระดับชาติด้วย ก็จะเสียทางใดทางหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันถ้าทำทางสภาผู้แทนราษฎรก็จะเสียในหน้าที่ของสภาท้องถิ่น เมื่อเราถือหลักอย่างนี้ว่าไม่ให้มีการควบแล้ว อันนี้เราทำให้มีการควบว่าผู้แทนราษฎรนั้นในขณะที่เป็นผู้แทนราษฎรก็เป็นรัฐมนตรีได้ เมื่อเข้าไปเป็นรัฐมนตรีแล้วควบเข้าไปอย่างนี้แล้ว จะมีเวลาพอที่จะสงวนไว้สำหรับมาพิจารณาในฐานะเป็นผู้แทนราษฎร นี่ละครับเป็นอันหนึ่งซึ่งเราจะต้องพิจารณาว่ามติที่เรามีไปนี้เราขัดกับตัวเราเองหรือเปล่า เราต้องห้ามบอกว่าไม่ให้ควบ แต่ห้ามเฉพาะสภาท้องถิ่นเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งความจริงก็ไม่มีอะไรมากมายเลย แต่ตรงกันข้ามพอมาถึงอันใหญ่เข้าเรากลับไปเปิดบอกว่า ผู้แทนราษฎรนี้ควรจะมาเป็นรัฐมนตรีได้ เมื่อเป็นรัฐมนตรีแล้ว งานในฐานะเป็นผู้แทนราษฎรก็ทำลำบากทีเดียวครับ เพราะว่ารัฐมนตรีนั้นมืงานที่จะต้องทำมากมาย นี่ละครับที่กระทบอยากจะขอให้เพื่อนสมาชิกได้โปรดพิจารณาว่าจะเป็นการสมควรแค่ไหนเพียงไร แต่อย่างไรก็ตามสำหรับข้อที่กระทบถือว่าร่างของคณะกรรมการนั้นสนับสนุนได้ เพราะเหตุว่าไม่ได้ห้ามผู้แทนราษฎรจะเป็นไม่ได้ ก็

ควรจะเป็นได้ และในทางปฏิบัติหนีไม่พ้นครับ จะต้องเอาผู้แทนราษฎรมาเป็น แต่ว่าเอาผู้แทนราษฎรมาเป็นแล้วผลก็จะเป็นอย่างที่กระผมได้กราบเรียนเมื่อกี้

ข้อต่อไปก็คือว่า ท่านผู้แปรญัตติที่สงวนไว้ว่า อยากจะให้ระบุไว้เลยว่า นายกรัฐมนตรีนั้นจะต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สำหรับข้อนี้เหตุผลก็อย่างที่กระผมได้กล่าวมาแล้ว แต่สำหรับกระผมนั้นกระผมมีความเห็นเดินหน้าเข้าไปอีก กระผมเห็นว่านายกรัฐมนตรีนั้นความจริงควรจะมาจากการเลือกตั้งทั่วไปด้วยซ้ำ เพราะฉะนั้นข้อเสนอแปรญัตติของกระผมซึ่งกระผมได้สงวนไว้จึงได้มีไว้ ๒ ประการ คือนายกรัฐมนตรีนั้นจะต้องได้รับการแต่งตั้งจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไป นี้อย่างหนึ่ง และอีกอย่างหนึ่งก็โดยการแสดงประชามติ หมายความว่าให้ราษฎรทั่วประเทศเขาลงมติว่านาย ก. คนนี้สมควรจะเป็นนายกรัฐมนตรีของเขาหรือไม่ ก็เป็นประชาธิปไตยเต็มที่ทีเดียว เพราะฉะนั้นในข้อนี้กระผมยืนยันว่า ขอให้มีการแสดงความคิดเห็นกัน และก็ให้มีการลงมติว่าจะสมควรหรือไม่ที่จะให้นายกรัฐมนตรีนั้นต้องเป็นผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งมาหรืออย่างน้อยได้รับการสนับสนุนจากการแสดงประชามติ

ข้อที่ ๒ ในเรื่องจำนวนคณะรัฐมนตรี จำนวนคณะรัฐมนตรีนี้ตามร่างเดิมของคณะกรรมการร่างนั้นได้กำหนดไว้ ๓๕ คนด้วยกันรวมทั้งนายกรัฐมนตรี แต่ในร่างของคณะกรรมการแปรญัตติเสนอเข้ามาได้เพิ่มจำนวนขึ้นไปเป็น ๔๔ คน บวกนายกรัฐมนตรีก็เป็น ๔๕ คน ข้อนี้กระผมเห็นใจว่าทำไมจะต้องมีจำนวนรัฐมนตรีมากมายก แต่กระผมพิจารณาในด้านถึงว่าการปฏิบัติกันว่าจะให้มีสมรรถภาพองค์บริหารนี้เกิน ๓๐-๔๐ คน อย่างนี้แล้วรู้สึกว่าจะไม่ใช่คณะรัฐมนตรีแล้วนะครับ ถ้าจะเรียก ก็เรียกว่าสภารัฐมนตรีเลยเป็นสภาอีกสภาหนึ่งต่างหากเลย ที่นี้ในการปฏิบัติทางราชการนั้น เหมาะสมหรือไม่ครับ คืออย่างที่เป็นอยู่ในเวลานี้รัฐมนตรีที่มีอยู่ ๓๐ คน หรือ ๔๐ คน อย่างที่คณะกรรมการยกวางเสนอกระผมเห็นว่าก็คงจะต้องการคะแนนเสียงสนับสนุนในสภาซึ่งก็เป็นความจำเป็น ถ้าหากว่าเป็นการปกครองโดยระบอบมีสภาผู้แทนราษฎรอย่างเดียวแล้วก็ต้องมีจำนวนให้มาก ๆ แต่เมื่อมีจำนวนมาก ๆ เข้ามานั่งรวมด้วยกันจำนวนมาก ๆ นี้ การพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ จะ

ล่าช้าไปมาก ความคิดเห็นก็ไม่เหมือนกันเลยตั้งที่เป็นอยู่เวลานี้เราก็ตราบกันอยู่แล้วว่าในบางกรณีนั้น รัฐมนตรีว่าการมีความเห็นอย่างหนึ่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการของกระทรวงเดียวกันมีความคิดเห็นอีกอย่างหนึ่ง มีการขัดข้องกันอย่างนี้ และในชั้นกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญนั้น ได้มีนักการเมืองซึ่งเคยเป็นรัฐมนตรีได้กล่าวในที่ประชุมว่าเมื่อครั้งที่ท่านได้ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการนั้นท่านมีความเห็นไม่ตรงกับรัฐมนตรีว่าการของท่านเลย ก็ขัดกันตลอดเวลา เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่าคณะรัฐมนตรีซึ่งจะเป็นฝ่ายบริหารที่จะให้มีสมรรถภาพในการบริหารนั้นควรจะเป็นจำนวนน้อย กระผมจึงเสนอว่า รัฐมนตรีนั้นจะต้องมีจำนวนไม่เกินกระทรวงที่มีอยู่ มีกระทรวงกี่กระทรวงก็ต้องมีรัฐมนตรีเท่านั้นกระทรวงมาลงในคณะรัฐมนตรี ที่นี้กระทรวงนี้เพียงเท่านั้นก็ไม่พอจะต้องมีการพิจารณาปรับปรุงระบบการบริหารเสียใหม่ คืออย่างปัจจุบันนี้บางกระทรวงใหญ่ก็มีกรณีจะพิจารณาว่าควรจะให้จำนวนกระทรวงซึ่งมีอยู่นั้นมีหน้าที่อย่าให้มากกว่ากันนัก บางกระทรวงใหญ่ บางกระทรวงเล็กอะไรอย่างนี้ก็ไม่เป็นการสมควร เพราะฉะนั้นอาจจะต้องไปปรับในด้านนั้น ที่นี้มาในลักษณะที่ว่าเมื่อมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเพียงคนเดียวจะพอหรือไม่กับการปฏิบัติราชการ กระผมคิดว่าพอ เพราะเหตุใด ประการที่ ๑ ก็คือว่า ถ้าหากรัฐมนตรีไม่ไปก้าวก่ายในราชการประจำ รัฐมนตรีควบคุมแต่นโยบายของกระทรวงเท่านั้นกระผมนี้กว่าพอแล้ว จะทำให้งานบริหารนี้คล่องตัวเหลือเกินไม่ไปก้าวก่ายในราชการประจำเขาเพราะความเคารพ ตราบใดที่เข้าไปก้าวก่ายแล้วถ้าหากข้าราชการประจำเขาไม่ยอมปฏิบัติตาม รัฐมนตรีก็มีความโน้มแน่วที่จะเปลี่ยนตัวข้าราชการประจำเสียเอาคนที่ปฏิบัติตามความคิดเห็นของตนขึ้นมาแทนที่ ทำให้เกิดภาวะความยุ่งยากต่าง ๆ ก็ให้เห็นได้ว่าเคยมีเอาปลัดกระทรวง เอาอธิบดีคนโน้นคนนี้ออก เอาพรรคพวกอะไรเข้ามาแทน อันนี้เราจะหลีกเลี่ยงหมด รัฐมนตรีถ้าไม่เข้าไปก้าวก่ายในงานประจำ พิจารณาเฉพาะงานในด้านนโยบายแล้ว กระผมเชื่อแน่เหลือเกินว่าเพียงพอ คนเดียวก็นำได้ และประการที่ ๒ รัฐมนตรีอย่าพยายามหาทางเดินทางไปต่างประเทศให้มากเกินไปนัก กระผมได้เคยกล่าวในที่ประชุมนี้แล้ว คือการเดินทางนั้นก็เสียเวลาไป แล้วก็มาบอกว่าไม่อยู่ ที่นี้ใครจะต้องทำแทน เอาละถ้าหากสมมติว่าบังเอิญเราไปได้รัฐมนตรีบางคนซึ่งไม่สามารถโดยลำพังตัวเองว่าจะบริหารราชการในด้านนโยบายของกระทรวงหนึ่งกระทรวงใดให้เป็นไป

โดยเรียบร้อยได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น ซึ่งไม่น่าจะเกิดขึ้นอย่างนั้น คือถ้าหากว่าเรามีนายกรัฐมนตรี ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง แล้วนายกรัฐมนตรีท่านก็มีสิทธิที่จะเลือกบุคคลที่เหมาะสมได้อย่าง คนที่มีความสามารถจริง ๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วปัญหาเรื่องนี้ก็ไม่เกิดขึ้น ถ้าหากสมมติว่าเกิดขึ้น รัฐมนตรีคนหนึ่งบอกว่าทำไมไม่ไหว ถ้าอย่างนั้นทำได้ครับ ถ้าหากว่าอยากจะทำอย่างนั้น อยาก จะมีผู้ช่วย แต่เราอย่าไปเรียกว่ารัฐมนตรีช่วยว่าการหรือรัฐมนตรีสั่งราชการอะไรอย่างนั้น เราเรียกว่ารองรัฐมนตรีหรือว่าผู้ช่วยรัฐมนตรีซึ่งประเทศอื่นเขาก็ทำกัน แต่ในฐานะที่เป็น รองรัฐมนตรีและเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีนี้ก็ไม่มียกเว้นที่จะเข้ามานั่งร่วมประชุมในคณะรัฐมนตรี ถ้าอย่างนี้แล้วกระผมนี้ก็ว่างานบริหารของเราจะคล่องตัวมากกว่า แล้วเราก็ไม่จำเป็นต้องมี คณะรัฐมนตรีที่มากมายก่ายกองเหลือเกิน ถ้าหากว่าเรามาพูดถึงว่ารัฐบาลจะต้องอาศัยเสียง สนับสนุนในสภาผู้แทนราษฎร เรามีจำนวนรัฐมนตรีน้อยตามจำนวนของกระทรวงนี้แหละ ครับ อย่างที่กระผมได้กราบเรียนแล้วว่าถ้าหากต้องการเสียงสนับสนุนจริง ๆ ในสภาผู้แทน ราษฎรก็อาจจะตั้งคนจากสภาผู้แทนราษฎรนั้นแหละมาเป็นรองรัฐมนตรีมาเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรี มาเป็นที่ปรึกษา มาเป็นเลขานุการ มาเป็นอะไรต่ออะไรร้อยแปดพันประการซึ่งจะตั้งได้ทั้งหมด ล้วนแต่เป็นวิธีการที่จะเรียกเสียงสนับสนุนในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นกรกระทำที่กระทำ ได้โดยไม่จำเป็นต้องไปขยายคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารอันยอดสูงสุดให้เป็นถึง ๔๐-๕๐ คน ขึ้นไป แล้วจะทำอย่างไรจะพิจารณากันอย่างไรในการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นไปไม่ได้ครับ เมื่อมีคนมากก็มีความเห็นแตกต่างกัน และก็ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะให้มีการโต้เถียงในระหว่าง รัฐมนตรีด้วยกันเอง ในกระทรวงเดียวกันเองในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ไม่มีประโยชน์อะไร เลย เพราะฉะนั้นกระผมจึงขอยืนยันในข้อนี้ว่า ถ้าหากว่าถึงเวลาที่จะลงมติแล้วขอให้เสนอ ข้อเสนอของกระผมนี้ในตอนลงมติด้วยว่า ควรจะจำกัดจำนวนรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรี ให้น้อยที่สุด และที่น้อยที่สุดก็น้อยไปกว่าจำนวนกระทรวงที่มีอยู่ไม่ได้ แล้วส่วนที่ว่าในแต่ละ กระทรวงจะมีผู้ช่วยอะไรต่ออะไรนั้นให้เป็นเรื่องที่อยู่นอกวงคณะรัฐมนตรี ขอบพระคุณครับ

นางวิมล เจียมเจริญ : ท่านประธานที่เคารพและท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย
ในตอนที่เราพูดถึงการแบ่งเขตและรวมเขตในการที่มีการเลือกตั้งนั้น ดิฉันได้กราบเรียนต่อ

LIRT

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

สภานี้แล้วว่า ถ้ามีการรวมเขตนายกรัฐมนตรีอาจจะไม่ต้องมาจากการเลือกตั้งก็ได้ เพราะเราถือกันว่าผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนของราษฎรส่วนใหญ่ นั้นเข้ามาเลือกนายกรัฐมนตรีด้วยตนเอง แต่ปัจจุบันนี้ดิฉันทราบว่าในบทเฉพาะกาลนั้นเราจะได้พูดถึงการแบ่งเขต เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วดิฉันก็นับสนุนผู้แปรญัตติท่านหนึ่ง ขอเอ่ยชื่อ คือพลเอก ทวีช ว่าจำเป็นเหลือเกินที่นายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากการเลือกตั้งอย่างแน่นอน ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติท่านหนึ่ง ท่านได้ลุกขึ้นพูดแล้วและดิฉันก็เคารพท่านเป็นอย่างยิ่ง ท่านพูดถึงความสำคัญในทางการเมือง เมื่อเราพูดถึงความสำคัญในทางการเมืองเราจะต้องมีปรอทเป็นเครื่องวัดว่าประชาชนนั้นมีความสำคัญในทางการเมืองอย่างไร ปรอทอันจะเป็นเครื่องวัดความสำคัญในทางการเมืองนั้นก็คือการที่ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเลือกตั้งนั้นจะเป็นปรอทวัดว่าประชาชนนั้นมีความสำคัญต่อผู้แทนแต่ละคนของเขาอย่างไรบ้าง เขาชอบผู้แทนคนใดเขาก็เลือกคนนั้นเข้ามา เขาชอบพรรคใดในนโยบายของพรรคใดเขาก็เลือกพรรคนั้นขึ้นมา อันนั้นเป็นปรอทวัดการที่อยู่ดี ๆ เราจะยกใครสักคนขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรี แล้วบอกว่าเป็นความสำคัญในทางการเมือง โดยไม่มีปรอทวัดนั้น ดิฉันถือว่าไม่เป็นการถูกต้อง เมื่อพูดถึงระบบพรรคดิฉันยอมรับว่าจริง พรรคแต่ละพรรคจะต้องตั้งรัฐบาลของเขาของตนขึ้นมา จะต้องกำหนดด้วยว่าใครบ้างควรจะเป็นรัฐมนตรีกระทรวงใด แล้วในขณะที่เดียวกันพรรคแต่ละพรรคเขาก็ต้องกำหนดเหมือนกันว่าถ้าเมื่อใดเขามีเสียงข้างมากในสภาพอที่จะเป็นรัฐบาลแล้วใครในพรรคนั้นจะได้เป็นนายกรัฐมนตรี และถ้าพลาดจากคนนั้นใครจะเป็นตัวสำรองที่จะขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป พรรคแต่ละพรรคจะต้องส่งคนเหล่านั้น ซึ่งเขาแน่ใจว่าจะได้เสียงข้างมาก เพราะมีความสำคัญแล้วว่าคนนี้มีเสียงดีขนาดจะเป็นนายกรัฐมนตรีได้ เขาต้องส่งคน ๆ นั้นลงสู่สนามการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นถ้าเกิดว่ามีการพลาดจากบุคคลที่ ๑ ก็อาจจะมิบุคคลที่ ๒ ซึ่งเป็นตัวสำรองเข้ารับการเลือกตั้ง และได้รับการเลือกตั้งขึ้นมาได้ สมาชิกท่านนั้นท่านได้พูดถึงความอ่อนแอของพรรค ท่านใช้คำว่า “ยุคนี้” ยุคนี้พรรคยังอ่อนแอ ดิฉันขอกราบเรียนว่า ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เมื่อเราพูดถึงเราก็คาดหมายกันว่าเราจะร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่พยายามให้ถาวรที่สุดจะอยู่ได้เท่าไรก็ตาม แต่จิตสำนึกของผู้ร่างในสภานี้คือพยายามให้ถาวร เมื่อเราพูดถึงรัฐธรรมนูญฉบับถาวรแล้วเราก็มีความจำเป็นที่จะต้องคิดว่านายกรัฐมนตรีนั้นน่าที่จะมา

จากการเลือกตั้งเท่านั้น ถ้านายกรัฐมนตรีในปัจจุบันในขณะที่พรรคอ่อนแอในขณะที่อ้างถึงความมั่นคงของชาติอะไรก็แล้วแต่ เราจะใส่ไว้ในบทเฉพาะกาลมิได้หรือ เราต้องไปใส่ไว้ในบทเฉพาะกาลว่านายกรัฐมนตรีในยุคนั้นใน ๔ ปีนี้อาจจะไม่ต้องมาจากการเลือกตั้งก็ได้ แต่ในร่างรัฐธรรมนูญซึ่งเราต้องการให้เป็นประชาธิปไตยแล้ว ดิฉันคิดว่านายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากการเลือกตั้งอย่างแน่นอน

คราวนี้เราพูดถึงนโยบายของพรรคเราพูดถึงความมั่นคงของพรรคว่าพรรคแต่ละพรรคที่ขึ้นมาจะต้องดำเนินตามนโยบายของตนเองให้ได้ เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็มีความสำคัญอีก พรรคแต่ละพรรคที่จะขึ้นมาทำตามนโยบายของพรรคได้นั้นต้องมีหัวเรือใหญ่ จะต้องมียกกรัฐมนตรีของพรรคนั้นเป็นผู้หันเหิศการเมืองให้เป็นไปตามนโยบายของพรรค ไม่ใช่เลือกใครก็ได้ขึ้นมา แล้วคนนั้นจะดำรงนโยบายของพรรคไว้ได้ คน ๆ นั้นอาจจะทำให้นโยบายของพรรคที่แถลงไว้ต่อประชาชนเปลี่ยนแปลงไปก็ได้

ประการต่อไปเราพูดถึงว่ารัฐมนตรีนั้นควรจะมาจากการเลือกตั้งกึ่งหนึ่งหรือไม่ ในข้อนี้เราจะเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับสะเทือนน้ำสะเทือนบกจะเป็นรัฐธรรมนูญมาจากประชาธิปไตยแท้ก็ไม่เชิง ดิฉันคิดว่าถ้าจะให้ถูกแล้วเราควรจะไปแก้ตั้งแต่มาตรา ๓ ถึงจะถูก คือประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยระบบเผด็จการของพรรคอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ถ้าแก้ตั้งแต่มาตรา ๓ ลงมาถูกต้องทั้งหมดเลย ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เมื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับสะเทือนน้ำสะเทือนบก มีสภา ๒ สภามีทั้งการแต่งตั้งและมีทั้งเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นดิฉันก็เห็นว่าตรงนี้ก็มีความสำคัญที่จะต้องคงพรรคสองไว้ให้ได้คงพรรคสองไว้เพื่อให้ผู้ที่แน่ใจได้ว่ารัฐมนตรีนั้นอย่างน้อยกึ่งหนึ่งต้องมาจากผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง เราจะไม่พูดกันถึงผู้แทนดีหรือผู้แทนเลว แต่เราพูดกันถึงว่าเมื่อราษฎรเลือกเขาเข้ามา เมื่อราษฎรเห็นว่าเขาดีแล้วจะมีระบบอะไรก็แล้วแต่ นั้นพูดกันถึงว่าเราจะทำอย่างไรจะทำให้การเลือกตั้งสะอาดที่สุดบริสุทธิ์ที่สุด ต้องไปอยู่ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งและพระราชบัญญัติว่าด้วยพรรคการเมือง แต่ถึงตรงนี้ดิฉันมีความจำเป็นที่จะต้องกราบเรียนว่าเราจะต้องคงพรรคสองไว้ให้ได้ เพราะเหตุว่าคนที่ได้รับการแต่งตั้งมาจะ

ได้มั่นใจว่าอย่างน้อยพวกเขาทั้งหนึ่งนั้นจะเข้ามาควบคุมนโยบายของพรรค จะเข้ามามีสิทธิมีเสียงในการบริหารประเทศ

ต่อไปก็มีการพูดกันถึงการทำงานของรัฐมนตรี ดิฉันก็มีความเห็นเหมือนกันว่าจำนวนรัฐมนตรีออกจะมากเกินไปเสียแล้ว ดิฉันจะไม่พูดถึงการทำงานของคณะรัฐมนตรีซึ่งมีมากเกินไปจนกระทั่งทำให้ระบบการทำงานเรดเทป (Red tape) ก็เนื่องจากว่ามีสมาชิกท่านผู้หนึ่งพูดไปแล้ว ดิฉันได้มาคำนวณดูเรื่องของรัฐมนตรีกระทรวงที่มีการงานมากที่สุด กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงคมนาคม ถ้าจะให้รัฐมนตรีมากที่สุดก็ ๔ ท่านกระทรวงละ ๔ ท่านเป็น ๑๖ ท่าน นอกจากนั้นก็ให้กระทรวงละ ๒ ท่านรวมตัวเลขอย่างไรรวมทั้งนายกรัฐมนตรีแล้วอย่างมากที่สุดก็ได้เพียง ๔๑ ท่านเท่านั้นเองถ้าจะกำลังพอดี ๆ รวมทั้งนายกรัฐมนตรีแล้วได้ ๓๕ ท่านเท่านั้นเอง ดิฉันก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าทำไมคณะกรรมการชุดนี้จึงได้ให้จำนวนรัฐมนตรีไว้มากมายนักหนา อันนี้ดิฉันเห็นว่าตามร่างเดิมที่เสนอมานั้นน่าจะถูกต้องมากกว่า

สำหรับในพรรคสุดท้ายที่กล่าวไว้ว่า “ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ” นั้นดิฉันไม่มีความเห็น และดิฉันคิดว่าน่าจะใช้ได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นดิฉันมีความเห็นว่านายกรัฐมนตรี ควรมาจากการเลือกตั้งและจำนวนรัฐมนตรีนั้นก็มากเกินไป ควรจะคงไว้ตามร่างเดิมมากกว่า ขอขอบคุณค่ะ

นายปัญญา เกสรทอง : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ปัญญา เกสรทอง กระผมก็อยากจะขอกราบเรียนว่า กระผมพูดในวันนี้จะพูดในฐานะกระผมเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และก็ขอกราบเรียนว่า ที่กระผมได้อภิปรายในสภาทั้งหมดนั้นอภิปรายจากความจริงใจ ไม่ได้มุ่งหวังในการหาเสียงเลือกตั้ง และกระผมก็ยังไม่ได้คิดว่ากระผมจะสมัครรับเลือกตั้ง และถึงแม้ว่าจะมีการเลือกตั้งกระผมคิดว่ากระผมคงไม่ต้องไปหาเสียงมากมายนักถึงแม้ว่าจะพูดในสภาก็คงไม่สะท้อนออกไปทั่วประเทศ เพราะไม่มีการกระจายเสียง กระผมจึงขอประธานกราบเรียนว่า ในความรู้สึกส่วนตัวของกระผมนั้นกระผมปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ

LIART

เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และตามคำปฏิญาณตน ซึ่งได้ให้คำปฏิญาณไว้ สำหรับใน มาตรา ๑๓๖ นี้ซึ่งมีการแก้ไขโดยคณะกรรมการ กระทบก็คิดว่า กระทบมีสิทธิที่จะอภิปราย ในมาตรานี้ ในวาระแรกนั้นการที่มีผู้แปรญัตติขอสงวนไว้ว่า "นายกรัฐมนตรีจะต้องมาจาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" นั้น ในประเด็นนี้กระทบไม่เห็นด้วยในความรู้สึกส่วนตัวและ ประสบการณ์ที่อยู่ในวงการเมืองมา เราต้องยอมรับข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งในเมืองไทยและพรรค การเมืองของประเทศไทยว่าเป็นอย่างไร มีความมั่นคงแค่ไหน มีขีดความสามารถอย่างไร กระทบคิดว่าท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในที่นี้ก็คงจะเห็นด้วย จริงอยู่ถ้าจะอ้างว่า การที่นายกรัฐมนตรีไม่มาจากผู้แทนราษฎรนั้นไม่เป็นประชาธิปไตย กระทบคิดว่าก็ไม่ใช่เป็น ข้ออ้างที่จะแน่นชัดนัก เพราะคำว่า "ประชาธิปไตย" นั้นก็คือการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเท่านั้นเอง กระทบถึงเห็นว่าตามร่างที่คณะกรรมการได้เขียนไว้ หรือตามร่างเดิมที่มี อยู่ นั้นเป็นสิ่งที่น่าจะเหมาะสมกับภาวะเหตุการณ์ของประเทศชาติเรา เพราะเราต้องยอมรับ ว่าบางครั้งเราก็มีความอึดอัด ผู้ที่มีขีดความสามารถและมีความเหมาะสมที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีได้เหมือนกัน และถ้าจะมองย้อนไปดูถึงพรรคการเมืองต่างๆ ที่เคยมีมาในประเทศไทยแล้ว คงจะเห็นว่าก็เป็นเรื่องยากลำบากอยู่เหมือนกันที่เราจะระบุงลงไปอย่างนั้น เพราะ หากว่าระบุงลงไปแน่ชัดว่าผู้ที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีต้องมาจากเลือกตั้งแล้ว กระทบคิดว่าอาจจะทำให้เกิดปัญหาที่ย่อมได้ เพราะฉะนั้นกระทบถึงสรุป กระทบเห็นด้วยที่เราจะเปิดทางกว้าง ไว้ ถึงอย่างไรเสียกระทบคิดว่าผู้ที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น เปอร์เซนต์ส่วนใหญ่คงจะต้อง มาจากผู้แทนราษฎรแน่ ถ้าหากระบบพรรคในอนาคตข้างหน้ามีความมั่นคงและความเข้มแข็ง และพรรคนั้นเข้ามามีเสียงส่วนใหญ่ในรัฐสภาแล้ว ก็คงจะหนีไม่พ้นที่หัวหน้าพรรคนั้น ๆ จะ เข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรี ด้วยเหตุที่กระทบกราบเรียนมานี้

สำหรับในวาระหนึ่ง ซึ่งท่านกรรมการได้มีการแก้ไขจำนวนรัฐมนตรีจากร่าง เดิมขึ้นไปเป็น ๔๔ ว่า กระทบคิดว่าจะมากไป และกระทบก็ยังไม่ทราบหลักเกณฑ์ในการที่ คณะกรรมการแก้ไขว่ามีเหตุผลจำเป็นอันใดจะต้องเพิ่มจำนวนรัฐมนตรีขึ้นถึง ๔๔ คน หรืออาจจะเป็นไปได้ว่าท่านอาจจะคำนวณจากจำนวนประชากรของประเทศเรามีอยู่ประมาณ

LIART

๔๔ ล้านคน หรือ ๔๕ ล้านคน ก็เลยตัวเฉลี่ยอย่างผู้แทนราษฎรเสียเลยว่า ๑ ล้านคนต่อ รัฐมนตรี ๑ คน กระทบก็ไม่ทราบว่าจะเป็นอย่างนั้นหรือไม่ แต่ถ้าเป็นอย่างนี้ ต่อไปข้างหน้า เราไม่ต้องแก้รัฐธรรมนูญในหลักเกณฑ์ว่าถ้าประชากร ๑๒๐ ล้านคน เราก็ต้องมีรัฐมนตรี ๑๒๐ คนหรือ หรืออย่างไรกระทบไม่ทราบเหตุผล แต่ความเห็นส่วนตัวของกระทบนั้นน่าจะ คำนวณจากจำนวนกระทรวงในประเทศไทยเราซึ่งมีอยู่ในขณะนี้และคาดว่าจะมีการเพิ่มไป อีกเท่าไร ในกระทรวงใหญ่ก็ควรกำหนดหลักเกณฑ์สัก ๔ คน กระทรวงกลาง ๆ สัก ๓ คน กระทรวงเล็กสัก ๒ คน อย่างที่ท่านผู้อภิปรายสภาสตรีที่นั่งลงไปเมื่อกี้ ก็คงจะมี ๓๑ คน หรือ ๓๐ กว่าคนเศษ ๆ เท่านั้นก็น่าเหมาะสม และกระทบเป็นห่วงเหลือเกินที่คณะกรรมการ วิชาการได้แก่มานี้ ๔๔ คน กระทบก็คิดว่าทำเนียบรัฐบาลซึ่งห้องประชุมคณะรัฐมนตรีนั้นไม่มี ทางขยายแน่ในห้องที่เคยประชุมอยู่ขณะนี้เท่าที่กระทบทรงคงไม่มีโอกาสจะขยายที่นั่งรัฐมนตรี ในห้องประชุมได้อย่างรัฐสภาแน่ ท่านก็คงจะทราบ เพราะฉะนั้นก็คงจะต้องมีการเสียเงิน งบประมาณอีกส่วนหนึ่งไปสร้างห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ๔๔ คนขึ้นมาอีก กระทบก็ไม่ทราบ ว่าจะเป็นการถูกต้องหรือไม่ หรือจะเป็นการเหมาะสมอย่างไร เพราะฉะนั้นก็เป็นการเพิ่มภาระ ซึ่งอาจจะเป็นอย่างนี้ แต่ถ้าเล็งเห็นว่าจะเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติแล้ว กระทบคิดว่าก็ เป็นเรื่องของคณะกรรมการซึ่งท่านอาจจะรอบคอบกว่ากระทบ แต่กระทบเห็นว่าน่าจะคง ตามร่างเดิม จะมีความเหมาะสมกว่า กระทบจึงคิดว่าจำนวน ๓๕-๓๖ คนนั้นก็เป็นจำนวน ที่เหมาะสมกระทบขอให้ข้อสังเกตไว้อย่างหนึ่งว่า ไม่ว่าจะการประชุมใดๆ หรือในการประชุมนั้น ถ้าจำนวนยังมากปัญหาต่างๆ ก็ยิ่งจะต้องมาก และกระทบก็เชื่อเหลือเกินว่าจำนวนรัฐมนตรี ถึงจะเพิ่มเข้ามา เพื่อจะให้มีการรับผิดชอบบริหารแต่ละกระทรวงให้มากขึ้นนั้น กระทบก็ เห็นด้วยในปัญหาซึ่งมีผู้อภิปรายว่าปัญหาก็ย่อมจะต้องมี คนเรายู่ร่วมกันก็ย่อมจะมีปัญหา และความคิดเห็นแตกแยก เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ก็เป็นสิ่งที่น่าจะเป็นห่วงอยู่เหมือนกันว่าจำนวน นั้นจะมากไปหรือไม่ แต่กระทบคิดว่าถ้าเป็นไปตามร่างเดิมน่าจะเหมาะสมอยู่ หรือท่านกรรมา ธิการอาจจะมึเหตุผลอื่นกระทบไม่ทราบ

สำหรับในวรรคสองนั้น ซึ่งมีท่านสมาชิกผู้แปรญัตติคือพลเรือตรี วินิจ กระทบ ขอบกัยที่ได้ออกนามท่านได้เสนอความเห็นในการแปรญัตติขึ้นมาทั้ง ๖ ประการนั้น ถ้าหาก พังตามเหตุผลของท่านแล้ว กระทบกลับมองเห็นว่าไม่เห็นมีความจำเป็นอะไรที่จะต้องไปขีด ในวรรคสองออก ที่ได้กำหนดจำนวนรัฐมนตรีไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งไว้ เพราะท่านได้ชี้แจงแล้วว่า การกำหนดตัวรัฐมนตรีในระบบพรรคหัวหน้าพรรคในพรรคนั้นก็คงจะกำหนดไว้ กำหนด รัฐมนตรีนั้นพรรคเป็นผู้กำหนด อะไรต่างๆ ที่ท่านได้ชี้แจงมานั้น กระทบก็คิดว่าถ้าเขียนไว้ ก็ไม่เห็นว่ามีสิ่งใดที่จะทำให้เกิดการเสียหายกลับจะเป็นสิ่งดีที่ทำให้หัวหน้าพรรคมีความแน่ใจ ซึ่งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ จะได้กระทำ เพราะฉะนั้นกระทบว่าการที่เปิดกว้างออกไปนั้น บางครั้งอาจจะเป็นการเสียหายเกิดขึ้นไป ถ้าหากเราไม่มีบัญญัติไว้ เราต้องยอมรับอย่างหนึ่ง ว่าสิ่งใดที่มีกติกายู่ที่นั่น ผู้ปฏิบัติก็ย่อมจะดำเนินการให้เป็นไปตามกติกานั้น แต่ถ้าเราไม่มี กติกาหรือบัญญัติไว้ก็อาจจะเป็นข้ออ้างได้ว่าไม่มีบัญญัติไว้ ไม่มีความจำเป็นอะไร อันนี้อาจ จะเป็นระเบิดเวลาอันหนึ่งก็ได้ ในเมื่อพรรคนั้นเป็นพรรคใหญ่ รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดไว้ ว่า ฉันจะแต่งตั้งใครมาก็ได้ ก็อาจจะไปตั้งบุคคลอื่น อันนี้ก็อาจจะทำให้เกิดความแตกแยกได้ แล้วท่านอ้างว่าถ้าหากระบุไว้จะเป็นการด้อยพัฒนาของรัฐธรรมนูญของประเทศชาติ กระทบ คิดว่ากระทบก็ได้ยินมาได้ฟังมา ทุกท่านก็บอกว่าเราจะร่างรัฐธรรมนูญแบบไทยๆ เเรา แต่พอ ตอนนั้นท่านบอกว่าถ้าเขียนลงไป จะมองไปในลักษณะเป็นการด้อยพัฒนา ประเทศชาติที่เจริญ แล้วเขาไม่ได้เขียนกัน ก็ทำไมถ้าเราจะทำของเรอย่างนี้จะเสียตรงไหน เรายอมรับหรือไม่ว่า ประเทศไทยเรายังด้อยพัฒนา ถ้ายอมรับ กระทบว่าไม่น่าจะเสียหาย เพราะฉะนั้นกระทบไม่ เน้นหนักว่าเขียนไว้หรือไม่เขียนไว้ แต่กระทบคิดว่าเขียนไว้จะมีผลดีหลายประการ คือ

ประการแรก ทั่วๆ ไปในวงการเห็นว่ารัฐบาลชุดนี้ร่างรัฐธรรมนูญก็ยังมีดแบบ หลักที่เขาบัญญัติไว้ รัฐมนตรีไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง แต่ถ้าหากว่ามาตัดออกนี้ถ้าหากมองกันในแง่ลบ แล้ว กระทบว่าจะเป็นการเสียหายต่อคณะกรรมการอยู่เหมือนกันว่าเหตุไฉนไปตัดคำนี้ออก เพราะว่าเขียนไว้กับไม่เขียนไว้ กระทบคิดว่าเกือบจะไม่แตกต่างกันใดเลย เพราะว่าตัดออกชึ ้รับเป็นสิ่งที่เสียหาย เราย้ำลิ้มเราต้องยอมรับว่าการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ตลอดจนท่าน

กรรมาธิการผู้แปรญัตตินี้ได้กระทำมาถูกวิพากษ์วิจารณ์ในทางแง่ลบอย่างมาก แล้วถ้าหากว่า ยิ่งตัดตรงนี้ออกไป กระผมเห็นว่าเป็นสิ่งที่อาจจะให้มองในแง่ลบเป็นเจตนาเหลือเกินที่คณะ กรรมาธิการจะต้องกระทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้เป็นไปตามเจตจำนงอันใดกระผมไม่ทราบ กระผมก็คิดว่าไม่ได้เสียหายจากการที่บัญญัติไว้ หรือว่าไม่ได้เกิดผลจากการไม่บัญญัติอันใด เลย ก็ไม่เห็นมีความจำเป็นอะไรที่จะต้องไปตัดออก

ประการที่ ๒ ที่จะทำให้ผู้ที่มองเห็นเจตนาของคณะกรรมาธิการผิดก็คือคิดว่า คณะกรรมาธิการรู้แล้วว่าใครจะมาเป็นรัฐบาล ใครจะมาเป็นนายกรัฐมนตรี แล้วผู้ทีมนั้นไม่ ต้องการเอาผู้แทนเข้ามาร่วมเป็นรัฐมนตรี ถ้าเขียนไว้แล้วยากที่จะต้องมาร่วมเป็นรัฐมนตรี อาจจะเป็นไปได้ที่เขากลับมาวิจารณ์ในสิ่งอย่างนี้ เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นแม่บท ท่านก็ยืนยัน แล้วว่า ๔ ปีนี้มีบทเฉพาะกาลจะเป็นอย่างนั้น ๆ แต่อีก ๔ ปีข้างหน้าจะเป็นอย่างนี้ ๆ แต่ถ้า ไม่มีอันนี้ ๔ ปีข้างหน้าก็เป็นอยู่อย่างนี้ เพราะฉะนั้นกระผมก็คิดว่า การที่ตัดออกนั้นจะเป็น ผลเสีย และอีกประการหนึ่ง ถ้าหากเป็นไปได้แบบนี้ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เคารพ ท่านคงเห็นแล้วว่าทุกครั้งที่ในการโหวตออกไป ลงมติต่าง ๆ พอถูกโจมตีแล้วจะต้องว่าเป็น สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติโหวตว่าอย่างนั้น โหวตว่าอย่างนี้ กระผมคิดว่าทุกคนรับ ผิดชอบร่วมกัน กระผมก็อยากจะสรุปว่า การเขียนลงไป หรือการไม่เขียนนั้นไม่น่าจะมีสิ่ง เสียหายอันใดและไม่มีความแตกต่าง ถ้าไม่เขียนรัฐมนตรีนี้ กระผมเชื่อเหลือเกินว่าอาจจะ ทั้งหมดต้องมาจากเลือกตั้ง เพราะถ้าหากพรรคการเมืองมีความสามารถมีเสียงในรัฐสภา จำนวนมากนายกรัฐมนตรีก็ต้องมาจากเลือกตั้ง รัฐมนตรีก็มาจากเลือกตั้ง กระผมยอมรับว่า เป็นอย่างนั้น แต่ถ้าเขียนลงไปแล้วอันนี้จะเป็นเครื่องยืนยันว่าต้องมีนะ ทำให้ประชาชนหรือ คนทั่วไปว่าการบริหารประเทศชาติในส่วนหนึ่งก็มาจากผู้ที่ได้รับมอบฉันทะได้รับการสนับสนุนจากราชกรรเข้ามาเป็นผู้แทนราษฎร แล้วได้มีโอกาสบริหารประเทศชาติ แต่ถ้าตัดออก รู้สึกว่าจะมองไม่เห็นในภาพอย่างนั้น กระผมก็อยากจะให้ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในที่ประชุมนี้และท่านกรรมาธิการได้โปรดลองพิจารณาตามความเห็นของกระผม แต่สำหรับ กระผมนั้นคิดว่าถ้าโหวตก็คงจะต้องเป็นไปตามคณะกรรมาธิการก็คงจะไม่มีปัญหา และกระผม

LIART

ก็ไม่มีปัญหาใด ๆ ในการที่จะตัดออก หรือไม่ตัดออกเพราะคนที่จะเป็นรัฐมนตรีก็อยู่ที่ขีดความสามารถของคนนั้นอยู่ที่พรรคนั้น เพราะฉะนั้นขออย่าว่า การอภิปรายของกระผมนั้นมิได้มุ่งหาเสียง แต่กระผมปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้รับมอบหมายที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กระผมได้เข้ามานั่งในสภาฯ ขอขอบคุณครับ

นายมีชัย ฤชุพันธุ์ (กรรมาธิการ): ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเท่าที่กระผมได้สลับรับฟังคำอภิปรายของท่านสมาชิกทั้งท่านที่ได้สงวนคำแปรญัตติไว้ และท่านที่ได้อภิปรายสนับสนุนแล้ว กระผมรู้สึกว่ามีประเด็นที่จะต้องพูดกันใน ๓ เรื่อง

เรื่องที่ ๑ คือจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องบังคับให้นายกรัฐมนตรีมาจากสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ความมุ่งหมายของคณะกรรมการกับท่านสมาชิกนั้นตรงกัน ตรงที่ว่าฯจะพยายามให้เป็นประชาธิปไตยเท่าที่จะทำได้ ปัญหาเราต้องย้อนกลับไปดูว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมาจากไหน ถ้าท่านย้อนกลับไปดูถึงเรื่องพรรคการเมืองตั้งแต่ต้น จะเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้สร้างระบบพรรคการเมืองที่แข็งแกร่งที่มีสมรรถภาพมีประสิทธิภาพ มีการควบคุมกันอย่างแข็งแรง เพราะฉะนั้นเมื่อพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาจะมีเสียงข้างมากในสภาแล้ว ทางคณะกรรมการก็คิดว่าควรจะให้อยู่ในดุลพินิจของสมาชิกที่ได้รับอาณัติมาจากราษฎรให้เป็นผู้วินิจฉัยว่าใครสมควรจะเป็นนายกรัฐมนตรี โดยไม่สมควรที่จะไปจำกัดให้เลือกกันแต่เฉพาะใน ๒๕๘ คน ที่มีขึ้นในวันข้างหน้า ก็ในเมื่อสภาผู้แทนราษฎรนั้นเราเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญให้อำนาจใน การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน มีอำนาจในการที่จะเลือกตั้งนายกรัฐมนตรี อำนาจทั้งสองนี้เป็นอำนาจที่ล้นฟ้าล้นแผ่นดิน เรายังไว้ใจให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจาก การเลือกตั้งตัดสินได้ ทำไมเราจึงจะไปมัดมือเขว่าการตัดสินนั้นต้องตัดสินอยู่แต่เฉพาะในมวลหมู่สมาชิกนั้นเท่านั้น ถ้าผู้แทนราษฎรท่านเห็นว่าใครดีจะมาจากไหนก็สุดแล้วแต่ ก็แปลว่าคนนั้นจะต้องเป็นคนดีมีฝีมือจริง ๆ คณะกรรมาธิการจึงเห็นว่าไม่ควรไปผูกมัดสมาชิกซึ่งราษฎรได้เลือกตั้งมาแล้ว

เรื่องที่ ๒ ในเรื่องจำนวนรัฐมนตรีที่คณะกรรมการธิการได้เพิ่มจาก ๓๔ คนเป็น ๔๔ คน อันนี้ก็ต้องยอมรับกันว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เขียนไว้สำหรับใช้กันต่อไปโดยไม่มีระยะเวลาอันจำกัด ส่วนข้อเท็จจริงจะจำกัดหรือไม่นั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่เจตนารมณ์ของท่านทั้งหลายในที่นี้ก็เหมือนกันว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะต้องใช้ตลอดไป จะสังเกตว่าบ้านเมืองเราพัฒนามาตลอด จำนวนรัฐมนตรีได้เพิ่มขึ้นมาตลอด แม้กระทั่งในปัจจุบันนี้ทั้งรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรีรวมทั้ง ๓๕ คนแล้วยังมีแนวโน้มที่จะตั้งกระทรวงขึ้นมาใหม่ เพราะฉะนั้นจำนวน ๓๕ คนที่เขียนเอาไว้คือ รัฐมนตรี ๓๔ คนบวกกับนายกรัฐมนตรีนั้น อาจจะเป็นจำนวนที่จำกัด คณะกรรมการจึงเห็นว่าควรจะขยายให้ จำนวนที่คิดว่าสมควรที่จะขยายให้ก็คือ ๑๐ คน รวมเป็น ๔๔ คน และเมื่อบวกกับนายกรัฐมนตรีก็เป็น ๕๕ คน จำนวนที่ว่าเป็นจำนวนอย่างสูงที่จะพึงแต่งตั้งได้ มีได้บังคับให้ต้องแต่งตั้งทั้ง ๔๔ คน เพราะฉะนั้นรัฐบาลแต่ละรัฐบาลก็จะต้องแต่งตั้งตามความจำเป็น ทั้งนี้ในความควบคุมของสภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐสภา ถ้ารัฐสภาใดแต่งตั้งรัฐมนตรีโดยฟุ่มเฟือยไปก็คงจะต้องถูกกระทุ้งถามหรืออาจถูกไม่ไว้วางใจได้ เพราะฉะนั้นจำนวนนั้นทางคณะกรรมการจึงคิดว่าเปิดไว้สำหรับวันข้างหน้าจะเหมาะสมกว่าการที่จะจำกัดเอาไว้แน่นอนในปัจจุบันนี้

เรื่องที่ ๓ ซึ่งเป็นเรื่องที่พูดกันมาก คือควรจะต้องเขียนบังคับไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ว่ารัฐมนตรีอย่างน้อยครั้งหนึ่งจะต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เท่าที่กระผมได้สดับตรับฟังคำอภิปรายของท่านสมาชิกแล้วรู้สึกว่าจะตรงกันตรงที่ว่า บ้านเมืองในปัจจุบันนี้จะเขียนบังคับไม่ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นรัฐมนตรีเลยก็ไม่ได้ จะเขียนว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นจะเป็นรัฐมนตรีก็ไม่ได้ ต้องใช้วิธีผสมผสานกัน รู้สึกว่าเราจะเห็นด้วยในวิธีนี้ แต่วิธีผสมผสานกันที่ว่านั้นเราเห็นแตกต่างกันในวิธีการ คือทางคณะกรรมการเห็นว่าเมื่อใช้วิธีผสมผสานแล้วก็ควรจะปล่อยให้บุคคลพินิจของคนที่เรามอบหมายให้เขาเป็นหัวหน้ารัฐบาลแล้ว ยิ่งเมื่อคำนึงถึงระบบพรรคการเมืองที่เราวางเอาไว้มาแต่แรกการที่หัวหน้ารัฐบาลซึ่งได้รับความไว้วางใจไปจากสภานั้นจะเลือกใครก็คงจะต้องคำนึงถึงคนในพรรคของตน คงจะเป็นไปไม่ได้ที่หัวหน้ารัฐบาลซึ่งได้รับความไว้วางใจจากสภานั้นจะไปเอา

คนอื่นมาโดยไม่คำนึงถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเท่าที่แล้วมาในปี ๒๕๑๗ นั้นเขียนเอาไว้ก็ไม่ได้บังคับว่าจะต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพียงแต่บอกว่ามาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้หรือวุฒิสภาก็ได้ ซึ่งแปลว่ารัฐมนตรีนั้นจะแต่งตั้งมาจากวุฒิสภาทั้งหมดก็ได้ หรือในปี ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นฉบับแรกนั้นบังคับไว้ก็แปลว่าเรามีตัวอย่างเมื่อครั้งเริ่มแรกที่สุดและครั้งสุดท้ายที่สุด ถ้าคิดกันอย่างที่เราเคยพูดกันว่าเมื่อตอนที่คณะกรรมการการเสนองานระบบสภาเดียว มีสมาชิก ๒ ประเภท เมื่อครั้งแรกก็ถูกกล่าวหาว่าเป็นการถอยหลังเข้าคลองจนสุดกู่ เพราะฉะนั้นถ้าเรามองเทียบกับปี ๒๕๑๗ กับปี ๒๕๓๕ ระบบที่ปี ๒๕๑๗ สร้างขึ้นนั้นก็ถือเป็นการถอยหลังสุดกู่เหมือนกันคณะกรรมการจึงไม่ยอมถอยหลังถึงขนาดนั้นที่นี้ปัญหาที่มีว่าในเมื่อนายกรัฐมนตรีที่จะมีขึ้นในวันข้างหน้าจะต้องแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะแต่งตั้งรัฐมนตรีจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ทำไมเราไม่เขียนไว้เสียให้อุ่นใจเล่า ผลก็จะเหมือนกันคณะกรรมการคิดในแง่ว่าใน ๕ ปีข้างหน้าพรรคการเมืองมีพื้นฐานที่แน่นอน มีความเป็นปีกแผ่นที่แน่นอนแล้ว เราต้องวางใจกันต่อไปว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้ามาจะต้องมีความสามารถที่แล้วมาก็มีความสามารถ ก็ในเมื่อเรายอมรับว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความสามารถ มีความเด่นพอที่จะได้รับเลือกเป็นรัฐมนตรีแล้วทำไมเราถึงจะต้องไปเขียนเกราะป้องกันเป็นการดูถูกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ เมื่อเราเขียนเอาไว้ว่า “รัฐมนตรีทั้งหนึ่งจะต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” นั้น เป็นการตราหน้าว่ารัฐมนตรีมี ๒ ประเภท คือ รัฐมนตรีประเภทโควตากับรัฐมนตรีประเภทที่มาด้วยความสามารถ ทั้ง ๆ ที่รัฐมนตรีประเภทโควตานั้นเองอาจจะมาด้วยความสามารถก็ได้คณะกรรมการมองในแง่นี้จึงคิดว่าไม่เขียนเสียดีกว่า มีท่านสมาชิกท่านหนึ่งได้ยกตัวอย่างว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมีความเค็มเหมือนเกลือ กระทบเห็นด้วย แล้วกระทบเห็นต่อไปว่าเกลือนั้นไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ต้องแสดงความเค็มออกมาจนได้ เพราะฉะนั้นจึงไม่จำเป็นจะต้องไปเขียนป้ายเอาไว้ว่าเกลือเค็ม นอกจากนั้นกระทบอยากจะยกตัวอย่างว่า ‘ถ้าสมาชิกในครอบครัวหนึ่งตกลงเป็นเอกฉันท์ว่าควรให้คน ๆ หนึ่งมาเป็นแม่บ้านในการดูแลทำกับข้าว หรือดูแลความเรียบร้อยในบ้าน สิ่งที่เราต้องการจากแม่บ้านคนนั้นคืออาหารอร่อย และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในบ้าน เราคงไม่ถึงกับไปเขียนบังคับหรือตั้งเงื่อนไขว่า เวลาเขาจะแกงจืดต้องใส่

เกลือเท่านั้นเม็ด เท่านั้นเม็ด การที่เขาจะใส่เกลือ หรือจะใส่น้ำปลาควรจะเป็นเรื่องที่เรา
มอบหมาย เมื่อเราดูแล้วว่าคนนั้นดีก็ควรจะให้เป็นดุลพินิจของเขาที่เขาจะเลือก ถ้าจำเป็น
ต้องใส่เกลือก็ต้องใส่เกลือ ถ้าแกงนั้นไม่จำเป็นต้องใส่เกลือจะไปบังคับให้เขาใส่เกลือแล้ว
อาหารนั้นจะอร่อยได้อย่างไร ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ คณะกรรมาธิการจึงเห็นว่าการไม่เขียนไว้
นั้นจะเป็นประโยชน์ เป็นการยกย่องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าที่จะไปเขียนบังคับไว้
ขอขอบคุณครับ

นายสุชาติ หอวัฒนกุล : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม สุชาติ หอ-
วัฒนกุล ขอเสนอปิดอภิปรายครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ได้รับรองหรือไม่ครับ

(มีสมาชิกยกมือรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คุณสุชาติขอเสนอปิดอภิปราย มีผู้รับรอง
ถูกต้องมีท่านผู้ใดจะขอเปิดอภิปรายต่ออีกหรือไม่

นางแรม พรหมไบล บุญยประสพ : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันขอเสนอเปิด
อภิปรายต่อไป

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ได้รับรองบ้างครับ

(มีสมาชิกยกมือรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คุณแรมขอเปิดอภิปรายต่อ เพราะฉะนั้นผม
จะขอมติจากที่ประชุมว่า สำหรับในมาตรานี้จะมีผู้ใดเห็นสมควรปิดอภิปราย หรือเปิดอภิปราย
ต่อไป

(พลเอก ทวีช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คุณทวิชว่าอย่างไรครับ

พลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา : ท่านประธานน่าจะอนุญาตให้ผมสรุปบ้างนะ
ครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เดียวครับ ถ้าเปิดอภิปรายละก็ ผมจะให้คุณ
ทวิช พูดสรุป ถ้าเปิดอภิปรายต่อไปก็พูดกันได้ทั่วไป ในมาตรฐานที่ท่านผู้ใดเห็นสมควรเปิด
อภิปราย โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๓๑ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรเปิดอภิปรายต่อไป โปรด
ยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๙ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่ามาตรา ๑๓๖ นี้ ที่ประชุมลงมติให้
เปิดอภิปรายขอเชิญพลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา ผู้สงวนคำแปรญัตติแถลงสรุปครับ

พลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา : แพ้แพะแพ้ครับ แต่ก็ขอสรุปสักนิดหนึ่ง
คือผมได้ฟังท่านสมาชิกอภิปรายและคณะกรรมการก็ได้ชี้แจงแล้ว ผมอยากจะเรียนเรื่องที่ผม
เห็นว่าสำคัญ คือท่านกรรมการและสมาชิกที่มีความเห็นสอดคล้องต้องกันนั้นก็บอก
ท่านเองนี่ว่า รัฐธรรมนูญที่ท่านร่างไว้นี้ได้สร้างระบบพรรคไว้อย่างแข็งแกร่งก็ควรจะให้ระบบ
พรรคเป็นผู้ตัดสินในการเลือกเฟ้นหาตัวนายกรัฐมนตรีได้เอง ไม่ควรจะไปจำกัด เอาละครับ
ผมก็เชื่อท่าน เชื่อครับแต่ผมเรียนถามท่านสักนิดเถอะ ท่านเอาอะไรมาเป็นหลักประกันว่าจะ
ต้องเป็นอย่างที่ท่านว่า คือ จะได้ตัวหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากมาเป็นนายก
รัฐมนตรี คือตอบด้วยนะครับเอาอะไรเป็นหลักประกัน เคยมีเรื่องมาแล้วในอดีตสมัยพรรค
สหประชาไทยท่านคงจำกันได้ การชาวเสียงหาตัวนายกรัฐมนตรีก็ไม่ได้ทำในสภา ไปชาวเสียง

LIRT

กันข้างนอกมีเรื่องมีราวต่อว่าต่อขานกันขึ้นแล้วก็ไปชาวเสียงเฟ้นตัวนายกรัฐมนตรี ซึ่งท่านไม่ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งด้วย เห็นหรือไม่ครับไม่ได้เป็นอย่างท่านว่านะครับ และในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ไม่มีบทบัญญัติไว้ว่าในการเฟ้นหาตัวนายกรัฐมนตรีจะทำได้ด้วยวิธีใด ไม่มีพูดไว้ว่าจะต้องทำในสภาผู้แทนราษฎรหรือจะเอาวุฒิสภามาร่วมด้วย ไม่มีผมจึงเห็นว่าท่านพูดใช้ได้ แต่ทางปฏิบัติใช้ไม่ได้ ผมต่อรองกับท่านสักนิดได้หรือไม่ เอาที่ท่านต้องการไปบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล ๔ ปีก็ยังดีไม่ขัดข้องเลยครับ นี่ประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่ง ประสบการณ์ที่เห็นกันมาไม่ว่าจะเป็นนายกรัฐมนตรีรับเชิญหรือว่ามาจากผู้แทนราษฎร วุ่นด้วยกันทั้งนั้นละครับ ทำไม่ถึงวุ่น ท่านดูกรณี ๑๔ ตุลาคม ท่านดูกรณีพลับพลาไชย ท่านดูกรณี ๖ ตุลาคม กรณี ๒๖ มีนาคม ดูเถอะครับ เลือกตั้งบ้าง แต่งตั้งบ้างรัฐบาลวุ่นทั้งนั้นละครับ ก็เมื่อวุ่นอย่างนี้ทั้งเลือกตั้งและแต่งตั้ง ก็ท่านบัญญัติเสียให้ชัดเจนไม่ดีหรือรักษาแนวทางประชาธิปไตยเอาไว้ ใครว่านายกรัฐมนตรีมาจากไหนก็ได้ก็เป็นประชาธิปไตยผมไม่เห็นด้วย และที่มีสมาชิกท่านหนึ่งบอกว่า ประเทศทั่วโลกเขาก็ไม่มีบัญญัติไว้ ต้องมาจากผู้แทนราษฎร ชักตัวอย่างให้ผมหน่อยได้หรือไม่เอาไว้ศึกษา เพราะไหนๆ เราก็ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญแล้วมีอะไรก็อยากจะเก็บไว้ศึกษาบ้าง บอกผมหน่อยได้หรือไม่ มีประเทศไหนบ้างที่สำคัญคือผมต่อรองกับท่านบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลได้หรือไม่ ท่านประธานคณะกรรมการการลูกขึ้นตอบผมด้วยจะขอบพระคุณ แล้วไม่พูดอีกแล้วครับ

พลโท เณลิมชัย จารุวัตร (ประธานคณะกรรมการ): ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอประทานกราบเรียนว่า ร่างของคณะกรรมการนี้กระทำด้วยความรอบคอบประกอบ ด้วยเหตุผลไม่ใช่งานที่จะมาต่อรองกัน คณะกรรมการได้เสนอต่อท่านแล้วมีเหตุผลพร้อมมูล กระทำอย่างรอบคอบ เพราะฉะนั้นคณะกรรมการขอยืนตามร่างนั้น

อีกประการหนึ่ง กระผมใคร่ขอประทานกราบเรียนว่า ก่อนที่จะลงมตินี้บังเอิญ มีท่านสมาชิกผู้หนึ่งได้พูดซึ่งอาจจะทำให้ผู้ฟังซึ่งบังเอิญในวันนี้ก็ไม่ใช่มีเฉพาะสมาชิกเท่านั้น มีนักศึกษาภายนอกมาฟังด้วย ในชั้นเชิงการพูดของท่านเป็นวิธีการหาเสียงหรือลงคะแนน

LIRT

ไม่ใช่เป็นหลัก โปรดอย่าเข้าใจผิดไปตามนั้น ก็เป็นเรื่องตีปลาหน้าไซบ้าง ชั่งเชิงในการที่จะหาคะแนนลงคะแนนในการโหวตว่าไม่ว่าท่านจะพูดอย่างไร เหตุผลอย่างไรนั้นการลงคะแนนก็อาจจะเป็นไปได้ในทางผิดก็ได้ อันนี้กระผมขออนุญาตว่าคงจะไม่เป็นอย่างนั้น ท่านพูดเกินชั้นเชิงเท่านั้น แต่ในเหตุผลที่จะลงคะแนนลงมตินั้น คณะกรรมาธิการที่ดี สมาชิกทุกท่านก็ต้องมีความคิดอยู่ในใจเห็นในเหตุผลเป็นความคิดอันเป็นอิสระ ผู้อภิปรายแต่ละคนลุกขึ้นพูด ผู้ที่ไม่อภิปรายนั่งฟังก็ย่อมจะมาผนวกรวมผสมผสานกับความคิดของท่าน และเมื่อท่านเห็นอย่างไร ผลการลงมติจะเป็นไปด้วยเหตุผลตามการตัดสินใจของท่านเป็นไปโดยบริสุทธิ์ใจของท่าน กระผมก็ขอกราบเรียนไว้เท่านี้

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : สำหรับมาตรา ๑๓๖ นี้มีหลายประเด็นด้วยกัน ผมจะขอมติจากที่ประชุมนี้เป็นแต่ละประเด็นเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ประเด็นที่ ๑ ก็คือวรรคแรก ที่ร่างเดิมบอกว่ามีรัฐมนตรีไม่เกิน ๓๔ คน คณะกรรมาธิการขอแก้ไขเป็น ๔๔ คน ผมจะขอมติในที่ประชุมนี้ก่อนว่า ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้เป็นไปตามร่างเดิม คือไม่เกิน ๓๔ คน โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕๓ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการแก้ไขคือไม่เกิน ๔๔ คน โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๘๘ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ก็เป็นอันว่าในวรรคหนึ่งที่ประชุมลงมติให้เป็นไปตามข้อแก้ไขของคณะกรรมการ ต่อไปวรรคสอง พลเอก ทวีช เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา ขอแก้ไขข้อความในวรรคสองเป็น "นายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้เป็นไปตามที่พลเอก ทวีช เสนอ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๗ คน)

LIART

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๑๗ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าวาระสองนี้ที่ประชุมลงมติไม่ต้องมีการเพิ่มเติม ทั้งนี้ในวาระสองนี้คณะกรรมการคัดออกหมดทั้งวาระ แต่มีกรรมาธิการ ๒ ท่าน คือ พันเอก อุดม ทวีวัฒน์ และคุณประชุม รัตนเพียร ขอให้คงวาระสองไว้ตามเดิม ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าสำหรับมาตรา ๑๓๖ วาระสอง ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้คงไว้ตามเดิม หรือให้ตัดออกตามที่คณะกรรมการตัด ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้คงไว้ตามเดิม โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๒๖ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้ตัดออก โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๓๖ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าสำหรับมาตรา ๑๓๖ วาระสองที่ประชุมลงมติให้ตัดออก ทั้งนี้มาตรา ๑๓๖ วาระสามข้อความเดิมว่า "ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการตั้งนายกรัฐมนตรี" คณะกรรมาธิการแก้ไขเป็น "ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการตั้งนายกรัฐมนตรี" ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้คงไว้ตามร่างเดิม คือให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรับสนองพระบรมราชโองการตั้งนายกรัฐมนตรี โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๒ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการแก้ไข โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๕๕ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้แก้ไขตามคณะกรรมการต่อไป มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๐ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๔๑ ไม่มีการแก้ไข คุณนิธิพัฒน์ ซาลิจันทร์ ขอสงวนคำแปรญัตติไว้ ขอเชิญคุณนิธิพัฒน์ครับ

นายนิธิพัฒน์ ซาลิจันทร์ : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมได้ขอแปรญัตติ มาตรา ๑๔๑ ที่มีข้อความว่า "คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาโดยไม่มีการลงมติขอความไว้วางใจ" เหตุผลที่กระผมขอแปรญัตติต้องการให้คณะรัฐมนตรีได้รับความไว้วางใจจากรัฐสภาก่อนนั้น ก็เพื่อที่จะให้สอดคล้องกับมาตรา ๓ ซึ่งป่งไว้ว่า อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชน และพระมหากษัตริย์ได้ทรงใช้อำนาจนั้น ก็คืออำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรีโดยที่เราได้ผ่านมาตรา ๑๓๖ ไปแล้ว โดยที่ว่าคณะรัฐมนตรีตลอดจน นายกรัฐมนตรีนั้นอาจจะเป็นผู้ใดก็ได้ที่ไม่ได้ผ่านการเลือกตั้ง โดยที่ไม่ได้รับภยันติจากราชฎา มาเลยทั้ง ๔๔ คนก็ได้ และโดยที่มาตรา ๑๔๑ นี้คณะรัฐมนตรีก็เข้ารับบริหารราชการแผ่นดินโดยไม่มีการลงมติขอความไว้วางใจก็ได้อีกด้วย ก็จะเป็นการขัดแย้งกับมาตรา ๓ ที่เรานิ่งไว้แล้ว กระผมเห็นว่าเมื่อคณะรัฐมนตรีนั้นอาจจะเป็นผู้ใดก็ได้ทั้ง ๔๔ คน เพราะฉะนั้นบุคคลทั้งคณะนี้เมื่อจะเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินก็ควรที่จะได้รับการลงมติไว้วางใจครับ ขอพบพระคุณ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ใดจะให้ความเห็นอย่างไรอีกหรือไม่ครับ ในมาตราที่คุณนิธิพัฒน์ขอสงวนไว้นี้

(ไม่มีสมาชิกให้ความเห็น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ถ้าอย่างนั้นขอเชิญคณะกรรมการแถลง

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ในมาตรา ๑๔๑ นี้ คณะกรรมาธิการได้ยื่นตามร่างเดิมที่คณะกรรมาธิการได้ยกร่างขึ้นชั้นแรก ในการที่คณะกรรมาธิการแปรญัตติได้พิจารณาถึงมาตรานี้ ก็ได้พยายามพิจารณาใคร่ครวญดูเหตุผลต่าง ๆ เหตุผล

LIART

ของการพิจารณานั้นก็ตรงเหมือนกับคณะกรรมการที่ได้ยกวางขึ้น เหตุผลสำคัญก็คือว่าการที่จะเขียนไว้อย่างมาตรา ๑๔๑ ที่ให้คณะรัฐมนตรีเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎร แต่ทำไมมีการลงมติไม่ไว้วางใจนั้น การที่เขียนไว้เช่นนี้ก็ไม่ได้เป็นการผิดหลักประชาธิปไตยแต่อย่างใด แล้วก็ถ้าหากว่าพิจารณาวิเคราะห์พินิจพิจารณาดูให้ถ่องแท้ ก็ จะเห็นว่าช่วงระยะเวลา นับตั้งแต่ได้ตั้งรัฐบาลขึ้นมาจนกระทั่งมาแถลงนโยบายนี้ เป็นช่วงระยะเวลาเพียงไม่กี่วัน ในการที่แต่งตั้งรัฐบาลขึ้นมาั้น ในทางปฏิบัติก็จะต้องมีการชวเสี่ยงกันในสภาผู้แทนราษฎรและในกรณีนี้ก็ในรัฐสภาด้วย เพราะว่าประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการจะต้องดูไปถึงโครงสร้างของพรรคในกรณีที่เป็นพรรค หรือของผู้สนับสนุนในสภาผู้แทนราษฎรเป็นสำคัญ “ในสภาผู้แทนราษฎรเป็นสำคัญ” กระผมขออย่าซักนี้ เพราะเหตุว่ากฎหมายต่าง ๆ ที่จะผ่านนั้นจะต้องผ่านจากสภาผู้แทนราษฎร ถ้าหากว่ารัฐบาลไม่ได้รับการสนับสนุนจากสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็เป็นไปไม่ได้ กฎหมายที่รัฐบาลจะออกมานั้นสภาผู้แทนราษฎรจะลงมติให้ออก กฎหมายเป็นเครื่องมืออย่างสำคัญในการบริหารประเทศ รัฐบาลจะต้องอาศัยกฎหมาย ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่สนับสนุนก็ผ่านไม่ได้ เพราะฉะนั้นในการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีในการแต่งตั้งตัวนายกรัฐมนตรีจะต้องมีการชวเสี่ยงผู้แทนราษฎรในสภา ก็เมื่อผู้แทนราษฎรเห็นชอบแต่งตั้งตัวนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีก็ได้ไปฟอร์มคณะรัฐบาลขึ้นมาแล้วนโยบายมีประการใดนั้นในระบอบรัฐสภาเป็นการสมควรและจำเป็นที่จะต้องมาแถลง แต่เมื่อแถลงแล้วมีปัญหาว่าจะต้องให้มีการลงมติไว้วางใจ หรือไม่ไว้วางใจในนโยบายนั้นหรือไม่ ขอท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายได้โปรดพิจารณาเหตุผลดูนะครับ การแถลงนโยบายนั้นวัตถุประสงค์มีเพื่อประการใด มีเพื่อต้องการที่จะให้สภาได้รับทราบว่ารัฐบาลที่ท่านแต่งตั้งมานั้นมีนโยบายจะดำเนินการบริหารประเทศไปในด้านต่าง ๆ อย่างไรบ้าง เพื่อที่จะได้รับทราบ เมื่อรับทราบแล้วต่อไปในการดำเนินงานของรัฐบาลก็จะได้คอยควบคุมดูแล้ว รัฐบาลปฏิบัติตามนโยบายหรือไม่ ในการปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลได้ปฏิบัติผิดพลาดไปอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นการติดตามและควบคุม นี่เป็นเหตุผล ถ้าหากว่าเราให้มีการลงมติไม่ไว้วางใจเสียในตอนแถลง รัฐบาลแถลงมาหยก ๆ ยังไม่มีโอกาสจะได้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลเลย แล้วก็มาลงมติไม่ไว้วางใจกัน เมื่อแถลงเสร็จจะถูกต้องหรือครับ ก็ไม่เป็นการให้โอกาสรัฐบาล

ได้ปฏิบัติตามนโยบายซึ่งแถลง นโยบายนั้นเขียนอย่างไรแถลงอย่างไรก็ได้ แต่การที่สามารถจะปฏิบัติตามได้อย่างไร นั้นแหละครับเป็นเกณฑ์ในการที่จะพิจารณาว่ารัฐบาลนั้นควรจะอยู่หรือควรจะไป เพราะฉะนั้นการที่จะมาเขียนว่า “เมื่อแถลงนโยบายแล้วต้องลงมติไม่ไว้วางใจ” นี้จึงไม่เป็นการสมควร และนี่เป็นจุดอ่อนประการหนึ่งในระบบรัฐสภาซึ่งเราได้นำมาใช้ในประเทศไทยของเรา เคยมีกรณีตัวอย่างมาแล้ว ท่านทั้งหลายคงจะจำได้ดีเมื่อไม่นานมานี้ จัดตั้งรัฐบาลขึ้นมาไม่ได้เท่าไร พอแถลงนโยบายกว่าไปแล้ว รัฐบาลเปลี่ยนมาต้องเปลี่ยนทันที เพียงไม่กี่วัน โปรดกรุณาพิจารณาตุชิครับ ถ้าหากว่าระบบรัฐสภาของที่เราได้นำมาใช้ในการปกครองประชาธิปไตยซึ่งมาจากการเลือกตั้ง จะต้องเปลี่ยนรัฐบาลกันอยู่บ่อยๆ อย่างนี้แล้ว หน้าที่ของประชาชนจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ในระบอบประชาธิปไตยที่เราได้นำมาใช้ เราจะป้องกันเหตุการณ์ปฏิวัติรัฐประหารได้อย่างไร สิ่งเหล่านี้ก็จะถูกนำมาเป็นข้ออ้างว่ารัฐบาลระบอบการเลือกตั้งที่มาจากประชาชนอะไรอย่างนี้เกิดความวุ่นวาย ไม่เป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยซึ่งเราทั้งหลาย ประชาชนอยากจะทำลายปลุกฝังขึ้นในบ้านเมืองของเรา ด้วยเหตุอย่างนี้แหละครับคณะกรรมการมาธิการยกร่างซึ่งประกอบด้วยอดีตผู้นำของพรรคการเมืองต่าง ๆ ท่านก็ไปนั่งอยู่ทั้งหมดที่นั่น ผู้แทนราษฎรหลายท่านก็ไปนั่งอยู่ที่นั่นก็ได้พิจารณาเห็นว่าน่าจะเขียนอย่างไร มาตรา ๑๔๑ นี้ เมื่อคณะกรรมการชุดนี้ได้มาพิจารณาก็ได้พิจารณากันอย่างละเอียดลเอียดถึงขั้นนี้ ต่างก็ลงมติเห็นชอบและยืนยันตามร่างเดิมที่คณะกรรมการยกร่างได้ยกร่างขึ้นคณะกรรมการนี้ก็ตระหนักแนแนใจเหลือเกินว่าที่ได้ยกร่างตามมาตรา ๑๔๑ นี้เป็นการถูกต้องแล้ว ขอพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดต้องการอภิปรายอีก เชิญครับ

พลอากาศโท อูสาห์ ชัยนาม : ท่านประธานที่เคารพ กระผมก็ขอสนับสนุนที่ท่านกรรมการได้กล่าวมาแล้ว กระผมใคร่อยากจะเรียนว่า ท่านผู้ขอแปรญัตติท่านคงลืมเหตุการณ์เมื่อต้นเดือนมีนาคม ๒๕๑๗ ซึ่งท่านได้เข้ามาร่วมในรัฐบาลขณะนั้น ท่านถูกกระทำอย่างไร ท่านลืมแล้วหรือแถลงนโยบายเสร็จ ลงมติไม่ไว้วางใจ ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้ทำงานอะไรเลย แล้วท่านก็ต้องออกไป พันไปกระผมก็ไม่อยากให้เกิดเหตุการณ์อย่างนั้นเกิดขึ้นอีก ตามที่ท่านกรรมการได้แถลงไว้เป็นการชอบด้วยเหตุผลและถูกต้อง กระผมขอสนับสนุน ขอพระคุณครับ

LIRT

นายสุนทร แก้วเนตร : ท่านประธานที่เคารพ กระผม สุนทร แก้วเนตร ก็คงจะพูดเป็นครั้งสุดท้าย ท่านประธานที่เคารพ สำหรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ กระผมพูดมาตั้งแต่ต้นแล้วว่า ชัดกับหลักการประชาธิปไตยหลายตอน เพราะฉะนั้นเพื่อไม่ให้เสียเวลาของสภาแห่งนี้ กระผมใคร่ขอกราบเรียนท่านประธานกรุณาให้ผ่านๆ ไปโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ และกระผมมีความเชื่อมั่นเป็นส่วนตัวเองว่า ในโอกาสไม่นานนักเราก็คงจะมีโอกาสได้ร่างกันใหม่ให้เป็นประชาธิปไตยมากกว่านี้ ที่กระผมพูดอย่างนี้ไม่ได้หมายความว่า พูดไม่มีความรับผิดชอบ กระผมมีความรับผิดชอบ เพราะว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีหลายขั้นตอนที่ตัดสิทธิสิทธิรอนประชาธิปไตยของประชาชน ประชาชนเขาต้องการประชาธิปไตยที่จะต่อสู้สิทธิเผด็จการ แต่เราไปตัดออกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๑๔๑ นี้ กระผมมีความเห็นเป็นส่วนตัวว่าในปัจจุบันนี้ก็ยังมีเผด็จการอยู่หลายประเทศ กระผมขอยกตัวอย่างง่ายๆ ในประเทศเกาหลีใต้ แต่ว่าในประเทศเกาหลีใต้ กระผมชื่นชมเผด็จการเขาอยู่อย่างมาก นั่นคือเผด็จการนั้นสามารถนำความเจริญในหลายด้านมาสู่ประเทศชาติอย่างเห็นได้ชัดกระผมมีความเชื่อมั่นต่อไปอีกว่าลัทธิตรงกันข้ามกับลัทธิของเกาหลีใต้นั้นจะไม่สามารถเข้าไปยึดเกาหลีได้ เว้นแต่จะใช้กำลังทางอาวุธทั้งนี้เพราะความเจริญมั่งคั่งความอยู่ดีกินดีของประชาชนที่เขาได้รับแต่สำหรับในประเทศไทยแล้ว ท่านประธานที่เคารพ กระผมยังมองไม่เห็นตัวบุคคลที่จะทำได้อย่างนั้นประสบการณ์ที่ผ่านมาประเทศไทยก็วัดอะไรไร้รอยแปดชั้นมาก เขาบอกว่าจะทำอย่างนั้นอย่างนี้ ผลสุดท้ายเหลวทั้งพรรคเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นในมาตรานี้เพื่อให้ผู้แทนราษฎรหรือราษฎรเขาได้เห็นได้มีกลไกในการควบคุมรัฐบาลแล้ว กระผมเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการลงมติไม่ไว้วางใจหรือไว้วางใจต่อรัฐบาล มิฉะนั้นภายใต้สภาวะการณ์ปัจจุบันแล้วถ้าคนเรายังจะมาเห็นแก่ตัวอย่างที่ผ่านมาแล้วนี้ กระผมเห็นว่าประเทศชาติจะไปไม่รอด กระผมจึงสนับสนุนท่านสมาชิกขออภิปรายว่าให้มีการลงมติไว้วางใจ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คุณนิติพัฒน์สรุปได้แล้วครับ จะได้ลงมติ

นายนิติพัฒน์ ชาติจันทร์ : ท่านประธานสภาที่เคารพ ก่อนอื่นกระผมใคร่ขอเรียนตอบท่านสมาชิกที่อภิปรายคนที่ ๒ ว่า กระผมลืมไปแล้วว่ามาตรานี้เคยเล่นงานตัวกระผมมา

LIRT

ครั้งหนึ่งแล้ว กระผมเรียนตอบว่า กระผมจำได้ดีครับ แต่การที่กระผมขอแปรญัตตินี้ กระผมไม่ได้คำนึงถึงเรื่องส่วนตัวอะไรเป็นสำคัญ แต่กระผมยึดหลักการเป็นสำคัญ เมื่อเราได้บอกประชาชนเขาว่าเขาจะปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย เราก็ควรที่จะมีอย่างน้อยให้มีสี่ประชาธิปไตยอยู่บ้าง เรบอกว่าจะเพ้นท์ (Paint) รูปภาพสีตา แต่ขณะเดียวกันเราไปบอก นีสีขาว นีสีตา กระผมทำไม่ได้ แต่ถ้าบอกทำสีตาแก่แล้วบอกเป็นสีตาอาจจะพออนุโลมกันได้ แต่ในมาตรา ๑๔๑ นี้ เมื่อผสมกับมาตรา ๑๓๖ แล้ว ไม่เป็นระบอบประชาธิปไตยโดยสิ้นเชิงครับ เพราะว่าในอำนาจศาลนั้นก็ไม่ได้มาจากปวงชน อำนาจบริหารก็ไม่ได้มาจากปวงชน อำนาจในทางนิติบัญญัติก็มาจากปวงชนเพียงประมาณครึ่งเดียว แล้วเราจะมีหน้าไปบอกประชาชนเขานี้เราให้ระบอบประชาธิปไตยเขาได้อย่างไร อันนี้กระผมว่าประชาชนชาวไทยนั้นอาจจะยอมถูกกดขี่ได้ แต่ประวัติศาสตร์ที่ได้มีมาแล้วว่าคนไทยไม่ยอมถูกหลอกครับ เพราะฉะนั้นการที่เราจะมาหลอกเขาซึ่งๆ หน้าอย่างนี้ กระผมรู้สึกเป็นที่น่าละอายใจ ท่านกรรมาธิการสุดได้บอกไว้ที่คณะกรรมการกรรมาธิการมาตรา ๑๓๔ ไว้ตามร่างเดิมนั้น ซึ่งคณะกรรมการชุดยกร่างประกอบด้วยหัวหน้าพรรคการเมืองทั้งหลายเขาได้วางไว้แล้วเป็นอย่างนี้ แต่บัดนี้เป็นกลเม็ดของการอภิปรายของท่าน แต่ว่าคณะกรรมการร่างเดิมนั้นเขาไม่ได้แก้มาตรา ๑๓๖ คณะกรรมาธิการชุดนี้ไปแก้เขาหมดไปแก้ตัดวรรคสองของเขาไปว่า “รัฐมนตรีไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนรัฐมนตรีทั้งหมด จะต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ถ้าเราคงวรรคสองของมาตรา ๑๓๖ ไว้ กระผมยินดีจะถอนคำสงวนของกระผมในมาตรา ๑๔๑ ทันที เพราะว่าอย่างน้อยเรายังมีหน้าบอกเขาได้ว่า อำนาจบริหารนั้นอย่างน้อยรัฐมนตรีครึ่งหนึ่งมาจากผู้แทนเวลานี้มาจากไหนก็ได้ทั้ง ๔๕ คน นั้นเป็นคณะบริหารได้ แล้วก็เข้ามาบริหารราชการแผ่นดินโดยที่สภาผู้แทนไม่ได้ให้ความยินยอมอะไร มาถึงก็บริหารกันไปเลย แล้วเราจะเรียกได้อย่างไรว่า อำนาจบริหารนั้นมาจากปวงชนท่านกรรมาธิการคนไหนลองบอกกระผมชี้ให้กระผมตูลึกที่หนึ่งว่า อำนาจบริหารมาจากปวงชนได้อย่างไร ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๖ บวกกับมาตรา ๑๔๑ ที่นี้ถ้าจะกลัวตอนขอมติไว้วางใจนั้นอาจจะแพ้ ก็เพื่อที่จะส่งเสริมความกล้านี้ กระผมก็ยินดีที่จะแปรญัตติในมาตรา ๑๔๐ เอาไว้แล้วในมาตรา ๑๔๐ นี้ซึ่งกระผมแปรญัตติประกอบกับมาตรา ๑๔๑ นี้ บอกว่า “ในการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความไว้วางใจตามมาตรา ๑๔๑ ให้เป็น

การประชุมร่วมระหว่างวุฒิสภากับสภาผู้แทน” เพราะฉะนั้นก็หมายความว่า ในระยะ ๔ ปีนี้ การแถลงนโยบายเพื่อขอความไว้วางใจ รัฐบาลก็ไม่น่าจะกลายเป็นการสั่นคลอนอะไร เพราะ ได้โหวตจากวุฒิสภาซัพพอร์ต (Support) อยู่แล้ว มาตรา ๑๔๑ นี้เป็นเรื่องของบทถาวร กระทบ จึงเห็นว่าถ้ามาตรา ๑๓๖ ซึ่งเป็นบทถาวรบวกกับมาตรา ๑๔๑ ซึ่งเป็นบทถาวรอย่างนี้ด้วยแล้ว เราจะมีหน้าไปบอกเขาได้อย่างไรว่า อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชน ถ้าอย่างน้อยนายกรัฐมนตรีนคนหนึ่งเป็นผู้แทนราษฎรหรือว่ารัฐมนตรีส่วนหนึ่งเป็นผู้แทนราษฎร มาตรา ๑๔๑ นี้ยังพอไปได้ จะทิ้งไว้แบบนี้ก็ได้ เพราะฉะนั้นกระทบจึงเห็นว่าเอามาตรา ๒ มาตราบวกกันแล้วไปไม่ได้เลยครับ กระทบจึงขอว่าถ้ามาตรา ๑๓๖ ผ่านไปอย่างที่เราโหวตกันไปแล้วนั้น มาตรา ๑๔๑ นี้ก็ควรที่อย่างน้อยจะได้รับการแข่งขัน (Sanction) จากสภาผู้แทนราษฎรด้วย และอันนี้เป็นบทถาวร ในบทเฉพาะกาล กระทบก็แปรญัติไว้ ในมาตรา ๑๔๐ แล้วว่าให้เป็นการประชุมร่วม ในกรณีมาตรา ๑๔๑ นี้ ขอคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมจะขอมติจากที่ประชุม ในมาตรา ๑๔๑ นี้ว่าจะคงไว้ตามร่างเดิมหรือจะแก้ไขตามที่คุณนิติพัฒน์ ขอสงวนคำแปรญัติไว้

(นายสนนที สายสว่าง ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่ต้องหรอกครับ ถ้าคณะกรรมการตุลาการคุณนิติพัฒน์ก็พูดได้อีกครั้งหนึ่ง

นายสนนที สายสว่าง (กรรมาธิการ) : คือมิได้ครับ จำเป็นครับ เพราะคุณนิติพัฒน์บอกว่า เราหลอกลวงประชาชน ความจริงเราได้ร่างรัฐธรรมนูญโดยเปิดเผย และไม่ได้หลอกลวงใครเลยทำด้วยความสุจริตใจทั้งนั้นแหละครับ และท่านบอกว่าถ้าเป็นอย่างนี้ไม่เป็นอำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย ก็อำนาจอธิปไตย คือออกกฎหมายปกครองประชาชนแล้วเราบอกเราดำเนินโดยระบบพรรค พรรคเสียงข้างมากก็จัดตั้งรัฐบาล ก็เป็นระบอบประชาธิปไตยแล้วกฎหมายที่จะออกก็ต้องออกจากสภาผู้แทนราษฎรและเสียงข้างมากก็เป็นระบอบประชาธิปไตยนี้แหละมาจากปวงชนชาวไทย ส่วนบททั่วไปนั้นสภาสูงเมื่อพ้น ๔ ปีเพียงแค่ก้านกรอง ทบทวน

LIRT

ยับยั้งแก้ไข ให้เหมาะสมเท่านั้น เพราะฉะนั้นที่ท่านบอกว่า เราหลอกลวงประชาชนนั้น กระผมขอปฏิเสธว่าไม่ได้เป็นความจริงเลย และสมานี้ผู้มีความสำคัญสำนึกรับผิดชอบต่อประเทศชาติด้วยกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นใช้คำว่า “หลอกลวงประชาชน” นี้เป็นคำที่ไม่ตรงกับความจริงครับ และท่านบอกเขาได้เลยว่า พรรคเราเสียงข้างมากเราจัดรัฐบาลนี้ไม่เป็นอำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทยหรือครับ แล้วท่านออกกฎหมายต้องได้ผ่านเสียงข้างมากในสภา นั้นไม่ใช่ระบอบประชาธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทยหรือครับ

ที่นี้กระผมขอประทานกราบเรียน อีกท่านหนึ่งท่านบอกว่าเผด็จการแบบประเทศเกาหลีใต้ ท่านชอบ กระผมก็ไม่อยากจะทำล้อต่อเถียงหรือครับ ถ้าชอบก็ไปอยู่ประเทศเกาหลีใต้ก็อาจจะดี แต่เมืองไทยเราที่ท่านว่าไม่มีทางเจริญ ท่านดูซิครับ ถนนหนทางทั่วพระราชอาณาจักรรัฐบาลเราได้ก่อสร้าง น้ำท่วมได้ช่วยเท่าไร เวลาที่ระดมเครื่องจักรกลไปช่วยประชาชนเท่าไร เป็นจำนวนร้อยๆ คัน ไปฟื้นฟูหลังจากน้ำท่วม ท่านไม่ได้ให้ความหวังแก่รัฐบาลไทยเลย ทำอะไรไม่ว่าดีเลย ท่านบอกว่าไม่ดี มีแต่เสลมหมด กระผมขอปฏิเสธ ทุกรัฐบาลของประเทศไทยที่ตั้งมาหวังดีทั้งนั้น แยกอยู่รัฐบาลเดียวเท่านั้น ในหลวงทรงโปรดเกล้าฯ ตั้งนายกรัฐมนตรีแล้ว ตั้งคณะรัฐมนตรีแล้ว ๑๔ วันเท่านั้นสภาคว่า ท่านคิดดูซิครับ ว่ากราบบังคมทูลฯ ว่าได้ข่าวเสียงข้างมากแล้ว พระองค์ก็ทรงเชื้อ ประธานรัฐสภาในยุคนั้นก็รับสนองโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีก็นำรายชื่อคณะรัฐมนตรีเสนอ พระองค์ก็ทรงลงพระปรมาภิไธย เชื้อถือ และพอมกแถลงนโยบายคว่ำเสียแล้ว เมื่อข่าวเสียง เสียงพอดครับ พอดตอนนี้ด้วยวิธีการอย่างไรกระผมก็ไม่ทราบ พุดไปก็ไม่ดี มีอะไรอยู่ แต่ผลที่สุดในเวลาลงมติคว่ำไปเสียแล้ว เขายังไม่ได้ทำงานเลยเราขอมติก่อนอย่างนี้ นั้นไม่ใช่ระบอบประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตยมาจากพรรคที่มีเสียงข้างมากจัดตั้งรัฐบาล เราถือแล้วว่าอำนาจอธิปไตย ตั้งนายกรัฐมนตรีนั้นถูกต้องแล้วเพราะฉะนั้นกระผมไม่อยากจะอภิปรายอะไรก็เพราะคำว่า “หลอกลวงประชาชน” นี้ กระผมรู้สึกว่าการกระทำและในสภานี้ต้องเป็นผู้รับผิดชอบทั้งนั้น ขอปฏิญาณว่าเราไม่เคยหลอกลวงประชาชนเลย เรากระทำโดยสุจริตตั้งแต่ต้นมา ตั้งแต่มาตรา ๑ เรื่อยมา และโดยเปิดเผยลงมติเสียงข้างมาก และถูกต้องตามรัฐธรรมนูญการปกครองฯ ซึ่งได้ตราเอาไว้ เพราะฉะนั้น

LIART

กระผมขอประทานกราบเรียนว่า ที่ว่าการแถลงนโยบายโดยไม่ต้องลงมติขอความไว้วางใจนั้น เพื่อให้เข้าบริหารประเทศ เมื่อเข้ามาบริหารประเทศไม่ตีมีมาตรา ๑๒๗ อยู่ครับเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจทั้งคณะหรือรัฐมนตรีบางคนก็ได้ มีอยู่แล้วเครื่องมือที่จะควบคุมการบริหารของรัฐบาล สิ่งเหล่านี้กระผมเห็นว่า มีทางที่เราควบคุมไว้แล้วไม่ใช่ที่เราจะไปรังส่งเดชอะไรไว้ หรือว่าหลอกลวงประชาชนไว้ ซึ่งท่านสมาชิกผู้มีเกียรติก็รู้ดีอภิปรายมาตั้งแต่ต้นแล้ว คณะกรรมการชุดนี้เห็นว่าไม่จำเป็นต้องขอความไว้วางใจ เพราะให้เริ่มทำงานเสียก่อน เพราะเสียงข้างมากที่กราบบังคมทูลฯ นั้นชาวเสียงแล้วไม่ว่าจะบัพททั่วไปหรือบเฉพาะกาล สิ่งเหล่านี้ก็เพื่อให้ระบอบประชาธิปไตยในเมืองไทยเดินไปในทางที่ถูกที่ชอบที่ควรแล้วที่เอามาบัญญัติก็เอาตัวอย่างที่แล้วมาแก้ไขให้ดีขึ้น อะไรไม่ดีเราก็หาทางแก้ ดังที่ได้กราบเรียนไปแล้ว โปรดเกล้าฯ ๑๐ กว่าวันเท่านั้นแหละครับ มาถึงนี้คำว่าไปเสียแล้ว ท่านคิดซิครับ ทรงลงพระปรมาภิไธยมาหยกๆ คำเสียแล้ว แล้วใครไปบอกท่านว่าชาวเสียงแล้วพอ เดียวนี้ไม่พอความรู้สึกเป็นอย่างไรครับ เพราะฉะนั้นคณะกรรมการขอประทานอภัยขอโทษสมาชิกผู้มีเกียรติด้วยครับที่พูดมานี้ไม่ได้ต่อล้อต่อเถียงเลยแต่กระพือคำว่า “หลอกลวงประชาชน” ขอโทษด้วยครับ ขออภัยด้วยครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เมื่อท่านกรรมการพูดแล้ว คุณนิธิพัฒน์ก็มีสิทธิที่จะได้พูดอีกครั้ง ก่อนที่จะลงมติ เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับ

นายนิธิพัฒน์ ชาลิจันทร์ : กระผมก็รู้สึกประหลาดใจที่ได้รับคำชี้แจงจากท่านกรรมการที่เพิ่งนั่งลงเดี๋ยวนี้ท่านเห็นด้วย แต่กระผมขอเรียนว่า ในตอนลงมติในชั้นกรรมการที่กระผมไปชี้แจงนั้น ท่านยกมือให้กระผมนะครับ ท่านลืมไปเสียแล้วหรือ เมื่อไม่กี่วันมานี้เอง ท่านยกมือให้กระผม ท่านเห็นด้วยในมาตรา ๑๕๑ ที่กระผมสงวนไว้ กระผมไม่มีอะไรที่จะกล่าว คือที่ท่านยกมาพูดถึงว่า ที่รัฐบาลครั้งหนึ่งได้ถูกกว่าเมื่อบริหารราชการแผ่นดินไปเพียงเวลา ๑๐ กว่าวันนั้นก็จริงอยู่ ในตอนชาวเสียงนั้นได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาตามระบบขณะนั้นจะให้หัวหน้าพรรคจัดตั้งรัฐบาล แต่การแมนูเวอร (Maneuver) ในทางการเมืองนั้นมิอยู่ตลอดเวลา กระผมว่าหัวหน้าพรรคขณะนั้นที่จัดตั้งรัฐบาลก็ได้จัดตั้งพรรคเรียกว่าไมเนอร์ตี

LIERT

กัฟเวิร์นเมนท์ (Minority government) โดยที่เราเทคโพลิติคอลลิสต์ (Take political risk) หมายความว่าเสี่ยงโดยมีเหตุผลว่าควรจะไปได้ เพราะฉะนั้นการจัดตั้งในขณะนั้นรู้ตัวว่าจะอยู่หรือจะไปก็เป็นได้ แต่ก็ว่าเป็นการโพลิติคอลลิสต์ (Political risk) ว่าอย่างนั้น เมื่อไปก็ไปตามวิถีทาง เป็นหลักการ เมื่อรัฐสภาเขาไม่เห็นด้วยก็ออกไปเป็นฝ่ายค้าน ก็เป็นธรรมดา เมื่อมีรัฐบาลอื่นเขาแสดงฝีมือไปโดยมีเสียงเพียง ๑๘ เสียงก็ไปได้ เขาก็มีไอเดีย (Idea) ดี ๆ เข้ามาบริหารได้เช่นเดียวกัน แต่ว่าไปยึดหรือไม่มียึด การที่จะเอาศิระตะเดินต่างเท่านั้นก็ไปได้ชั่วขณะ ในที่สุดก็ไปไม่รอดเช่นเดียวกันเพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่าเราต้องยึดหลักการเมื่อแม่บทเราพูดกับเขาปาว ๆ ว่าเป็นประชาธิปไตยแล้ว อำนาจอธิปไตยในทางบริหารจะต้องมีลิงค์ (Link) ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับปวงชนนิด ๆ หน่อย ๆ บ้าง อันนี้ไม่มีเลย กระผมเห็นว่ามาตรา ๑๓๖ กับมาตรา ๑๔๑ รวมกันแล้วไม่มีเลยส่วนจะบอกว่าทางสภาผู้แทนราษฎรมีสិทธิที่จะเปิดอภิปรายทั่วไปได้ ก็จริงอยู่ แต่ใน ๔ ปีนี้มีทางหรือครับ ที่นี้กระผมเห็นว่าในระยะหนึ่ง อย่างน้อยใน ๔ ปีนี้ ถึงแม้ว่าเราจะรู้กันว่าจะอะไรเป็นอะไร แต่อย่างน้อยก็ต้องมีสภาอธิปไตยอยู่บ้างในระยะ ๔ ปีนี้ กระผมจึงเห็นว่าถ้าในมาตรา ๑๓๖ เราจะคงอะไรไว้อย่างหนึ่งที่มาจากผู้แทนราษฎรจะเป็นนายกรัฐมนตรีก็ดี หรือรัฐมนตรีส่วนหนึ่งก็ดีที่มาจากผู้แทนราษฎร มาตรา ๑๔๑ นี้จะไม่มีเลยก็ได้ จะคงไว้ตามนี้ก็ได้อีก คงไว้ตามร่างเดิมกระผมยินดีขอถอนครับ แต่กระผมเห็นว่ารูปร่างจะอย่างไรแล้ว กระผมถึงได้ขอสงวนมาตรา ๑๔๑ นี้เพื่อดูท่าทีในมาตรา ๑๓๖ ถ้ามาตรา ๑๓๖ จะคงไว้ตามร่างเดิม กระผมยินดีจะถอนคำสงวนแปรญัตติมาตรา ๑๔๑ นี้ แต่เมื่อมาตรา ๑๓๖ ลงมติไปแล้วเป็นแบบที่คณะกรรมการแก้ไข กระผมเห็นว่าถ้าไม่มีมาตรา ๑๔๑ ตามที่กระผมขอสงวนคำแปรญัตติเอาไว้แล้วละก็ เราจะอธิบายไม่ได้เลยว่าอำนาจอธิปไตยโดยทางบริหารมาจากปวงชน

นอกจากนี้ท่านก็บอกว่าสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจออกกฎหมาย แต่ท่านไปดูในบทเฉพาะกาลสิครับว่ามีกรณีอะไรบ้างที่วุฒิสภาจะเข้าไปโหวตร่วมกับสภาผู้แทนราษฎร มีตั้งมากมาย เกือบจะว่ากฎหมายทุกฉบับก็ตีความได้ตามที่คณะกรรมการขอแก้ไขมาในบทเฉพาะกาล เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่าถ้าคนที่เขาอ่านละเอียดหน่อย เขาจะรู้ครับ ไปหลอกเขาไม่ได้หรอก ขอขอบคุณครับ

LIART

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เอาละครับ ผมจะขอมติว่ามาตรา ๑๔๑ นี้จะให้คงไว้ตามร่างเดิม หรือจะแก้ไขตามที่คุณนิธิพัฒน์ขอสงวนคำแปรญัตติไว้ ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้คงไว้ตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๙ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้แก้ไขตามที่ผู้มีชกแปรญัตติ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๘ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่ามาตรา ๑๔๑ ที่ประชุมลงมติให้คงไว้ตามร่างเดิม มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ และมาตรา ๑๔๔ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๔๕ มีการแก้ไข มีท่านผู้ใดตั้งใจหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกตั้งใจ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดตั้งใจก็ผ่านไป มาตรา ๑๔๖ มาตรา ๑๔๗ มาตรา ๑๔๘ และมาตรา ๑๔๙ ไม่มีการแก้ไข คุณปลั่งเชิญครับ

นายปลั่ง มีจุล : ตอนมาตรา ๑๔๖ คือตั้งแต่มาตรา ๑๓๖ มาถึงมาตรา ๑๔๖ นั้นเป็นเรื่องการแต่งตั้งรัฐบาล ทั้งนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ถ้อยคำที่ใช้ก็ใช้สลับ ๆ กัน มาจากรัฐธรรมนูญฉบับเก่า ๆ เว้นมา มาตรา ๑๓๗ ใช้คำว่า "ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณ" มาตรา ๑๔๑ "คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับราชการแผ่นดิน" ตกลงมีคำที่ใช้อยู่ ๒ คำ คือ "เข้ารับหน้าที่" กับ "บริหารราชการแผ่นดิน" ต่ลงไป มาตรา ๑๔๔ พูดถึงคณะรัฐมนตรีจะเข้ารับหน้าที่ ทำให้เกิดความสงสัย ถ้อยคำที่เราใช้นี้จะสับสนกันหรือไม่ประการหนึ่ง กระผมขอฝากท่านกรรมาธิการไว้พิจารณาเท่านั้น

ปัญหา ที่ผมจะเรียนถาม ตามถึงเรื่องนายกรัฐมนตรี ในรัฐธรรมนูญก็บอกว่า

LIRT

ให้คณะรัฐมนตรีที่ออกไปแล้วคงรักษาการต่อไป ทั้งนี้ถ้ถึงวันที่เราตั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่
ขึ้นมาปัญหาจะมีว่า นายกรัฐมนตรีคนเก่า.....

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เดียวครับ มาตราไหนครับ

นายปลั่ง มีจุล : คือรวม ๆ กันอยู่ครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เห็นจะรวมกันไม่ได้ ถ้าถ้อยคำเอาไปแก้ได้ใน
๓ วันสุดท้ายครับ

นายปลั่ง มีจุล : ผมเพิ่งแต่เรียนตามว่านายกรัฐมนตรีจะสิ้นสุดลงตรงไหนเท่านั้น
แหละครับ ที่เขียนไว้ไม่ชัด

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ในมาตราไหนครับ

นายปลั่ง มีจุล : มาตรา ๑๔๕ ก็ได้ครับ คือที่เขียนไว้ว่า ให้คณะรัฐมนตรีพ้น
จากตำแหน่ง

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คือตามข้อบังคับ ถ้าไม่มีการแก้ไข ไม่มีใคร
สงวนคำแปรญัตติไว้ แล้วคณะกรรมการไม่ได้แก้ไข ก็ไม่มีการอภิปรายนะครับ

นายปลั่ง มีจุล : ผมไม่ได้อภิปราย ผมถามปัญหาเท่านั้นเองครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ครับ อย่างนั้นเอาไว้ตามทำเนียบประธานคณะ
กรรมการที่หลังก็แล้วกันครับ

นายปลั่ง มีจุล : ครับ ก็ไม่ขัดข้องครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ครับ จะได้เสร็จไปเร็ว ๆ นะครับ มาตรา ๑๕๐
ไม่มีการแก้ไข พลเอก ทวีช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา สงวนคำแปรญัตติไว้ ขอเชิญคุณทวีชครับ

LIRT

พลเอก ทวีช เส็นวิวงศ์ ณ ออยุธยา : ท่านประธาน รัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๖๓ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติแนวทางประชาธิปไตยไว้หลายประการ โดยเฉพาะเกี่ยวกับ ภายการศึก ซึ่งไม่เคยมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับใดมาก่อน กล่าวคือ การบังคับใช้กฏ ภายการศึกนั้นจะใช้โดยไม่มีกำหนดเวลาไม่ได้ ถ้าจะใช้เกินกว่า ๓๐ วันต้องได้รับความเห็นชอบ จากรัฐสภา แต่คณะกรรมการได้ตัดออกไป ๒ ววรรค เมื่อตัดออกก็หมายถึงว่า จะสามารถ ประกาศใช้กฏภายการศึกได้ตลอด การประกาศใช้กฏภายการศึกนั้นกระผมเห็นว่าเป็นดาบสองคม คมหนึ่งเกี่ยวกับความมั่นคงอันนี้มีประโยชน์ แต่อีกคมหนึ่งที่จะต้องระวังก็คือว่า อย่าให้ ประชาชนมองไปในแง่ที่ว่าเป็นการรักษาอำนาจทางการเมืองนั้นอย่างหนึ่ง แต่เป็นการลิดรอน สิทธิเสรีภาพของประชาชนอีกอย่างหนึ่ง แ่งนี้สำคัญมาก ดังนั้นวิธีที่ดีเมื่อได้บังคับใช้กฏภายการศึก มาชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้ว หากจำเป็นจะต้องใช้ต่อไปก็ให้เอามาอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาล เสีย ข้อครหาต่างๆ ก็จะพ้นไปไม่มีใครจะติฉินนินทาได้ ประชาชนก็จะได้รับทราบข้อเท็จจริง ถึงความจำเป็นด้วยว่ามีอย่างไรจึงต้องขยายเวลาใช้กฏภายการศึกต่อไปอีก ปัญหาอยู่ที่ว่าจะให้ ระยะเวลาบังคับใช้กฏภายการศึกมากน้อยเท่าไรแก่ผู้ปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือทหาร รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้ไว้ไม่เกินกว่า ๓๐ วัน กระผมก็เห็นว่าน้อยไม่ทันทำอะไรก็หมดเวลาแล้ว เมื่อ เป็นอย่างนี้กระผมก็ยึดหลักปฏิบัติโดยยึดถือสายกลาง ตามที่ท่านประธานคณะกรรมการ ได้ชี้แจงไว้ต่อสภาคือค่านึงส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคงไม่ได้ละเลย และคงแนวทางประชาธิปไตย เอาไว้ด้วย ไม่ได้ออกนอกกลุ่มนอกทางอย่างใดทั้งสิ้น จึงได้ขอแปรญัติเพิ่มระยะเวลาบังคับใช้ กฏภายการศึกต่อคณะกรรมการให้เป็นเวลา ๖ เดือน คือจาก ๓๐ วันกระผมให้เป็น ๖ เดือน คณะกรรมการก็ไม่เอา ให้เป็นปีก็ไม่เอาอีก ไม่รู้ท่านจะเอาเท่าไร เพื่อจะรักษาแนวทางประชาธิปไตย เอาไว้ให้ได้ กระผมจึงขอต่อรองกับคณะกรรมการในสภานี้อีกครั้งหนึ่งว่า ท่านต้องการจะ ใช้กฏภายการศึกนี้เป็นระยะเวลาสักเท่าไร ๖ เดือนท่านไม่พอใจ ปีหนึ่งท่านก็ไม่พอใจ ท่าน จะเอาเท่าไร หรือจะเอาตลอดปีตลอดชาติ กระผมขอต่อรองท่านอย่างนี้ ท่านยืนยัน ก็จะได้ ว่ากันใหม่คร้า!

พลอากาศเอก ปัญชา เหมวิชัย (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิก ผู้มีเกียรติ กระผมจะขอชี้แจงเรื่องนี้ผ่านท่านประธานโดยง่าย ๆ เพียงว่า คณะกรรมการได้

LIART

พิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว เราได้ดำเนินการไปตามร่างเดิมซึ่งคณะกรรมการมาธิการชุดที่ร่างขึ้น
ที่แรกได้ร่างไว้และก็เห็นว่าเหมาะสม ส่วนการที่เอาจริฐธรรมนุญ ปี ๒๕๑๗ มาพิจารณานั้น ก็
มีปี ๒๕๑๗ ปีเดียวครับ ที่เขียนไว้ในนอกนั้นเขาไม่ได้เขียนเลยและเขาอ่อนตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในมาตรา ๑๕๐ เราได้บอกแล้วว่า “ตามลักษณะและวิธีการตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก”
ซึ่งจะต้องมีกฎหมายรองรับอีกครึ่งหนึ่ง และกฎหมายนี้ก็อาจจะไปออกเปลี่ยนแปลงตามลักษณะ
เหตุการณ์ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรอาจจะไปพิจารณาออกมาให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ลักษณะ
ของสงครามและวิธีการเหตุการณ์ของบ้านเมืองหรือสถานการณ์รอบโลกจะเป็นไปตามที่สมควร
เพราะฉะนั้นจะมีระยะเวลาเท่าไรอย่างไรนั้นย่อมอ่อนตัวตามกฎหมายอันเป็นประชาธิปไตย
อย่างยิ่งอยู่แล้ว กระผมคิดว่าตามร่างเดิมที่คณะกรรมการมาธิการชุดที่ร่างได้ร่างขึ้นและคณะกรรมการ
ชุดนี้ได้พิจารณาอย่างรอบคอบก็เห็นด้วยและได้มีหลักการตามที่กระผมได้ชี้แจงให้ท่าน
ทั้งหลายทราบแล้ว กระผมคิดว่าเป็นหลักการที่อ่อนตัวเหมาะสมและจะใช้ได้เป็นหลักการ
ถาวร ขอขอบพระคุณครับ

นางกนก สามเสน วิส : ท่านประธานสภาที่เคารพ ดิฉันใคร่จะขอสนับสนุนท่าน
ผู้แปรญัตติในเรื่องนี้ เพราะดิฉันคิดว่าเรื่องของกฎอัยการศึคนั้นเป็นเรื่องที่กำหนดออกมา
จริงอยู่อาจจะเป็นการกำหนดออกมาเพื่อความมั่นคงของบ้านเมือง แต่ว่าในกฎอัยการศึคนั้น
ก็ได้ให้อำนาจในการที่จะตัดสิทธิของประชาชนเป็นจำนวนมากตามที่ทางฝ่ายผู้กำหนดกฎ
อัยการศึคนั้นจะเห็นสมควรว่าจะตัดสิทธิเรื่องอะไรก็แล้ว โดยถือว่าเพื่อความมั่นคงของบ้านเมือง
แต่การที่ผู้คนบอกว่าอะไรคือความมั่นคงของบ้านเมืองนั้น ดิฉันคิดว่ากว้างขวางมากมายเหลือเกิน
ผู้ที่อยากจะออกกฎอัยการศึคนั้นถ้ามีเจตจำนงโดยสุจริตก็เป็นสิ่งที่ดี แต่ถ้าหากว่ามีเจตจำนง
เพื่อประโยชน์บางประการหรือเพื่ออะไรก็ตาม ดิฉันก็คิดว่าอันนั้นเป็นการที่จะทำให้เกิดความ
ไม่เป็นธรรมขึ้นในสังคมของไทยเรา ดิฉันรู้สึกว่าสิ่งที่เราเขียนรัฐธรรมนูญขึ้นมา บางทีเราก็
บอกว่า เพื่อประชาธิปไตย บางทีเราก็บอกว่า เพื่อความมั่นคงของรัฐบาล ดิฉันหมายถึงรวมถึง
ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้นะคะ ไม่ทราบว่าเมื่อเข้านี้ท่านผู้ใดกรรมาธิการท่านหนึ่งท่านบอกว่า
เป็นแบบผสมผสาน ดิฉันก็เห็นดีด้วยผสมผสานให้เกิดความมั่นคง แต่ดิฉันว่าเราจะเห็น

LIRT

อย่างไรก็ตามก็อย่าให้เลยเถิดไปจนกระทั่งเรลืมนึกถึงสิทธิของประชาชนที่เราจะต้องปกป้อง เพราะว่ามีอยู่หลาย ๆ แห่งหลาย ๆ มาตราอยู่แล้วที่สิทธิของประชาชนนั้นเกือบจะไม่มี ความหมายเลย ตัวอย่างจะเห็นได้ชัด ๆ ก็มาตราเมื่อเช้านี้ซึ่งดิฉันคิดว่าหลังจากที่ท่านกรรมาธิการ ได้พูดแล้ว เราก็น่าจะได้อีกโอกาสพูดกันอีก แต่เพื่อนสมาชิกของเราได้เสนอปิดอภิปรายไป ก็เป็นอันว่าแล้วไป แต่ดิฉันก็ยกจะกราบเรียนว่า อย่ามีมาตราอะไรให้หลายมาตราที่จะทำให้ การตัดสิทธิของประชาชนเลย เรื่องของกฎัยการศึกษานี้ดิฉันคิดว่าอยู่ในมือของคนกลุ่มน้อย และเป็นคนกลุ่มซึ่งก็ถูกกล่าวหาอยู่ตลอดเวลาว่าเป็นผู้ที่แสวงหาอำนาจ ดิฉันว่าการที่เขียนไว้ ชัดแจ้งนั้นก็ไม่เห็นจะเป็นผลดีอะไรกับผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ปกป้องรักษาบ้านเมืองเลย เป็น แต่ผลเสียจะให้ถูกเขาตำหนิติเตียน เพราะฉะนั้นดิฉันก็คิดว่าอย่าไปเขียนเอาไว้ คือจะเขียน ก็เขียนให้แสดงว่าเราก็ไม่ได้ละเลยประชาชน อย่างที่ท่านผู้แปรญัตติท่านได้ขอแก้ไขไว้ว่า เมื่อ จะให้เกิน ๑ ปีนั้นก็ต้องมาขอความเห็นชอบจากสภา ซึ่งสภานั้นเรายอมรับอยู่แล้วว่าเป็นที่ ราษฎรได้เลือกตั้งเข้ามา เขาเป็นปากเป็นเสียง ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยท่านก็จะได้ประกาศ กฎัยการศึกษาก่อนที่เรียกว่าได้รับความเห็นชอบของประชาชนไม่เป็นการตัดสิทธิของใคร แต่ถ้าเราไม่มีกำหนดไว้เลย อย่างที่ท่านผู้แปรญัตติท่านกล่าวไว้ จะมีประกาศกฎัยการศึกษ ีตลอดปีตลอดชาติ ดิฉันก็เป็นห่วงกลัวประเด็นจะเหมือนกับประเทศอิหร่านเราไม่อยากจะ ให้ประเทศเราเป็นเหมือนประเทศอิหร่านอีกประเทศหนึ่งนะคะ เพราะฉะนั้นก็ยกจะกราบเรียน ท่านกรรมาธิการว่า ตั้งแต่เข้ามาแล้วรู้สึกที่ท่านเข้มแข็งเหลือเกินในการยึดถือข้อมติของท่าน อยากจะขอความกรุณาว่าโปรดพิจารณาตุ่อกสักครั้งหนึ่งซึ่งว่า เราจะมีทางผ่อนปรนในเรื่องของ กฎัยการศึกษานี้อย่างไร เพราะว่าถ้าเรามาเป็นประชาชนทั่ว ๆ ไป ธรรมดา ๆ ดิฉันคิดว่าเราจะ มองกฎัยการศึกษานี้ในทางไม่ค่อยจะดีสักเท่าไร เพราะรู้สึกว่าคุณตัดสิทธิ ดิฉันก็ใครจะขอกราบ เรียนท่านนี้ ขอบพระคุณค่ะ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ใดต้องการจะอภิปรายในมาตรานี้ครับ

พันเอก กมล เรืองวุฒิ : ท่านประธานที่เคารพและท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม

พันเอก กมล เรืองวุฒิ กระผมได้ฟังคำอภิปรายของท่านผู้ที่แปรญัตติและขอสงวนคำแปรญัตติ

LIRT

ที่ว่าให้ประกาศใช้กฎอัยการศึกได้เพียง ๑ ปี โดยข้อเท็จจริงแล้ว กฎอัยการศึกถ้าฝ่ายตรงข้ามรู้ว่ารัฐบาลนี้ประกาศได้เพียง ๑ ปี ในช่วงเวลานั้นเขาก็สงบอยู่กับที่ไม่มีการเคลื่อนไหว รัฐบาลหรือสภาก็จะเห็นว่าเหตุการณ์สงบแล้ว แต่รัฐบาลยังมองเห็นว่าจะต้องต่อไปก็อาจจะไม่ได้รับการยืดอายุต่อไปอีก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์และข้อเท็จจริงในปัจจุบันนี้เราพบหรือป้องกันประเทศเพื่อรักษาความสงบและความมั่นคงภายในนี้เราพบกันด้วยเบี่ยงเลียง ฝ่ายตรงข้ามคอยดูว่าเมื่อไรเบี่ยงเลียงหมด ทหารก็จะยกกลับ เราแบบนี้ครับ จนบัดนี้ประกาศเราก็ยังถูกรบกวนอยู่ในด้านความมั่นคงภายใน เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเราเปิดอำนาจไว้ให้รัฐบาลพิจารณาว่าตอนไหนควรจะใช้ ตอนไหนควรจะไม่ใช้ ควรจะให้ เป็นสิทธิของรัฐบาลครับ

นายนิธิพัฒน์ ซาลิจันทร์ : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมใคร่ขอสนับสนุนคำแปรญัตติของท่านผู้แปรคำแปรญัตติ การประกาศใช้กฎอัยการศึกนั้นเป็นที่ยอมรับแล้วว่าเป็นความจำเป็นในขณะหนึ่งเพื่อความมั่นคงของประเทศ นั้นเป็นที่ยอมรับ และในขณะเดียวกันในระหว่างที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก สิทธิตามรัฐธรรมนูญของประชาชนนั้นก็จะต้องถูกลิดรอนไปเป็นบางส่วน ที่ท่านสมาชิกซึ่งได้นั่งลงไปแล้วบอกว่า ตามรัฐธรรมนูญที่ผู้แปรญัตติขอแปรญัตตินั้นอนุญาตให้ประกาศเพียงวันเดียวเท่านั้น ความจริงไม่ใช่ครับ จะประกาศไปเท่าไรก็ได้ แต่เมื่อครบปีหนึ่งแล้วถ้ามีความจำเป็นที่จะต้องมีการอัยการศึกต่อไป ก็ให้มาขออนุมัติจากรัฐสภา ไม่ใช่จากสภาผู้แทนราษฎรหมายความว่าจากสมาชิกสภาแต่งตั้งก็มีสิทธิที่จะพิจารณาเหตุผลของรัฐบาลได้ในรัฐธรรมนูญเดิม ปี ๒๕๑๗ ก็ปรากฏว่าทางฝ่ายรัฐบาลก็ได้เสนอให้เวลาเพียง ๓๐ วันเท่านั้นเอง เกิน ๓๐ วันก็ต้องมาขออนุมัติเป็นครั้ง ๆ ไป ซึ่งในรัฐธรรมนูญเท่านั้นให้มาขออนุมัติต่อสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นไม่ใช่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรก็อนุมัติไปทุกครั้ง ก็ไม่ปรากฏว่ามีข้อขัดแย้งอะไร อันนี้กระผมเห็นว่าอยู่ในหลักการเท่านั้น ถ้าเราจะลิดรอนสิทธิของประชาชนเขาไปเป็นระยะเวลาอันเกินสมควรแล้วอย่างน้อยผู้บริหารควรจะมาแสดงเหตุผล ไม่จำเป็นต้องแจ้งความลับอะไรต่าง ๆ ในสภาก็ได้แสดงเหตุผลกว้าง ๆ ว่าเหตุผลอย่างไรเราถึงจะต้องมีการอัยการศึกต่อไป ไม่ใช่ว่าอ้างโน้นอ้างนี้ แต่เพื่อมารักษาอำนาจของตัวเองอะไรทำนองนั้นอย่างน้อยกระผมคิดว่ารัฐสภาจะได้มีโอกาสพิจารณาว่าเหตุผลที่รัฐบาลมาขอขยายระยะเวลาการ

ประกาศกฎอัยการศึกนั้นเห็นสมควรหรือไม่ ถ้าปล่อยให้รัฐบาลมีอำนาจประกาศใช้กฎอัยการศึกไปโดยไม่มีกำหนดก็จะเป็นอย่างบางประเทศซึ่งดูเผิน ๆ ก็อาจจะว่าดี แต่จะไม่ได้แก้ปัญหามาทาง ผกค. หรืออะไร เวลานี้เราก็ประกาศกฎอัยการศึกเข้ามาเป็นเวลาตั้งเท่าไรแล้ว จากหนังสือพิมพ์ทุกฉบับก็จะเห็นนะครั้นว่า เดี่ยวทหารตาย ๑๓ คน เดี่ยวตำรวจตาย ๘ คน เดี่ยวอะไร ตัวเลขที่มีรัฐพิธีเมฆาปนกิจเจ้าหน้าที่ของเราเพิ่มขึ้นทุกปี ฉะนั้นการประกาศกฎอัยการศึกนี้ก็เห็นมาตรการอย่างหนึ่งเท่านั้นเองที่จะรักษาความมั่นคง แต่ไม่ใช่เป็นยาเด็ดขาดที่จะมาแก้โรคอันนี้ เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่า การที่จะมาอ้างว่ากฎอัยการศึกนั้นจำเป็นต่อความมั่นคงหรือไม่ ควรจะมีเหตุผลพอสมควร และที่ขอแปรญัตตินี้ก็ให้รัฐสภาเป็นผู้ให้ความเห็นชอบ ไม่ใช่สภาผู้แทนราษฎร หมายความว่าทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับสมาชิกแต่งตั้งคือวุฒิสภามีโอกาสพิจารณาร่วมกัน ฉะนั้นกระผมจึงขอสนับสนุนคำแปรญัตติของท่านสมาชิก พลเอก ทวีช ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ก่อนที่จะให้คุณทวีชสรุป คณะกรรมาธิการต้องการจะชี้แจงอะไรหรือไม่ครับ เชิญคุณกานต์

พลโท กานต์ รัตนวรหะ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ในเรื่องประกาศใช้กฎอัยการศึกนี้ การที่จะขออนุมัติต่อรัฐสภาเพื่อประกาศใช้ต่อไปนั้น กระผมไม่เห็นพ้องด้วย เพราะว่าการขออนุมัติแต่ละครั้งจะต้องแจ้งเหตุผลให้เพียงพอว่ามีความจำเป็นอย่างไรจึงจะต้องประกาศใช้กฎอัยการศึกต่อไป โอกาสนี้เองที่เปิดโอกาสให้สมาชิกซึ่งบางคนอาจจะไม่หวังดีหรือว่ารู้เท่าไม่ถึงการณ์ ก็ชักถามรัฐบาลไปถึงรายละเอียดต่างๆ ในที่สุดเพื่อให้รัฐสภาอนุมัติทางรัฐบาลก็อาจจะต้องแถมพรายอะไรออกไปถึงจะไม่บอกโดยตรงก็ต้องบอกโดยอ้อม การบอกโดยอ้อมนี้ก็เท่ากับเปิดเผยความลับทางทหารไปครั้งหนึ่งแล้ว การเปิดเผยแต่นี้เดี๋ยวก็เป็นเรื่องที่จะทำให้คนได้ยินได้ฟัง อนุমানได้ว่าเรื่องนั้นเป็นอย่างไรต่อไป ท่านองเดียวกับท่านผู้แปรญัตติก็เป็นทหารปืนใหญ่กระผมทราบดี อย่างในเวลารบกัน ถ้ายิงปืนใหญ่กันถี่ขึ้น อีกฝ่ายหนึ่งก็อนุমানได้แล้วว่าจะต้องมีการเคลื่อนไหวนั้นจะต้องมีการรุก หรืออาจจะถอยตัว ท่านองเดียวกันเมื่อสมาชิกซักถามมาก ๆ เข้า รัฐบาลก็อาจจะต้องแถมอะไรไปนิด ๆ

LIART

หน่อย ๆ ถึงจะไม่บอกโดยตรงก็เป็นเครื่องที่จะทำให้คนได้ยินได้ฟังอนุมานได้ว่าความลับนั้นคืออะไร. อย่างไรก็ตามก็ดีที่กระผมใคร่ขอเรียนว่าการประกาศกฎอัยการศึกนั้นไม่ได้หมายความว่าพอประกาศปั๊บ สิทธิต่าง ๆ ซึ่งพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกทหารจะใช้ได้ทันที เมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึกแล้วถ้ามีความจำเป็นอย่างไร ทางทหารจะต้องประกาศออกไปอีกครั้งหนึ่งว่าต้องการจะตรวจค้น ต้องการจะห้าม ต้องการจะยึด หรือต้องการอะไรต้องไปว่าอีกครั้งหนึ่งก็ไม่ได้หมายความว่า จะใช้อำนาจทั้งหมด กระผมเชื่อได้ว่าในฐานะที่กระผมเป็นทหารมาก่อนก็เข้าใจว่าการใช้อำนาจนั้นทหารย่อมตระหนักดีว่า "อำนาจนั้นเหมือนสตางค์ ถ้าใช้มากก็หมดมาก" กระผมจำคำพูดคนอื่นเขามาเนอะครับ ไม่ใช่คำพูดของกระผมเอง กระผมเชื่อว่าทหารทุกคนคงจะตระหนักในเรื่องนี้ดี ถ้าไม่จำเป็นอะไรแล้วก็ไม่อยากใช้อำนาจนั้น ก็เหมือนคนทั่ว ๆ ไปว่ามีสตางค์อยู่ในกระเป๋าแล้ว ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่อยากจะใช้เพราะใช้มากก็หมดมาก กระผมขอเรียนชี้แจงเพียงเท่านี้ครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เชิญคุณทวิชสรุปครับ

พลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา : ท่านประธาน สำหรับมาตรานี้ก็เป็นมาตราสุดท้ายในบททั่ว ๆ ไปที่กระผมแปรญัตติก็นัดลงแล้วพร้อมด้วยความอ่อนใจเต็มที่ ผมยังอยู่ในบทเฉพาะกาลอีกกรณีเดียวขอชนะสักที่ยกมือให้ผมสักที่ไม่ได้หรือครับ ผมอยากจะทำอะไรได้คณะกรรมการและสมาชิกบางท่านที่ได้ลุกขึ้นมาอภิปรายคัดค้านผมขอประธานเอ่ยชื่อ คือ พันเอก กมล ก็เคยเป็น พล. ผมมาด้วย ทำไมวันนี้จะมาคัดค้าน ถ้าตอนก่อนคัดค้านนำดูพูดเล่นเนอะครับ ไม่ได้พูดจริงหรือยกท่านบอกว่า ประกาศกฎอัยการศึกไป ๑ ปี ท่านบอกว่าสงบ ผู้ก่อการร้ายไม่เคลื่อนไหวก็ดีซีครับ ประกาศกฎอัยการศึก แล้วผู้ก่อการร้ายไม่เคลื่อนไหว ไม่ดีหรือครับ ดีเนอะครับ ทำไมท่านถึงบอกเป็นอย่างนั้น ไม่ค่อยมีเหตุผลเนอะครับ และที่บอกว่าควรจะเป็นเรื่องของรัฐบาลจะยกเลิกเมื่อไร ก็นี้แหละครับที่เป็นเรื่องของรัฐบาล รัฐบาลไม่ใช่เป็นผู้เสียหาย ยิ่งใช้นานไป ๆ คนก็เข้าใจว่ารักษาอำนาจบ้าง ลีटरอนสิทธิประชาชนบ้าง เขาเข้าใจอย่างนั้น เราก็ไม่ควรจะให้เขาเข้าใจอย่างนั้น เพราะเป็นผลเสียแก่รัฐบาล เพราะฉะนั้นวิธีที่จะไม่ให้เขาเข้าใจอย่างนั้นเพื่อจะขยายเวลากฎอัยการศึก ก็ขออนุมัติ

LIRT

รัฐสภาเสีย เป็นเครื่องกลางค้ำกันตัวเองไม่ให้ใครเขารู้ได้ ประชาชนก็ได้รับรู้ด้วย อันนั้นก็พาดพิงไปถึงเพื่อนกรรมการของผม พลโท กานต์ ท่านติดตามค้ำผมมาตลอดทำให้ผมไปศึกษาเสียบ้างแล้วค่อยมาอภิปราย ผมศึกษาดีกว่าท่าน ท่านเป็นนักกฎหมาย ผมไม่ได้เป็น ท่านพูดเมื่อคราวก่อนผิด ท่านรู้หรือเปล่า แต่ผมไม่จำหรือกลัวครับ พูดลึกก็จะมีซ้ำเติมไม่พูด ท่านบอกผมเป็นนายทหารปืนใหญ่ ใช้ผมเป็นนายทหารปืนใหญ่ เป็นตั้งแต่นักเรียนนายร้อยจนถึงนายพลเป็นทหารปืนใหญ่มากตลอด ถึงเครื่องบินมาแล้วด้วย ท่านบอกว่าเวลาที่ปืนใหญ่ยิงข้าศึกก็รู้ในการนำทางข้าศึกก็รู้ว่าจะเข้าตี ก็นี่ไม่ใช่สนามรบ ผมก็บอกเมื่อครั้งหนึ่งแล้ว ท่านเอามาอ้างทำไม นี่สนามประชาธิปไตยนะครับ ท่านก็ไม่ฟังผม ไม่ฟังก็ไม่มีอะไร ท่านพูดอยู่อย่างเดียวไม่ว่าในคณะกรรมการและในสภานี้พูดแต่เรื่องจะเปิดเผยความลับเท่าเดียว ผมจะอ่านอะไรให้ท่านฟัง ผมศึกษา นะครับ ถ้าไม่ได้ศึกษาก็ไม่อ่าน ระหว่างที่ผมเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะมีการขยายเวลาใช้กฎอัยการศึก ผมได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาในเรื่องนี้ก่อนจะเสนอรัฐบาลท่านฟังนะครับ เขาว่าอย่างไร นักกฎหมายอาจจะอยู่ในสภานี้ก็ได้ที่ทำรายงานผมในเรื่องนี้ “ที่ว่าข้อเท็จจริงมีไม่เพียงพอในทางกองทัพบกมีหลักฐานในการนี้ และสามารถรวบรวมหาสถิติของผู้ก่อการร้ายรวมทั้งทหารที่ต้องบาดเจ็บและตายในการปราบปรามตลอดจนทหารและเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนที่ต้องถูกผู้ก่อการร้ายลอบทำร้ายถึงบาดเจ็บและตายมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีรวมทั้งภาพถ่ายต่าง ๆ ก็ยังได้” ท่านเห็นหรือไม่ครับว่ากองทัพบกพร้อมที่จะเปิดเผย ไม่ได้พร้อมที่จะปิดเป็นความลับพร้อมที่จะเปิดเผยเปิดเผยต่อใคร เปิดเผยต่อคณะรัฐมนตรี ก็เมื่อคณะรัฐมนตรีรับทราบเห็นความจำเป็นคณะรัฐมนตรีจะกลัวอะไรครับก็นำมาสู่สภาให้เขารับผิดชอบ ถ้าถูกซักไซ้ท่านก็ต้องตอบ อะไรที่ตอบไม่ได้ก็อย่าตอบเป็นความลับ ไม่พูดก็ได้ ไม่ใช่ว่าสมาชิกมาซักไซ้บังคับให้ตอบแล้วก็จะต้องตอบเสมอไป ไม่ต้องตอบก็ได้แล้วตัวอย่างก็มีมาแล้วด้วย ในการขอขยายเวลาของรัฐบาลในการใช้กฎอัยการศึกมีแล้ว แล้วก็ได้รับอนุมัติไปอย่างสบายใจด้วยคะแนนเสียงท่วมท้น ผมไม่เห็นว่าจะมีใครมาขัดขวาง นี่ครับเป็นอย่างนี้ตัวอย่างมี แล้วท่านอย่าห่วงเรื่องความลับบ้านเมืองไทยว่าลับ ๆ แต่คนอื่นรู้หมด จะลับไปได้อย่างไร ไม่ได้ครับเผชิญต่อความจริงเสียบ้างดีกว่า นี่เป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นผมก็จำเป็นจะต้องค้ำท่าน ไม่ค้ำก็ไม่ได้ ไม่ค้ำแล้วเดี๋ยวก็

ไม่เข้าใจหาว่าผมเป็นหน้าม้าอภิปรายในสภา ถ้าลงมติก็พริบ ไม่ใช่อย่างนั้นนะครับ ผมอภิปรายจริง ๆ ไม่ได้เป็นหน้าม้าใครมา ไม่ใช่เนักการเมืองคนไหนใช้ผมมา ผมบอกแล้วผมไม่เลือกตั้ง ไม่ต้องหาเสียง รัฐมนตรีก็ไม่ต้องการเป็นอย่ามาเชิญ ผมพูดอย่างนี้ ผมไม่มีผลประโยชน์อะไรเลยในสภานี้ ผมขออภิปรายจริง ๆ อะไรที่ผมเห็นด้วย อะไรไม่ถูกก็คัดค้าน แพ้ก็ไม่เป็นอะไรไม่เห็นแปลก แพ้ แล้วก็ต้องแพ้แหง ๆ เท่านั้นครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมจะขอมติจากที่ประชุม สำหรับมาตรา ๑๕๐ นี้ว่าจะคงไว้ตามร่างเดิม หรือว่าจะเพิ่มเติมตามที่พลเอก ทวีช ขอแปรญัตติ ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้คงไว้ตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๔๖ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรแก้ไขตามที่ผู้แปรญัตติโปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๓ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่ามาตรา ๑๕๐ ที่ประชุมลงมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

บัดนี้ได้เวลาที่ควรจะพักการประชุมแล้ว ผมขอเชิญท่านสมาชิกทุกท่านรับประทานอาหารข้างล่างนี้ แล้วก็ขอประชุมต่อเวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกาตรง ขอขอบคุณครับ

พักประชุมเวลา ๑๒.๐๕ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๓.๐๓ นาฬิกา

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : สมาชิกครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดประชุมต่อก่อนที่จะเปิดประชุมต่อ ผมก็ขอเรียนสถิติคร่าว ๆ ให้ทราบเสียหน่อยหนึ่งว่าเท่าที่เราประชุมกันมาทั้งหมดนี้ ยังเหลืออีก ๕๑ มาตรา กระทบบอกว่า ๕๑ มาตราทั้งหมดทั้งพวกทวิ พวกตรี พวกที่คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ หรือสมาชิกขอแปรญัตติเพิ่ม ทั้งหมดเป็น ๕๑ มาตรา เป็นมาตราที่ไม่มีการแก้ไขเลย คือไม่มีปัญหาที่จะต้องพูดกัน ๓๐ มาตรา ยังเหลือแต่ที่จะมีปัญหาอยู่ ๒๑ มาตรา เพราะฉะนั้นจะพูดมากพูดน้อยก็แล้วแต่พิจารณาของ ท่านสมาชิก แต่ละท่าน เหลือปัญหาอยู่ ๒๑ มาตรา แล้วเสร็จช้าเสร็จเร็วก็อยู่ที่ท่านทั้งหลายนี้แหละครับ ผมอยากให้เสร็จเร็ว แต่ว่าวันศุกร์ควรจะมีการประชุมเต็มวันหรือไม่ หรือว่าควรจะเพิ่มอีก เพราะเห็นว่าบางทะเลาะกาลจะต้องพูดกันมาก หรืออะไรก็แล้วแต่ ขอให้เป็นเรื่องของท่านสมาชิกระดับ อย่าให้ผมแนะเลย ถ้าท่านเสนอขึ้นมาจากฟลอร์ (Floor) แล้วก็มีการรับรองแล้วสมาชิกมีมติว่าเอาอย่างนั้น ผมก็เอาด้วย แล้วแต่ ขอให้เป็นการชี้หน้าของผมเลย ผมเรียนแต่สถิติให้ฟังเท่านั้นแหละครับ เราได้พิจารณาจบมาตรา ๑๕๐ ไปมาตรา ๑๕๑ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๕๒ มีการแก้ไข มีท่านผู้ใดตั้งใจหรือไม่ครับ มาตรา ๑๕๓ มีการแก้ไข

(ไม่มีสมาชิกตั้งใจ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มีท่านผู้ใดตั้งใจนะครับ มาตรา ๑๕๓ และมาตรา ๑๕๔ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๕๕ ไม่มีการแก้ไข พลอากาศเอก เอื้อน เชเมะสิงคิ ขอสงวนคำแปรญัตติ เชิญครับ

พลอากาศเอก เอื้อน เชเมะสิงคิ : ท่านประธานสภาที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้มีความเห็นทั้งหลาย ตามที่กระผมขอสงวนคำแปรญัตติเอาไว้ในมาตรา ๑๕๕ นี้ กระผมได้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการแล้ว แต่คณะกรรมการก็ขอให้กระผมมาเสนอต่อที่ประชุมเพื่อวินิจฉัยอีกครั้งหนึ่ง ที่นี้ก่อนอื่นกระผมใคร่จะขอเรียนว่า กระผมมุ่งหมายจะให้มีการพิจารณากันด้วยเหตุด้วยผล มุ่งที่จะให้มีการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญซึ่ง

LIRT

เป็นกฎหมายแม่บทอันสูงสุดของประเทศ มุ่งหมายให้เกิดความสะดวกและเรียบร้อยในทางปฏิบัติ ไม่เกิดความเสียหายแก่ราชการหรือผู้ใด กระผมขอให้ท่านสมาชิกผู้มีความกระตือรือร้นทั้งหลายได้โปรดใช้วิจารณญาณไตร่ตรองดูด้วยเหตุด้วยผล เพราะถ้ามีการปฏิบัติขัดต่อรัฐธรรมนูญแล้วเราจะปล่อยให้มันเป็นไปโดยไม่แก้ไขอย่างใดในทางที่ถูกต้องนั้น กระผมเห็นว่าไม่ถูกแน่ กระผมขอเรียนดังนี้ มาตรา ๑๕๕ นั้น กล่าวไว้ว่า “พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือนตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี และเทียบเท่าพ้นจากตำแหน่ง” จะเห็นได้ว่ามี ๒ ลักษณะ ลักษณะหนึ่งคือการแต่งตั้ง อีกลักษณะหนึ่งคือการพ้นจากตำแหน่ง เป็นอำนาจของพระมหากษัตริย์ ในเรื่องนี้ในทางปฏิบัตินั้นขณะนั้นปรากฏว่าหลาย ๆ เรื่องหลาย ๆ กรณี ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ในข้อนี้บางเรื่องนั้นเมื่อพิจารณาแล้วก็ก็เป็นเรื่องที่จะต้องทำ แต่บางเรื่องจะไม่ทำก็ได้ แต่ว่าเราก็กังหนัดอยู่ก็มี ฉะนั้นเมื่อจะต้องการให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในรัฐธรรมนูญ เพื่อให้สามารถทำได้โดยไม่ขัดหรือไม่ผิด มิฉะนั้นก็จะเป็นโมฆะ และจะเป็นปัญหาอีกต่อไป ซึ่งกระผมจะเรียนให้ทราบว่าจะเสียหายอย่างไรในภายหลัง ในขั้นนี้กระผมจะขอเรียนให้ทราบว่า เวลานี้เราปฏิบัติขัดอย่างไร ในข้อแรกก็คือการแต่งตั้งสำหรับข้าราชการพลเรือน และอัยการในขณะนั้นหมายความว่าถึงตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี และเทียบเท่า ข้าราชการพลเรือนนั้นถ้าตำแหน่งว่างลง หมายความว่าถึงตำแหน่งที่ว่ามานั้นหรือว่าผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว แล้วเป็นกรณีที่มิได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรให้รักษาการในตำแหน่งนั้นได้ คือตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี หรือเทียบเท่า เป็นการชั่วคราวได้ในเวลานี้เราทำกันแบบนี้ ท่านจะเห็นได้ว่าอำนาจในรัฐธรรมนูญบ่งว่าเป็นอำนาจของพระมหากษัตริย์แต่ว่านี่ รัฐมนตรีนะครับ ท่านเห็นหรือไม่ว่าขัด นี่เป็นอันหนึ่ง นอกจากนั้นกระผมจะชี้ให้เห็นว่า ยังมี การปฏิบัติขัดอย่างอื่นอีก เรื่องของกระทรวงคือโดยธรรมดาแล้วมีรองปลัดหรือมีผู้ช่วยปลัด หรือว่าบางแห่งมีทั้งปลัด รองปลัด และผู้ช่วยปลัดกระทรวง ทีนี้โดยธรรมดาแล้วปลัดกระทรวงจะมอบหมายให้รองปลัดหรือผู้ช่วยปลัดปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงก็ได้ เป็นเรื่องทั่วไป ถ้าไม่มีปลัดหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ก็ให้รองปลัดนั้นรักษาการแทน หมายความว่า

ทำเอง นอกจากนั้นถ้ามีรองปลัดหลายคน เขาก็บอกว่าถ้าเป็นปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีก็ให้ นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งคนใดเป็นผู้รักษาการแทนได้ หรือ ถ้ากระทรวงก็เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะสั่งให้รองปลัดคนหนึ่งคนใดเป็นผู้ รักษาการแทนก็ได้ ทั้งนี้ถ้าไม่มีรองปลัดหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ นายกรัฐมนตรีหรือ รัฐมนตรีนั้นจะแต่งตั้งข้าราชการตำแหน่งใดที่ไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาการแทน ก็ได้ เราทำกันอย่างนี้ในขณะนี้ ถ้าหากว่ามีรองอธิบดีหรือมีผู้ช่วยอธิบดีหรือว่ามีทั้งรองอธิบดี หรือผู้ช่วย อธิบดีจะมอบหมายให้รองอธิบดีหรือผู้ช่วยปฏิบัติราชการแทนอธิบดีก็ได้ อันนี้ เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป เรื่องเฉพาะก็มีว่า ถ้าไม่มีอธิบดี คือหมายความว่า ตำแหน่งนั้นว่างหรือมี แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ บอกว่า ให้รองอธิบดีเป็นผู้รักษาการแทน ถ้าหากว่ามีรองปลัด กระทรวงหลายคนก็ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน ท่านจะเห็นว่าให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้ง หรือบางคนแต่งตั้งโดยกฎหมาย หมายความว่าอย่างนั้น ถ้าไม่มีรองปลัดกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้ปลัดกระทรวงนั้นแต่งตั้งข้าราชการ ในกรมที่มีตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดีหรือหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษา ราชการแทน นอกจากนั้นยังมีกล่าวไว้ลึกลงว่า นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ตาม ถ้าเห็นสมควรเพื่อความเหมาะสมแก่การรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในกรมนั้น นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะแต่งตั้งข้าราชการตำแหน่งใดไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีหรือเทียบเท่า เป็นผู้รักษาการแทนก็ได้ นอกจากนั้นยังมีอีกว่า ถ้าไม่มีรองอธิบดีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติ ราชการได้ อธิบดีจะแต่งตั้งข้าราชการในกรมที่เทียบเท่ารองอธิบดีหรือหัวหน้ากองหรือเทียบเท่า เป็นผู้รักษาการแทนก็ได้ เราปฏิบัติกันอยู่อย่างนี้ท่านจะเห็นว่าที่มาที่มานี้ล้วนแต่ชัดกับรัฐธรรมนูญแบบ ทั้งสิ้น นอกจากนั้นยังให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้นสั่งข้าราชการพลเรือน ตำแหน่ง ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีหรือเทียบเท่าไปประจำกระทรวงหรือประจำทบวงได้อีก เป็นการย้าย ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีหรือเทียบเท่าไปประจำกระทรวงทบวงกรมเป็นอำนาจของรัฐมนตรี ซึ่งเดิมเป็นอำนาจของพระมหากษัตริย์ นอกจากนั้นเมื่อปลัดกระทรวงหรืออธิบดีหรือเทียบเท่า เหล่านี้เมื่อหมดความจำเป็นหรือหมดระยะเวลาที่สมควรแล้ว รัฐมนตรียังมีอำนาจสั่งย้ายกลับ

มาตำแหน่งเดิมได้อีก อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งก็ไม่ใช่การถูกต้อง เพราะว่าเป็นอำนาจของพระมหากษัตริย์ แต่ว่าท่านก็ทำกันเอง นี่พูดถึงข้าราชการพลเรือนและข้าราชการอัยการ

ที่นี้พูดถึงข้าราชการตำรวจ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจนั้นที่ปฏิบัติอยู่เวลานี้ก็บอกว่า “ถ้าตำแหน่งข้าราชการตำรวจตำแหน่งใดว่างลงและยังไม่ได้แต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งนั้นหรือผู้ดำรงตำแหน่งใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราวและเป็นกรณีที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ข้าราชการตำรวจซึ่งเห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการขึ้นไปได้” ชั้นผู้บัญชาการหมายถึงตำแหน่งซึ่งมียศพลตำรวจโทขึ้นไปจนกระทั่งถึงผู้ช่วยอธิบดี รองอธิบดีและอธิบดีก็ให้อำนาจรัฐมนตรีเอาไว้อย่างนั้น นอกจากนั้นก็ยังมีหลักเกณฑ์อยู่ว่าถ้าไม่มีการแต่งตั้งผู้รักษาการในตำแหน่ง อย่างที่กระผมกราบเรียนมาแล้ว ถ้ามีรองก็ให้รองเป็นผู้รักษาการแทน และถ้าตำแหน่งรองไม่มีหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ก็ให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเป็นผู้รักษาการแทน ถ้ามีตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยหลายคนก็ให้คนอาวุโสตามที่ ก.ตร. กำหนดเป็นผู้รักษาการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้ผู้ดำรงตำแหน่งถัดลงไปซึ่งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้มีอาวุโสตามที่ ก.ตร. กำหนดเป็นผู้รักษาการแทน ท่านจะเห็นได้ว่าการสั่งนั้นล้วนแต่เป็นการสั่งของผู้ไม่มีอำนาจทั้งนั้น

ที่นี้พูดถึงทหาร ก็ทำนองเดียวกัน ทหารนั้นเราถือว่าตำแหน่งซึ่งมียศพลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี ขึ้นไป เป็นตำแหน่งอธิบดี ในขณะที่ถ้าตำแหน่งในส่วนราชการใดว่างลงและยังไม่ได้แต่งตั้งให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งนั้น ถ้าเป็นตำแหน่งผู้บัญชาการกองพลขึ้นไปก็ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสั่งนายทหารที่เห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งนั้นได้ นี่ก็เช่นเดียวกัน นอกจากนั้นยังมีหลักเกณฑ์อีกว่า ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งในส่วนราชการใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ คือหมายความว่ามีความว่า มีตัวแต่ทำไม่ได้ อาจจะไปต่างประเทศ อาจจะไปลา ก็แล้วแต่นี้ก็ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาชั้นรองๆ เอาไว้ คือถ้าหากว่าเป็นชั้นผู้บัญชาการกองพลก็ให้อำนาจปลัดกระทรวง ผู้บัญชาการทหารสูงสุดหรือ ผบ. เหล่าทัพทั้งสามเป็นผู้สั่ง แต่ถ้าเป็นตำแหน่งชั้นแม่ทัพคือตำแหน่งพลโทขึ้นไปก็ให้เป็นอำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นคนสั่ง

นี้ก็เช่นเดียวกัน ท่านจะเห็นได้ว่าปฏิบัติขัดกับรัฐธรรมนูญ นอกจากนั้นถ้าตำแหน่งในส่วนราชการได้ว่างลงหรือผู้ดำรงตำแหน่งในส่วนราชการได้ไม่สามารถจะปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว และยังมีได้แต่งตั้งข้าราชการผู้ใดรักษาราชการหรือรักษาราชการแทน ให้รองผู้ช่วยหรือเสนานิการทำการแทนเป็นการชั่วคราว ทำการแทนนั้นยังมีมากกว่านี้ แต่เพื่อไม่ให้เสียเวลากระผมจะไม่พูด.....

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : กรุณาเอาสั้น ๆ นะครับ รายละเอียดไม่ต้องหรือครับ

พลอากาศเอก เอื้อน เชเมะสิงคิ : ครับ ขอขอบคุณ ที่กระผมพูดรายละเอียด เพราะว่าการให้เห็นว่าเราทำอย่างนี้จริง ๆ มีหลักมีเกณฑ์ มีกฎหมายเขียนไว้มีข้อบังคับเขียนไว้แน่ชัด ที่กระผมเรียนหมายถึงอย่างนั้น

ที่อำนาจของการแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่งในขณะนี้ก็ปฏิบัติขัดเช่นเดียวกันที่ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่ตาย ที่ลาออก ที่พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยกำหนดบำนาญข้าราชการ สำหรับตำรวจนั้น รัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาสั่งให้พ้นจากตำแหน่งแล้วกราบบังคมทูลเพื่อโปรดทราบ ในร่างรัฐธรรมนูญพบว่า ในการพ้นจากตำแหน่งนั้นต้องกราบบังคมทูลเพื่อโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง แต่ที่โปรดทราบเฉย ๆ สำหรับตำรวจนี้ก็ขัดที่นี้สำหรับทหารลาออกการลาออกนั้นเป็นอำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะสั่ง ไม่เคยเสนอให้โปรดเกล้าฯ ให้พ้นเลย นี่ก็เขียนไว้อย่างนี้เหมือนกัน นี่ก็ขัด.....

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เดี่ยวครับ กรุณาชี้แจงสั้น ๆ ดีกว่าครับว่าทำไมถึงจะต้องเพิ่มคอส (Clause) นี้เข้าไป หรือถ้ามีขัดกันต้องแก้กฎหมายไม่ใช่แก้รัฐธรรมนูญไปหากฎหมายครับ

พลอากาศเอก เอื้อน เชเมะสิงคิ : ประเดี๋ยวผมจะกราบเรียนถึงระยะนั้นว่าควรจะทำอย่างไร

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เอาเลยดีกว่าครับ อย่าประเดี๋ยวเลย

พลอากาศเอก เอื้อน เชเมะสิงคิ : ครับ ทีนี้เรื่องเกษียณอายุก็เช่นเดียวกันแต่ก่อนอายุนั้นเวลานี้ทางปฏิบัติไม่เคยทราบบังคับทุลเพื่อให้พ้นเลย เป็นแต่เพียงประกาศของกระทรวงเท่านั้นให้พ้น นี่ก็ชัด ที่กระผมเรียนมานี้ท่านจะเห็นได้ว่าการแต่งตั้งและการให้พ้นจากตำแหน่งนั้นปฏิบัติชัดกับรัฐธรรมนูญมาหลายประการซึ่งจะมีผลเสียหายดังนี้ คือการแต่งตั้งที่ชัด ผู้สั่งเป็นการสั่งการโดยไม่มีอำนาจ เมื่อสั่งโดยไม่มีอำนาจแล้วผลจะเป็นอย่างไร ผู้ถูกสั่งก็ยอมไม่สามารถจะทำอะไรได้ ผู้สั่งก็น่าจะมีความผิด เพราะทางราชการได้รับความเสียหาย ผู้ถูกสั่งนั้นแหละเมื่อมีการสั่งโดยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายคือรัฐธรรมนูญแล้วจะไปสั่งการอะไรไม่ได้ทั้งสิ้น ตามหลักต้องถือว่าเป็นโมฆะ ผู้ปฏิบัติตามผู้นั้นยอมมีความผิด น่าจะเป็นคดียังนั้นนะครับ ผลเสียหายเริ่มต้นว่าผมคิดว่าอธิบดี ก. ได้รับการแต่งตั้งจากท่านรัฐมนตรี ข มีคดีฟ้องร้องกับพ่อค้าคนหนึ่งที่เรียกค่าเสียหายในทางแพ่ง เนื่องจากว่าไม่ปฏิบัติตามสัญญา พ่อค้าคนนั้นอาจจะต่อสู้ว่าผู้ฟ้องคืออธิบดี ก. คนนั้นเป็นผู้ที่ไม่มีอำนาจจะฟ้องได้ตามกฎหมาย เพราะเป็นการแต่งตั้งมาโดยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อย่างนี้เป็นต้น กระผมคิดว่าศาลคงจะสั่งให้เป็นโมฆะไป!....

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เอาในประเด็นเฉพาะร่างรัฐธรรมนูญเถอะครับ เรื่องกฎหมายอื่นช่างเถอะครับ

พลอากาศเอก เอื้อน เชเมะสิงคิ : ครับ ทีนี้การที่ชัดกับรัฐธรรมนูญอย่างนี้ก็เป็นผลเสียหาย กระผมจะแยกให้เห็นว่าการปฏิบัติที่ชัดกับรัฐธรรมนูญนั้นแยกเป็น ๒ ลักษณะ ลักษณะหนึ่งนั้นเป็นลักษณะชั่วคราว ก็ได้แก่พวกรักษาราชการแทน ทำการแทนต่างๆ เหล่านี้เป็นลักษณะชั่วคราวซึ่งในกฎหมายเขียนไว้ชัดว่าอย่างนี้เป็นกรชั่วคราว ซึ่งกระผมเห็นว่าเมื่อเป็นชั่วคราวกระผมก็แก้ด้วยคำเพิ่มเติมลงไปในรัฐธรรมนูญในมาตรานี้ว่า "ในบางกรณีหรือเป็นการชั่วคราว" ซึ่งลอกเอามาจากกฎหมายทุกฉบับที่เกี่ยวข้อง ทั้งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหารและอัยการด้วยนะครับด้วยคำนี้

LIRT

ที่นี้ “ในบางกรณี” นั้นอย่างที่กระผมกราบเรียนมาแล้วเป็นต้นว่าตาย ล่าออก อะไรต่างๆ เหล่านี้ก็ขัดกับรัฐธรรมนูญ กระผมถือว่าใช้คำว่า “บางกรณี” นั้นทำให้ครอบคลุมได้ทั้งหมด ถึงแม้ว่าอาจจะกว้างไป แต่ว่าเรามีกฎหมายหรือแบบธรรมเนียมอยู่แล้วว่ากรณีใดบ้างที่เป็น บางกรณี ก็คิดว่าถึงแม้ใช้คำนี้ลงไปก็คงไม่มีใครที่จะไปคิดหรือไม่เพิ่มเติมให้มากโดยไม่มี ความจำเป็น เพราะฉะนั้นถ้าใช้คำว่า “ในบางกรณีหรือเป็นการชั่วคราวให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง กฎหมาย” นั้นครอบคลุมได้ทั้งหมด กระผมคิดว่าอย่างนั้น โดยเฉพาะเวิร์ดดิ้ง (Wording) นี้ กระผมไม่ขัดข้อง ถ้าท่านผู้ใดจะเห็นว่ามีความอื่นที่ดีกว่า ในขั้นนี้กระผมขออภิปรายเพียงเท่านี้ ก่อน ถ้าท่านผู้ใดสงสัยอย่างไรกระผมยินดีที่จะกราบเรียนเต็มที่ครับ

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ คณะกรรมาธิการ ได้รับคำแปรญัตติของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ซึ่งได้พิจารณาแล้วเห็นในเจตนาดีของท่านที่ ท่านรู้สึกห่วงใยและอยากที่จะเขียนแก้ความรู้สึกข้องใจที่ท่านมีอยู่ แต่คณะกรรมาธิการได้พิจารณา ดูโดยรอบคอบแล้วก็เห็นว่าข้อเป็นห่วงของท่านนั้นท่านไม่น่าจะเป็นห่วง แล้วก็ไม่มีข้อที่ จะเกิดผลเสียแม้แต่ประการใดเลย ถ้าหากว่าจะคงไว้ตามร่างเดิมที่ปรากฏอยู่ที่นี่ ตรงกันข้าม การที่จะไปแก้อย่างที่ท่านประสงค์จะให้แก้ นั่น นอกจากเป็นเรื่องถ้อยคำที่ท่านให้เติมจนไม่ เถินไปในทางที่ควรจะเป็นอย่างนั้นแล้ว ซึ่งข้อนั้นก็ไม่มีอะไรก็อาจจะแก้ไขได้ แต่ว่าผลเสีย จะเกิดขึ้นมากกว่า ทางปฏิบัติเราก็ได้ปฏิบัติกันมาอย่างถูกต้อง หลักในเรื่องนี้ก็มียู่ที่ว่าในการ เขียนรัฐธรรมนูญนั้นเราจะเขียนแต่เฉพาะบทใหญ่ๆ เป็นเรื่องแม่บท เป็นการวางหลักเกณฑ์ ใหญ่สำคัญไว้ความประสงค์ของมาตรา ๑๕๕ ก็มุ่งหมายที่จะชี้ให้เห็นว่าในการที่รัฐบาลซึ่งเป็น ฝ่ายบริหารจะแต่งตั้งข้าราชการในตำแหน่งสำคัญๆ นั้นได้แก่ตำแหน่งซึ่งทั้งทางทหารและทาง ฝ่ายพลเรือนที่เป็นตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดีหรือเทียบเท่าที่จะให้ดำรงตำแหน่งหรือให้พ้น จากตำแหน่งนั้นก็ควรที่จะกราบบังคมทูลเพื่อขอทราบ และทรงมีพระปรมาภิไธย มีพระบรม- ราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ทางปฏิบัติเราก็กระทำกันมาเช่นนั้น การที่เขียนวงหลักไว้เช่นนี้ ก็เป็นการถูกต้องสมควรในแง่ที่ว่าฝ่ายบริหารนั้นถึงแม้จะมีอำนาจในการปกครองแผ่นดิน ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดกระทรวงเป็น

LIRT

แต่งตั้งข้าราชการในระดับซึ่งต่ำลงมาก็แต่งตั้งได้เอง แต่ในตำแหน่งซึ่งสูง ตำแหน่งที่สำคัญต่อการปกครองประเทศชาติ ถ้ากำหนดไว้เสียให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ฝ่ายบริหารคือฝ่ายรัฐบาลในการที่จะกราบบังคมเสนอชื่อเพื่อให้มีพระบรมราชโองการนั้นก็จะได้ไตร่ตรองใคร่ครวญดูโดยรอบคอบ เมื่อเห็นเป็นการแน่ใจสมควรแนกก็จะกราบบังคมทูลแล้วก็มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง นั่นก็เป็นสิ่งที่ถูกต้อง ในรัฐธรรมนูญเขียนเป็นแม่บทไว้เช่นนี้ ที่นั้นออกไปจากบทที่ปรากฏอยู่ในมาตรา ๑๕๕ แห่งร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งถ้าออกมาจะต้องเป็นอย่างนี้ นอกจากนั้นก็ยังมีกฎหมายซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะเรื่องในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่อาจจะมิชอบบัญญัติกำหนดไว้ว่า ในการแต่งตั้งตำแหน่งดังต่อไปนี้ ก็จะต้องมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งด้วย ถึงแม้ว่าเป็นตำแหน่งซึ่งจะต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าไม่ได้หรือไม่มีการเทียบเท่าก็ตาม ก็จะต้องมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ด้วย ถ้าจะมีกฎหมายบัญญัติไว้เช่นนั้นในทางปฏิบัติทางฝ่ายบริหารคือรัฐบาลก็ต้องกระทำการเช่นนั้นเหมือนกัน อย่างอาทิเช่นการแต่งตั้งศาสตราจารย์ตามกฎหมายของมหาวิทยาลัยก็กำหนดว่า จะต้องมีการมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง การแต่งตั้งอธิการบดีก็ต้องมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ดังนั้นเป็นต้นก็ต้องเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะเรื่อง แต่นั่นก็จำเป็นที่จะต้องมาเขียนไว้ในที่นี้ เมื่อกฎหมายเขียนว่าต้องมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง เป็นกฎหมายซึ่งสภาออก รัฐบาลก็ปฏิบัติเช่นนั้นในทางปฏิบัติก็ได้ปฏิบัติเช่นนั้นตลอดมา ที่นี้มีบางกรณีที่เป็นการแต่งตั้งชั่วคราว เป็นต้นว่าเป็นการแต่งตั้งรักษาการแทนหรือรักษาการในตำแหน่ง เรื่องนี้หลักในทางบริหารงานบุคคลก็ถือเป็นหลักสากลทั่วไปว่า ผู้ซึ่งมีอำนาจในการนั้นก็สมารถจะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นการชั่วคราวคือรักษาการในตำแหน่งหรือรักษาการแทนได้ และในบางกรณีกฎหมายก็กำหนดด้วยว่าถ้าหากว่าบุคคลผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งนั้นไม่อาจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยเหตุใดก็ตาม ก็ให้ผู้ซึ่งเป็นรองหรือมีหน้าที่อื่นตามที่กำหนดมาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่นั้นแทน นั่นก็เป็นไปตามกฎหมาย แต่ถ้าหากว่ากฎหมายไม่ระบุเฉพาะเจาะจงให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาทำหน้าที่แทนเป็นการชั่วคราว ผู้บังคับบัญชาตามหลักของการบริหารก็สามารถที่จะแต่งตั้งให้รักษาการแทนหรือรักษาการในตำแหน่งนั้นเป็นการชั่วคราว ตราบใดที่ยังเป็นการรักษาการในตำแหน่งหรือเป็นการรักษาการแทน จะโดยกฎหมายกำหนดก็ตาม โดยผู้บังคับบัญชา

ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายเป็นผู้แต่งตั้งให้ทำการแทนหรือรักษาการในตำแหน่งก็ตามกฎหมาย
กระทำได้โดยไม่ต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ท่านผู้มี
เกียรติทั้งหลายก็อาจจะเห็นได้ชัดว่าถ้าหากจะมีการแต่งตั้งเป็นการชั่วคราวในบางกรณีเช่นนี้
จะต้องโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งด้วย ก็จะเป็นเรื่องซึ่งก่อให้เกิดความซักซ้า และไม่ทันกับเหตุการณ์
ที่จำเป็นจะต้องมีผู้ดำเนินการแทน หรือจะทำให้เรื่องที่จะต้องนำความกราบบังคมทูลนั้นเมื่อ
จำนวนมากโดยใช้เหตุความจริงตามที่เขียนไว้แบบนี้จึงเป็นการที่เหมาะสมถูกต้องแล้ว ไม่มี
ความจำเป็นจะต้องไปเพิ่มความแต่ประการใด คณะกรรมาธิการจึงเห็นว่าที่ได้เขียนไว้ถูกต้อง
และที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติถึงแม้ว่าท่านจะปรารถนาดีและท่านอาจจะมองเห็นปัญหาว่าดูจะ
ไม่เหมาะสมไม่ควรหรือไม่เป็นการทำให้สอดคล้องกันในทุกกรณี ข้อที่ท่านเป็นห่วงนั้น ไม่น่า
จะเป็นห่วง ทางปฏิบัติเราก็ดำเนินการโดยเรียบร้อยในเรื่องนี้ ขอขอบพระคุณครับ

นายปลั่ง มีจุล : ผมขออนุญาตกราบเรียนในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการในเรื่อง
เรื่องนี้อยู่ด้วย ในการที่ตำแหน่งว่างลงแล้วเอาข้าราชการเข้าไปรักษาการนั้น เราไม่ได้ถือว่าเป็น
การแต่งตั้งเราอาจจะใช้คำว่า "ให้ไปรักษาการตามตำแหน่งนั้น" เท่านั้น เราก็ถือปฏิบัติอย่างนั้น
กันมา แล้วเราก็จะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป เมื่อเราแน่ใจ อย่างที่ท่านกรรมาธิการ
ได้ชี้แจงแล้ว อีกประการหนึ่ง ถ้ามีการขอพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ใดเข้าไป
แทนคนในตำแหน่งใดแล้วก็ถือว่าการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ถอด คนนั้นออกจากตำแหน่ง
ด้วย ขอประทานกราบเรียนสั้น ๆ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ก่อนจะลงมติ ขอให้คุณเอื้อนสรุปกันหน่อย
เถอะครับ สั้น ๆ หน่อยนะครับ

พลอากาศเอก เอื้อน เชเมสังคิ : กระผมขอเรียนชี้แจงที่คณะกรรมาธิการและ
สมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวเมื่อกี้เสียก่อนที่กระผมจะสรุป ที่ท่านกรรมาธิการกล่าวในการเขียน
รัฐธรรมนูญนั้นเขียนกว้าง ๆ กระผมเห็นด้วย เขียนกว้าง ๆ แต่ว่าการเขียนนั้นจะต้องปฏิบัติ
ตามให้ครบถ้วน กระผมคิดว่าอย่างนั้น กฎหมายใดก็ตามถ้าออกมาไม่มีใครรับกระผมบ้างว่าถ้า

LIART

ชัดรัฐธรรมนูญแล้วใช้ได้ กระผมว่าใช้ไม่ได้ครับ กระผมว่าหลักการควรจะเป็นอย่างนั้น กฎหมายที่ออกมาจะขัดกับรัฐธรรมนูญไม่ได้ ที่นี้รัฐธรรมนูญเขียนไว้ว่า การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งเป็นอำนาจของพระมหากษัตริย์ เพราะฉะนั้นถ้าเราปฏิบัติอย่างอื่น กฎหมายเขียนไว้กระผมว่าใช้ไม่ได้ หลักการอันนี้ใครว่าถูกหรือผิดครับ กระผมมีความเห็นว่าผิด ถ้าหากว่ากฎหมายเขียนชัด นั้นประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่ง ที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติกล่าวว่าการย้ายการแต่งตั้งชั่วคราวไม่ถือว่าเป็นการแต่งตั้ง ในกฎหมายเขียนชัดเลยว่าแต่งตั้ง ในกฎหมายเขียนชัด กระผมมีหลักฐานระบุไว้ชัดเจน เพราะว่าเป็นการแต่งตั้ง อย่างในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจในมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ กระผมจะอ่านมาตรา ๒๗ เลยกดีกว่า ในกรณีที่ไม่มีการแต่งตั้งผู้รักษาการในตำแหน่งตามมาตรา ๒๖ คือหมายความว่า มาตรา ๒๖ นั้นแบ่งว่าแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งชั่วคราวและมาตรา ๒๗ ก็บอกว่า ในกรณีที่ไม่มีการแต่งตั้ง กฎหมายก็ยังเขียนแต่งตั้ง จะไม่แต่งตั้งได้อย่างไร นอกจากนั้นในกฎหมายหลายฉบับบ่งว่า การรักษาการในตำแหน่งชั่วคราวเป็นการแต่งตั้งทั้งนั้น กระผมขอยืนยัน นอกจากนั้นในข้อบังคับของทหารอย่างในข้อ ๗ ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน ลดตำแหน่งข้าราชการกลาโหมซึ่งเป็นหลักปฏิบัติของกระทรวงกลาโหม ข้อ ๗ "การสั่งแต่งตั้งข้าราชการให้รักษาการในตำแหน่งชั้นผู้บัญชาการกองพล ผู้บัญชาการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบินหรือเทียบเท่าขึ้นไป ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้สั่ง" เห็นหรือไม่การแต่งตั้ง และข้อ ๘ ก็บอกว่า "ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งข้าราชการให้รักษาราชการแทนในตำแหน่งอื่นได้อีกคือ" นี่แต่งตั้งครับ ไม่ใช่ไม่แต่งตั้ง นอกจากนั้นในข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการสั่งการและโฆษณาการ ข้อ ๑๕ "ถ้าตำแหน่งในส่วนราชการใดว่างลงหรือผู้ดำรงตำแหน่งในส่วนราชการใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราวและยังมิได้แต่งตั้งข้าราชการผู้ได้ให้รักษาราชการหรือรักษาราชการแทนให้รองผู้ช่วยหรือเสนาธิการทำการแทนเป็นการชั่วคราว" นี่แบบธรรมเนียม ท่านจะเห็นได้ว่าเป็นการแต่งตั้งทั้งนั้น ในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๘ ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินซึ่งเราใช้เป็นหลักอยู่ในปัจจุบันนี้ ข้อ ๔๐ วรรคสอง "ในกรณีที่ไม่มี

ผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองปลัดกระทรวงหลายคนให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งรองปลัดกระทรวง” เห็นหรือไม่ครับ แต่งตั้งครับ “คนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน” และยังมีข้อความกล่าวถึงกรณีอื่น ๆ อีกที่กำหนดให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการอื่น ๆ เป็นผู้รักษาราชการแทน นอกจากนั้นในข้อ ๒๒ ก็ยังกล่าวว่า....

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ตัวอย่างเห็นจะพอแล้วละครับ หลายตัวอย่างแล้ว

พลอากาศเอก เอื้อน เชเมะสิงคิ : ถ้าคิดว่าพอ กระผมก็เห็นว่าในกฎหมายหรือแบบธรรมเนียมที่กำหนดไว้ก็บ่งว่าการชั่วคราวนั้นก็แต่งตั้ง แล้วท่านจะว่าไม่แต่งตั้ง กระผมก็ขอให้วินิจฉัย เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าเท่าที่กระผมกล่าวมาแล้วนี้มีเจตนาดีที่ต้องการจะให้หลักปฏิบัติคือรัฐธรรมนูญนั้นถูกต้อง มีการปฏิบัติถูกต้อง เพราะถ้าหากเราแก้กฎหมายเพิ่มเติม ๒-๓ คำเท่านั้นเอง ต่อไปจะเขียนอย่างไรก็ได้ ข้อความที่กระผมเพิ่มขึ้นมานั้นทำให้กฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่เวลานี้ถูกต้อง เพราะเวลานี้กระผมถือว่าเป็นกฎหมายที่ไม่ถูกต้องเพราะขัดต่อรัฐธรรมนูญและยิ่งต่อไปในข้างหน้าถ้าเราเห็นมีกรณีใดที่สมควรจะแก้ไขเราก็แก้ไขโดยไม่ขัดด้วย เพราะมีหลายกรณีซึ่งเราจะไปรบกวนพระมหากษัตริย์นั้นกระผมไม่เห็นด้วยไม่สมควรเมื่อจำเป็นจะต้องทำเราก็ต้องมีทางออก คือเพิ่มเติมข้อความอย่างที่กระผมกราบเรียนมาแล้วอันนั้นจะทำให้สามารถปฏิบัติได้ แต่ถ้าท่านผู้ใดจะเห็นว่าไม่แก้แล้วทำได้ไม่ขัดกระผมก็ไม่เข้าใจความเห็นของกระผมคิดว่าถ้ามีการฟ้องร้องยังโรงศาล กระผมคิดว่าคงจะยุ่งพอดู ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : สำหรับในมาตรา ๑๕๕ ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะให้คงไว้ตามร่างเดิม หรือว่าจะให้แก้ไขตามที่ผู้ขอแปรญัตติ ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้คงไว้ตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๙๕ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้แก้ไขตามที่ผู้แปรญัตติโปรดยกมือขึ้น

LIRT

(มีสมาชิกยกมือ ๑๑ คน).

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้คงไว้ตามร่างเดิม มาตรา ๑๕๖ และมาตรา ๑๕๗ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๕๘ ไม่มีการแก้ไข คุณไพโรจน์ ชัยนาม ขอสงวนคำแปรญัตติ แล้วต่อมาได้ทำหนังสือขอลอนคำแปรญัตติซึ่งกระทำได้ตามข้อบังคับ ข้อ ๓๙ หมวด ๘ ศาล ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๒ และมาตรา ๑๖๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๖๔ ไม่มีการแก้ไข คุณนิธิพัฒน์ ชาลิจันทร์ ขอแปรญัตติ และขอสงวนคำแปรญัตติไว้ ขอเชิญคุณนิธิพัฒน์ครับ

นายนิธิพัฒน์ ชาลิจันทร์ : ท่านประธานที่เคารพ มาตรา ๑๖๔ กระผมขอแปรญัตติ ให้เป็นข้อความดังนี้คือ “ผู้พิพากษาและตุลาการจะเป็นข้าราชการการเมือง หรือมีหน้าที่ใด ๆ ในพรรคการเมืองมิได้” ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้พิพากษาเป็นข้าราชการไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยแท้จริง อันนี้กระผมไม่ได้เขียนว่าเป็นสมาชิกในพรรคการเมืองหรืออะไร แต่ใช้คำว่า “มีหน้าที่ใด ๆ ในพรรคการเมืองมิได้” มีความหมายกว้างขวางกว่าด้วยมีจุดประสงค์ที่จะให้ผู้พิพากษาและตุลาการนั้น ไม่มีมลทินอะไรเกี่ยวข้องกับการเมืองเลย เป็นกลางโดยแท้จริง มีจุดประสงค์เท่านั้นครับ ขอบพระคุณ

นายรัตน์ ศรีไกรวิน (กรรมกร): ท่านประธานสภาและท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผมต้องขอขอบพระคุณท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ท่านมีใจเป็นห่วงตุลาการที่จะไม่ให้มาเกี่ยวข้องกับการเมือง แต่กระผมขอกราบเรียนว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๕๑ ได้บัญญัติไว้ว่า “ข้าราชการตุลาการจะเป็นกรรมการพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมืองไม่ได้” อันนี้จะเห็นได้ว่าระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการบัญญัติห้ามไว้กว้างขวางกว่าที่ท่านสมาชิกได้ขอแปรญัตติไว้ ที่ว่า ไม่ให้มีหน้าที่ในพรรคการเมือง ก็คือเราจะเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมืองไม่ได้ เป็นสมาชิกก็ไม่ได้ เป็นกรรมการพรรคการเมืองก็ไม่ได้ ซึ่งกระผมเห็นว่าในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการนี้ได้ห้ามไว้ชัดเจนแล้ว และยิ่งกว่านั้นในเรื่องนี้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการทุกฉบับก็ไม่เคยเว้นเลย

LIRT

ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการทุกฉบับที่ออกมาจะต้องมีการห้ามในเรื่องนี้ไว้โดยชัดเจนทุกพระราชบัญญัติมา เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องระบุไว้ตามที่ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องได้แปรญัตติ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ใดมีความเห็นอะไรอีกหรือไม่ในมาตรานี้
(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นอีก)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มี ขอเชิญคุณนิติพัฒน์ครับ

นายนิติพัฒน์ ชาติจันทร์ : กระผมขอสรุป จริงอยู่ที่ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการมีไว้เช่นนั้น แต่กระผมเห็นว่า “มีหน้าที่ใด ๆ ในพรรคการเมืองมิได้” นี้หมายความว่าเพียงตำแหน่งที่ท่านกรรมการได้กล่าวในกฎหมายเท่านั้น เช่นเป็นตำแหน่งที่ปรึกษาก็ไม่ควรที่จะเป็น หมายความว่า “มีหน้าที่ใด ๆ” นี้กว้างขวางกว่าแล้วเป็นการเน้น เป็นการเน้นไม่ให้ผู้พิพากษาและตุลาการนั้นไปเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่าถ้ามีเอาไว้ก็จะเป็นการเน้นอีกอันหนึ่ง อย่างที่เคยเป็นเหตุผลที่คณะกรรมการได้เติมอะไรลงไปก็บอกว่าเพื่อเป็นการเน้น แล้วมีความหมายกว้างขวางในพระราชบัญญัติที่ว่านั้น เพราะกฎหมายห้ามเพียงแต่เป็นเจ้าหน้าที่ หรือเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเป็นกรรมการแต่ท่านไม่รวมถึงตำแหน่งอย่างอื่นเช่นที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการหรืออะไรทำนองนั้น กระผมเห็นว่าข้อความที่กระผมขอเติมนั้นกว้างกว่าในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ท่านกรรมการได้ยกขึ้นมากแล้ว เพราะว่าอย่างเป็นที่ปรึกษานี้ไม่ได้เขียนไว้ในนั้น แต่ถ้าเขียนไว้ก็อย่างที่กระผมเสนอมาเป็นที่ปรึกษาก็ไม่ได้ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ถ้าอย่างนั้นผมจะขอมติจากที่ประชุม สำหรับมาตรา ๑๖๔ ซึ่งไม่มีการแก้ไขว่าจะคงไว้ตามร่างเดิม หรือจะเพิ่มข้อความตามที่คุณนิติพัฒน์ขอแปรญัตติไว้ มาตรา ๑๖๔ ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้คงไว้ตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐๑ คน)

LIRT

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรแก้ไขตามที่ผู้ขอแปรญัตติ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๑ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้คงไว้ตามร่างเดิม มาตรา ๑๖๕ ไม่มีการแก้ไข พลอากาศเอก เอื้อน ชมะสิงคิ ขอแปรญัตติและสงวนคำแปรญัตติไว้ ขอเชิญคุณเอื้อนครับ

พลอากาศเอก เอื้อน ชมะสิงคิ : ท่านประธานสภาที่เคารพและเพื่อนสมาชิกผู้มีเกียรติ เหตุผลในมาตรานี้ก็คงทำนองเดียวกับมาตรา ๑๕๕ เหตุผลอย่างเดียวกันแหละครับ ขอความกรุณาได้โปรดครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ครับ ถ้าอย่างนั้นสำหรับมาตรา ๑๖๕ พลอากาศเอก เอื้อน ชมะสิงคิ ขอยืนยัน ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้คงไว้ตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๙๙ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรแก้ไขตามที่คุณเอื้อนขอแปรญัตติไว้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้คงไว้ตามร่างเดิม มาตรา ๑๖๖ มาตรา ๑๖๗ และมาตรา ๑๖๘ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๖๙ ไม่มีการแก้ไข มีผู้สงวนคำแปรญัตติแต่ได้ทำหนังสือขออนุญาตไปหมวด ๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีการแก้ไข คุณเจริญ ช่างเกียรติ ขอแปรญัตติตัดออกทั้งหมด คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวนขอเชิญคุณเจริญครับ อยู่ในที่ประชุมหรือเปล่าครับ

(นายเจริญ ช่างเกียรติ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

LIRT

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ไม่อยู่ในที่ประชุม ก็เป็นอันว่าตกไปตามข้อบังคับ มาตรา ๑๗๐ มีการแก้ไข คุณบรรเจิด ชลวิจารณ์ กับคุณกนก สามเสน วิล ขอสงวนคำแปร ญัตติไว้ ขอเชิญคุณบรรเจิดครับ

นายบรรเจิด ชลวิจารณ์ : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติตามที่ กระผมได้แปรญัตติให้เพิ่มความในวรรคสองของมาตรา ๑๗๐ ที่ว่า "ท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งมี อิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองท้องถิ่นของตนและมีอิสระในทางการพาณิชย์และการเงินแห่งท้องถิ่นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย" นั้น เนื่องจากปรากฏว่าในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๑๗ หมวดการปกครองท้องถิ่น มาตรา ๒๑๔ มีข้อความในวรรคสองนี้ปรากฏอยู่ แต่คณะกรรมการการ ยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ตัดข้อความนี้ออก กระผมเห็นว่าข้อความตอนี้มีความสำคัญ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งน่าจะได้เขียนไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ การปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะ เป็นในรูปแบบใด จะเป็นในรูปแบบเทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งจะ เป็นสภาท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น ความสำคัญอยู่ที่ต้องให้ประชาชนในท้องถิ่นของเขา ได้กำหนดว่าเขาควรจะมีอะไรก่อน เขาควรจะทำอะไรก่อนในท้องถิ่นของเขานั้น เช่นจะจัด ให้มีระบบการศึกษาก่อนหรือจัดให้มีระบบถนนหนทาง ตลาด หรือน้ำดื่ม น้ำใช้ หรือไฟฟ้า หรืออะไรต่าง ๆ สุดแล้วแต่ว่าเขาเห็นอะไรควรจะทำหนด สิ่งเหล่านี้ควรจะให้ประชาชนใน ท้องถิ่นนั้นเขาได้ริเริ่มขึ้นมาเอง ถ้าหากว่าเขาได้ริเริ่มขึ้นมาเองแล้วก็เท่ากับว่าเป็นการปกครอง โดยประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง อย่างนี้ถึงจะกล่าวได้ว่าเป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งนั้น และเมื่อให้ประชาชนในท้องถิ่น ปกครองตนเองก็ควรจะต้องให้เขามีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองส่วนท้องถิ่นของ ตนด้วย แต่ทั้งนี้การที่จะให้ประชาชนได้มีสิทธิในการกำหนดความต้องการหรือสิ่งที่เขาอยาก จะมีด้วยตนเองนั้นก็ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ ท่านประธานที่เคารพ กระผมจึงเห็นควรที่จะกำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ด้วย นอกจากนี้ให้มีอิสระในการ กำหนดนโยบายการปกครองส่วนท้องถิ่นของตนแล้ว ก็ควรให้เขามีอิสระในทางการพาณิชย์และการเงินแห่งท้องถิ่นด้วย กระผมเห็นว่าควรจะมีบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่า

“ให้ท้องถิ่นได้มีรายได้ของตัวเองด้วย” ทั้งนี้กระผมก็ไม่ได้หมายความว่า จะให้เก็บภาษีในท้องถิ่นเอง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ กระผมเข้าใจดีว่าระบบการเก็บภาษีของเรานั้นเป็นการจัดเก็บโดยรัฐบาลกลาง เข้าเป็นส่วนกลาง แล้วจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้แก่ท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นไปตั้งงบประมาณเข้าเป็นรายได้ท้องถิ่น แล้วก็ออกข้อบัญญัติหรือออกเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพื่อจ่ายใช้สอยได้เอง แต่รายได้ที่รัฐบาลกลางจัดสรรให้แก่ท้องถิ่นนั้นมักจะได้น้อยจนกระทั่งไม่สามารถที่จะไปดำเนินการท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระผมจึงเห็นว่าภาษีอากรบางอย่างที่จะเกิดได้ในท้องถิ่นนั้นๆ ควรให้ท้องถิ่นเก็บเป็นรายได้เอง เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน ภาษีที่ดิน ภาษีป้าย และอากรการฆ่าสัตว์ เงินเพิ่มภาษี การค้าร้อยละ ๑๐ ยากรมหรสพ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน หรือให้มีอำนาจเก็บภาษีจากน้ำมันเบนซิน หรือรายได้ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากธุรกิจอย่างอื่นที่จะเก็บได้ แต่ทั้งนี้การจะเก็บภาษีอากรต่างๆ เหล่านี้ก็ควรจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เช่นเดียวกับที่สภานี้ได้ออกกฎหมายเมืองพัทยาไปแล้ว ให้เมืองพัทลุงเก็บภาษีอากรบางอย่างได้เองเพื่อเป็นรายได้บำรุงท้องถิ่นเมืองพัทลุง ด้วยเหตุนี้กระผมจึงเห็นว่าควรที่จะได้กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ด้วย และควรจะให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๗ ที่ได้มีอยู่ ขอขอบคุณครับ

นางกนก สามเสน วิล : ท่านประธานสภาที่เคารพ ดิฉันได้ขอแปรญัตติแก้ไขมาตรา ๑๗๐ จากที่ได้กำหนดไว้เดิมเป็นดังนี้ คือขอแก้ไขให้เป็นว่า “หลักการปกครองและบริหารท้องถิ่นและนครหลวง” ความจริงคำว่า “และนครหลวง” นี้ดิฉันได้เรียนต่อคณะกรรมการตั้งแต่ตอนต้นแล้วว่าขอตัดออกไป เพราะทราบว่าเรื่องของนครหลวงนั้นได้มีการพิจารณาเขียนกฎหมายอะไรในขณะนี้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นคำว่า “และนครหลวง” ไม่มีนะคะ “พึงกำหนดด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยมีหลักการแห่งการปกครองตนเอง” ความจริงนั้นในความหมายและเนื้อหานั้นก็เช่นเดียวกันกับที่คณะกรรมการได้เขียนเอาไว้แล้ว แต่ดิฉันมีความรู้สึกว่าจะเขียนตามที่คณะกรรมการได้เขียนไว้นั้นอาจจะทำให้คนที่ได้อ่านร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้วมีความเข้าใจไขว้เขวได้ และอีกอย่างหนึ่ง ดิฉันก็รู้สึกว่าการที่เขียนไว้ว่า “ให้การปกครองตนเอง

LIART

ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น” นั้น การที่เราจะทราบเจตนารมณ์นั้น ดิฉันก็ไม่ทราบว่าจะมีวิธีการที่จะทราบเจตนารมณ์ได้อย่างไรและเจตนารมณ์นั้นเป็นเจตนารมณ์ของคนที่ท้องถิ่นจริง ๆ หรือคนสองสามคนหรืออะไร รู้สึกว่าเขียนเอาไว้เพื่อความสวยงามหรืออะไรไม่ทราบ ดิฉันก็เลยขอแก้ไขให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยเขียนเป็นว่า “การปกครองและการบริหาร” เพราะเหตุว่าในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น แบ่งออกเป็น ๒ อย่าง คือ การปกครองอย่างหนึ่ง ในการบริหารอย่างหนึ่ง ทั้ง ๒ ประการนี้ต้องกำหนดไว้ด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่ว่าให้มีหลักการแห่งการปกครองตนเองเป็นการเน้นว่าบทบัญญัติที่จะกำหนดออกมานั้นให้มีหลักการเป็นการปกครองตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจง่าย และไม่ให้เกิดความเข้าใจสับสน และบางที่ดิฉันก็ไปคิด อย่างสมมติ ต้องขอประทานโทษ ท่านที่อยู่ทาง ๔ จังหวัดภาคใต้ ดิฉันขอยกตัวอย่าง อย่าง ๔ จังหวัดภาคใต้ที่เขียนว่า “ต้องเป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น” เราก็ทราบถึงปัญหาใน ๔ จังหวัดภาคใต้ได้อยู่แล้ว ถ้าหากว่าจะมีคนสักกลุ่มหนึ่งใช้อำนาจไปข่มขู่ประชาชนให้แสดงเจตนารมณ์ที่จะมีการปกครองตนเองแยกออกไปจากประเทศไทยแล้วดิฉันว่าอาจจะเป็นได้ตามกฎหมายนี้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นทำให้รู้สึกว่าทำให้เกิดความเข้าใจไขว่เขวดิฉันก็เลยขอเปลี่ยนเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นเท่าที่ตนเอง ดิฉันคิดว่าในหลักการแล้วก็คงจะเหมือนกัน ขอขอบคุณค่ะ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคณะกรรมาธิการชี้แจง

นายสนั่น ส่ายสว่าง (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ การที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้สงวนคำแปรญัตติไว้ และเมื่ออ่านคำแปรญัตติของทั้ง ๒ ท่านกับอ่านที่คณะกรรมการร่างไว้นี้ก็ตรงกันคือคลุมความทั้งหมด หลักใหญ่ก็คือว่า ให้มีการปกครองตนเองแล้วต้องให้เป็นไปตามกฎหมาย ส่วนจะไปเขียนรายละเอียดว่าอิสระและมีนโยบายให้เก็บภาษีอากรได้อะไรนั้นก็ก็เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งกฎหมายนั้นจะออกให้ปกครองท้องถิ่นในรูปแบบใดแล้วมีกฎหมายแบ่งให้เก็บภาษีอะไรได้บ้าง ซึ่งเวลานี้การปกครองส่วนท้องถิ่นก็อย่างที่ท่านทราบแล้ว และท่านก็ได้กล่าวว่าต้องมีสิทธิเก็บภาษีได้ตั้งหลายอย่าง เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีโรงเรือน ภาษีป้าย ภาษีน้ำมัน เทศบาลก็เก็บได้ แล้วต่อไปสภานี้อาจจะออกกฎหมายให้การ

LIART

ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นเก็บภาษีอะไรได้อีก ก็เป็นไปตามกฎหมาย ที่เขียนไว้นี้คลุมถึง ส่วนจะไปเขียนให้เห็นหนักไปอย่างหนึ่งอย่างใดนั้นก็ไปรวมอยู่ที่ว่า ทั้งนี้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เพราะฉะนั้นวิธีเขียนก็เห็นว่าเขียนคลุมไว้อย่างนี้เป็นการทำให้อ่อนตัวว่าฝ่ายรัฐบาลกลางเห็นว่าที่ใดควรจะให้ประชาชนหรือประชาชนเขาร้องมาเขาจะปกครองในรูปแบบใด ก็มาพิจารณาออกกฎหมาย เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นของเราที่มีสภาตำบล มีสุขาภิบาล มีเทศบาล มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมีการปกครองเมืองแบบพัทยา ก็มีหลายรูปแบบ เพราะฉะนั้นทั้งหลายรูปแบบจะเป็นอย่างไรก็ให้เป็นไปตามกฎหมายและเป็นเจตนารมณ์ที่เขาพึงประสงค์ว่าจะปกครองตนเองในรูปแบบใด ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ มีหลายรูปแบบ อาจจะมีรูปแบบนอกเหนือจากที่เราใช้อยู่ทุกวันนี้ก็ได้ แบบผสมก็ได้ หรือแบบเลือกตั้ง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ก็ได้ หรือบางแบบว่าสมาชิกเลือกตั้งฝ่ายบริหารแต่งตั้งอะไรอย่างนี้ก็ได้แล้วแต่กฎหมายจะออก ซึ่งกฎหมายก็ต้องออกจากสภาซึ่งเป็นผู้ใช้สิทธิอันนั้น เพราะฉะนั้นเจตนารมณ์ตรงกัน แต่วิธีบัญญัติ คณะกรรมาธิการเห็นว่าบัญญัติไว้อย่างนี้กว้างและได้ประโยชน์ตรงความประสงค์แล้ว

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดมีความคิดเห็นอย่างไรอีกบ้างครับ
ในมาตรานี้

นางกนก สามเสน วิล : ท่านประธานคะ ดิฉันใคร่ขอกราบเรียนถามท่านกรรมาธิการนิดเดียว เพราะท่านบอกว่าราษฎรจะแสดงเจตนารมณ์จะปกครองอย่างไรก็ได้ ท่านหมายความว่าอย่างนั้นจริง ๆ หรือคะ ดิฉันว่า การที่ในสภาพูดอย่างนี้มีความหมายมาก มีคนที่คอยอยากจะได้อย่างนี้อยู่มานานแล้วที่ว่า “ราษฎรจะแสดงเจตนารมณ์จะปกครองอย่างไรก็ได้” นี้เพราะฉะนั้น ดิฉันว่า คำอธิบายของท่านก็อย่างว่า คือเรามีความหมายอย่างเดียวกัน แต่ถ้าเราพูดออกไปแล้วทำให้เกิดการตีความที่จะเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายที่เขาไม่ปรารถนาดีต่อบ้านต่อเมืองแล้ว ฝ่ายปรารถนาที่ไม่ดีต่อบ้านเมืองมีหลายฝ่ายหรืออยากจะออกไปเป็นสาธารณรัฐปัตตานีก็ยังได้ ถ้าบอกอย่างเมื่อกี้นี้ ดิฉันก็อยากให้ท่านกรรมาธิการได้ช่วยกรุณาชี้แจงให้แจ่มแจ้งหน่อย

LIART

ดิฉันไม่มีอะไรที่ขัดแย้ง ชั่วแต่ว่าดิฉันอยากให้อัยการนี้ไม่ไปเป็นศัตรูของประเทศเราในกาลต่อไปเท่านั้นค่ะ

นายसानนท์ สายสว่าง (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ เรามีเงื่อนไขว่าจัดการปกครองส่วนท้องถิ่น ในการปกครองเวลานี้เราก็มี ๓ อย่าง ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ท้องถิ่นมีอะไรได้ก็ต้องเป็นในกรอบนั้น แล้วก็ใครจะมาร้องปกครองนอกเหนือไปจากนั้นก็ต้องเป็นไปตามกฎหมาย เพราะฉะนั้นจังหวัดไหนจะบอกปกครองตัวเองฉันจะแยกแล้วไม่ได้ เพราะต้องมีกฎหมาย กฎหมายนี้คลุมหมด แต่ถ้าสภานี้หรือสภาหน้าเขาเห็นว่าเขาจะออกกฎหมายปกครองตนเองอย่างใดนั้นก็ไปตามกฎหมายนั้น แล้วก็เชื่อเหลือเกินว่าสภาก็ถือว่า ๔ จังหวัดภาคใต้เป็นประเทศไทยด้วยกันเป็นคนไทยด้วยกันก็คงไม่มีอะไรนอกเหนือไปจากเจตนารมณ์ว่าเขาจะจัดการปกครองของเขาที่เรียกว่าไม่ใช่เป็นพิเศษอย่างที่ท่านว่า หมายความว่า เป็นสุขาภิบาล เป็นสภาตำบล เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร รูปเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นก็เป็นไปตามกฎหมายเจตนารมณ์ที่ว่านั้นไม่ได้เป็นอย่างนั้น ขอประธานกราบเรียนว่า เจตนารมณ์เป็นไปตามกฎหมายที่เราจะออกให้เขาปกครองในขอบเขตของกฎหมายที่จะบัญญัติ ไม่ใช่เจตนารมณ์ว่าเขาร้องมาทั้ง ๔ จังหวัดฉันจะปกครองตนเองเป็นอีกรัฐหนึ่ง ไม่ใช่เป็นอย่างนั้น เป็นปกครองส่วนท้องถิ่นครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ใดมีความเห็นอย่างไรอีกหรือไม่ครับ ในมาตรานี้

นายบรรเจ็ด ชลวิจารณ์ : ท่านประธานที่เคารพ ตามที่ท่านกรรมาธิการได้ชี้แจงคำว่า "การปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น" นั้น กว้างพอสมควรไปถึงหมดอยู่แล้วนั้น กระผมเห็นว่าฟังดูแล้วยังไม่เห็นว่าจะชัดเจนอย่างไร ในการที่ให้การปกครองส่วนท้องถิ่นเขามีอิสระในการกำหนดนโยบายของการปกครองส่วนท้องถิ่นของตนมีอิสระในการเก็บภาษีอากรหรือการเงินในท้องถิ่นนั้น จริงอยู่แม้ว่าจะต้องไปออกตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่ก็น่าจะได้อธิบายลงในเรื่องนี้เสียให้ชัดเจน เพียงแต่เขียนบอกว่า "เจตนารมณ์ของ

LIART

ประชาชนในท้องถิ่น” เท่านั้นไม่ชัดเจนพอจะเสียหายอะไรถ้าหากเราจะเขียนเสียให้เข้าใจให้ชัดขึ้น เพื่อให้ท้องถิ่นนั้นได้มีการกำหนดนโยบายการปกครองของตนเอง และก็ให้มีอิสระในการเก็บภาษีอากร จะได้ชัดขึ้น ถ้าจะได้กล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะว่าพูดถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น จะเจตนารมณ์อะไรก็ไม่ทราบ คงจะกว้างขวางมากเกินไป ก็น่าจะเขียนลงมาให้ชัดเจนเด่นยิ่งขึ้น ขอขอบคุณครับ

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผมคิดว่าคำซึ่งเป็นข้อข้องใจของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้ง ๒ ท่านที่ได้ขอสงวนคำแปรญัตติไว้ นั้นอยู่ในความที่ว่า “เจตนารมณ์ของประชาชน” โดยท่านหนึ่งเข้าใจไปอีกนัยหนึ่ง และอีกท่านหนึ่งก็เข้าใจไปอีกนัยหนึ่งเกรงว่าจะเป็นผลเสีย ความจริงการใช้คำว่า “เจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น” นี้เป็นความซึ่งปรากฏอยู่ในร่างเดิมซึ่งคณะกรรมาธิการร่างขึ้น ในตอนการยกร่างขึ้นได้พูดกันมากกว่า เราอยากที่จะเน้นเรื่องของความเป็นประชาธิปไตยโดยปลูกฝังการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น เพราะเห็นว่าถ้าหากเราจะให้มีการปกครองประชาธิปไตยอย่างแท้จริงแล้วละก็พื้นฐานที่สำคัญต้องอยู่ในท้องถิ่น แล้วจึงจะกระจายมาในระดับชาติ ที่นี้มีปัญหาเถียงกันว่าจะเขียนละเอียดแค่ไหนเพียงใด ในขั้นนั้นก็เห็นว่าเขียนเอาแต่หลักใหญ่ๆ ไว้ และในมาตรา ๑๗๐ นี้ เป็นการเขียนโดยถือเอาเจตนารมณ์ของประชาธิปไตยเป็นสิ่งสำคัญในเรื่องของการปกครองประชาธิปไตยก็คือว่า เจตนารมณ์ของประชาชนนี้ละเราก็ไปคำนึงถึงที่ใช้กันในภาษาต่างประเทศด้วยแล้วแปลมาเป็นภาษาไทยก็เห็นว่าการอ้างถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นที่เขาจะมีการปกครองตนเองถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ จึงใส่คำนี้ไว้ แต่ก็เป็นที่ธรรมดาที่จะต้องพ่วงมาว่า “ทั้งนี้ก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย” กล่าวคือ ในบางกรณีในบางแห่งในบางท้องถิ่นการปกครองตนเองอาจจะมีได้มากน้อยแค่ไหนเพียงใดในสภาพซึ่งเหมาะสมกับประชาชนในท้องถิ่นนั้นหรือไม่ ก็คงจะต้องพิจารณาเป็นรายๆ เพราะว่าท้องถิ่นในประเทศของเรานั้นมีความแตกต่างกันมากทั้งในระดับของการศึกษารายได้ และตัวประกอบประการอื่นๆ อีกจึงจะต้องเขียนคำว่า “ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” นี้ติดตามมา

LIART

ที่นี้ข้อเกรงของท่านสมาชิกท่านผู้มีเกียรติสุภาพสตรีท่านเกรงว่าถ้าเขียนอย่างนี้จะกลายเป็นว่าถ้าหากในบางท้องถิ่นเขาอยากจะทำแยกดินแดนก็จะกลายเป็นการว่าถ้าเขียนไว้ยก่างนี้ก็ต้องเป็นไปอย่างนั้นซิ ข้อนี้ไม่ต้องเกรงกลัวในข้อนั้น ด้วยเหตุ ๒ ประการ ในประการแรกหลักใหญ่ของรัฐธรรมนูญเรา "ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวกันจะแบ่งแยกมิได้" อันนั้นเป็นหลักใหญ่ เจตนาของประชาชนในท้องถิ่นจะมาแยกดินแดนออกไปต่างหาก ก็ไม่ถูกต้องอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นการตีความว่า "เจตนารมณ์" นี้จะไปเป็นเช่นนั้น ก็เป็นไปได้ขัดกับหลักใหญ่ของรัฐธรรมนูญ ในแง่ของการตีความ และถ้าหากว่าใครจะทำยก่างนั้นก็มีความผิดต่ออำนาแผ่นดิน กฎแยกราชอาณาจักร ก็กระทำไม่ได้ เพราะฉะนั้นการเกรงกลัวในข้อนั้นก็ไม่น่าจะกลัว ถ้าท่านได้โปรดเข้าใจว่าเป็นร่างเดิมซึ่งคณะกรรมการร่างและคณะกรรมการชุดนี้ก็ได้พิจารณาเห็นด้วยว่าเป็นการเห็นเจตนาความมุ่งหวังว่า เราอยากจะให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นพื้นฐานและในระดับท้องถิ่นจึงต้องอ้างเจตนารมณ์ของประชาชน ที่นี้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใส่พ่วงเข้ามาที่เพื่อที่จะแก้สถานการณ์ให้เป็นไปตามรูปที่ควรจะเป็นแล้วแต่กรณี

สมาชิกอีกท่านหนึ่งที่ท่านบอกว่าเขียนไว้กว้าง ไม่รู้คืออะไรน่าที่จะมาเขียนบ่งไว้ในการที่จะมาเขียนบ่งไว้ดังที่ท่านจะเขียนกล่าวถึงนโยบายการปกครอง ความจริงการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะมีการกำหนดตัวเองตามเจตนารมณ์นี้กว้างกว่า นโยบายเป็นแต่เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น การบริหารก็เป็นความรับผิดชอบของส่วนท้องถิ่นด้วย ถ้าท่านมาเน้นในเรื่องของนโยบายนี้ กลับมาเน้นด้านเดียว เรื่องการบริหารกลับไม่ใช่ ก็ไม่ควรจะเป็นเช่นนั้น อาจจะกลับแคบไปแทนที่จะได้กว้างอย่างที่ท่านประสงค์ กับที่ท่านจะมาเขียนว่า เป็นอิสระในการเก็บภาษีอากรหรือการเงิน อันนี้ก็มีปัญหาเป็นอันมาก กระผมเห็นด้วยและกรรมการทุกท่านกระผมก็เชื่อว่าเห็นด้วยว่า ถ้าเราจะให้การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยดีสมประโยชน์ได้นั้นก็น่าที่จะให้ส่วนท้องถิ่นมีรายได้จากท้องถิ่นนั่นเองตลอดจนกระทั่งถึงการเก็บภาษี แต่ว่าการที่จะให้กระทำเช่นนั้นได้หรือไม่ ก็คงจะต้องดูแล้วแต่กรณี แล้วแต่ละรายๆ ไป ยิ่งกว่านั้นถ้าหากว่าเราผลักดันหลักนี้ไปจนถึงขณะนี้ เราจะต้องคำนึงถึงประเทศชาติของเราเป็นส่วนรวม บางท้องถิ่นรายได้ดีอาจจะสูงมาก ถ้าถือหลักว่ารายได้ท้องถิ่นต้องไปสู่ท้องถิ่นนั้นอย่างเดียว เราจะ

ไปพัฒนาประเทศของเราซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งที่บ้านเมืองของเรา ในดินแดนบางแห่งอย่าง ที่กันตารที่ซึ่งบังเอิญประสบโชคร้ายจากในแง่ทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือในแง่ของการพัฒนาเท่าที่แล้ววมและความเป็นมาในอดีตอย่างทางภาคอีสาน ถ้าเราถือหลักว่ารายได้ท้องถิ่นต้องกลับไปสู่ท้องถิ่น เราจะเอาเงินที่ไหนไปพัฒนาอีสาน หรือจังหวัดอื่นๆ ที่แร้นแค้น ทั้งๆ ที่เราก็เห็นว่าหลักเรื่องการที่จะให้มีรายได้จากท้องถิ่นแล้วก็นำมาใช้ในท้องถิ่นเป็นหลัก ที่พึงควรยึดถือ แต่ก็ต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของชาติด้วย เมื่อคำนึงถึงสิ่งทุกอย่างหมดเช่นนี้แล้ว ทางคณะกรรมการจึงเห็นว่าที่ปรากฏในร่างเดิมตามมาตรา ๑๗๐ นั้นเป็นสิ่งที่ชอบที่ควรแล้ว เจตนารมณ์ตรงกันทุกประการ เป็นแต่เพียงในเรื่องของการเขียน เมื่อเขาเขียนแล้วเราเน้นหลักอย่างนั้นอย่างนั้นผลดีผลเสียจะเป็นอย่างไร คณะกรรมการได้ปรึกษาหารือกันก็เห็นว่าน่าจะคงไว้ตามร่างเดิม ขอบพระคุณครับ

นางกนก สามเสน วิส : ท่านประธานสภาที่เคารพ ดิฉันคิดว่าสำหรับตัวดิฉันก็เข้าใจอย่างที่ท่านกรรมการได้พยายามชี้แจงมาแล้ว แต่ว่าที่นี้ถ้าเราเขียนเอาไว้แล้วไม่ชัดเจนก็ไม่ถูกต้อง ในเมื่อเราจะเขียนอะไรออกมาทั้งที่เราก็ต้องเขียนสิ่งที่จะให้คนเข้าใจได้ง่ายและตามความเป็นจริงแล้ว เราได้ยอมให้มีการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนหรือไม่ แล้วการที่เราจะรู้ว่าเจตนารมณ์ของประชาชนจริงๆ นั้นเขาเป็นอย่างไร ดิฉันก็เชื่อว่ายากที่จะทราบ แล้วก็คงเป็นเวลาอีกหลายปี กว่าที่เราจะได้ทราบ ด้วยเหตุผลอะไรก็ไม่ต้องชี้แจงเพราะเราพูดกันมามากมายแล้ว เกี่ยวกับเรื่องประชาชนของเรานั้น ดิฉันคิดว่าการที่จะจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเราควรจะมีบทบัญญัติในกฎหมายที่กำหนดไว้เลยว่า คุณสมบัติของท้องถิ่นที่จะปกครองตนเองได้นั้นควรจะมีอย่างไร ถ้าท้องถิ่นนั้นมีลักษณะไปถึงอย่างนั้นแล้วรัฐบาลก็ควรที่จะยกท้องถิ่นนั้นให้เป็นท้องถิ่นที่ปกครองตนเอง ไม่จำเป็นจะต้องไปบอกเจตนารมณ์เพราะว่าเจตนารมณ์นี้ดิฉันเชื่อเหลือเกินว่าเป็นเจตนารมณ์ที่เขียนขึ้นไปอย่างนั้นเอง ราษฎรส่วนใหญ่ไม่ได้มาบอกหรือว่าฉันอยากจะทำปกครองตนเอง เพราะเขาไม่รู้ เขาไม่รู้ว่าเขาจะไปปกครองตนเองไม่ปกครองตนเองอะไรก็ไม่รู้ทั้งนั้น อันนี้ดิฉันคิดว่าควรจะเป็นที่ยอมรับแล้วก็คงจะเป็นอย่างนี้อยู่อีกหลายปี เพราะฉะนั้นดิฉันจึงคิดว่าถ้าเราไม่ใส่อันนี้ไว้ไม่ใช่ที่เราไม่ได้เคารพความคิดเห็นของประชาชน เราเคารพความคิดเห็นของประชาชน แต่

ในเมื่อเราไม่รู้ว่าเราจะได้ความคิดเห็นที่แท้จริงของประชาชนส่วนใหญ่มาได้ยังไงนั้น รัฐบาลนี้ น่าจะรู้แล้วว่าท้องถิ่นที่จะสามารถปกครองตนเองได้นั้นควรจะเป็นท้องถิ่นที่มีลักษณะอย่างไร เมื่อกำหนดบทบัญญัติไว้ เมื่อท้องถิ่นนั้นมาถึงบทบัญญัติที่มีลักษณะตามนั้น รัฐบาลก็พยายามที่จะให้เขามีการปกครองท้องถิ่นขึ้น ดิฉันเห็นว่าในมาตราเดียวกันนี้ได้มีท่านสมาชิกอีกท่านหนึ่ง ขอประทานโทษที่เอ่ยนาม คือคุณพิชฎ์ แตนวงศ์ ได้ขอเพิ่มมาตรา ๑๗๐ ทวิไว้ ดิฉันว่าที่ท่านขอแปรญัตติท่านยังไม่ได้พูด แต่ถ้เราเอามาตรา ๑๗๐ ทวิ ที่ท่านขอเพิ่มขึ้นไปนั้นมาบวกกัน แล้วเอาคำว่า “เจตนาารมณ์ของประชาชน” ออกเสีย ดิฉันว่าจะเป็นเรื่องที่ทำให้เราเข้าใจและเป็นไปได้ทำได้จริง ๆ และก็จะ เป็นทางหนึ่งที่จะบังคับให้รัฐกลหรือผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองในท้องถิ่น นั้นยอมที่จะยกท้องถิ่นนั้นให้มาปกครองตนเอง เพราะขณะนี้เราต้องยอมรับว่ามีท้องถิ่น หลายแห่งประชาชนเขาแสดงเจตนาารมณ์ว่าเขาอยากจะทำปกครองตนเองจากสุขาภิบาลขึ้นเป็น เทศบาล แต่จังหวัดนี้เราก็กอไม่ยอม ที่ไม่ยอมนั้น ดิฉันก็ว่าดิฉันไม่ต้องพูดอีก ท่านทั้งหลาย ที่นั่งอยู่ที่นี้ก็คงได้ฟังกันมาหลายครั้งหลายหนแล้วว่า การที่เราไม่ยอมให้ท้องถิ่นเปลี่ยนแปลง จากสุขาภิบาลมาเป็นเทศบาลนั้นเป็นเพราะส่วนได้ส่วนเสียอะไรของใครบ้าง ไม่ต้องมาแจ กกันอีกแล้ว พูดกันมานานแล้ว เพราะฉะนั้นดิฉันว่าเราน่าจะได้พิจารณาถึงเรื่องนี้ให้เข้าใจ แจ่มแจ้งดีกว่าว่า เจตนาารมณ์และก้ไปแปล โดยเฉพาะท่านกรรมาธิการท่านก้แปลจากภาษา ฝรั่งเศสดิฉันว่าท่านเป็นคนชอบพูดว่าเราชอบไปเอาเรื่องของใครเขา ต่างประเทศเขามาให้ บางที ก้ไม่เข้ากับของเรา ดิฉันก้ขออนุญาตเอาคำของท่านบอกท่านเอง ขอพบพระคุณละ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้อื่นมีความเห็นอย่างไร สำหรับวรรค สองที่จะเพิ่ม คุณบรรเจิด ตัดใจหรือไม่ครับ

นายบรรเจิด ชลวิจารณ์ : ท่านประธานที่เคารพ ด้วยความเคารพท่านกรรมาธิการ ที่ได้ให้คำชี้แจงซึ่งมีความเข้าใจว่าการปกครองตามเจตนาารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ครอบคลุมถึงอยู่แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องไปเขียนให้มีอิสระอะไรต่างๆ อีก กระผมก้พอใจ ไม่ ตัดใจครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : กรรมาธิการอีกท่านครับ คุณหญิงนันท์ภา ชีแจงครับ

LIRT

คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์ (กรรมาธิการ): ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันใคร่ขอให้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติและท่านผู้แปรญัตติที่ยังสงวนไว้อีกท่านหนึ่ง ขอประทานเอ่ยนามคือคุณกนก สามเสน วิล ได้กรุณาอ่านดูถ้อยคำของร่างในมาตรา ๑๗๐ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งและที่ท่านผู้แปรญัตติได้ขอแก้ไขดูให้ดี และดิฉันก็ใคร่ขอทราบเรียนดังนี้ คือในร่างของคณะกรรมการนั้นเราใช้คำว่า “การจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น” การที่เราสามารถจะทราบเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีใช่เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เราสามารถที่จะสอบได้ว่าเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างไร เพราะเหตุว่าเราอาจจะฟังจากสื่อมวลชนบ้าง ฟังจากการประชุมชี้แจงของประชาชนที่อยู่แต่ละกลุ่ม แต่ละคณะที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น และนอกจากนั้นแล้วข้อความที่เขียนไว้นี้เป็น การบังคับทางอ้อมว่า รัฐบาลจะต้องศึกษาว่าเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างไรแล้วก็จะจัดการปกครองท้องถิ่นขึ้นมาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์อันนั้นโดยให้อยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย เช่นว่าเราจะสร้างรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมาที่รูป รุปร่างเป็นอย่างไรก็บัญญัติขึ้นโดยกฎหมาย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้ตามร่างของท่านสมาชิกผู้มีเกียรตินั้นบอกกว่า “หลักการปกครองและบริหารท้องถิ่นและนครหลวงพึงกำหนดด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยมีหลักแห่งการปกครองตนเอง” ถ้าเรากำหนดโดยผิวเผินก็อาจจะรู้สึกว่าเป็นถ้อยคำที่กระชับดี แต่แท้ที่จริงแล้วดิฉันอยากทราบเรียนดังนี้ว่า ในปัจจุบันนี้กฎหมายว่าด้วยเรื่องเทศบาลอันเป็นแม่บท ดิฉันขอยกตัวอย่างอย่างพระราชบัญญัติเทศบาลเป็นต้น ก็ได้กำหนดหลักการขึ้นไว้โดยมีเกณฑ์ เช่นบอกว่าการท้องถิ่นนั้นมีรายได้เท่านั้นเท่านั้น มีประชากรเท่านั้นเท่านั้นก็อาจจะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะเป็นตำบลหรือเมืองหรือนครก็แล้วแต่ แต่ก็ยังมีเงื่อนไขอะไรกำกับอีกมาก เช่นบอกว่าจะต้องมีรายได้เพียงพอที่จะเลี้ยงตัวได้ อย่างนี้เป็นต้น ทั้งนี้โดยการที่เขียนกฎหมายไว้เช่นนี้ก็เลยเป็นเหตุให้การตั้งเทศบาลของเรามีได้กระทำในทางที่ถูกที่ควรคือตั้งแต่ตั้งระบอบเทศบาลมาเป็นเวลาช้านานแล้วก็ได้มีการขยายการก่อตั้งเทศบาลออกไปเท่าที่สมควร อันนี้แหละค่ะ เพราะเหตุที่ว่ากฎหมายเขียนไว้ในปัจจุบันนั้นเขียนในลักษณะที่ท่านผู้แปรญัตติได้เขียนไว้นั่นเอง คือหมายความว่า หลักการปกครองส่วนท้องถิ่นพึงกำหนดขึ้นโดยกฎหมายและมีหลักแห่ง

การปกครองตนเอง แต่ที่นี้เงื่อนไขหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่จะกำหนดขึ้นโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น เป็นเหตุที่ทำให้รัฐบาลให้เป็นข้อพิจารณาในการที่จะเห็นว่าสมควรหรือไม่สมควรในการที่จะตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นในรูปเทศบาลหรือรูปใดก็ตามที่ซึ่งอยู่ในดุลพินิจของรัฐบาลที่จะใช้ได้ แต่ว่าถ้าเขียนอย่างร่างของคณะกรรมการนี้แล้วดิฉันคิดว่าเป็นการบังคับรัฐบาลในทางอ้อมที่จะต้องศึกษาว่าเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างไร รัฐบาลจะปฏิเสธว่าไม่รู้หรือไม่สามารถจะศึกษานั้นหาได้ไม่ เมื่อศึกษาได้ออกมาแล้วก็จำเป็นที่จะต้องจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นภายใต้หลักเกณฑ์ของกฎหมายแล้วแต่ว่าจะออกมาอย่างไร แต่จะไม่ก่อตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นนั้นกระทำไม่ได้ ดิฉันจึงคิดว่าร่างของคณะกรรมการที่เขียนไว้นี้จะเป็นช่องทางให้เกิดการก่อตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นรวดเร็วยิ่งกว่าร่างของท่านผู้แปรญัตติ ขอบพระคุณค่ะ

นางนก สามเสน วิล : ดิฉันขอสรุปนิดเดียวค่ะท่านประธาน คือดิฉันว่าสิ่งที่จะพิสูจน์ได้นั้น ถ้าเราเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วเราพิสูจน์ไม่ได้ แล้วเราบอกว่าเจตนารมณ์ของประชาชนนั้นพิสูจน์ได้ดิฉันอยากให้สภานี้เป็นผู้พิจารณาว่าอะไรที่เราพิสูจน์ได้ อะไรที่เราพิสูจน์ไม่ได้ สิ่งที่คนคิดอยู่ในใจพิสูจน์ได้กับสิ่งที่เราเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วเราพิสูจน์ไม่ได้ ดิฉันว่าถ้าอย่างนั้นกฎหมายไม่ต้องมี ขอบพระคุณค่ะ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมจะขอมติจากที่ประชุม สำหรับมาตรา ๑๗๐ ว่าจะคงไว้ตามร่างของคณะกรรมการหรือจะแก้ไขตามที่คุณนก สามเสนวิล ขอแปรญัตติ ท่านผู้ใดเห็นว่าให้เป็นไปตามคณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕๓ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้เป็นไปตามที่มีผู้แปรญัตติ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: เป็นอันว่ามาตรา ๑๗๐ ที่ประมุขลงมติให้เป็นไปตามคณะกรรมการ ที่นี้คุณพิชัย แदनวงศ์ ขอแปรญัตติเพิ่มความเป็นมาตรา ๑๗๐ ทวิ ขอเชิญคุณพิชัยครับ

นายพิชัย แदनวงศ์: ท่านประธานที่เคารพและท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ: กระผมพิชัย แदनวงศ์ กระผมได้ขอแปรญัตติเพิ่มความเป็นมาตรา ๑๗๐ เป็นมาตรา ๑๗๐ ทวิ แต่ก่อนที่กระผมจะได้เสนอเหตุผลต่อท่านประธานกระผมขอกราบเรียนว่า เฉพาะในหมวด ๔ ที่ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกระผมได้แปรญัตติไว้ในหลายหัวข้อด้วยกันเฉพาะในหัวข้อที่คุณบรรเจิด ชลวิจารณ์ กระผมขอภัยที่ต้องเอ่ยนาม กระผมก็ได้แปรญัตติด้วยและในข้อนั้นท่านกรรมาธิการก็ได้ชี้แจงกับกระผม และกระผมก็ได้เห็นด้วย

ที่นี้กระผมขอทวนกลับมาในมาตรา ๑๗๐ กระผมขอกราบเรียนว่าในมาตรา ๑๗๐ ซึ่งสภานี้ได้มีมติเห็นด้วยไปเมื่อกี้ กระผมก็เห็นด้วย ที่ว่า "การจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นทั้งนี้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย" นี้กระผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าการบัญญัติข้อความไว้ในมาตรา ๑๗๐ ตามที่คณะกรรมการได้เขียนไว้ นั้น เป็นการยอมรับและเป็นการรับรู้เจตนารมณ์ของประชาชนในการที่จะปกครองตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง แต่ที่นี้ถ้าหากว่ามาดู่ในปัจจุบันนี้ในรูปของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ตามกฎหมายจะเห็นได้ว่ามีสภาตำบล สุขาภิบาล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นที่สุดในการปกครองทั้ง ๔ รูปนี้ กระผมใคร่จะขอกราบเรียนว่าในปัจจุบันได้มีเสียงกล่าวกันอยู่เสมอว่าการปกครองในรูปต่างๆ ไม่ว่าจะเป็สภาตำบล สุขาภิบาล เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นได้ประสบความสำเร็จล้นหลวมและเมื่อเร็ว ๆ นี้ ท่านซึ่งอ่านหนังสือพิมพ์ก็ คงจะได้ทราบผลการประเมินและวิเคราะห์ของกระทรวงมหาดไทยว่า การปกครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาตำบลนั้นได้ประสบความสำเร็จล้นหลวมโดยสรุปสาเหตุออกมาใหญ่ ๆ ว่า ประการที่ ๑ กรรมการสภาตำบลนั้นขาดความรู้ที่นั้ประการหนึ่ง ประการที่ ๒ เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเกี่ยวกับสภาตำบลนั้นไม่มีประสิทธิภาพ ประการที่ ๓ คือประการสุดท้าย งบประมาณในการดำเนินงาน

ของสภาตำบลนั้นไม่มีเพียงพอ ก็เป็นการยอมรับว่าเราจะต้องมีการแก้ไข กระผมขอเพิ่มเติมอีก
 นิดหนึ่ง กระผมตกไปข้อหนึ่งซึ่งผลจากการประเมินและวิเคราะห์นั้นได้บอกไว้ว่า สภาตำบลนั้น
 มีระเบียบโครงการต่าง ๆ มากมายจนเกินไปสับสนจนไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานได้ อันนี้พูด
 ถึงเฉพาะในส่วนสภาตำบลซึ่งผลวิเคราะห์ออกมาเช่นนั้น ถ้าจะหันมาดูรูปอื่นบ้าง เช่น สุขาภิบาล
 แนนละตำบลใดก็ตามหรืออำเภอใดก็ตามที่พอจะมีรายได้บ้างก็เป็นสุขาภิบาลขึ้นมา ถ้าหากว่ามี
 รายได้อย่างที่ท่านกรรมาธิการคือคุณหญิงนันทกา ได้บอกไว้ก็เป็นเทศบาล ถ้าครอบคลุมถึง
 พื้นที่ทั้งจังหวัดคือเป็นรูปองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่ถ้าหากจะดูแล้วการบริหารทั้ง ๔ รูปนี้
 ในปัจจุบัน การบริหารที่จะเป็นไปได้ก็มักจะขึ้นอยู่กับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางเท่านั้น การ
 ปฏิบัติงานของสมาชิกสภาจังหวัดก็ดี ของสภาเทศบาลก็ดี เงินส่วนใหญ่ก็เป็นไปตามเงินซึ่ง
 ได้รับการอุดหนุน เพราะฉะนั้นอย่างที่ท่านสมาชิกคือคุณบรรเจิด ชลวิจารณ์ บอกว่าท้องถิ่น
 ควรจะได้มีอิสระในการเงินและการภาษีอากรนั้น ถ้าหากว่าคิดดูแล้วก็ชอบด้วยเหตุผล แต่
 ท่านกรรมาธิการก็บอกกระผมว่าจะเป็นการก้าวไกลเกินไป เอาละครับกระผมก็เห็นด้วย
 แต่ว่าในปัจจุบันนี้อย่างที่กระผมได้กราบเรียนมาแล้วว่าสภาตำบลก็ตาม สุขาภิบาลก็ตาม เทศบาล
 ก็ตาม และองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ตาม ถ้าหากว่าในส่วนเหล่านี้อย่างสภาตำบลถ้าหากว่า
 มีรายได้ก็ควรจะมีลักษณะเป็นสุขาภิบาล สุขาภิบาลโตใหญ่ควรจะมีความสามารถที่จะเป็น
 เทศบาลได้ก็ควรจะเป็น แต่ว่าในปัจจุบันนี้เมื่อหลายสิบปีมาแล้ว เรามีเทศบาลอยู่เพียง ๑๑๘ แห่ง
 เราก็มีอยู่เพียงเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่สุขาภิบาลที่กระผมได้กราบเรียนมาแล้วนั้นมีรายได้มากกว่า
 เทศบาลบางแห่งอย่างที่กระผมได้กราบเรียนเมื่อวาระแรกในหมวด ๔ นี้ว่าอย่างสุขาภิบาล
 เมืองมุกดาหารอย่างนี้มีรายได้มากกว่าเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ แต่ก็ยังคงเป็นสุขาภิบาลอยู่
 เพราะฉะนั้นที่กระผมขอแปรญัตติว่า “ถ้าหากว่าท้องถิ่นใด” กระผมใช้คำว่า “ท้องถิ่นใด” ที่มี
 ความสามารถที่จะปกครองตนเองก็ให้ปกครองตนเองตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” เพราะฉะนั้น
 อันนี้เป็นการเน้นนะครับ กระผมได้กราบเรียนแล้วว่ากระผมเห็นด้วยในมาตรา ๑๓๐ แต่ที่
 กระผมขอเพิ่มเข้าไปเป็นมาตรา ๑๓๐ ทวินั้นก็ดังที่กระผมได้กราบเรียนมาแล้วว่าจะเป็นการ
 เน้นและเป็นเครื่องเร่งรัดผู้กมัตรัฐบาลที่จะต้องกระทำการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน
 ในท้องถิ่นนั้น กระผมขออภิปรายไว้เพียงเท่านี้ก่อน ขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ใดจะให้ความเห็นอะไรอีกหรือไม่ครับ
ในมาตรานี้

(ไม่มีสมาชิกให้ความเห็น)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มี ขอเชิญคณะกรรมการชี้แจงครับ

นายอุตร ดันตีสุนทร (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ สำหรับในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น กระผมคิดว่ามีความเห็นพ้องต้องกันทั้งหมดที่เราอยากส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะเป็นรากฐานได้อย่างดี แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นกระผมคิดว่ามีอยู่ที่จะใช้ถ้อยคำผิดแผกแตกต่างกันไป ความจริงกระผมคิดว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ท่านสมาชิกซึ่งได้นั่งไปเมื่อกี้ก็ได้กล่าวถึงมี ๔ รูปด้วยกัน คือสภาตำบล สุขาภิบาล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด แท้ที่จริงแล้ว ๔ รูปนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เห็นชัดจะอยู่ในลักษณะของเทศบาลสำหรับสภาตำบลนั้นกระผมคิดว่าแต่เดิมที่กระทรวงมหาดไทยมีความตั้งใจจะสร้างให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ปรากฏว่าไม่ได้ผล แล้วก็ออกมาในรูปของสุขาภิบาลซึ่งจะเกินน้องของเทศบาลแต่ยังไม่โตพอที่จะเป็นเทศบาล เนื่องจากว่ารายได้ก็ดี จำนวนพลเมืองก็ดี หรือว่าขอบเขตก็ดียังไม่เข้าลักษณะของการที่จะเป็นเทศบาล และนอกจากนั้นอีกรูปหนึ่ง คือรูปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแท้ที่จริงนั้นเป็นรูปของการปกครองส่วนภูมิภาค และกระทรวงมหาดไทยกระผมคิดว่าจะแก้ไขในรูปที่ว่าให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีส่วนในการควบคุมการปกครองส่วนภูมิภาคด้วย เพราะฉะนั้นจึงทำให้เกิดความไขว้เขวว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นที่แท้จริงคืออะไร กระผมคิดว่าถ้าสรุปสั้น ๆ แล้วจะออกมาในรูปของเทศบาลมากกว่า เมื่อเราวิเคราะห์อย่างนั้นแล้ว การที่จะให้เทศบาลโตขึ้นมาโดยที่เริ่มจากตำบลนี้ ตำบลเป็นได้หรือยัง ควรจะเป็นในรูปของสภาตำบล มีสมาชิกของสภาตำบลมีหน่วยบริหารของสภาตำบล เป็นไปได้หรือยัง กระผมคิดว่าท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายก็คงจะทราบได้ดี ทางที่จะเป็นไปได้ก็คือว่า การที่เราจะบัญญัติมาตราและส่วนนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นจะเป็นช่องทางอย่างหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลสามารถที่จะกระตุ้นให้สุขาภิบาลทั้งหลายเป็นเทศบาลโดยเร็วยิ่งขึ้น โดยบัญญัติไว้ในกฎหมาย

LIRT

สำหรับในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกระผมคิดว่าเป็นส่วนที่ดีจะทำให้
 สุขาภิบาลเป็นเทศบาลเสียโดยเร็วและโดยทั่วถึงกัน จะเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกต้อง
 และสมบูรณ์ขึ้น

สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ดังที่ได้กราบเรียนมาแล้วว่าเป็นรูปของ
 การบริหารส่วนภูมิภาคผสมผสานกันกับการบริหารส่วนท้องถิ่น ปัญหาในยุคต่อไปกระผม
 คิดว่าควรออกกฎหมายมาบัญญัติให้ชัดเจนขึ้นว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นที่แท้จริงคือ
 อย่างไร ส่วนภูมิภาคคืออย่างไร ให้ชัดเจนจะถูกต้องกว่า และท่านสมาชิกที่ได้กล่าวถึงเมื่อ
 กระผมจะขอยืนยันชี้แจงไปคือคุณนกนง สามเสน วิล พูดถึงว่าถ้าหากเจตนาารมณ์ของประชาชน
 ในท้องถิ่นที่จะแสดงออก สมมติว่าจะมีรัฐปัตตานี ยกตัวอย่างนะครับ แต่ที่จริงนั้นสำหรับ
 หมวดที่ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังที่กระผมได้กราบเรียนมาแล้วเป็นในรูปของเทศบาล
 แต่มีใช้หมายความว่าจังหวัดปัตตานีนั้นจะเป็นรัฐหนึ่ง อันนั้นเป็นรูปการปกครองส่วนภูมิภาค
 ซึ่งเป็นคนละเรื่องกัน ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ใดมีความคิดความเห็นในมาตรา
 ๑๖ อย่างไร คุณพิชญ์จะสรุปหน่อยหรือไม่ครับ

นายพิชญ์ แตนวงศ์ : ท่านประธานสภาที่เคารพ ด้วยความเคารพในความคิดเห็น
 ของท่านกรรมาธิการอุตร ดันติสุนทร ซึ่งได้ชี้แจงกระผมเมื่อคืนนี้ กระผมขอกราบเรียนว่า ท่าน
 กรรมาธิการก็มีความเห็นด้วยกับกระผม ในคำชี้แจงของท่านที่ว่าไม่ว่าจะเป็นสุขาภิบาลก็ตาม
 องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ตาม เทศบาลก็ตาม และสภาตำบลก็ตาม ซึ่งเรามีความมุ่งหวังที่
 จะทำให้รูปแบบของการปกครองทั้ง ๔ รูปนี้ได้มีการเติบโตขึ้น พัฒนาขึ้น แต่ว่าในปัจจุบันนี้
 ข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏอยู่ในฐานะที่กระผมเคยเป็นครู และเคยเป็นเลขานุการสภาตำบล กระผม
 ใคร่ขอกราบเรียนข้อเท็จจริงว่า สภาตำบลนั้น ความจริงก็มีแต่รูป พอถึงเดือนกรรมาธิการสภา
 ตำบล กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ครูก็ไปประชุมกัน การไปประชุมกันนั้นก็ไปด้วยความเสียสละ แม้แต่
 ค่ารถ ค่าพาหนะก็ไม่มี แต่ว่าความต้องการที่จะเสนอความเห็นในรูปแบบซึ่งมีอยู่เพียงสภา

LIRT

ตำบลมีความเห็นอย่างไรบ้าง เสนอมา ถ้าหากว่าทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่เห็นด้วย สภาตำบลก็ทำอะไรไม่ได้ จึงเป็นในรูปแบบของผู้ขอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้น กระผมจึงมีความเห็นว่าถ้าหากเราจะมีการแก้กฎหมายเกี่ยวกับการนี้ให้สภาตำบลได้มีบทบาท เพิ่มขึ้น ให้การสนับสนุนมากขึ้น กระผมคิดว่าจะได้เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระในการปกครอง บ้านเมืองได้มากที่สุดทีเดียว ที่นั่นนอกจากนั้นถ้าหากว่าตำบลใดซึ่งท่านกรรมาธิการก็ได้บอกแล้วว่า ควรจะเป็นสุขาภิบาลซึ่งเป็นน้องเทศบาลมีรายได้มีอะไรต่างๆ ขึ้นมา ถ้าหากว่าเราจะดูการ เติบโตของชุมชนต่างๆ แล้วว่าในขณะนี้ชุมชนต่างๆ ในชนบทนั้นถ้าหากว่าอยู่ในย่านที่มี ถนนหนทางตัดผ่านจะมีความเจริญอย่างรวดเร็วเหลือเกิน และในตำบลเหล่านั้นนี้เดี๋ยวนี้ถ้า หากท่านไปดูเรื่องที่กระทรวงมหาดไทยจะเห็นได้ว่าจะมีการขอตั้งเป็นกิ่งอำเภอบ้าง เมื่อเป็น กิ่งอำเภอแล้วก็ขอเป็นอำเภอขึ้นมา อันนั้นแสดงถึงเจตนารมณ์ที่ท่านกรรมาธิการก็เห็นด้วยกับ กระผมว่า ประชาชนเดี๋ยวนี้มีความกระตือรือร้นในการที่จะเข้ามารับผิดชอบในการปกครอง ตนเอง และในเทศบาลก็เหมือนกัน ที่กระผมได้กราบเรียนว่าในขณะนี้มียู่ ๑๑๘ แห่ง ๑๐ กว่าปีมาแล้ว มียู่ ๑๑๘ แห่ง ก็มีอยู่เท่านั้น ก็ไม่มีการเสนอเพิ่มเติมอะไรขึ้นมาเลย เพราะฉะนั้น ในมาตรา ๑๗๐ นี้กระผมจึงได้ขอเติมเป็นมาตรา ๑๗๐ ทวิ ขอได้โปรดสังเกตคำที่กระผมได้ ขอเพิ่มเติมว่า "ท้องถิ่นใดที่มีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ก็ให้มีสิทธิปกครองตนเองตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย" ซึ่งกระผมคิดว่าก็ไม่ได้เสียหายอะไร นอกจากจะเป็นการเพิ่มและ ยกเจตนารมณ์ที่ท่านกรรมาธิการก็ได้เห็นด้วยกับกระผมมาแล้ว กระผมขอขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าที่ประชุมเห็น สมควรเพิ่มมาตรา ๑๗๐ ทวิ ตามที่คุณพิชญ์ แदनวงศ์ เสนอหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นสมควรเพิ่ม ตามที่คุณพิชญ์เสนอ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๒๓ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ใดไม่เห็นสมควรเพิ่มมาตรา ๑๗๐ ทวิ โปรดยกมือขึ้น

LIRT

(มีสมาชิกยกมือ ๕๙ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติไม่เห็นชอบครับ มาตรา ๑๗๑ มีการแก้ไข

นายชนะ รุ่งแสง: ท่านประธานที่เคารพ สำหรับมาตรา ๑๗๑ นี้คณะกรรมการธิการได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงไปจากร่างเดิมมากพอสมควรและสาระสำคัญก็มีการเปลี่ยนแปลง ผมจึงอยากจะกราบเรียนถามท่านกรรมาธิการว่า เหตุผลในการที่จะขอเปลี่ยนแปลงอย่างนี้มีเจตนาอย่างไรและมีสาระสำคัญเพื่อการเปลี่ยนแปลงนี้อย่างไรครับ ขอบพระคุณ

พลโท เฉลิมชัย จารุวัตร (ประธานคณะกรรมการธิการ): ท่านประธานที่เคารพ ในมาตรานี้และอีก ๒ มาตราที่เหลืออยู่เป็นการเรียบเรียงเนื้อหาในหมวด ๔ เสียใหม่ตามที่มีผู้แปรญัตติขอเสนอและคณะกรรมการก็เห็นด้วย จะเห็นว่าในมาตรา ๑๗๐ นั้นเป็นการว่าถึงหลักโดยทั่วไป มาตรา ๑๗๑ ว่าถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นจะให้มีรูปร่างอย่างไร มาตรา ๑๗๑ ทวิ ก็พูดถึงสมาชิกสภาท้องถิ่น และมาตรา ๑๗๒ ก็พูดถึงคณะกรรมการท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แยกออกมาให้ชัดเป็น ๔ มาตรา รายละเอียดก็ปรากฏอยู่แล้ว ผมมีข้อชี้แจงเท่านี้ครับ

นายชนะ รุ่งแสง: ท่านประธานที่เคารพ ท่านประธานคณะกรรมการธิการชี้แจงในลักษณะนั้นก็ดูว่าถูกนะครับ แต่ผมว่าน่าจะชี้แจงกันในส่วนลึกในสาระสำคัญว่าเราได้มีการพัฒนาการรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นออกมาในลักษณะพิเศษจนกระทั่งไม่ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของการเลือกตั้งตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๗๑ เช่นเมืองพัทยาหรือกรุงเทพมหานคร หรืออะไรทำนองนั้น ผมจึงคิดว่าคณะกรรมการน่าจะชี้แจงตามแนวความคิดของนักปกครองที่จะพัฒนาการรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นมากกว่าที่ท่านจะบอกว่าเป็นเรื่องของการเรียบเรียงเสียงประสานอะไรอย่างที่ท่านว่ามากกว่านะครับ ผมเข้าใจอย่างนั้น แต่ผมไม่ทราบในรายละเอียดในส่วนลึกของสิ่งนั้น ผมจึงกราบเรียน

ใช้เฉพาะภายในห้องสมุด

LIART

ท่านประธานว่า คณะกรรมาธิการน่าจะชี้แจงในประเด็นนี้ให้สภาฯได้เข้าใจให้ลึกซึ้งกว่านี้
ขอขอบคุณครับ

พลโท เฉลิมชัย จารุวัตร (ประธานคณะกรรมาธิการ) : กระผมคิดว่าที่ชี้แจงนั้น
ก็ชัดอยู่แล้วเพราะถ้าอ่านในแต่ละมาตราตัวหนังสือก็ชัดแจ้งก็พูดถึงว่า ในส่วนปกครองส่วน
ท้องถิ่นให้มีสภาท้องถิ่น ในมาตรา ๑๗๑ นั้น และคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
อำนาจหน้าที่ที่เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ อันนี้ก็คงไม่มีปัญหาแสดงให้เห็นถึงโครงสร้าง ต่อมา
ก็พูดถึงมาตรา ๑๗๑ ทวิ กระผมคิดว่าท่านสมาชิกคงจะสงสัย อยากจะให้เขียนว่าให้มาจากการ
เลือกตั้งหมด แต่เราก็เห็นว่า การจะแต่งตั้งก็เฉพาะสมาชิกสภาท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้ง
เป็นหลัก ก็กำหนดไว้ เพราะเราเขียนสำหรับทั่วราชอาณาจักร เราไม่สามารถจะกำหนดในที่ใด
ว่าที่ใดควรอย่างไร การเลือกตั้ง การแต่งตั้งจะกระทำได้เฉพาะที่จำเป็นและตามที่กฎหมาย
กำหนดและก็ยังเขียนไว้ชัดว่า ถ้าจะมีการเลือกตั้งและแต่งตั้งแล้ว สมาชิกที่เลือกตั้งจะต้องมี
มากกว่าที่แต่งตั้ง อย่างนี้ก็ชัดอยู่แล้ว ก็เป็นการทำให้มีความอ่อนตัวไม่เป็นการบังคับ เพราะ
ในการปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งนั้นย่อมไม่เหมือนกัน ถ้าจะเขียนให้ชัดว่าจะต้อง
เลือกตั้งทั้งหมด ถ้าหากว่าบางท้องถิ่นกระทำไม่ได้ก็จะมีปัญหา มาตรา ๑๗๒ ก็พูดถึงคณะ
ผู้บริหารซึ่งในมาตรา ๑๗๒ นี้เขียนไว้ว่าจะดูไม่สวย มีกรรมาธิการท่านหนึ่งคือ คุณปรีดีให้
เขียนเรียบเรียงเสียใหม่ซึ่งอยู่ในคำแปรญัตติของคุณปรีดี ซึ่งคณะกรรมาธิการไม่ขัดข้อง เมื่อ
พิจารณาถึงวาระนั้นแล้วเห็นว่าเอาอย่างคุณปรีดีขอแปรญัตติเรียบเรียงมาตรา ๑๗๒ ก็ไม่
ขัดข้อง ให้สอดคล้องเหมือนกับมาตรา ๑๗๑ ทวิ กระผมคิดว่าที่ชี้แจงเป็นตัวอักษรอยู่แล้วครับ

นายชนะ รุ่งแสง : ท่านประธานครับ สิ่งที่กระผมจะเรียนตามท่านกรรมาธิการ
ก็คือ ถ้าเขียนไว้ตามร่างเดิม แล้วกฎหมายเมืองพัทยาที่เราได้ออกไปซึ่งไม่ใช่เป็นการเลือกตั้ง
โดยตรงอย่างนั้นจะเป็นเรื่องที่ขัดกับร่างเดิมหรือไม่ เพื่อคณะกรรมาธิการจะได้เป็นแนวใน
การที่จะชี้แจงให้สภาฯได้เข้าใจ แต่คณะกรรมาธิการคงจะเข้าใจว่ากระผมคงจะไปหลงติดอยู่
กับว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องการเป็นการเลือกตั้ง และในข้อกำหนดที่มีคณะกรรมาธิการเปลี่ยน

LIRT

แปลงนั้นมีการไม่ใช่เลือกตั้งด้วย คณะกรรมาธิการคงจะเข้าใจว่ากระผมถามประเด็นนั้น
ขอลาพระองค์ครับ

พลโท เฉลิมชัย จารุวัตร (ประธานคณะกรรมาธิการ): ท่านประธานที่เคารพ
กระผมขอเรียนชี้แจงว่า ไม่ได้เป็นไปอย่างนั้น การแก้ไขนี้กระทำก่อนที่พระราชบัญญัติเมือง
พิทยาจะผ่านเสียด้วยซ้ำไป แต่เรานึกในข้อเท็จจริง ในสถานการณ์ที่ควรจะเป็น การเขียนร่าง
รัฐธรรมนูญนี้ถ้าเขียนตายตัวแล้ว ไม่ปฏิบัติตามนั้น หรือปฏิบัติไปแล้วจะมีโทษมากกว่ามีคุณ
ก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรจะทำ เพราะฉะนั้นจึงเขียนให้มีความอ่อนตัว สามารถที่จะใช้กับท้องถิ่น
ส่วนต่าง ๆ ได้ ตามสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ และผู้ที่รับผิดชอบก็ไม่มีปัญหา รัฐบาลโดยมี
คณะรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ใดติดใจอีก มาตรา ๑๗๑ ครับ

นางแรม พรหมบิล บุญยประสพ : ท่านประธานที่เคารพ ตามที่ประธานคณะ
กรรมาธิการได้ชี้แจงมานั้น ดิฉันเข้าใจและขอบพระคุณที่พยายามเขียนรัฐธรรมนูญให้มีการ
ยืดหยุ่นได้ ในการปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งซึ่งไม่สามารถที่จะปฏิบัติตามร่างรัฐธรรมนูญ
ฉบับนี้ได้ แต่ถึงกระนั้นก็ดี ดิฉันใคร่ขอประทานกราบเรียนว่า ตามร่างเดิมในมาตรานี้ ไม่ว่าจะ
จะเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดี หรือบริหารท้องถิ่นที่ดีจะต้องมาจากการเลือกตั้งของ
ประชาชน เพราะฉะนั้นการที่เราจะเขียนไว้เช่นนั้นเป็นข้อยกเว้นเพื่อที่จะได้พิจารณาถึงแต่ละ
ท้องถิ่นนั้น ดิฉันเห็นว่าจะเป็นการไกลเกินกว่าเหตุ เพราะว่าเมื่อคณะกรรมาธิการได้ตัดส่วน
ประเด็นอันสำคัญนี้ออก ดิฉันจึงมีความรู้สึกว่าการที่เราได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้
โดยตลอดมา ทั้งที่มีสมาชิกผู้มีเกียรติได้อภิปรายก็ดี หรือท่านกรรมาธิการได้อภิปรายก็ดี ได้
ยืนยันเจตนารมณ์อันแน่วแน่และตรงกันว่าเราจะมี การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
เพราะฉะนั้นการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยนั้นถ้าหากเราสามารถจะให้ การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเลือกตั้งโดยประชาชนในส่วนท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ ก็ย่อมที่จะเป็นการ
กระจายอำนาจให้กับส่วนท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง แล้วก็มีความรู้สึกว่าเขาได้เลือกผู้แทนราษฎร

LIRT

ของเขาซึ่งมีความรู้ดีในแนวนโยบายและความต้องการของเขาเข้าไปปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวนี้จึงจะเป็นการให้การศึกษาริเริ่มแก่ประชาชนในการที่จะไปเลือกตั้งผู้แทนราษฎรต่อไป การเลือกตั้งผู้แทนราษฎรนั้น ทางฝ่ายท่านกรรมมาธิการซึ่งได้ชี้แจงมาแล้ว ดิฉันจำไม่ได้ว่าจะพยายามให้พรรคการเมืองนั้นเป็นพรรคการเมืองซึ่งเกิดความสำคัญอันยิ่งใหญ่ในการที่จะบริหารประเทศต่อไป แต่ว่าในการที่กำหนดให้สภาท้องถิ่นนี้ไม่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน แล้วเมื่อไรเล่าประชาชนถึงจะเข้าใจถึงวิถีทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยเสียทีหนึ่ง ในรูปพรรคการเมืองนั้นจะอยู่ได้ก็ด้วยความศรัทธาของประชาชน เมื่อประชาชนศรัทธาแล้วหรือเห็นว่าพรรคการเมืองใดดีแล้ว ก็จะเป็นรากฐานของประชาธิปไตย ทุกวันนี้พรรคการเมืองได้สร้างจากยอดปริมิตลงไปหาฐาน พรรคการเมืองจึงอยู่ไม่ได้ตลอดไป ในระบอบประชาธิปไตย การที่เขียนบัญญัติไว้เช่นนี้ก็ต้องการหมายความว่า ไม่ได้กระจายอำนาจให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง ถ้าหากว่าเจตนารมณ์ของท่านกรรมมาธิการได้ตรงกันกับเจตนารมณ์ของส่วนต่างๆ ไปว่าจะได้ให้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยเป็นไปด้วยดีแล้ว ดิฉันก็ขอความกรุณาให้ท่านกรรมมาธิการทั้งหลายได้โปรดพิจารณาอีกครั้งหนึ่งว่า ในการที่จะให้สภาท้องถิ่นได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนนี้จะเป็นการเหมาะสมและถูกต้องกว่า ขอบพระคุณค่ะ

ร้อยเอก ละเมียน บุญยะมาน : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ร้อยเอก ละเมียน บุญยะมาน กระผมจะได้อภิปรายในมาตรา ๗๓ ที่เกี่ยวกับร่างเท่ากับร่างที่คณะกรรมการได้แก้ไขใหม่ตามร่างเก่าที่มีมานั้นได้เจาะจงว่า....

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มาตรา ๑๗๑ นะครับ

ร้อยเอก ละเมียน บุญยะมาน : มาตรา ๑๗๑ ครับ ได้เจาะจงว่า "การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น และต้องจัดให้มีการเลือกตั้งดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนดในกฎหมาย" นี่เป็นการแสดงเจตจำนงที่ว่า ในการให้มีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นนั้นต้องมาจากการเลือกตั้ง กระผมได้พิจารณาดูเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญในปีก่อน ๆ เช่นในปี ๒๕๓๕ ในปี ๒๕๓๒ ในปี ๒๕๑๑

LIART

รัฐธรรมนูญแต่ละฉบับนั้นไม่ได้ระบุถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ เพิ่งมีมาระบุในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗ ถึงเรื่องเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น และได้มีการบัญญัติที่ให้มีการแก้ไขกฎหมายเหล่านี้ให้เสร็จสิ้นภายใน ๒ ปี เพื่อให้การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วขึ้น แต่ในร่างรัฐธรรมนูญที่กำลังพิจารณาอยู่นี้ ปรากฏว่าแทนที่เราจะได้ให้การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินไปตามเจตจำนงที่เคยตั้งไว้ คณะกรรมาธิการได้มาแก้ไขให้มีการเปลี่ยนแปลงจากการเลือกตั้งกระผมเข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงนี้คงจะปรากฏในมาตรา ๑๗๑ ทวิ คือให้มีการเลือกตั้งเป็นหลัก แต่ต้องให้มีการแต่งตั้งได้ในกรณีที่น่าจำเป็น และกระผมเข้าใจว่าอาจจะต้องมีการแต่งตั้งด้วยเพราะได้ระบุไว้ว่า "ถ้ามีการแต่งตั้งสมาชิกต้องมีจำนวนน้อยกว่าสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง" ซึ่งเรื่องนี้กระผมในฐานะที่อยู่ต่างจังหวัดและอยู่ในท้องถิ่น กระผมอยากจะทราบเรียนว่า ประชาธิปไตยนั้นควรจะมาจากท้องถิ่นที่ห่างไกลหรือเล็ก ๆ มากกว่า ตามที่ปรากฏอยู่เดี๋ยวนี้ เรามักจะเอาการปกครองของประเทศเป็นหลัก เช่น ในประเทศเรามีการเลือกตั้งและมีการแต่งตั้งมี ๒ สภา เราก็ไปคิดว่าในการมีสภาท้องถิ่นเราจะต้องเอาแบบอย่างของการปกครองประเทศ กระผมมีความเห็นว่า ในการปกครองประเทศนั้นเราต้องทำไปแล้วอาจจะเป็นอันตรายแก่ประเทศถ้าเราไม่สามารถจะจัดการปกครองให้ดีและมีการกลั่นกรองกฎหมายหรือการติดต่อกับต่างประเทศ หรือเรื่องอื่นต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่โต แต่สำหรับการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มักจะทำกันในแง่ของการบริการมากกว่า และถ้าจะเป็นอันตรายก็เป็นอันตรายเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นบางจุดบางแห่ง กระผมไม่ได้พูดถึงเรื่องเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นที่นะครับ การปกครองท้องถิ่นที่เลือกเจ้าหน้าที่ที่ปกครองซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องถิ่น เช่น เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันพวกนั้นเป็นคนละเรื่องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กระผมพูดอยู่ แล้วท่านกรรมาธิการก็ได้พูดถึงเรื่องเกี่ยวกับว่า เราต้องปลูกฝังระบอบประชาธิปไตยในท้องถิ่น แต่เท่าที่เป็นอยู่นี้ กระผมว่าถ้ามีการเลือกตั้งและแต่งตั้งร่วมกันแล้วก็เป็นกรณีที่ไม่ได้ปลูกฝังประชาธิปไตย เราต้องพยายามที่จะให้ราษฎรมีการเลือกตั้งผู้ปกครองท้องถิ่นแล้วก็ขึ้นมาตามลำดับ จนกระทั่งมาถึงจุดที่ปกครองประเทศซึ่งเป็นเรื่องใหญ่โต เรามักจะเอาเรื่องตั้งต้นจากเรื่องใหญ่แล้วก็ไปเอาเรื่องเล็กนี่ครับ กระผมขอให้คณะกรรมาธิการนี้พิจารณาว่าเราควรจะปลูกฝังเรื่องเล็ก ๆ ขึ้นมาตามลำดับจากตำบลมาถึงอำเภอ ซึ่งเป็นสุขาภิบาล มาเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือ

เราจะเปลี่ยนเรียกหรือเปลี่ยนการจัดต่าง ๆ ในท้องถิ่นเป็นอย่างอื่นก็แล้วแต่ แต่ก็ต้องเป็นการปลูกฝังขึ้นมาตามลำดับจนถึงมีความสำคัญถึงเป็นผู้แทนราษฎรอะไรพวกนั้น กฎหมายฉบับนี้ก็เอามาจากรัฐธรรมนูญในปี ๒๕๑๗ แทนที่คณะกรรมการจะดำรงเจตนาของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗ กลับไปเปลี่ยนหลักการ กระผมเห็นว่าควรจะคงไว้อย่างเก่า คือให้มีมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด ขอขอบคุณครับ

นายชูป กาญจนประกร : ท่านประธานที่เคารพ กระผมชูป กาญจนประกรกระผม ขอแสดงความคิดเห็นในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๑๗๑ ที่คณะกรรมการได้แก้ไขใหม่ กระผมว่าในส่วนที่เป็นร่างเดิมนั้นถูกต้องคืออยู่แล้วในการปกครองระบอบเทศบาล แต่ที่แก้ไขใหม่นี้ผิดอย่างยิ่งทีเดียว กระผมจะได้เรียนชี้แจงให้ทราบว่า ผิดในการปกครองระบอบเทศบาลอย่างไร แล้วจึงมาปรากฏอยู่ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะเป็นเรื่องที่น่าเสียใจอย่างยิ่ง กระผมจะอ่านให้ฟังนะครับว่ามาตรา ๑๗๑ นั้นเดิมมีเดียวเขียนว่า "การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น และต้องจัดให้มีการเลือกตั้งดังกล่าวในเวลาเดียวกันที่กำหนดในกฎหมาย" อันนั้นเป็นการถูกต้อง แต่เมื่อมาเติมว่า "หรือผู้บริหารท้องถิ่น" แล้วไปตัดข้อความที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งออกนั้นทำให้ผิด ผิดตรงนี้ครับ คือว่าคณะกรรมการเอาระบบเทศบาล ๒ แบบ ๒ ไทป์ (Types) มารวมแล้วไปตัดคือ แบบที่ ๑ ซึ่งเป็นแบบที่ใช้มาแต่ดั้งเดิมเราเรียกกันว่าแบบสภา กับนายกเทศมนตรี หรือภาษาอังกฤษเรียกว่า เคาน์ซิลแมนเนเจอร์ซิสเต็ม (Council manager system) ที่นี้ท่านกรรมการเอาแบบที่ ๒ เข้ามาปนด้วยคือแบบที่คล้าย ๆ กับกฎหมายเมืองพัทยาหรือได้คิดกันมาก่อนแล้วกับกฎหมายเมืองพัทยานั้นก็ตาม ซึ่งเราเรียกกันว่าแบบ เคาน์ซิลแอนด์แมนเนเจอร์ซิสเต็ม (Council and manager system) คนละเรื่องกันนะครับ คือแบบนั้นทั้งนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารและมีสภาเทศบาลเป็นผู้ที่ช่วยกำหนดนโยบายหรือควบคุมการบริหาร เมื่อเป็นเช่นนั้นความจำเป็นที่จะต้องให้มีสภาและนายก ๆ จึงจำเป็นจะต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น กระผมขอเรียนอย่างสั้น ๆ แต่อีกแบบหนึ่งซึ่งเราเรียกกันว่าแบบเคาน์ซิลแอนด์แมนเนเจอร์ซิสเต็ม หรือแบบสภากับผู้จัดการนั้น ประชาชนยังมีสิทธิที่จะเลือกสมาชิกสภาเทศบาลแบบที่ ๒ นี้อยู่ แต่สมาชิกสภาเทศบาล แบบที่ ๒ นี้มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องไปเลือก

ผู้บริหารเมืองหรือผู้บริหารนครอะไรก็ตามแล้วแต่ในนามของเทศบาลนั้น โดยมีสภาเป็นผู้ควบคุมเหมือนกัน เราจึงเรียกว่าผู้บริหารหรือหัวหน้าผู้บริหารก็สุดแล้วแต่ ที่นี้ในตัวผู้บริหารในแบบที่ ๒ นี้โดยทั่วไปแล้วได้รับกรเลือกหรือแต่งตั้งจากสภาเทศบาลในแบบนี้ เพราะฉะนั้นถ้าเราไปตัด "มาจากเลือกตั้ง" ออกเสียทั้งหมดและเราไปเติม "ผู้บริหารท้องถิ่น" เข้าอย่างนั้นแล้วก็จะกลายเป็นว่าการบริหารเทศบาลนี้ไม่ต้องมีการเลือกตั้งก็ยังได้ ลองอ่านดูเถอะครับ กระผมคิดว่าถ้าท่านกรรมาธิการเห็นพ้องกับกระผมควรจะแก้ไขสักเล็กน้อย ให้แยกเอารูปของการปกครองระบอบเทศบาลที่จะใช้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่จะใช้ระบบสภากับผู้บริหารท้องถิ่น เขียนแยกออกมาอีกเป็นวรรคสอง ยังจะถูกต้องกว่ามากที่สุดทีเดียว กระผมขอวิงวอนและขอขอบพระคุณครับ

นายปรีดี หิรัญพฤกษ์ (กรรมาธิการ) : กระผมขออภิปรายในฐานะกรรมาธิการผู้หนึ่ง ท่านสมาชิกผู้อภิปรายที่เพิ่งนั่งลงเมื่อกี้กับคณะกรรมาธิการ อันที่จริงนั้นมีความเข้าใจตรงกัน มีความประสงค์และมีเจตนารมณ์ที่ไม่ได้แตกต่างกัน ท่านผู้อภิปรายมีความเห็นว่าการจัดระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นบางรูป เช่นระบบเทศบาล เป็นการสมควรที่จะให้มีการเลือกตั้ง โดยไม่ให้มีการแต่งตั้งเหมือนการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปอื่นบางรูป กระผมใคร่จะเรียน ณ ที่นี้ได้ว่า คณะกรรมาธิการก็มีความประสงค์เช่นนั้น แต่ที่เขียนไว้ค่อนข้างจะคลุมทั้งการปกครองในรูปเทศบาลและการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปอื่นนั้นก็เพื่อความสะดวกในการเขียนรัฐธรรมนูญให้ครอบคลุมถึงเรื่องที่จะเป็นไปได้ทั้งหมดโดยไม่ต้องชี้แจงรายละเอียด ท่านจะดูได้จากร่างในมาตรา ๑๗๑ ทวิ ซึ่งคณะกรรมาธิการได้เสนอไว้แล้วว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก การแต่งตั้งสมาชิกจะกระทำได้ที่เฉพาะในกรณีที่จำเป็นและจะต้องกระทำโดยการออกกฎหมาย ฉะนั้นคณะกรรมาธิการจึงมีความเห็นว่า ถ้าหากเราเขียนมาตรา ๑๗๑ เอาไว้ดังที่เขียนไว้แล้วนี้ และมีมาตรา ๒ มาตรา คือมาตรา ๑๗๑ ทวิ กับมาตรา ๑๗๒ ก็จะเป็นการสร้างเงื่อนไขที่ต่อเนื่องกันที่จะระบุให้เห็นชัดว่า ในกรณีที่จำเป็นสภาแห่งนี้หรือสภาข้างหน้าที่ได้รับเลือกตั้งมาโดยตรงจากประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินเป็นผู้ชี้ขาดว่า การปกครองท้องถิ่นที่ใด แห่งไหน หรือในเมื่อใดสมควรจะมีการแต่งตั้งเข้ามาผสมก็ให้เป็นไปตามบทบัญญัติ

แห่งกฎหมายที่จะต้องออกในวาระนั้นเท่านั้น บทบัญญัติที่เขียนไว้ในมาตรา ๑๗๑ จะมีได้เป็นเครื่องกีดขวางการเลือกตั้งทั้งหมดเข้ามาทั้งฝ่ายบริหารและทั้งฝ่ายสมาชิก กระผมในฐานะที่ได้สำรวจความเห็นในมาตรา ๑๗๒ ไว้ จึงได้เสนอร่วมกับกรรมธิการอีกผู้หนึ่งคืออาจารย์ธรรมบุญลัดพลี ที่จะให้มีการปรับข้อความในมาตรา ๑๗๒ ให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๗๑ ทวี เพื่อแสดงเจตนารมณ์ให้แน่ชัดของคณะกรรมการว่าคณะกรรมการต้องการที่จะให้การเลือกตั้งเป็นหลักในการบริหารส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง ยกเว้นในกรณีที่กำลังเป็นที่เราได้ทำมาแล้วในกรณีของกฎหมายเมืองพัทยา ถ้าหากว่าระบุไว้อย่างเดิมในมาตรา ๑๗๑ ว่าจะต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นทั้งหมด กฎหมายนั้นก็จะเป็นหมันทันทีที่รัฐธรรมนุญนี้ประกาศใช้ และเราก็จะต้องแก้ไขกันทันทีทันใดซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหายุ่งยาก ถึงแม้กระนั้นก็ตามก็ยังไม่เป็นเหตุผลที่อาจจะทำให้ท่านทั้งหลายมองเห็นได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นจะต้องแก้ไขมาตรา ๑๗๑ กระผมจึงใคร่จะกราบเรียนว่า ก็ยังมีส่วนการปกครองท้องถิ่นอีกหลายท้องถิ่นที่ตั้งเช่นที่เป็นอยู่ในกรุงเทพมหานคร และอาจจะมีมีความจำเป็นในพื้นที่บางแห่ง เช่นสุขาภิบาลบางท้องถิ่นที่ในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกันหลายร้อยแห่งทั่วประเทศ แต่อาจจะยังมีความจำเป็นอยู่ในบางพื้นที่ที่ไม่สามารถกระผมเพียงแต่พูดว่า "ที่อาจจะไม่สามารถ" นะครับ ถ้าหากไม่สามารถจะทำการเลือกตั้งเข้ามาทั้งหมดหรือไม่สามารถจะตั้งผู้บริหารได้จากประชาชน มาตราดังกล่าวทั้งสองนี้ก็จะเปิดโอกาสให้สภาและสภาแต่ผู้เดียวเท่านั้นที่จะตัดสินว่า จะให้มีการแต่งตั้งเข้ามาเสริมหรือไม่ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดมีความเห็นอย่างไรอีกครับ คณะกรรมการจะชี้แจงเพิ่มเติมอีกหรือไม่

พลโท เฉลิมชัย จารุวัสตร์ (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ความจริงในมาตรานี้ได้มีผู้แปรญัตติตามเอกสารที่นำเรียนไปแล้ว คือนายดำรง สุนทรศารทูล นายวิชัย สวัสดิ์ดิโนนัท นายประมวล กุลมตย์ นายสมพงษ์ ตรีสุชี พันตำรวจเอก กฤษ สังขทรัพย์ และนายชลอ ธรรมศิริ การที่คณะกรรมการได้แก้ไขนี้ก็ให้เป็นไปตามแนวทางที่ท่านผู้แปร

LIART

ญัตติได้แปรญัตติไว้ เพราะอย่างน้อยท่านก็มีประสบการณ์ในด้านนี้ แล้วก็เมื่อได้แก้ไขไปแล้ว โดยความร่วมมือของผู้แปรญัตติบางท่านก็ออกมาเป็นร่างตามที่นำเรียนมานี้ นั่นเป็นประการแรก

ประการที่ ๒ ที่ถามว่า ทำไมคณะกรรมการการไปแก้ไข ไม่ใช่ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๗ ก็ขอเรียนว่า คณะกรรมการนี้ไม่ได้มีอะไรที่ผูกพันว่าจะต้องเขียนให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๑๗ แล้วก็เชื่อว่าสภานี้คงจะไม่ได้อยู่ในอาณัติของรัฐธรรมนูญฉบับนั้น มิฉะนั้นเราจะต้องมาร่างกันทำไมเขียนตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๗ ก็หมดเรื่องกัน แล้วเราก็มาศึกษาดูว่าการที่จะเปลี่ยนแปลง เราเปลี่ยนแปลงจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการปกครองที่ทำในเรื่องนี้อยู่เห็นว่าควรจะแก้ไขอย่างไรหรือไม่ ในบางโอกาสรัฐธรรมนูญก็ย่อมจะสวิงหรือแกว่งไปทางใดทางหนึ่งก็ได้ รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๑๗ นั้น ส่วนดีก็มี แต่ส่วนบกพร่องก็มาก ตัวรัฐธรรมนูญเองก็อยู่ ๒ ปี ในหมวด ๙ การปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ทันได้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญก็ต้องหยุดชะงัก เพราะฉะนั้นเมื่อเราเห็นว่าอะไรเป็นข้อบกพร่อง อะไรที่ไม่แฟร์คิตติล (Practical) แล้ว คณะกรรมการก็ย่อมจะต้องฟังผู้ที่อยู่ในสายการปกครองเราก็ไม่ใช่จะเชื่อตามเสมอไป ก็พยายามเขียนให้เป็นกลาง ให้ดีที่สุด ให้แฟร์คิตติลที่สุด นี่แหละครับเป็นหลัก

ที่นี้ที่ว่าเราจะไม่ปลุกฝังการปกครองในท้องถิ่นนั้น ปลุกฝังแน่ครับในระยะที่เราจะใช้บทถาวร คือ ๔ ปีข้างหน้า เมื่อพรรคการเมืองมีอำนาจเต็มที่แล้ว แต่ละพรรคการเมืองจะต้องมุ่งเข้าไปถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น พยายามที่จะสร้างความนิยมในพรรคของแต่ละพรรคลงไปในพื้นที่นั้น นั่นก็จะเกิดการปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นอย่างสมบูรณ์และเต็มที่ พรรคซึ่งได้เสียงข้างมากในระยะนั้นเป็นรัฐบาลจะต้องทำอย่างแน่นอน ไม่มีทางที่จะหลีกเลี่ยงได้เลย เราเอาข้อเท็จจริง เอาความวิวัฒนาการเป็นเครื่องประกัน ไม่ใช่เขียนไว้ว่าต้องเป็นเมื่อนั้นเมื่อนี้ ถ้าเขียนไว้แล้วเป็นไม่ได้จะเกิดปัญหาอะไร ก็ต้องเกิดสับสนอย่างที่เป็นมาแล้ว แล้วระหว่างนี้ถึงจุดนั้นจะมีการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ ต้องมีแน่ เพราะว่าใครจะเป็นรัฐบาลข้างหน้าก็ตาม อย่างน้อยก็ต้องมีสภาผู้แทนราษฎรมาอยู่ทั้งสภา สภาผู้แทนราษฎรก็ย่อมที่จะมีสิทธิมีเสียงให้ความคิดเห็นหรือตั้งกระทู้ถาม หรือจะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งได้

LIART

รัฐบาลในสมัยหน้าก็จะต้องฟังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถ้าจะให้เร่งรัดการปกครองส่วนท้องถิ่น ในที่ใดก็ยอมจะทำได้ แต่ด้วยการซึ่งเหตุผลข้อได้ข้อเสีย เพราะในแต่ละท้องถิ่นก็ไม่เหมือนกัน เรามีปัญหาเรื่องท้องถิ่นอยู่มากในขณะนี้ นอกจากผู้ก่อการร้ายแล้วยังมีผู้ที่คู่มืออิทธิพลในด้าน เศรษฐกิจในท้องถิ่นนั้นที่สามารถจะทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะแสวงประโยชน์จากการ ปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอำนาจการเงินหรืออื่นๆ ที่จะตั้งไปตามแนวทางที่เขาต้องการก็ได้ สิ่งเหล่านี้ราษฎรจะเป็นผู้รับผิดชอบ เพราะฉะนั้นรัฐบาลเองก็ต้องชี้แจงว่าการที่จะส่งเสริมในจุดไหน ส่วนไหนกับการที่จะปล่อยตอนใดก็โดยอาศัยกระทรวงมหาดไทย และโดยอาศัยสภาผู้แทน ราษฎรที่เข้ามาเป็นเครื่องมือที่จะทำ ถ้าเราเขียนกว้างๆ อย่างนี้จะดีกว่าที่จะเขียนให้ชัดเจนไป อย่างนี้ ฟอรัม (Forum) หรือฟอรัมรูปแบบของการเขียนก็จัดแจ้งอยู่แล้ว เปิดโอกาสและ ได้แสดงว่าเจตนาที่จะให้มีการปกครอง ให้มีการเลือกตั้ง แต่ถ้ายังทำไม่ได้ก็เปิดทางไว้ให้มีการ แต่งตั้งได้ตามควรแก่กรณีและตามที่กฎหมายกำหนดอีกด้วย เพราะฉะนั้นกระผมก็มีเรื่องที่จะกราบเรียนเพียงเท่านี้ครับ

นางแรม พรหมโมบล บุญประสพ : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันขอขอบพระคุณ ท่านประธานคณะกรรมการที่ได้กรุณาชี้แจงว่า คณะกรรมการนี้ได้พิจารณาโดยมิได้อยู่ ในอาณาเขตของรัฐธรรมนูญฉบับใด ๆ และก็ไม่ได้อยู่ในอาณาเขตใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นดิฉันก็ ต้องขอแสดงความยินดีอีกข้อหนึ่งด้วยความบริสุทธิ์ใจจริง ๆ คือในเรื่องที่ได้ตัดมาตราที่เกี่ยวข้อง กับการแต่งตั้งรัฐมนตรีจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยได้ผ่านไปเมื่อเช้านี้ อันนี้เป็นเรื่องที่ ดิฉันพอใจและยินดีด้วย ความบริสุทธิ์ใจ เพราะเหตุว่าทางผู้แทนราษฎรมักจะอ้างว่าเป็นผู้ที่ มีศักดิ์ศรี เพราะฉะนั้นการที่จะเป็นรัฐมนตรีโดยบังคับของกฎหมายนั้นไม่น่าจะเป็นเรื่อง ศักดิ์ศรีของตัวเอง ถึงอย่างไรก็ตามดิฉันก็ต้องขอขอบพระคุณในการที่ท่านได้กรุณาไม่อยู่ในอาณาเขต ของรัฐธรรมนูญที่แล้ว ๆ มาตามที่ได้เรียนแล้ว

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : กรุณาเข้าประเด็นหน่อยได้หรือไม่ครับ

นางแรม พรหมโบล บุญประสพ: ขอบพระคุณท่านประธานคะ และขอประทาน
อภัยด้วย เพราะเป็นเรื่องที่เกิดความชื่นชมยินดีจริงๆ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ดิฉันก็ไม่สามารถ
ที่จะอดไว้ได้ที่จะไม่กล่าวถึงในข้อนี้ แต่ว่าบัดนี้จะเข้าสู่ประเด็นแล้วค่ะ ท่านประธานคะ คือว่า
ในเรื่องอำนาจอธิปไตยของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ตามมาตรา ๓ เป็นมาตราหลักอยู่แล้วที่เขียนว่า
“อำนาจอธิปไตยนั้นมาจากปวงชนชาวไทย” เพราะฉะนั้นในการที่มาเขียนในมาตรา ๑๗๑ นี้
ไว้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่ให้มีการเลือกตั้ง โดยไปใส่ในมาตรา ๑๗๑ ว่า ขอให้มีการ
เลือกตั้งเป็นหลัก ซึ่งดิฉันคิดว่าในร่างเดิมเขาเขียนไว้ดีแล้ว แต่ถ้าหากว่าตัดออกก็ควรจะไป
ใส่ไว้ในช้อยกเว้น เพราะตามที่ท่านประธานคณะกรรมการก็ได้ชี้แจงไว้แล้วว่า การที่จะไป
เขียนไว้เพื่อให้มีการยืดหยุ่นได้ในบางท้องที่ ถ้าหากว่าเป็นกรณีอย่างนี้และท่านก็ยังได้กล่าวถึงว่า
ต่อไปนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นใน ๕ ปีข้างหน้าซึ่งเมื่อมีพรรคการเมืองแล้วพรรคการเมือง
ก็จะได้พิจารณาถึงเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก ดิฉันก็ใคร่จะขอประทานกราบเรียนว่า
ที่เขียนกฎหมายไว้ในมาตรา ๑๗๑ นี้เป็นเรื่องบทกาว ไม่ได้อยู่ในบทเฉพาะกาล เพราะฉะนั้น
ไม่ว่าใครใด ๆ ทั้งสิ้นที่จะมาเป็นรัฐบาลโดยเป็นพรรคการเมืองก็ตาม หรือไม่ใช่พรรคการเมือง
ก็ตามก็จำเป็นที่จะต้องใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ไม่ใช่อยู่ในบทเฉพาะกาล ถ้าหากว่าจะอยู่ในบท
เฉพาะกาลแล้วดิฉันก็ไม่ขัดข้อง เพื่อที่จะพยายามให้ได้มีการประกอบรูปร่างขึ้นมาในกำหนด
ระยะเวลา ๕ ปีนี้ แม้ที่สุดสภาเมืองพิทยาก็ได้เขียนเป็นช้อยกเว้นไว้ในมาตรา ๑๐๙ บอกว่า
ถ้าภายในระยะเวลา ๒ ปีนี้ ให้มีสมาชิก ๒ ประเภทโดยการเลือกตั้งและการแต่งตั้ง แต่ถ้า
หลังจากนั้นแล้วก็ไม่จำเป็นที่จะต้องให้มีการเลือกตั้งเท่านั้น เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าท่านกรรมการ
ได้พิจารณาเห็นว่าควรที่จะมีเป็นอย่างยิ่งในกฎหมายมาตรา ๑๗๑ นี้ก็ควรจะไปไว้ในบทเฉพาะกาล
แต่ว่าส่วนที่จะเขียนไว้ในนี้ก็ควรจะต้องใช้อำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทย คือให้มีการ
เลือกตั้ง ขอบพระคุณค่ะ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ท่านผู้ใดมีความคิดเห็นเป็นอย่างอื่นอีกหรือไม่
ไม่ครับ

นายชูวงศ์ ฉายะบุตร : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม ชูวงศ์ ฉายะบุตร กระผมอยากจะทำขออนุญาตกราบเรียนข้อเท็จจริงบางประการเพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจของสภา กระผมอยากกราบเรียนว่า ได้มีหลายท่านอ้างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗ เกี่ยวกับหมวดการปกครองส่วนท้องถิ่น กระผมอยากกราบเรียนการพิจารณารัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗ เกี่ยวกับหมวดการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นว่า บรรยากาศในขณะนั้นเป็นบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความรวดเร็วและเป็นประชาธิปไตยอย่างยิ่ง และหมวดที่ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่มีการพิจารณาในรัฐธรรมนูญฉบับนั้นเป็นไปด้วยความรวดเร็วเป็นอย่างยิ่ง กระผมขอกราบเรียนแต่เพียงเท่านี้ในประเด็นนี้

สำหรับหมวดการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาขึ้นใหม่ในมาตรา ๑๗๐ ถึงมาตรา ๑๗๒ นี้ กระผมอยากจะทำขออนุญาตเรียนด้วยความบริสุทธิ์ใจและจริงใจ กระผมคิดว่าคณะกรรมการชุดนี้ได้มีความรอบคอบเป็นอย่างดีในประเด็นที่ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยนั้นความจริงเป็นพื้นฐานของการปกครองทั้งประเทศ มีสุขาภิบาลทั้งสิ้นประมาณ ๖๕๐ แห่ง เทศบาล ๑๑๘ แห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๗๒ แห่ง ในขณะนี้ด้วยกัน บทบัญญัติเกี่ยวกับบรรดาหน่วยการปกครองทั้งหลาย คณะกรรมการได้นำมาสรุปเขียนเป็นหลักการสำคัญไว้เพียง ๔ มาตราเท่านั้น เพราะฉะนั้นในการเขียนประเด็นในลักษณะเช่นนี้ กระผมคิดว่าเป็นความรอบคอบในลักษณะที่จะเขียนบทบัญญัติแต่เพียงเฉพาะหลักการในส่วนใหญ่ไว้เท่านั้น แต่กระผมอยากจะทำขออนุญาตเรียนว่า สำหรับหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยของเรานั้น เท่าที่ท่านสมาชิกหลายท่านได้อภิปรายมาในวันนี้ส่วนใหญ่ท่านพิจารณาในประเด็นส่วนที่ท่านอาจจะคุ้นเคยเพียงประเด็นเดียว เช่นบางท่านคุ้นเคยกับเทศบาล บางท่านคุ้นเคยกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่โดยเนื้อแท้แล้วกระผมคิดว่าถ้าหากจะเขียนบทบัญญัติที่ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วก็ชอบที่จะเขียนในลักษณะที่เป็นงานกว้างใช้รวมคลุมทั้ง ๔ หน่วยงานด้วยกันคือ ทั้งสุขาภิบาลเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และโดยเฉพาะสภาตำบลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไปซึ่งอาจจะกลายเป็นสุขาภิบาลก็ดี หรือยกฐานะขึ้นมาเป็นเทศบาลก็ดี สิ่งต่างๆ เหล่านี้ก็เป็นสิ่งที่ผูกพันด้วยกันทั้งสิ้น โดยเฉพาะในมาตรา ๑๗๑ ซึ่งกำลังอภิปรายอยู่ในขณะนี้ กระผมคิดว่าคณะกรรมการได้เขียนไว้กว้างๆ

ในลักษณะเช่นนี้ในรัฐธรรมนูญและถ้าหากว่าจะมีรายละเอียดกฎหมายที่จะออกมาเฉพาะแต่ละฉบับๆ นั้น ก็ชอบที่จะแก้ไขเพื่อความเหมาะสมของหน่วยการปกครองท้องถิ่นแต่ละรูปแบบในโอกาสต่อไป อย่างไรก็ตามกระผมอยากจะกราบเรียนเป็นข้อสังเกตในหลักการของคณะกรรมการซึ่งน่าจะพิจารณาเด็ดขาดได้ในวาระนี้โดยเฉพาะสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้น ซึ่งคณะกรรมการได้เขียนขึ้นใหม่นี้ได้จำกัดให้ก็มีการเลือกตั้ง แต่ในขณะเดียวกันได้จำกัดเกี่ยวกับการแต่งตั้งบางประเภทไว้ด้วย สำหรับเรื่องนี้กระผมคิดว่าน่าจะเน้นเรื่องการเลือกตั้งเป็นหลัก อีกสิ่งหนึ่งซึ่งทางท้องถิ่นขาดอย่างยิ่งคือทางด้านบริหาร ซึ่งทางท่านประธานคณะกรรมการก็ได้กรุณาบอกว่า จะประนีประนอมกับผู้ส่งรณคำแปรญัตติในมาตรา ๑๗๒ กระผมเห็นว่าโดยเฉพาะผู้บริหารท้องถิ่นนั้นเป็นบุคคลที่ทางท้องถิ่นเราขาดอย่างยิ่งในขณะนี้ กระผมไม่คิดว่าข้าราชการฝ่ายปกครองนั้นอยากจะคุมบังเหียนในด้านการปกครองแต่อย่างไรก็ตาม แต่ว่าสำหรับบุคคลที่จะทำหน้าที่ในท้องถิ่นโดยเฉพาะในขณะนี้หน่วยงานปกครองของสุขาภิบาล ๖๕๐ แห่งด้วยกันทั่วประเทศ จะมีหลักประกันอย่างไรในการหาผู้บริหารที่จะมาคุมเงินโดยเฉพาะงบประมาณประจำปี การจัดท่างบประมาณประจำปีในการเก็บภาษีท้องถิ่นซึ่งกฎหมายได้อนุญาตให้เก็บได้ในขณะนี้ กระผมอยากจะกราบเรียนว่า ขณะนี้ไม่มีเจ้าหน้าที่ ได้ใช้บุคคลเพียง ๑ คนหรือ ๒ คนเท่านั้นหรืออย่างมากไม่เกิน ๑๐ คน เฉพาะสำหรับสุขาภิบาลในการดำเนินงานด้านนี้และเป็นการประหยัดงบประมาณเพราะฉะนั้นปัญหาสิ่งต่างๆ เหล่านี้กระผมอยากจะกราบเรียนเป็นข้อเท็จจริงเพื่อท่านได้วินิจฉัยในโอกาสต่อไปในเมื่อจะได้พิจารณาลงมติ ขอขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

นายชนะ รุ่งแสง : ท่านประธานที่เคารพ กระผมฟังจากท่านผู้ว่าฯ ที่ท่านเพิ่งนั่งลงเมื่อกี้ซึ่งท่านเป็นนักปกครองด้วย กระผมว่าเจตนารมณ์ของคณะกรรมการชุดนี้ที่แก้ไขมาตรา ๑๗๑ ไปจากร่างเดิมก็ด้วยเหตุผลเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นใหม่เช่นเมืองพัทยาซึ่งจะต้องมีทั้งการเลือกตั้งและไม่ใช้การเลือกตั้ง นั้นเป็นวิวัฒนาการและอีกประเด็นหนึ่งคือมาตรา ๑๗๑ ตามที่เขียนไว้เดิมเป็นเรื่องที่ต้องให้มีการ

LIRT

เลือกตั้งและจะมีเงื่อนไขที่จะต้องทำตามนั้น คำแปรญัตติของนักปกครองทั้งหลายซึ่งไม่ได้เขียนคำแปรญัตติไว้ในตัวร่างนี้ไม่มีคำขอแปรญัตติของท่านเหล่านั้นไม่ได้มีไว้ แต่คณะกรรมการได้ยอมตามนั้น นั่นคือเหตุผลของนักปกครองทั้งหลายที่บอกว่า ถ้าเขียนไว้ในเงื่อนไขว่าต้องมีการเลือกตั้งและต้องมีภายในเงื่อนไขอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ฝ่ายปกครองทำไม่ได้ คือเป็นเหตุผลอีกอันหนึ่งซึ่งต้องแก้มาตรา ๑๗๑ นี้ กระผมคิดว่าที่คณะกรรมการชี้ในประเด็นทั้ง ๒ ประเด็นนี้สภาพอยู่ในฐานะที่จะเข้าใจและใช้ดุลพินิจได้ ขอบพระคุณครับ

พลโท เกลิมชัย จารุวัตร (ประธานคณะกรรมการ): ท่านประธานที่เคารพที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้อภิปรายไปนั้นถูกต้องแล้วครับ คณะกรรมการไม่มีอะไรที่จะแถลงเพิ่มเติมขอขึ้นให้เป็นไปตามร่างที่เสนอแก้ไขมานี้ครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ถ้าเช่นนั้นผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะให้คงไว้ตามร่างเดิม หรือจะให้แก้ไขตามที่คณะกรรมการแก้ไข สำหรับมาตรา ๑๗๑ นะครับ ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้คงไว้ตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๑ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ท่านผู้ใดเห็นสมควรแก้ไขตามคณะกรรมการโปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐๑ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ก็เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้แก้ไขตามคณะกรรมการ มาตรา ๑๗๑ ทวิ คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ คุณเมธีชัย ฤชุพันธุ์ กรรมการผู้หนึ่งขอสงวนความเห็นโดยให้ตัดออก ขอเชิญคุณเมธีชัยครับ

นายเมธีชัย ฤชุพันธุ์ (กรรมการ): ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผมอยากจะขอให้ย้อนกลับไปดูรัฐธรรมนูญทุกฉบับที่เราเคยมีมา จะเห็นว่าหมวดที่ว่าด้วยเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่งจะเริ่มมีบัญญัติไว้เป็นพิเศษก็โดยเฉพาะในรัฐธรรมนูญ

LIART

ปี ๒๕๑๗ ซึ่งอ้างกันว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์มากที่สุด แต่เหตุผลในการที่มาบัญญัติไว้เป็นหมวดว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นในครั้งนั้น และแม้กระทั่งในบัดนี้ กระผมก็เชื่อว่าคงจะเห็นสอดคล้องต้องกันว่า ประชาธิปไตยนั้นจะไปไม่ได้ดี จะไม่สามารถพัฒนาไปตามขั้นตอนได้ถ้าไม่เริ่มต้นมาจากท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ตัวที่สุดของราษฎรเสียก่อน มาในขั้นนี้เราก็มองเห็นเช่นนั้นเหมือนกัน แต่ว่าการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗ นั้นเป็นการบัญญัติที่รุนแรงเสียจนกระทั่งปรับตัวไม่ทัน และในที่สุดเราก็มองเห็นว่าประโยชน์ในเรื่องความมั่นคงของประเทศชาตินั้นไม่เล็ดอำนาจให้สามารถปฏิบัติไปตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗ ได้ ซึ่งเหตุผลเช่นนั้นในปัจจุบันก็ยังคงมีอยู่ แต่กระผมคิดว่าเมื่อเราจำเป็นที่จะต้องบัญญัติหมวดว่าด้วยเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ โดยในขณะเดียวกันไม่สามารถที่จะบังคับให้มีการเลือกตั้งทั้งหมดได้ เราไม่ควรที่จะเขียนบังคับให้ต้องแต่งตั้ง บทบัญญัติในมาตรา ๑๗๐ กิติ มาตรา ๑๗๑ กิติ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยเรื่องวางโครงสร้างและหลักการในการปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือว่าในมาตรา ๑๗๐ นั้น วางหลักกว้างๆ ว่า "การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องเป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น" ทั้งนี้จะเป็นได้แค่ไหน ก็เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ส่วนในมาตรา ๑๗๑ นั้นเป็นเรื่องการวางเค้าโครงของการปกครองส่วนท้องถิ่น คือจะต้องมีสภาท้องถิ่น และมีคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งถ้าเรามองดูเพียง ๒ มาตรา นี้ จะเห็นว่าเป็นการวางหลักที่ครบถ้วนแล้ว การจะเลือกตั้งหรือการแต่งตั้ง มิได้มีบังคับไว้ทั้ง ๒ มาตรา กรณีใดจำเป็นที่จะต้องเลือกตั้ง กรณีใดจำเป็นที่จะต้องแต่งตั้ง ก็สามารถที่จะทำได้ แต่ในการที่จะออกกฎหมายมาให้มีการแต่งตั้งนั้นสภาที่จะทำหน้าที่นิติบัญญัติต่อไปก็ต้องคำนึงถึงหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก แต่แน่ละหลักการเช่นนั้นก็ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของความมั่นคงของประเทศชาติ เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่ามาตรา ๑๗๐ และมาตรา ๑๗๑ ที่เราผ่านไปแล้วนั้นเหมาะสมดีทุกประการและเพียงพอต่อการที่จะวางเค้าโครงของการปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว การที่มาบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗๑ ทวิ และมาตรา ๑๗๒ ซึ่งกระผมก็ได้ขอแปรญัติตัดออกเช่นนั้น เป็นเรื่องของความเกรงกลัวที่จะไม่ได้มีการแต่งตั้ง

LIRT

เป็นการเขียนตราบาปเอาไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งกระผมเห็นว่าไม่จำเป็น การเขียนไว้เช่นนั้นจะทำให้เกิดความรู้สึกอยู่เสมอกว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมาจากการแต่งตั้งชั่วคราว ซึ่งความรู้สึกเช่นนั้นไม่ควรจะมีอยู่ตลอดไป ความจำเป็นในการที่จะมาจากการแต่งตั้งควรจะมียู่เพียงชั่วคราวครั้งชั่วคราวตามสภาพการณ์ของบ้านเมือง กระผมจึงเห็นว่าในมาตรา ๑๗๑ นั้นไม่ได้เพิ่มอำนาจหรือทำประโยชน์อะไรขึ้นมาเลย เพราะเพียงมาตรา ๑๗๐ และมาตรา ๑๗๑ ก็สามารถทำได้ตามนั้นอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องเขียน การเขียนไว้มีแต่ทางเสีย ทำให้คนมองเห็นรัฐธรรมนูญนี้ไปในทางที่ไม่ถูกไม่ควร และทำให้ความรู้สึกของผู้รับผิดชอบในการที่จะดำเนินการปกครองส่วนท้องถิ่นยึดมั่นอยู่กับสิ่งที่ปฏิบัติมาแล้วโดยไม่พัฒนาไปตามวิวัฒนาการของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เราต้องการ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ใดมีความคิดเห็นอย่างไรอีกหรือไม่ครับ
ในมาตรานี้

(ไม่มีสมาชิกมีความคิดเห็นอีก)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มี ก็ขอเชิญคณะกรรมการธิการชี้แจง

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมการธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ทางคณะกรรมการธิการได้พิจารณาเห็นว่าจำเป็นและก็มีเหตุผลสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องคงมาตรา ๑๗๑ ทวิไว้ ในการที่จะกราบเรียนชี้แจงถึงเหตุผลว่า ทำไมถึงควรจะคงไว้ และก็ไม่สามารถที่จะรับข้อเสนอของกรรมการท่านหนึ่งคือคุณมีชัยไว้ได้ กระผมจะขอกราบเรียนเหตุผล และในการนี้ก็ขอประทานอนุญาตที่จะต้องขอกราบเรียนถึงความเห็นส่วนตัวของกระผมซึ่งมาสืบสนุนร่างใหม่นี้ความจริงความเห็นส่วนตัวของกระผมเกี่ยวกับเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเหวี่ยงไปไกลกว่าทุกท่านที่ได้พูดมาด้วยซ้ำ ท่านกรรมการทุกท่านที่อยู่ในกรรมการยกร่างกับกรรมการชุดนี้คงจะจำความได้ กระผมยืนยันไม่ให้เขียน ให้เขียนข้อความละเอียดกว่านี้ อยากจะให้มันบังคับแม้กระทั่งในบทเฉพาะกาลว่า จะต้องให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดระยะเวลา ด้วยเหตุผลนี้กระผมเชื่อเหลือเกินว่า บ้านเมืองเราก็ได้พยายามทำกันอย่างจริงจัง เราจะมี

LIRT

ประชาธิปไตยได้ในรูปแบบที่กระผมเห็นว่าน่าจะทดลองคือการแยกอำนาจ ซึ่งก็แพ้ไปตั้งแต่ คณะกรรมการร่างเดิมและคณะกรรมการนี้ก็แพ้ แต่เมื่อจะเอาระบบรัฐสภา กระผม เห็นว่าหลักใหญ่มี ๒ ประการ คือ สร้างระบบพรรคให้แข็งแกร่งด้วยมาตรการต่าง ๆ บางข้อ ก็เป็นที่ยืนยันดีว่าเรารับกัน อีกข้อหนึ่ง ซึ่งกระผมเห็นว่าเป็นพื้นฐานสำคัญคือว่าต้องปลุกฝัง ประชาธิปไตยในระดับพื้นฐานคือตำบล หมู่บ้านต่าง ๆ ให้ทั่วถึง จึงมีความเห็นที่เหวี่ยงไปไกล อย่างนั้น แต่เมื่อได้ให้ความเห็นแล้วก็มีความเห็นของท่านผู้อื่นซึ่งกระผมก็ต้องรับฟังท่าน เหล่านั้นได้ซึ่งเหตุผลต่าง ๆ มาให้เห็นเป็นต้นว่าถ้าหากจะให้มีการเลือกตั้งทุกแห่งและกำหนด ให้มีการเลือกตั้ง และให้มีการปกครองตนเองภายในกำหนดระยะเวลาซึ่งกระผมอยากจะให้เป็นในข้อที่ว่าอยากจะให้มีทันทีหรือเร็วที่สุดภายในกำหนดระยะเวลาปัญหาซึ่งกระผมจำเป็นต้องยอมจำนนก็คือว่า บ้านเราในทุกหมู่ทุกตำบลนั้นอยู่ในสภาวะสภาพถึงหรือยังที่จะปกครองตนเอง และถ้าจะมีการเลือกตั้งจริง แน่แล้วหรือว่าผู้แทนราษฎรเขาเลือกตั้งกันขึ้นมา กระผม ก็คุ้นเคยกับหมู่บ้านพอสมควร ไม่ได้เป็นนักวิชาการอย่างที่บางท่านพูดว่าไม่เคยสัมผัสชนบท กระผมก็สัมผัสครับ และก็รับรู้ว่าเป็นความจริงบางแห่งก็ไม่ถึง เมื่อไม่ถึงแล้วกระผมจะดันทุรัง ได้อย่างไร กระผมก็ต้องรับความเป็นจริงว่าบางแห่งยังไม่ถึง คนที่อยากบอกอยากหาจะให้ได้ ให้ได้ในกำหนดเวลา กระผมก็ต้องยอมรับความเห็นว่าคุณเห็นของท่านผู้อื่นนั้นมีเหตุผล กระผมต้องตั้งใจไปก็เห็นจะไม่ถูกต้อง กระผมก็ยอมมาถึงอีกประเด็นหนึ่งว่า ควรจะต้องให้มีการเลือกตั้ง การแต่งตั้งไม่ควรจะมี ถ้าหากว่าท่านจำได้ในกฎหมายเมืองพัทยา กระผมเป็นคนที่ คำนึงถึงสิ่งที่บอกว่าถ้าหากว่าจะมีการเลือกตั้งที่ไหนต้องเลือกตั้งที่เมืองพัทยาได้ และก็ไม่ต้อง ให้มีการเลือกตั้ง ซึ่งกระผมก็แพ้คะแนนเสียง ส่วนในเรื่องเมืองพัทยากระผมยังมีความเห็น ส่วนตัวว่าควรจะต้องเลือกตั้ง ไม่มีแต่งตั้ง แต่กระผมต้องยอมรับว่าในท้องที่บางแห่งนั้นเราไป เลือกตั้งเห็นจะไม่ได้ประชาธิปไตยอย่างที่กระผมต้องการหรอกครับ ได้สิ่งอื่น กระผม ก็ต้องยอมรับความเป็นจริง เมื่อยอมรับความเป็นจริงเช่นนั้น ในเมื่อมีการของแปรญัตติ เข้ามาและก็แก้ออกมาในรูปแบบที่เป็นมาตรา ๑๗๑ ทวิ และมาตรา ๑๗๒ ถ้าเรา ยอมรับความเป็นจริงไม่หวั่นไหวหวั่นต้อตาราเป็นเกณฑ์ กระผมไม่ได้หวั่นต้อตารา ยอมรับ ความเป็นจริงด้วย ก็ต้องยอมรับสิ่งเหล่านี้ว่ามีเหตุผล ที่นี้เมื่อยอมรับเช่นนั้นแล้วมาตรา ๑๗๑

ท่านได้โปรดกรุณาพิจารณาดูเขียนมาแล้วอย่างที่ว่าและสภานี้ก็รับไปแล้วตามมาตรา ๑๗๑ ถ้าไปตัดมาตรา ๑๗๑ ทวีออก เสียหายนะครับ ไม่ใช่ไม่เสีย อย่างที่ท่านกรรมาธิการท่านแย้งเสียเพราะเหตุใดครับ เพราะเหตุว่ามาตรา ๑๗๑ ที่เขียนไว้ไม่ได้พูดถึงเรื่องการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้ง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งไปตัดความเดิมที่ว่า "มาจากการเลือกตั้ง" ออกเสีย ถ้าตัดออกไปมาตรา ๑๗๑ ไม่มีหลักประกันอะไรเลยว่าจะถือการเลือกตั้งเป็นหลักวิธีการที่จะได้มาของคณะผู้บริหารและผู้บริหารส่วนท้องถิ่นตลอดจนกระทั่งอำนาจหน้าที่เหล่านั้นต้องอยู่ภายใต้อำนาจการควบคุม มาตรา ๑๗๑ ทวีเขียนไว้ว่า "สมาชิกสภาท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก" นี่แหละครับคือหลักประกันว่าเราจะต้องถือการเลือกตั้งเป็นหลัก ต่อไปความก็ว่า "การแต่งตั้งสมาชิกจะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่น่าเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย" และนอกจากนั้น "ต้องมีจำนวนน้อยกว่าสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง" นี่แหละครับที่ยืนยันในหลักประชาธิปไตยว่าที่ไหน ถ้าจะมีการเลือกตั้งได้ก็ต้องมีการเลือกตั้ง ถ้าจะแต่งตั้งก็เฉพาะในกรณีที่น่าเป็น และจะต้องเป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ ต้องมีจำนวนน้อยกว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตั้ง ถ้าตัดมาตรา ๑๗๑ ทวีนี้จะเสียหายอย่างยิ่ง หลักประกันที่จะให้มีประชาธิปไตยในระดับพื้นบ้านจะเสียไป เมื่อมีมาตรา ๑๗๑ ต้องมีมาตรา ๑๗๑ ทวีเพราะพ่วงกันมาเป็นแถว เพราะฉะนั้นมีความจำเป็นเหลือเกินที่จะต้องมี ถ้าหากเราจะเกรงกลัวต่อไปอีกว่า ถ้าเขียนอย่างนี้กฎหมายไม่ออกจะเป็นอย่างไร ก็เรามีสภาผู้แทนราษฎรนี้ครับ เขียนหลักไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างนี้ว่า จะถือการเลือกตั้งเป็นหลัก ก็ต้องถืออย่างนั้น เราอาจจะกลัวต่อไปว่ากระทรวงมหาดไทยหวงอำนาจไม่อยากจะให้มีการเลือกตั้ง ถ้าหากว่าเราจะตั้งความสงสัยไปในทางลบกับทุกสิ่งทุกอย่าง เราตั้งลบได้หมดทุกอย่างแหละครับ ทำไมเราไม่สันนิษฐานที่จะให้เกียรติและให้สมศักดิ์สมหน้าที่ กระทรวงมหาดไทยก็ประกอบด้วยข้าราชการซึ่งเป็นคนไทย กระผมเชื่อเหลือเกินว่าข้าราชการกระทรวงมหาดไทยก็มีความรักบ้านรักเมืองห่วงชาติห่วงบ้านเมืองเหมือนกับตัวกระผมเหมือนกับตัวท่านทั้งหลาย กระผมเชื่อว่าถ้าเขาจะทำอะไรไม่ได้ก็เพราะเขามีสัมพันธ์กับสถานการณ์และมีประสบการณ์และมีความห่วงใยใกล้ชิดสถานการณ์มากกว่าเรา กระผมยอมรับว่าเจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทยมีประสบการณ์ในเรื่องการปกครองนี้มากกว่ากระผมเป็นไหน ๆ กระผมไม่เชื่อว่าเขามีเจตนาร้ายหรือว่ารักชาติบ้านเมืองน้อยกว่ากระผม เพราะฉะนั้นกระผมจะไม่

สันนิษฐานเป็นในทำนองซึ่งเป็นการกำหนดหรือเป็นการไม่ให้ความไว้วางใจแก่กระทรวงมหาดไทย กระผมเชื่อว่าการที่มีมาตรา ๑๗๑ ทวิไว้เป็นคุณแก่ฯ ถ้าตัดขี้อรับเป็นผลเสียเราจะขาดหลักประกันว่าเราจะปลูกฝังประชาธิปไตยในระดับพื้นบ้านในระดับหมู่บ้านและตำบล ขอบพระคุณครับ

นางแรม พรทโมบล บุญประสพ : ท่านประธานที่เคารพ วันนี้ดิฉันต้องขอขอบพระคุณท่านกรรมาธิการซึ่งเพิ่งได้นั่งลง การที่ท่านได้อภิปรายอย่างนั้นเป็นที่ถูกใจในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก ดิฉันว่าเป็นเรื่องที่ถูกต้องและสมควรอย่างยิ่ง ในมาตรา ๑๗๑ นี้ สถานี้ได้เห็นด้วยกับคณะกรรมการที่ตัดข้อความอันเป็นสาระสำคัญจากร่างเดิมออก เพราะฉะนั้น ในมาตรา ๑๗๑ ทวินี้จึงเป็นเพียงน้ำอึกหยดเดียวเท่านั้นในบรรยากาศอันแห้งแล้งของระบอบประชาธิปไตย ดิฉันจึงเห็นว่าจำเป็นต้องมีไว้เพื่อให้ความหวังกับประชาชนอยู่บ้างเพราะว่า ในมาตรา ๑๗๑ ทวิก็ได้เขียนไว้ว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก” เพราะฉะนั้น การที่คณะกรรมการได้เขียนไว้เช่นนี้ก็ย่อมจะแสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของคณะกรรมการเองว่ามีความประสงค์จะตั้งหลักอยู่ในประชาธิปไตย ให้สภาท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งจากประชาชน ท่านประธานคณะกรรมการได้ชี้แจงไว้ในมาตรา ๑๗๑ ว่าการที่จำเป็นจะต้องตัดข้อความนั้น ออกก็เพื่อจะให้มิมีลักษณะยึดหยุ่นได้ในท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่น ซึ่งดิฉันก็ได้ทราบเรียนไว้ว่า ถ้าหากเป็นเช่นนั้นดิฉันก็ไม่ขัดข้อง แต่น่าจะไปไว้ในบทเฉพาะกาล ถ้าหากว่าเราได้ตัดข้อความอันเป็นประเด็นสำคัญในมาตรา ๑๗๑ ออกไปแล้วและยังตัดมาตรา ๑๗๑ ทวิ ตามที่ท่านผู้แปรญัตติได้สงวนไว้อีก ก็จะทำให้เห็นว่าเราจะยึดมั่นอะไรซึ่งเป็นมูลฐานในระบอบประชาธิปไตย ไม่ได้เลย ดิฉันก็คิดว่าถ้าหากจะให้เป็นไปตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติซึ่งแปรญัตติให้ตัดออกนั้น ก็คงยังเห็นไปได้เลยว่าไม่มีอะไรที่ยังคงเหลืออยู่ ไม่มีอะไรที่ประชาชนจะมีความภาคภูมิใจ ยิ่งกว่าที่จะได้มีการเลือกตั้งผู้แทนของเขาตั้งแต่ระดับท้องถิ่นขึ้นมา ดิฉันจึงขอทราบเรียนชี้แจงว่า ดิฉันมีความเห็นด้วยกับคณะกรรมการที่ได้เอามาตรา ๑๗๑ ทวิไว้เช่นนี้ ขอให้เป็นไปตามร่างนี้ค่ะ ขอบพระคุณ

นางอนงค์ อิศรภักดี : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดิฉันอนงค์ อิศรภักดี ดิฉันไม่เห็นว่ามีมาตรา ๑๗๑ ทวินี้มีความจำเป็นอย่างไร มาตรา ๑๗๐ มาตรา ๑๗๑

LIRT

และมาตรา ๑๗๒ นั้นคัมกับมาตรา ๑๗๑ ทวิแล้ว โดยเฉพาะวรรคสองใช้ว่า “การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ” นั่นก็เป็นวิธีออกเสียง มาบอกเขาทำไมเมื่อมีกฎหมายอยู่แล้ว วรรคสาม “ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น อย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติ” ก็ต้องอยู่ในกฎหมายเลือกตั้ง แล้วท่านก็ได้บอกไว้ในวรรคสุดท้ายว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้ง” ก็น่าจะไปอยู่ในหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้ง สำหรับวรรคที่ ๑ นั้นก็มาปรากฏอยู่ในมาตรา ๑๗๒ แล้วที่ว่า “คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะมาจาก การเลือกตั้งหรือการแต่งตั้งก็ได้ ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” พอบรรทัดสุดท้าย ที่เดียวว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น” เพราะฉะนั้นในมาตรา ๑๗๑ ทุกบรรทัดนั้นอยู่ในมาตรา ๑๗๐ มาตรา ๑๗๑ และมาตรา ๑๗๒ แล้ว ดิฉันขอเสนอให้ตัดออก เพราะว่าไม่ได้เพิ่มอะไร หรือไม่ได้ลดอะไรในมาตรานั้นเลย ขอสนับสนุนกรรมาธิการมีชัยค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ใดมีความเห็นอย่างไรอีกหรือไม่ครับ

นายนิธิพัฒน์ ขาลีจันทร์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผมมีความเห็นสนับสนุน คณะกรรมาธิการว่า มาตรา ๑๗๑ ทวินี้จำเป็นจะต้องคงอยู่ เพราะว่าจะเป็นส่วนประกอบสำคัญของ มาตรา ๑๗๐ กับมาตรา ๑๗๑ ท่านสมาชิกที่ท่านเพิ่งนั่งลงไปเมื่อกี้นี้บอกว่าไม่จำเป็นนั้น กระผมคิดว่าท่านอ่านข้อความยังไม่ละเอียด คือถ้าไม่เขียนเอาไว้เลยว่า “การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ” แล้วก็หมายความว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นจะทำโดยวิธีทางอ้อมก็ได้ เช่นจะเอาพวกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาลงคะแนน สำหรับเลือกผู้บริหารท้องถิ่นเป็นสมาชิกสภาจังหวัดก็อาจจะทำได้ แต่ที่นี้ถ้าเขียนบัญญัติเอาไว้ อย่างนี้แล้ว จะต้องให้ราษฎรเขาเป็นคนลงคะแนนโดยตรงและโดยทางลับด้วยเป็นซีเครท แบลลอท (Secret ballot) ครับ เพราะฉะนั้นจำเป็นที่จะต้องบัญญัติไว้ ถ้าไม่บัญญัติไว้ จะเป็นการเปิดมาตรา ๑๗๐ และมาตรา ๑๗๑ อย่างกว้าง จะเปิดโอกาสให้ถ้ารัฐต้องการจะให้สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นนั้นมาจากการแต่งตั้ง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ก็ยังได้ ถ้าไม่เขียนเอาไว้ อย่างนี้ กระผมเห็นด้วยกับคณะกรรมาธิการว่าจำเป็นต้องคงมาตรา ๑๗๑ ทวินี้ไว้ และกระผม

ก็ขอชื่นชมกรรมวิธีการตอกเตอร์อดุล ที่ท่านพยายามอินซิสต์ (Insist) ในเรื่องนี้ แสดงว่าท่านมีสปิริต (Spirit) ทางประชาธิปไตยมากกว่าที่กระผมคิดไว้เป็นอันมาก ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคุณมีชัยสรุป แล้วเราจะได้ลงมติกันนะครับ

นายมีชัย ฤชุพันธ์ (กรรมธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ที่ท่านกรรมธิการท่านชี้แจงว่า ถ้าไม่มีมาตรา ๑๗๑ ทวิแล้ว การแต่งตั้งจะกระทำไม่ได้ กระผมเห็นว่าไม่เป็นความจริง การแต่งตั้งยังกระทำได้อยู่ และในขณะเดียวกันการเลือกตั้งก็ยังคงต้องถือเป็นหลัก เพราะเราบัญญัติเป็นหลักไว้ในมาตรา ๑๗๐ อยู่แล้ว เราจะต้องถือหลักการแห่งการปกครองตนเอง ถ้าหากว่าแต่งตั้งไม่ได้ กระผมจะไม่เสนอให้ตัดมาตรา ๑๗๑ ทวิ หรือมาตรา ๑๗๒ เลย เพราะกระผมก็เห็นมีความจำเป็นในการที่จะต้องมีการแต่งตั้งอยู่ ที่ท่านว่าถ้าตัดแล้วจะเสียหายนั้น ในเรื่องของกาที่จะแต่งตั้งทั้งหมด หรือไม่คำนึงถึงการเลือกตั้งเลยนั้น กระผมว่าจะต้องดูประกอบกันคือมาตรา ๑๗๐ นั้นเป็นเรื่องของการวางหลักที่กระผมได้เน้นให้เห็นแต่ที่แรกแล้ว เมื่อมีหลักอย่างนั้นแล้วการที่จะไปแต่งตั้งก็ต้องทำด้วยความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของบ้านเมืองอย่างแท้จริงไม่ใช่วางกันเป็นหลักตายตัวว่าเลือกตั้ง ๘ คน และแต่งตั้ง ๗ คนทำนองนั้น ที่กระผมขอตัดมาตรา ๑๗๑ ทวินั้น มิได้มีความกินแหนงแคลงใจในสมรรถนะหรือความซื่อสัตย์สุจริตของเจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทย แต่เป็นเรื่องของการวางหลักการในรัฐธรรมนูญ เราจะได้รัฐธรรมนูญนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทถาวรนั้นอีก ๔ ปีข้างหน้า แล้วเรามาเขียนไว้ล่วงหน้าเป็นการทำลายหลักการที่ควรจะต้องเขียนเอาไว้ในหมวดนี้เสียตั้งแต่ในยามนี้ กระผมเห็นว่าไม่ใช่เป็นหลักการที่ถูกต้อง การที่จำเป็นต้องมีหมวดนี้ขึ้นมานั้นก็เพื่อเป็นหลักประกันในการปกครองตนเองของคนในท้องถิ่น ถ้าไม่มีหลักประกันอะไรเลย หรือหลักประกันน้อยนิด ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมาเขียนเอาไว้ไม่คุ้มกับการที่จะต้องตั้งหมวดขึ้นมาอีกหมวดหนึ่งโดยที่ไม่ได้อะไรเลย เพราะฉะนั้นการที่มาเขียนไว้แน่นอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๑๗๒ นั้นยังเป็นการแสดงให้เห็นชัดถึงการเลือกปฏิบัติว่าจะแต่งตั้งก็ได้ เลือกตั้งก็ได้

ส่วนในเรื่องของวิธีการเลือกตั้งนั้น กระผมอยากจะกราบเรียนว่า เรามีเทศบาลมานานแล้วเกือบจะเรียกว่าก่อนที่จะมีรัฐธรรมนูญด้วยซ้ำไป และวิธีการเลือกตั้งเทศบาลนั้น

LIRT

ก็มีมาหลายสิบปีแล้ว ในขณะที่ไม่เคยมีบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นเลย แต่การเลือกตั้งในเทศบาลนั้นก็ทำโดยวิธีตรงและลับมาตลอด ไม่เคยปรากฏว่าทำโดยวิธีทางอ้อมอย่างที่ท่านสมาชิกท่านพูด หลักการอย่างนั้นได้วางกันมาเป็นตายตัวเสียจนกระทั่งเกือบจะไม่ต้องมาเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญนี้อีก คงจะไม่มีใครอาจหาญไปแก้วิธีการเลือกตั้ง เพราะถ้าทำอย่างนั้นสภาผู้แทนราษฎรก็คงจะไม่ยินยอม

สำหรับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติสุภาพสตรีที่ท่านว่าอันนี้เป็นน้ำหยดเดียวที่จะหลั่งมาให้ชื่นใจ กระผมเห็นว่าก็มาตรา ๑๗๐ นั้น ให้นำทั้งอ่าง แล้วท่านจะมารีดให้เหลือหยดเดียวทำไม ขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมจะขอมติจากที่ประชุมนะครับ สำหรับมาตรา ๑๗๑ ทวิ นี้ จะให้คงไว้ตามที่คณะกรรมการพิจารณาเพิ่ม หรือจะให้ตัดออกตามที่คณะกรรมการพิจารณา ผู้หนึ่งได้ขอสงวนความเห็นไว้ ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้มีมาตรา ๑๗๑ ทวิ อยู่ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐๓ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้ตัดออก โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๒๔ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติให้คงร่างมาตรา ๑๗๑ ทวิ ไว้ ตามที่คณะกรรมการได้เพิ่มขึ้น

สำหรับมาตรา ๑๗๒ ก็คงไม่เสร็จวันนี้ แต่เราก็พยายามทำงานกระทั่งหมดเวลาแหละครับ เท่าที่จะทำได้ มาตรา ๑๗๒ มีการแก้ไข คุณนก สามเสน วิล ขอแปรญัตติเพิ่มความไว้ และมีท่านกรรมาธิการ ๒ ท่าน คือ คุณเปรี๊ตี หิรัญพฤษ และคุณธรรมบุญ ลัดพลี ได้ขอสงวนความเห็นให้แก่ แล้วก็มีกรรมาธิการอีกท่านหนึ่งคือคุณมีชัย ฤชุพันธุ์ ขอสงวนความเห็นโดยให้ตัดออกทั้งมาตรา ตอนนี้อยู่เชิญคุณนกก่อนครับ

LIRT

นางกนก สามเสน วิส :ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันได้ขอเพิ่มความวรรคท้ายของ มาตรา ๑๗๑ ทวิ ไว้ ก็เห็นว่าเมื่อเราจะให้ท้องถิ่นปกครองตนเองแล้ว เพียงแต่จะมีผู้ที่จะทำ การบริหารหรือปกครองในท้องถิ่นนั้นก็ย่อมจะไม่เกิดประโยชน์ ถ้าหากว่าไม่มีเงินทองที่จะ ให้ใช้เพื่อการปกครองหรือการบริหารท้องถิ่นนั้น จึงได้ขอเพิ่มความเป็นวรรคท้ายดังนี้ว่า "ภาษี เงินได้ที่รัฐจัดเก็บตามประมวลรัษฎากรจากท้องถิ่นใดควรจัดสรรคืนให้แก่ท้องถิ่นนั้นครึ่งหนึ่ง เพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น" ก็ด้วยเหตุผลดังที่กราบเรียนมาข้างต้น

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ :ที่นี้กรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นไว้ คุณ ปรีดีครับ

นายปรีดี หิรัญพฤกษ์ (กรรมาธิการ) :ท่านประธานที่เคารพ คุณแรมทานได้พูด ถึงน้ำหยดสุดท้าย ถ้าหากมาตรา ๑๗๑ ทวิ เมื่อกี้เป็นน้ำหยดนั้น กระทบก็อยากจะเรียนว่า มาตรา ๑๗๒ ก็เป็นน้ำหยดเดียวกันนั่นเอง เพราะเป็นข้อความที่ต่อเนื่องกัน ถ้ามีมาตรา ๑๗๑ ทวิ ก็จำเป็นต้องมีมาตรา ๑๗๒ และถ้าหากมาตรา ๑๗๑ ทวิ ได้เขียนไป อย่างที่ผ่านการพิจารณา ของที่ประชุมไปเมื่อสักครู่ กระทบก็หวังว่าที่ประชุมจะได้กรุณาพิจารณาที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำ เพียงถ้อยคำเท่านั้น ให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๗๑ ทวิด้วย กระทบขออนุญาต ที่จะกราบเรียนถึงเหตุผลโดยประมาณว่า เหตุใดกระทบกับเพื่อนกรรมาธิการอีกท่านหนึ่งคือ คุณธรรมนุญ ลัดพลี จึงได้ขอสงวนความเห็นในเรื่องนี้ ทั้ง ๆ ที่เรามีความรู้สึกว่าคณะกรรมาธิการ ก็มีความเห็นตรงกันกับเราอยู่ เป็นแต่เรื่องถ้อยคำซึ่งแสดงเจตนารมณ์ให้ผู้อ่านที่ไม่ได้นั่งอยู่ใน ที่ประชุมคณะกรรมาธิการอาจจะเข้าใจผิดเป็นอย่างอื่นไปได้ กระทบจึงได้เสนอขอให้เปลี่ยนแปลงถ้อยคำเสียเท่านั้น คุณเกรียง กীরติกร ท่านได้เสนอไว้ในมาตรา ๕๓ ตริ ขอเพิ่มความว่า "รัฐพึงส่งเสริมท้องถิ่นให้มีสิทธิปกครองตนเองได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ" และคณะกรรมาธิการ โดยความเห็นชอบของสภาก็ได้ยอมรับการเพิ่มเติมข้อความนี้ไปแล้ว ซึ่งเป็นการแสดงเจตนารมณ์ ชัดเจนที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับสิทธิในการบริหารกิจการของเขาเองฉะนั้นในมาตรา ๑๗๒ กระทบจึงได้เสนอขอให้เปลี่ยนข้อความเป็นอย่างนี้ "คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้มาจากการเลือกตั้ง การแต่งตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะกระทำเฉพาะ

LIRT

ในกรณีนี้ที่จำเป็นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น” ข้อความนี้อยู่ในหน้า (๔๒) จะเห็นได้ว่าในมาตรา ๑๓๑ ทวิที่ผ่านมามีข้อความล่อกันอยู่เกือบจะตรงกันทีเดียวนะครับ ข้อความว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น ให้มาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก” ในข้อความของกระผมขาดคำว่า “เป็นหลัก” การแต่งตั้งสมาชิกจะกระทำได้เลยเฉพาะในกรณีที่จำเป็นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ข้อความล่อกันโดยตรง การที่กระผมกับคุณธรรมนุญเสนอในเรื่องนี้จะไม่ขัดกับหลักเกณฑ์และวิธีการที่มีอยู่ในกฎหมายกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นใดที่จะมีมาต่อไปในอนาคตโดยอนุมัติของสภา ประเด็นสำคัญที่กระผมเสนอความเห็นในเรื่องนี้เป็นเหตุผลประการสำคัญที่สุดก็คือวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นก็อย่างที่พูดกันมาตลอดว่าเพื่อฝึกฝนประชาชนในท้องถิ่นให้ได้เรียนรู้การดำเนินงาน การบริหารงานแบบประชาธิปไตย กระผมมีความเห็นว่าการเรียนรู้ต้องมีทั้ง ๒ ด้าน ไม่ใช่เพียงแต่ในด้านสมาชิกสภาซึ่งเราได้เน้นไว้แล้วในมาตราก่อนที่จะให้มีการเลือกตั้งเป็นหลัก แต่จำเป็นที่จะต้องเน้นในเรื่องการเป็นผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารด้วยที่จะให้ได้มีโอกาสมาจากประชาชนผู้มีสิทธิผลประโยชน์โดยตรงในท้องถิ่นนั้นเป็นหลักด้วยเหมือนกัน แต่อย่างไรก็ดีทุกอย่างย่อมมีข้อดีข้อเสียด้วยกันทั้งนั้น ฉะนั้นในข้อเสนอนี้จึงได้ยอมรับหลักการที่ว่าในเมื่อมีความจำเป็นจะต้องแต่งตั้งผู้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นในบางกรณีได้ก็น่าที่จะยอมรับให้มีการแต่งตั้งผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารในบางกรณีได้ แต่จะกระทำอย่างนั้นได้ต่อเมื่อสภาผู้แทนของประชาชนออกมาเป็นกฎหมายให้กระทำเช่นนั้น มิใช่ให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้ใช้อำนาจตกลงใจได้แต่ฝ่ายเดียว จุดอ่อนของประเทศเราตลอดมาคือการที่เราขาดการฝึกฝนผู้นำที่ต่อเนื่องกันในการเมือง อันนี้เป็นข้อเท็จจริงที่กระผมเข้าใจว่าท่านผู้รู้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลายยอมรับ กระผมจึงเห็นว่ามีความจำเป็นที่เราจะต้องรีบเร่งและเปิดโอกาสให้มีการสร้างคน มีการเตรียมคนรุ่นใหม่เข้ามารับสืบทอดภารกิจในการบริหารตั้งแต่ระดับล่างขึ้นมาจนกระทั่งถึงสูงสุดเป็นทอด ๆ กันไป เป็นเวลานานมานับแต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสถาปนาสุขาภิบาลแห่งแรกขึ้นที่ท่าฉลอม จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อ ร.ศ. ๒๒๔ ก่อนศตวรรษมากก่อน จนถึงบัดนี้ก็ ๗๒ ปีที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นองค์การแรกได้เกิดขึ้นในประเทศไทย และเราก็ยังพูด

กันอยู่ทุกวันจนกระทั่งขณะนี้ว่าเรายังไม่พร้อม กระผมจึงคิดว่าเราควรจะต้องเตรียมตัวเพื่อความพร้อมในอนาคตโดยเร็วด้วย การเปิดทางให้คนที่มีส่วนได้เสียมีโอกาสเข้ามาฝึกฝนในการบริหารงานของเขา แต่การที่จะเปิดทางไว้ในร่างดังกล่าวนี้เป็นการที่กระผมคิดว่าเป็นทางสายกลางไม่ย้อนกลับไปถึงขั้นเดิมในร่างซึ่งความจริงนั้นมีเจตนาตรงกันแต่ในร่างมาตรา ๑๓๒ นี้ ร่างปัจจุบันดูเหมือนกับว่าจะเปิดโอกาสให้แต่งตั้งได้โดยง่าย ทั้งๆ ที่ไม่เป็นความจริง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะมาจากการเลือกตั้งหรือการแต่งตั้งก็ได้ ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เขียนไว้เช่นนั้นนะครับว่า “ก็ได้” กระผมจึงขอเปลี่ยนข้อความเพื่อให้แสดงเจตนาชัดเจนชัดและเป็นการสะท้อนความตั้งใจของคณะกรรมการที่พิจารณาร่างนี้ด้วย

ในท้ายที่สุดกระผมใคร่ขอย้ำว่า ในการที่ข้าราชการได้เข้ามาทำหน้าที่ในการช่วยบริหารองค์การส่วนท้องถิ่นต่างๆ ตลอดมามิได้หมายความว่า จะเป็นผลเสียไปเสียทั้งหมด ผลดีที่เกิดขึ้นนั้นมีมากมาย เสียตายแต่ว่าผู้เชี่ยวชาญเรื่ององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในสภานี้คือตัวผู้ว่าฯ ชูวงศ์ ไม่มีโอกาสจะพูดถึง กระผมใคร่จะย้ำว่า ผลดีที่เกิดขึ้นนั้นมีมากมาย ข้าราชการดี ๆ ที่ได้ทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นมีมากมาย และในบางแห่งบางโอกาสก็มีความจำเป็นที่จะต้องเป็นเช่นนั้น แต่เราควรหลีกเลี่ยงการแต่งตั้งโดยไม่จำเป็น โดยปกติเจ้าพนักงานปกครองก็มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่นอยู่แล้วที่จะทำหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชนเหมือนกับที่ระบุไว้ในกฎหมายต่างๆ ว่าองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นต่างๆ จะต้องทำอะไรบ้างหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเหล่านั้นก็คือหน้าที่ของเจ้าพนักงานปกครองนั่นเอง กระผมจึงคิดว่าถึงเวลาที่เราจะพยายามให้เจ้าพนักงานปกครองทำหน้าที่เป็นผู้ที่คอยให้คำแนะนำเป็นผู้ที่คอยดูแลติดตามผลงานให้มากที่สุด ยกเว้นแต่ในกรณีจำเป็นเท่านั้น การแก้ไขนี้จะไม่ทำให้เสียผลอะไรทั้งสิ้น และกระผมใคร่ขอขอบพระคุณท่านประธานคณะกรรมการที่ท่านได้กรุณาแสดงความรู้สึกในตอนต้นว่าเรื่องนี้อาจจะเป็นเรื่องที่ประนีประนอมแก้ไขกันได้ กระผมขอขอบพระคุณครับ

ประธานสภาผู้บัญญัติแห่งชาติ: คุณธรรมอนุญมีอะไรเพิ่มเติมหรือไม่ครับ

LIRT

นายธรรมนูญ ลัดพลี (กรรมาธิการ): ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมรู้สึกที่ท่านประธานคณะกรรมการอยากจะทำอะไรบางอย่าง ถ้าท่านจะพูดในสิ่งที่กระผมนี้ก็ไว้ว่า ท่านจะยอมตามที่เพื่อนสมาชิกผู้มีเกียรติเสนอไปแล้วก็คงจะเป็นการประหยัดเวลาของสภา กระผมอาจจะไม่ต้องพูด อยากจะฟังก่อน ขอขอบคุณครับ

พลโท เฉลิมชัย จารุวัตร (ประธานคณะกรรมการ): ท่านประธานที่เคารพ คณะกรรมการหลังจากได้พิจารณาใคร่ครวญแล้วก็เห็นว่ายินยอมและยินดีที่จะแก้ไขให้ เป็นไปตามที่คุณปรีดีและคุณธรรมนูญขอเสนอ แต่ใครจะขอให้เป็นอย่างเดียวกันและอย่าง เดียวกันกับมาตรา ๑๗๑ ทวิ จะขอเติมคำว่า "เป็นหลัก" ซึ่งเข้าใจว่าจะตกไป อ่านได้ความว่า "มาตรา ๑๗๒ คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก" ก็ เป็นไปเช่นเดียวกับมาตรา ๑๗๑ ทวิ ข้อความต่อไปนี้ก็เหมือนกันโดยตลอด

นายธรรมนูญ ลัดพลี (กรรมาธิการ): ท่านประธานที่เคารพ ก่อนอื่นกระผมต้อง ขอขอบคุณท่านประธานคณะกรรมการและคณะกรรมการที่นั่งอยู่ด้วยซึ่งให้ความยินยอม เป็นเอกฉันท์ว่าเห็นควรที่จะรับคำของกระผมและคุณปรีดี กระผมขอกราบเรียนท่านสมาชิก ผู้มีเกียรติในสภานี้ด้วยความจริงใจว่า ที่เราลงมานั่งนี้ไม่ได้เต็มอะไรกันมา เป็นการที่เราขอ สงวนจริง ๆ และคณะกรรมการก็ใจกว้างจริง ๆ เพราะฉะนั้นท่านสมาชิกท่านอื่นที่ขอแปร ญัตติไปแล้ว ถ้าคำแปรญัตติท่านไม่ได้รับความกรุณา กรุณาคิดว่าเสียว่าที่กระผมได้รับความ กรุณานี้ก็มิได้มีอะไรเป็นพิเศษกว่ากัน อย่างไรก็ตามกระผมอยากจะกราบเรียนนิดหนึ่งว่า เมื่อกี้ที่ที่สนธิกรณาให้ความเห็นชอบและขอแก้ญัตติหนึ่งว่า "ให้มาจากการเลือกตั้ง" นี้ไม่ใช่ กระผมจะกระบิดกระบวนอะไร เพราะว่าความจริงก็เป็นความกรุณาและเข้าใจอันดีต่อกันที่ ยอมรับแต่อย่างไรก็ตามเกรงว่าถ้าในกรณีที่มีคนเดียวจะถูกต้องหรือไม่ครบในกรณีที่คนเดียว สมัครและก็ได้รับการพิจารณา และจะใช้คำนี้จะถูกต้องหรือไม่ กระผมอยากทราบนิดเดียว ถ้าใช้ได้กระผมก็ไม่ติดใจครับ

LIRT

พลโท เฉลิมชัย จารุวัตร (ประธานคณะกรรมการ): ท่านประธานที่เคารพ กระผมขออ่านอีกครั้งหนึ่งครับ ถ้อยคำก็เป็นไปอย่างที่คุณปรารถนากับคุณธรรมนุญแปรมุติทั้งหมด มาตรา ๑๗๒ "คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้มาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก" เติมคำว่า "เป็นหลัก" เท่านั้นซึ่งชัดเจนแล้ว ถือว่าให้ยึดหลักที่จะให้มาจากการเลือกตั้งเป็นหลักการครับ ส่วนการแต่งตั้งนั้นจะกระทำในกรณีที่เป็นและโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขอบคุณครับ

นายปรีดี หิรัญพฤกษ์ (กรรมาธิการ): กระผมเพียงแต่จะกราบเรียนว่า ที่คุณธรรมนุญ เรียนไปนั้นตรงกับที่กระผมกราบเรียนขณะนี้ว่าไม่ขัดข้องครับ เพียงแต่ที่เราไม่ได้ใส่คำว่า "เป็นหลัก" ไว้ก็คิดไปในกรณีที่ผู้บริหารคนเดียวก็ไม่มีหลักอยู่ในการแต่งตั้งครั้งนั้น ๆ แต่ถ้าหากว่าเป็นความซึ่งใช้ได้ กระผมเต็มใจครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ประเด็นนี้ตกลงกันได้' แล้วที่นี้มีประเด็นของคุณมีชัยอีกคนหนึ่งที่ยังไม่ตกลง

นายมีชัย ฤชุพันธ์ (กรรมาธิการ): ท่านประธานที่เคารพ กระผมจะอย่างไรได้ในเมื่อเรายอมรับนำหยุดเดียว แล้วก็ได้มีการแก้ไขตกลงประนีประนอมกันไปแล้ว กระผมก็เห็นจะต้องถอน แต่กระผมใคร่ขอฝากข้อสังเกตไว้ว่า ในทันทีที่รัฐธรรมนูญออกใช้บังคับทางกระทรวงมหาดไทยจะต้องรีบดำเนินการแก้ไขกฎหมายเมืองพัทยาทันที เพราะว่าจะขัดกับมาตรา ๑๗๑ ทวิ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ: ก็ยังมีอีกประเด็นหนึ่ง ประเด็นของคุณกนกครับ

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมาธิการ): ท่านประธานที่เคารพ กระผมได้รับมอบหมายให้ชี้แจงแก่ท่านสมาชิกผู้มิเกียรติสุภาพสตรี การที่ท่านขอเพิ่มความไว้นี้ คณะกรรมาธิการทราบดีเหลือเกินท่านมีเจตนาดี ท่านเป็นนักสังคมสงเคราะห์ทำอะไรเพื่อประโยชน์ของสังคมมองอะไรที่จะให้เป็นประโยชน์ทุกอย่าง แต่ว่าถ้าหากเราพิจารณาให้รอบคอบอย่างในกรณีนี้

LIRT

การเติมลงไปนี่จะเป็นผลดีในแง่ที่ว่าส่วนท้องถิ่นนั้นถ้าหากว่ามีรายได้มาเท่าไรอย่างน้อยมีหลักประกันว่าจะคืนครึ่งหนึ่งให้กับท้องถิ่นนั้น แต่เรามองดูแห่งเดียวไม่ได้ครับ ต้องมองดูหลายแห่งและต้องมองดูตามสภาพความเป็นจริงของเมืองไทยเราว่าในท้องถิ่นบางแห่งนั้นรายได้จากท้องถิ่นสูง บางท้องถิ่นรายได้จากท้องถิ่นต่ำ ถ้าเราถือหลักที่ว่า รัฐจัดเก็บได้เท่าไรแล้วต้องคืนให้แก่ท้องถิ่นครึ่งหนึ่งเพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น เราจะทำอย่างไรกับท้องถิ่นซึ่งยากจนไม่มีรายได้ อย่างลึมนะครับหลักเวลานี้เราถือหลักเรื่องความสมบูรณ์พูนสุข ความก้าวหน้าของประชากรทั่วประเทศ ที่ไหนที่ประสบความลำบากยากแค้น เรามีเงินเหลือเราก็ทุ่มเงินไปช่วยที่นั่น ขออนุญาตยกตัวอย่างท้องถิ่นของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติท่านหนึ่งซึ่งท่านรักเหมือนกับหัวใจและท่านก็เคยเป็นผู้แทนที่นั่น ที่ภูเกิดมีรายได้สูง ครึ่งหนึ่งต้องคืนไปที่ภูเกิดเราจะเอาเงินรายได้เฉลี่ยจากภูเกิด จากพังงาซึ่งมีรายได้สูงส่งเฉลี่ยไปให้กับอีสาน ทุ่งกุลาร้องไห้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติบอกว่าทุ่งกุลาร้องไห้จะทำอย่างไร ถ้าทำอย่างนั้นมีผลเสีย เราจะไม่สามารถเฉลี่ยรายได้จากในท้องถิ่นซึ่งมีรายได้สูงไปสู่ท้องถิ่นซึ่งมีรายได้ต่ำ เราต้องถือหลักการเฉลี่ยแล้วบางแห่งรายได้จากท้องถิ่นไม่พอ ส่วนใหญ่ท้องถิ่นเวลานี้ท่านสมาชิกคุณพิชญ์ได้อภิปรายส่วนใหญ่ต้องอาศัยเงินอุดหนุนทั้งนั้น แล้วรัฐจะเอาเงินที่ไหนไปอุดหนุน ถ้าเราไม่ถือหลักที่ว่าใครมีมากก็เฉลี่ยเอามากหน่อยให้กับผู้มีทุนน้อย อันนี้เป็นหลักจำเป็นซึ่งในบ้านเราในเมืองไทยของเรายังทิ้งไม่ได้ เรายังต้องพัฒนาความเจริญของระดับท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่สม่ำเสมอและยังเป็นช่วงที่ห่างไกลกันเป็นอันมาก คณะกรรมาธิการได้พิจารณาแล้ว ทั้ง ๆ ที่เห็นเจตนาดีของท่าน แต่ถ้ารับแล้วจะเป็นผลเสียกับท้องถิ่นส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งเป็นท้องถิ่นที่ยากจนอยู่เป็นจำนวนมากมาย จึงจำเป็นด้วยความเสียใจจริง ๆ ที่ไม่อาจจะรับคำแปรญัตติของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คุณกนกจิตใจหรือไม่ครับ

นางกนก สามเสน วิล : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันคิดว่ากรณีที่เรายอมให้รายได้ของท้องถิ่นปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญว่า รายได้ของท้องถิ่นใดต้องมีส่วนที่จะเก็บไว้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นนั้น เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นเขามีความภาคภูมิใจในสิ่งที่

LIRT

จะได้รู้สึกว่าจะมีเงินเข้ามาส่วนน้อยแรงทำขึ้นมานั้นก็ยังมีโอกาสที่จะได้ใช้ และอีกอย่างหนึ่งดิฉันคิดว่า การที่เรากำหนดไว้ว่า ถ้าเป็นรายได้ของท้องถิ่นได้แล้วแบ่งให้ท้องถิ่นนั้นไว้จะทำให้คนในท้องถิ่นนั้นมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อท้องถิ่นของเขาในอันที่จะสร้างให้ท้องถิ่นนั้นมีความเจริญก้าวหน้า เพื่อที่จะได้มีรายได้มากๆ ขึ้นมาให้เป็นประโยชน์แก่คนในท้องถิ่นเอง จริงอยู่มีหลายท้องถิ่นที่มีรายได้สูง ถ้ามีรายได้สูงดิฉันก็คิดว่าไม่ได้มีข้อบังคับใดที่จะบังคับให้ท้องถิ่นที่มีรายได้สูงไปช่วยพัฒนาท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำ ดิฉันอยากจะให้ท่านทั้งหลายได้รับฟังจากคนหนึ่งซึ่งหัวหน้าเทศบาลบุรีรัมย์ท่านคุยกับดิฉันบอกว่า “ท่านอยากจะให้ยุติการพัฒนาในภาคอื่น ๆ แม้แต่ในจังหวัดของท่านเอง แล้วให้เอาเงินทั้งหมดนั้นไปช่วยภาคอีสาน” เพราะท่านบอกว่าภาคอีสานนั้นแร้นแค้นเหลือเกินจนกระทั่งรู้สึกว่าประชาชนในภาคอีสานไม่ได้เป็นประชาชนของประเทศ รายได้ทั้งหลายเราจะเห็นว่าคนกรุงเทพฯ เอามาใช้มากมายไม่ได้ส่วนกับประชาชนที่อยู่ในชนบท เพราะฉะนั้นในการที่เรากำหนดลงไปนั้นดิฉันคิดว่าไม่ใช่เพียงเพื่อให้เอารายได้ไว้ใช้ในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ว่าจะเป็นการสร้าง ทำให้รู้สึกว่าเขานี้มีศักดิ์ศรี ไม่ใช่ว่าจะพัฒนาทุ่งกุลาร้องไห้ก็ต้องคอยออสเตรเลีย ต้องคอยอิสราเอลต้องคอยประเทศทั้งหลายที่จะเอามาให้ ดูๆ แล้วเหมือนกับ ไม่อยากจะให้ค่า แต่ว่าท่านเพื่อนสมาชิกท่านบอก “เหมือนขอทาน” ท่านใช้ ดิฉันก็ขออนุญาตใช้คำของท่าน อันนี้ทำให้คนรู้สึกว่าตัวนี้ไม่มีค่าเลย ตัวนี้ไม่ได้มีความเป็นประชาชน แต่ความจริงรายได้จากภาคอีสานไม่ใช่เงินน้อย ถ้าเรายอมให้เขาเก็บรายได้ของเขาไว้ เขารู้สึกว่าสิ่งที่เขาทำนั้นก็กลับมาสู่เขา เขาก็จะพยายามสร้างรายได้มากขึ้นไปอีก ดิฉันว่าระบอบประชาธิปไตยที่เราพยายามจะสร้างให้เกิดขึ้นในบ้านเมืองของเรานั้นจะไปได้ไม่ได้เลย ถ้าหากว่าประชาชนจะไม่ใช้ทั้งในความเป็นมนุษย์ ในความมีศักดิ์ศรีของความ เป็นมนุษย์ของเขา ดิฉันคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ ทั้งๆ ที่ดิฉันก็ทราบว่ามีมีการโหวตกัน ดิฉันก็ต้องแพ้ แต่ดิฉันก็ขออนุญาตสงวนไว้ เพราะดิฉันอยากจะให้เพื่อนสมาชิกทั้งหลายได้รับทราบความรู้สึกอันนี้ ขอบพระคุณค่ะ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมจะขอมตินะครับ หมวดนี้จะได้เสร็จไปเสีย
ทีหนึ่ง สำหรับมาตรา ๑๓๒ นี้ ของคุณปริดีกับของคุณธรรมบุญก็ตกลงกันได้แล้ว ของ

LIRT

คุณมีชัยก็ตกลงไปได้แล้ว เหลือข้อเดียวว่าจะเพิ่มวรรคท้ายตามที่คุณแกนขอแปรญัตติหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นควรคงไว้ตามความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปฯ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๙๔ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรเพิ่มวรรคท้ายตามที่คุณแกนเสนอ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้เป็นไปตามคณะกรรมการปฏิรูปฯ ครับ

นายชูวงศ์ ฉายะบุตร - ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอเวลานาทีเดียวนะครับ เพื่อเป็นเรคคอร์ดของสภา คือเท่าที่คณะกรรมการปฏิรูปฯ ยอมรับคำแปรญัตติของคุณปรีดีนั้น มีข้อความอยู่ว่า “จะกระทำได้เฉพาะในกรณีจำเป็น” กระผมอยากทราบเรียนถามท่านกรรมการปฏิรูปฯ เพื่อบันทึกไว้ว่า “ในกรณีจำเป็น” คืออะไรครับ

นายอดุล วิเชียรเจริญ (กรรมการปฏิรูปฯ) : ท่านประธานที่เคารพ เรื่องนี้ก็คงเป็นเรื่องที่กฎหมายจะต้องออกมา กฎหมายที่จะออกมานั้นจะกำหนดว่า ในท้องถิ่นนี้ให้มีการเลือกตั้งตั้งตั้งอย่างไรก็ต้องเป็นไปตามนั้น “ความจำเป็น” ในที่นี้ก็จะต้องกำหนดโดยกฎหมายที่จะพึงออกมา ก็แล้วแต่ลักษณะของกฎหมาย ถ้าจะออกมาในรูปแบบพระราชบัญญัติสภาจะต้องเป็นผู้ออก ถ้าเป็นรูปพระราชกฤษฎีกาก็เป็นเรื่องของคณะรัฐมนตรีที่จะต้องพิจารณา เพราะฉะนั้น “ในกรณีจำเป็น” ในที่นี้ก็ต้องแล้วแต่กฎหมายที่จะออกครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เวลาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญสำหรับวันนี้ก็เห็นจะพอเพียงเท่านี้ก่อนนะครับ ท่านผู้ใดมีอะไรเร่งด่วนอะไรหรือไม่ครับ

LIRT

พลเอก วิฑูร หงสเวส : ท่านประธานที่เคารพ เนื่องจากเวลาการพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญของเราที่มีจำกัดเต็มที่ กระผมขอเสนอให้การประชุมพรุ่งนี้เป็นการประชุมเต็มวัน หรือประชุมจนกว่าร่างรัฐธรรมนูญจะผ่านไปทั้งหมด

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีใครรับรองบ้างครับ

(มีสมาชิกยกมือรับรอง)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : อย่างนั้นจะขอมติจากที่ประชุมว่าพรุ่งนี้จะประชุมเต็มวันหรือไม่ ถ้าเต็มวันก็คงจะเสร็จพรุ่งนี้แน่ครับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ แล้วจะเอาไม่เอาก็ว่ากันอีกเรื่องหนึ่ง ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้มีการประชุมเต็มวันในวันพรุ่งนี้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๖๙ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๒๔ คน)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติพรุ่งนี้ให้มีการประชุมเต็มวัน แต่ก่อนจะเลิกประชุมผมขอถามเลขาธิการรัฐสภาหน่อยจัดข้าวกลางวันเลี้ยงท่านหรือไม่ครับ พรุ่งนี้ ท่านแน่ครับ ถ้าเช่นนั้นพรุ่งนี้ก็มีการประชุมเต็มวันตามเคยตั้งแต่เวลา ๙.๐๐ นาฬิกาถึง ๑๒.๐๐ นาฬิกา แล้ว ๑๒.๐๐ นาฬิกาขอเชิญรับประทานอาหารข้างล่าง เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา ประชุมต่อ ก็หวังว่าคงจะเสร็จ ถ้าเสร็จแน่ พรุ่งนี้จัดอาหารพิเศษ ขอปิดการประชุมขอขอบพระคุณครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๕ นาฬิกา

ผู้จัดรายงานการประชุม

สมชาย ดาวอุดม
มาลี เต่าพาลี
เปรมจิต บุญหล่อ
พัชนี คล้ายสุวรรณ
รัชณี ชันธิโชติ
พรรณบุบผา วิไลวงษ์
เรณู ทรัพย์ทิพย์
สัมฤทธิ์ คงเลิศ
กรรณิการ์ สิงทะผลิน

สมศรี ใจอ่อนน้อย
อาภรณ์ พงษ์นาค
อุทุมพร แก้วสทิติย์
สายสุนีย์ พันธุณะ
กัลยา สำราญศิลป์
ประเสริฐ ปิ่นสิน
กรองกาญจน์ เผ่าจินดา
ชลอลักษณ์ ธรรมผล
สรรพศิริ อรรถวุฒิวงศ์

รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(กรรมาธิการยังมิได้ตรวจ)

รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งนี้ คณะกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ยังมิได้ตรวจ เนื่องจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ได้สิ้นสภาพไปในวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ ตามความในมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๒๐๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑

จึงขอบันทึกไว้เป็นหลักฐาน และขอรับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งนี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภาข้อ ๒๕ วรรคสอง

(ลงชื่อ)

สงวน คำวงษา

(พันเอก สงวน คำวงษา)

เลขาธิการรัฐสภา